טעם החיים

דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
[illegible]

יום ו', ד' בתשרי תשל"ה, 20 בספטמבר 1974 • גליון 15092

היום 16 עמודים וכן „דבר השבוע" • המחיר — 2.— ל"י

היום ב„דבר":

● הרב הראשי של יהודי בריטניה בשיחה מיוחדת ל„דבר" ● כתבי „דבר" בחו"ל ● על „התפוצות ובטחון ישראל" אחרי מלחמת יום הכיפורים ● הישראלי וסביבתו — כתבי „דבר" ברחבי המדינה מדווחים ● שר החינוך א. ידלין על הישגים וקשיים במערכת החינוכית ● י. משל: הגברת הייצור חיונית ● עקרון ההדדיות חשוב משטחים מאת ח. אשד ● „שלום במזרח התיכון" מאת מ. בראלי ● צרותיו של פורד מאת ג. אולסופ ● על הארכי־הגמון שפרש, מאת י. דר ● שחמט ובולים ●

סאדאת דחה ביקורו בארה"ב לדצמבר

...ביעת המועד המדויק קשורה במועד הפיסגה ...רוסית־מצרית; האמריקאים מחפשים פשרה בין ...הסכם צבאי" (הערבים) ל„הסכם מדיני" (ישראל)

מאת חגי אשד, סופר „דבר"

...שיא מצרים אנואר ...דאת דחה את ביקורו ...רצות הברית מנובמבר ...צמבר. דחייה זאת ...איה להאריך את לוח־ ...מנים המועד לקראת ...נסה מחודש של ועי־ ...השלום בז'נווה ואף ...מועד כינוסה.

...מועד המדויק של ביקור ...ואה בוואשינגטון טרם נקבע. ...צריכים, כי הדבר קשור ב־ ...מועד פגישת הפיסגה הסובייטית־מצרית בין המנהיג הסו־ ...יטי ליאוניד ברז'נייב לבין ...נשיא סאדאת. אשר המצרים ...צים שהיא תתקיים בקאהיר. ...בחודש אוקטובר ייצא שר החוץ ...המצרי איסמאעיל פאהמי למוסקווה

כדי לדון על מועד פגישת הפיסגה הסובייטית־מצרית ועל הנושאים שיידונו בה, ולא מן הנמנע כי הנשיא סאדאת רוצה להגיע לוואשינגטון בעמדה של כוח לאחר הפגישה עם ברז'נייב והסדר היחסים בין מצרים לברה"מ, אשר שובשו זמן קצר לאחר מלחמת יום כיפור, כשהעדיף סאדאת את התיווך האמריקאי בין מצרים לבין ישראל.

מצפים לפגישת קיסינג'ר—אלון

בינתיים לא ברור, איך תשפיע דחיית ביקורו של סאדאת בוואשינגטון על המהלכים האמריקאים לקראת השלב הבא, ועדות ראשונה לכך תינתן בעת הפגישה הצפויה בין שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר, לבין עמיתו הישראלי יגאל אלון העתידה להתקיים בניו־יורק בתחילת החודש הבא. כשבוע לאחר מכן יבוא קיסינג'ר למזרח התיכון ואז יהיה ברור יותר אופי המאמץ האמריקאי בשלב הבא.

לפי שעה נראה, כי האמריקאים יבטו לחפש נוסחת־ביניים בין התפיסה המצרית הגורסת, כי גם ההסכם הבא עם ישראל צריך לשאת אופי צבאי מובהק במתכונת „הסכם ההפרדה", לבין התפיסה הישראלית הגורסת כי השלב הבא צריך לשאת אופי מדיני מובהק, כשלב לקראת הסכם שלום על בסיס של ויתורים הדדיים. בירושלים מעריכים, כי גיבוש הצעת התיווך האמריקאית החדשה ישפיע במידה רבה מאופי ההתפתחויות בעולם הערבי ובמיוחד מאופי היחסים בין מצרים לברה"מ הנמצאים עתה בנקודה של שיפור.

קיסינג'ר מבהיר בערך ...הנשק הסובייטי

לפי שעה נראה כי קיסינג'ר ישתדל להפחית בערך חידוש משלוחי הנשק הסובייטי למצרים, כשם שהוא מנסה להפחית בערך משלוחי הנשק הסובייטיים לסוריה, הן מבחינת הכמות והן מבחינת האיכות. מגמה זאת של קיסינג'ר מתקבלת בירושלים בסורת רוח בולטת ורואים בה חזרה על נסיגות משטרים אמריקאים דומים לאחר הזזת הטילים בעקבות הסכם הפסקת־האש באוגוסט 1970, ואף בימים הראשונים של מלחמת יום הכיפורים. נראה, כי במגעים הישראלים עם קיסינג'ר צפוי ויכוח עובדתי בנושא משלוחי הנשק הסובייטיים לסוריה ולמצרים.

ועדת חוץ ובטחון של הכנסת התכנסה אתמול לישיבה מיוחדת עם ראש הממשלה יצחק רבין.

המימשל לא יבקש השנה הקצבה לסיוע נוסף לישראל

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — ממשלת ישראל לא ביקשה סיוע כלכלי־צבאי בשיעור ארבעה בליון דולאר בשנה — אמר אתמול שר־החוץ הנרי קיסינג'ר, בעדותו בפני ועדת החוץ של הסנאט.

קיסינג'ר השיב בכך לשאלה של סנאטור ויליאם פולברייט אשר הסתמכה על פירסום של בעלי הטור אוואנס ונובאק כשלשום.

קיסינג'ר גילה לוועדה, כי הממשל אינו מתכוון לבקש השנה סיוע נוסף לישראל, מעל למה שכבר ביקש. „תיתכן בקשה כזו, אולם הדבר תלוי בנסיבות שישררו בשנה הבאה". אמר קיסינג'ר ולא פירט אם כוונתו למצב המדיני שישרור בשנה הבאה.

במהלך הישיבה, אשר התכנסה לדון במדיניות ההפשרה, נמתחה על קיסינג'ר ביקורת כפולה. הן בהקשר לעדותו כאילו לא נעשו מאמצים להדיח את משטר איינדה בצ'ילה והן עקב דברי השבח שהשמיע בייחס הסובייטים. קיסינג'ר אמר בין השאר שאין הסובייטים אחראים למשבר האנרגיה.

עוד אמר קיסינג'ר בעדותו, כי המו"מ במזרח־התיכון נמשך, בערך, כמתוכנן ואין קיפאון בתהליך המדיני, לדבריו, רק לאחר הביקור שיקיים במזרח־התיכון בחודש הבא, יוכל להגדיר טוב יותר את המצב.

קיסינג'ר אשר הביע אופטימיות לגבי העתיד הודה, כי יש קשר מסויים בין מחירי הנפט לבין ההתקדמות המו"מ במזרח־התיכון.

כן טען קיסינג'ר בעדותו, כי כמויות הנשק שסיפקו הסובייטים לאחרונה, למדינות במזרח־התיכון אינן גדולות מאלה שסופקו לפני המלחמה האחרונה באזור.

„רצוי שתתפטר"

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — „רצוי שתתפטר", אמר לפני כמה ימים זאב לאקר לשר־החוץ הנרי קיסינג'ר, אשר שאלו מה הוא צריך לעשות, לדעתו.

לאקר טען, כי קיסינג'ר הגיע כבר לפיסגת תהילתו וכי אם ימשיך בכהונתו, עלול הדבר להסתיים רק בירידת קרנו.

שיחות קיסינג'ר—לאקר נסקה, בין השאר, במאמרו של לאקר שפורסם ב„קומנטארי" על עיכוב רכבת הנשק על־ידי קיסינג'ר במלחמת יום־הכיפורים.

רשות ממשלתית לענייני הגאז

מאת דויד ליפקין, סופרו הכלכלי של „דבר"

הטיפול בכל ענייני הגאז ירוכז ברשות ממשלתית אחת. יהיה זה, כנראה, מינהל הדלק באוצר. סיכום עקרוני על ריכוז זה הושג באחרונה בדיונים בין משרדי הממשלה. השינויים הארגוניים יתבצעו בקרוב.

כיום מפוצל הטיפול בענייני גאז בין משרדי ממשלה רבים. בצנר מינהל הדלק באוצר קובע את מחירי הגאז ונותן רשיונות לחברות לשיווק גאז. הרי הטיפול בהתקנה גאז: סדרי־האספקה, העתקת מכשירים וכל הקשור בזה, נמצא בידי משרד המסחר והתעשייה. אף למשרדי הפנים והשיכון יש סמכויות בנושא הגאז. פיצול זה של הטיפול יצר קשיים רבים, ולעתים סיבך את האפשרויות להגיע להסדרים עם חברות הגאז על קביעת תעריפי־התקנה ושיפור השירות.

בעקבות המיבנה המפוצל הזה יזם המשנה למנכ"ל משרד המסחר והתעשייה, זאב בירגר, מגעים בין המשרדים הנוגעים בנושא הגאז כדי למצוא מיבנה חדש ויעיל לטיפול בתחום זה. בהתייעצויות הגיעו נציגי המשרדים הממשלתיים השונים למסקנה משותפת, כי הפיצול הקיים מונע כל אפשרות לפקח בצורה יעילה על חברות הגאז, לשפר את השירות ולצמצם את החיכוכים המתמידים בין הציבור לחברות הגאז. גובה העבודה שרוב ה־

(המשך בעמ' 2, טור 2)

פורד ייפגש היום עם גרומיקו

וואשינגטון, (א. פ.). — נשיא ארה"ב ג'ראלד פורד ייפגש היום עם שר החוץ הסובייטי אנדריי גרומיקו, לסקירת היחסים הבילאטראליים — מסר אתמול דובר הבית הלבן.

שר החוץ הסובייטי בא לניו־יורק, כדי להשתתף בכנס עצרת או"ם, ובמסגרת ביקורו זה ייפגש, בין השאר, גם עם פורד.

יצויין, כי הפגישה תתקיים במקביל להעלאת ההסכם האמריקאי־סובייטי, להגבלת הטילים האנטי בליסטיים שהושג בפיסגת מוסקווה לדיון בסנאט.

מזג האוויר

מעונן חלקית עד בהיר. הטמפרטורות החזויות: ירושלים 16—26, רמת־הגולן 14—25, נהריה 19—30, צפת 25—26, חיפה 24—29, טבריה 18—35, נצרת 18—28, עפולה 17—31, השומרון 17—26, תל־אביב 20—28, בנמל־התעופה בן־גוריון 17—30, יריחו 19—36, עזה 20—30, באר־שבע 15—30, אילת 22—35, מפרץ־אילת 32.

הוועידה המשולשת מתכנסת בקאהיר

נציגי מצרים סוריה ואש"ף חותרים לגיבוש נוסחה לחלוקת הייצוג בז'נווה בין ירדן למחבלים; צפוי ביקור ערפאת במצרים „בימים הקרובים"

מאת אהוד יערי, סופר „דבר" לענייני ערביים

לאחר שורה של דחיות ומיקוח ממושך עומדת, כנראה, להיפתח היום בקאהיר הוועידה המשולשת של מצרים, סוריה ואש"ף לשם גיבוש נוסחה משותפת בשאלת חלוקת הייצוג הפלשתינאי בז'נווה בין אש"ף לבין ירדן.

בוועידה ישתתפו שר־החוץ המצרי איסמאעיל פהמי, שר־החוץ הסורי עבד־אל־חלים חדאם (שיפסיק את ביקורו בזינה) וראש המחלקה המדינית של אש"ף, פארוק אל־קדומי.

כזכור, ביקש הנשיא סאדאת לכנס ועידה זו עוד בראשית אוגוסט, מיד לאחר ההסכם שעשה עם המלך חוסיין באלכסנדריה (באמצע יולי). אולם ראשי אש"ף השתמטו מתשובה ואף ניסו להציג תנאים להסכמתם להשתתף, ובראש וראשונה — ביטול הסכם סאדאת־חוסיין על־ידי מצרים. וכן — הצהרה פומבית של שלטונות קאהיר, כי אש"ף הוא לא רק „הנציג החוקי" של העם הפלשתינאי, אלא גם „הנציג הבלעדי" וכי מצרים שוללת הסכם הפרדה בחזית הירדנית. מצרים סירבה להיכבע ללחץ זה, אם כי סאדאת העתיד מסרב להתמסות שונות הצהרות שנועדו לרוקן את הסכם סאדאת־חוסיין מתוכנו, מבלי להתכחש לו.

נראה עתה, שהפור בזכות כינוס הוועידה נפל בדמשק. כתוצאה מן המגעים הנמרצים שנערכו באחרונה בין סוריה לבין מצרים, המחבלים נאלצו לקבל את הדין — ולשלוח נציג.

מטרתה של מצרים בוועידה זו היא בעלת אופי מוגדר למדות קצר: להכשיר את הקרקע למפגש בין ירדן ואש"ף (במסגרת ועידה מרובעת) על מנת להשיג נוסחה מוסכמת על חלוקת הייצוג הפלשתינאי בז'נווה בין שני הצדדים, מבלי לקבוע מסמרות לגבי גורלה של הגדה המערבית.

לשון אחרת: מטרת המצרים אינה, בהכרח, השגת הסכם בכתב או פירסום הודעה משותפת. אלא יצירת „סדק" שדרכו ניתן יהיה לפתח את המו"מ בין ירדן ואש"ף, בחסות מצרית־סורית־סעודית. מכאן, שהמצרים יזהרו שלא לכבד את ידיהם לצד עמדת המ־

(המשך בעמ' 3, טור 7)

„א־נהאר": העימות בין הלאומנות הערבית והאיראנית בלתי נמנע

ביירות, (ע"ן). — עימות במפרץ הפרסי בין הלאומנות הערבית והלאומנות האיראנית הוא בלתי־נמנע, אם תמשיך אירן לכפות את הקריטריונים המדיניים שלה ואת הסדריה הצבאיים על מדינות ערבי — כותב העתון הלבנוני החשוב „א־נהאר".

עתון זה מפרסם סידרה של מאמרים על ההתפתחויות המסיבות של העצמה הצבאית האיראנית, על היריבות הנסתרת הקיימת בין טהראן וריאד, הסיכסוך הכרוני האיראני—עיראקי וההתערבות האיראנית בעומאן.

לדברי „א־נהאר", מלחמה ערבית—איראנית תהיה בעלת ממדים נרחבים ביותר, העתון סבור, שאם תפרוץ מלחמה מעין זו במפרץ יהיו גדולים אף מאלה של המלחמות הערביות־ישראליות.

אם תפרוץ מלחמה איראנית—ערבית היא תסכן את כל האיזור המזרח־מערבי של אסיה ואת האינטרסים הבין־לאומיים במאגרי הנפט באיזור זה, כותב העתון הבירותי. עם תום סידרת המאמרים מגיע „א־נהאר" למסקנה שמלחמה כזו עלולה להביא בעקבותיה עימות אמריקאי—סובייטי.

ראיה התפטר; יוצא היום לארה"ב

מאשים את מקסימוס בהתערבות בלתי חוקית בעניינים הפנימיים של הקתולים

מאת יואל דר, כתב „דבר"

ראש הכנסיה היוונית־קתולית בחיפה בעכו בנצרת ובגליל הארכיבישוף יוסף ראיה התפטר מתפקידו והוא אמור לעזוב היום את הארץ בדרכו לארה"ב. (ראה גם בעמ' 3).

ראיה אמר, כי הוא מתכוון להקדיש את זמנו להתבודדות לתפילה ולמחשבה.

הוא הדגיש, שהסיבה האמיתית להתפטרותו ולכוונתו להתבודד נעוצה ברצונו למחות נגד התערבותם הבלתי חוקית של שלטונות הכנסיה בלבנון בעניינים פנימיים הנוגעים ל־35,000 הקתולים בארץ. „וכאשר אני אומר ראשי הכנסיה כוונתי בראש ובראשונה להתערבותו של הפטריארך מקסימוס החמישי חכים".

בתשובה לשאלה אם הוא מרגיש שעל ידי התפטרותו עשה את הצעד הנבון ביותר השיב ראיה, כי הוא לא יותר אלא נבנע וכי ישנו צעצו אמר, שאסור להתנגד לעוול. הוא הוסיף, כי בהתפטרותו לא ביקש לגרום צרות נוספות לבני עדתו ש„סבלו דיים מפירוד ומשנאה".

בתשובה לשאלה אחרת כיצד הוא מסכם את שש שנות כהונתו בישראל אמר ראיה כי אלה היו השנים המפלאות ביותר בחייו. „אין לי טענות נגד איש. לא כל שכן נגד מדינת ישראל, אשר אני מעריך אותה ואוהב אותה מכיוון שבמשך כל השנים שמרה על יחסים טובים עם כנסייתי". הוא שב והדגיש, כי הוא ממשיך לתמוך באיחודה של ירושלים תחת שלטון ישראלי.

שעה קלה לפני מתן ההצהרה התאספו ליד מעונו ברחוב הגפן בחיפה כ־100 גורמים קתולים אשר ניסו להפגין למען המשך כהונתו של ראיה בישראל.

מה קורה כאשר הצעירים של אירופה נפגשים?

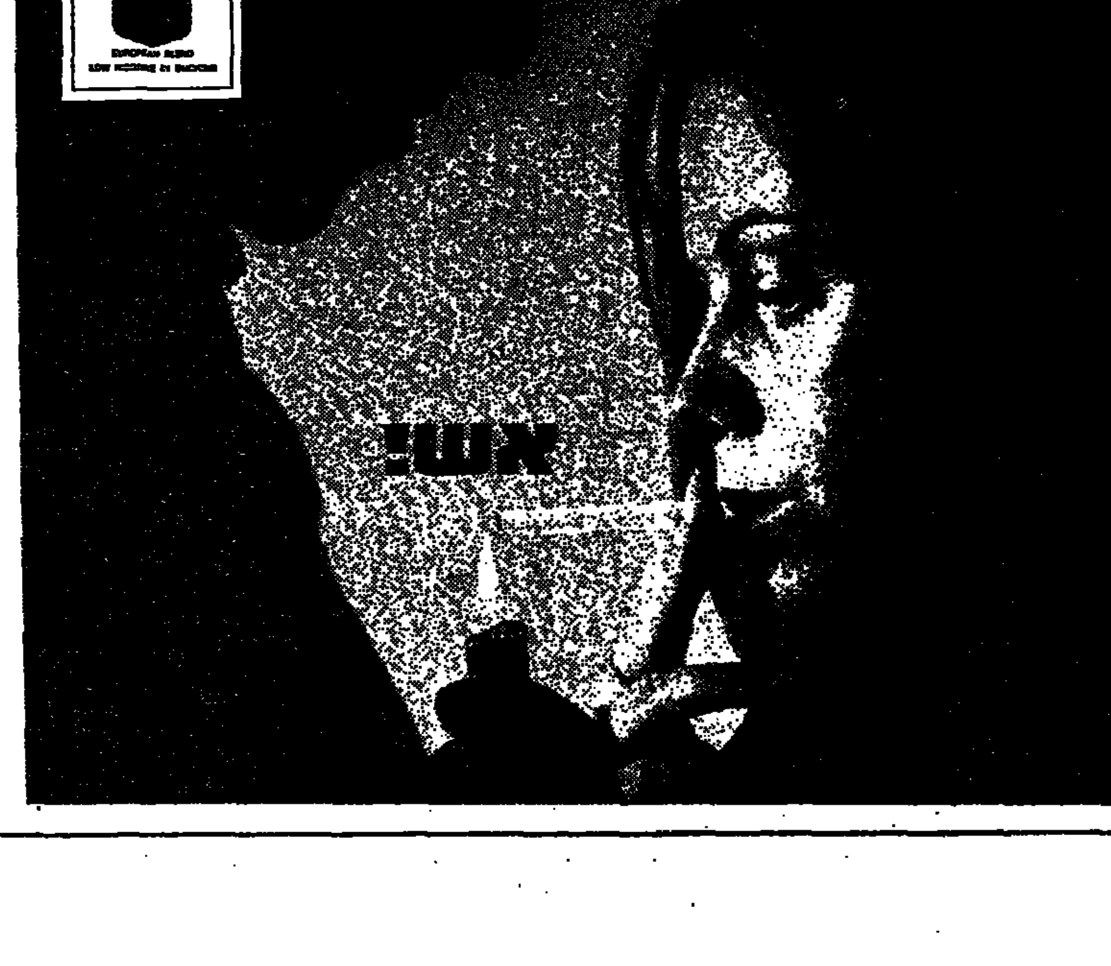

מבקר־המדינה ממליץ לאסור הרצאות בשכר בשירות החוץ

קובע בחוות־דעתו: „הוראות התקשי"ר חלות גם על עובדי מדינה המשרתים בחו"ל, אך אין לגביהם הנחיות מיוחדות"

מאת סופר „דבר"

מבקר־המדינה קובע בחוות־דעת על הרצאות בשכר של עובדי המדינה בארץ ובחוץ־לארץ, כי לדעתו ראוי להנהיג איסור כללי של מתן הרצאות בשכר אשר יחול על כל עובדי השירות הדיפלומטי והשירות הקונסולרי.

אשר לעובדי־מדינה המשרתים בחוץ לארץ שלא בתפקיד דיפלומטי או קונסולרי, מוצע בחוות הדעת שפורסמה הבוקר, כי יש לנהוג בדבר בהתחשב במהות התפקיד הנדון. גם לגבי עובדים אלה מן הראוי שמתן הרצאה בשכר יהיה טעון היתר. כאשר תפקידו של העובד כולל ייצוג או הסברה מוטב שיחולו עליו הכללים החלים על דיפלומטים.

המבקר ד"ר י. א. נבנצל כותב בחוות־הדעת כי „איסור זה צריך למצוא את ביטויו המתאים בהוראות, ואלו יובאו באורח אפקטיבי לידיעת כל העובדים שהדבר נוגע להם. אפילו היתר להרצאות בודדות יינתן רק במקרים יוצאים מן הכלל, לאחר שהנסיבות ייבחנו על ידי המוסמכים לכך בדרג בכיר של משרד החוץ" — כותב מבקר המדינה.

מבקר־המדינה בחן נושא זה בעקבות פנייה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת שביקשה מסגר חוות־דעת בעניין הרצאות בשכר של עובדי המדינה בארץ ובחו"ל. כזכור, באה בקשת הוועדה לענייני ביקורת המדינה לאחר שפורסם, כי י. רבין קיבל שכר בעד הרצאות בארה"ב בעת שכיהן שם כשגריר ישראל.

אינו מתייחס לדברים שנעשו בעבר

מבקר המדינה אינו מתייחס בחוות־דעתו לדברים שנעשו בעבר. הוא קובע בחוות הדעת, כי הבעיה גרוחבת עוד יותר בשאלת ההרצאות בשכר. ד"ר נבנצאל כותב: „מתן הרצאות בשכר אינו הנושא היחיד שבו עוד מתבקשים הסדרים מפורטים בדבר הדרישות המיוחדות החלות על עובדי מדינה המשרתים בחו"ל. סקר

(המשך בעמ' 2, טור 1)

חוה אלברשטיין והפלטינה
הלילה בשעה 11.05 בגלי צהל
ניתן להשיג על תקליט
חוה והפלטינה
CBS 70129

עו"ד גורני — היועץ המשפטי למערכת הבטחון

עו"ד אוריאל גורני, שהיה פרקליט מחוז תל־אביב בשנים 1950 — 1955 וסגן פרקליט המדינה, נענה לפנייתם של שר הבטחון שמעון פרס ושל שר המשפטים חיים צדוק לקבל על עצמו תפקיד היועץ המשפטי של מערכת הבטחון והוא ייכנס לתפקידו ב־1 באוקטובר 1974.

עם כניסתו לתפקיד במערכת הבטחון יפרוש עו"ד גורני ממשרד עו"ד י. גורניצקי ושות'.

...לבנון אסרה לשאת נשק בתחומיה

מאת סופר „דבר" לענייני ערביים

...ממשלת לבנון חידשה את ...את האיסור לשאת נשק ...בתחומיה, בהחלטה שאושרה בקבינט פה־אחד, הוד־... כי האיסור חל על כל ...המשתתפים במדינה זו „ללא יוצא מן הכלל".

...נוסף לכך הוחלט להפסיק מיד ...חוקי לרישיונות לאחזקת כלי ...נשק, לטפל בתקיפות נגד גור־... ...ים שינסו לחסום כבישים ול־... ...בכך הצעת חוק שיוהיה בעניינם של מבריחי נשק.

בעקבות החלטה זו ביטלו שר־הפנים בהיג תקי־אדין ושר הנפט והתעשייה, תופיק עסאף את התפטרותם. השניים הם מחברי מפלגתו של המנהיג הדרוזי השמאלי כמאל ג'ונבלאט.

עדיין לא ברור, האם יכוונו ההוראות החדשות גם נגד ארגוני המחבלים. ובכל מקום דוברים של ה„פתח" ויתר הארגונים מתעלמים מן ההחלטה, ונוהגים כאילו אין היא נוגעת אליהם.

המטרה המקורית של ההוראות היתה לבלום את התופעה של פריעות מוזיינת, ההולכת ומתפשטת בלבנון.

„אורית של זהב"

בשירה, פרוזה, בלונים וקריאות שמחה קיבלו חברים את פניה של „אורית של זהב", היא אורית אברמוביץ', שחזרה אתמול בצהרים מטהראן עטורת מדליית הזהב עם־יתר חברי נבחרת ישראל למשחקי אסיה. (ע)

הלוח החודש
דבר
דחף
ראה עמ' 5-7
•דירות למכירה•
•מכוניות למכירה•
•דירות מרוהטות•
•וילות ובתים•
•מגרשים•חנויות•
•אולמות•משרדים•
•הצעות עבודה•
•עסקים•חוגים•
•שידוכים•
•אופניים וקטנועים•
ועוד שפע של הצעות
בלוח החודש
דבר
דחף

מודעות דרושים
ראה עמוד 14

מפלגת העבודה הישראלית — המרכז
מחוז המושבים

ישיבת מועצת מחוז המושבים

בהשתתפות מזכ"ל מפלגת העבודה
החבר **מאיר זרמי**

תתקיים ביום ראשון 22.9.74 בשעה 14.30 בבית תנועת המושבים, ברחוב ליאונרדו דה וינצ'י 19 תל־אביב.
מפאת חשיבות הנושא החברים מתבקשים לדייק!

מחוז המושבים

אבינו
דב לוין (מריגה)
נפטר בשיבה טובה.
הלויה בכפר בלום, היום, יום ששי בשעה 2.00 אחרי הצהרים.

צפרירה וישראל לוין — כפר גלעדי
בודיה ואברהם ברמן — כפר בלום
אסתר ומולקה לוין — חולתה
וכל הנכדים והנינים

ביום א' ו' תשרי תשל"ה 22.9.74
יום השנה לפטירתו של חברנו היקר
אלישע כהן ז"ל
נקיים אזכרה בשעה 2.00 אחה"צ
בבית העלמין בגבת.

המשפחה
ובית גבת

הקיבוץ המאוחד

ישיבת המזכירות המרכזית

עם חברינו במרכז המפלגה
תתקיים ביום ג', 24.9.74, בשעה 16.00 באולם הישיבות במזכירות הקיבוץ בתל־אביב.
סדר היום: הרחבת הקואליציה.
חברים מעוניינים — מוזמנים.

מזכירות
הקיבוץ המאוחד

בצער וביגון רב אנו מודיעים על פטירת
אמנו וסבתנו היקרה
ינטה גפן ז"ל
ההלוויה תתקיים ביום ששי, ד' תשרי תשל"ה 20.9.74
בשעה 13.00 בצהריים בבית העלמין בפתח־תקוה.

מתאבלים:
הבן והבת, כלתה וחתנה
הנכדים והנינים

טיולי בית ברנר, החלה ההרשמה לטיולי חג־הסוכות: לרבת־הגולן (1.10), לאילת — יומיים (2.10); לירושלים, לכנסת ולמוזיאון (2.10), לפיתחת רפיח וימית — (3.10), לאילת — שארם, סנטה קטרינה — 3 ימים (5.10), עם לינה וארוחות. לאילת — שארם — סנטה קטרינה — 3 ימים — לצעירים — (5.10) — בלי ארוחות ולינה בחוץ. למצדה (עליה ברכבל) (6.10), הקפת הגליל, העמקים והכנרת — 3 ימים (6.10). פרטים והרשמה בבית־ברנר, חדר 7.

هكذا من الأصل

מחרתיים ייבחר מזכיר „העבודה" במחוז חיפה

שני המועמדים: אורי אגמי ומשה שחל

מאת סופר „דבר" בחיפה

מועצת הסניף של מפלגת העבודה בחיפה תתכנס מחרתיים, כשעל סדר-יומה סעיף אחד בלבד: בחירת מזכיר הסניף. ליו"ר הוועדה המכינה, המזכיר הפורש, הח"כ מ. זיידמן, הוגשו עד אתמול בצהריים, שנקבע כמועד האחרון, שמותיהם של שני מועמדים בלבד: אורי אגמי והח"כ מ. שחל.

מ. שחל הגיש את כתב מועמדותו רק בימים האחרונים, לאחר שכל המועמדים שהוצעו, ויתרו על מועמדותם מתוך אי-רצון להגיע לעימות ישיר עם ראש העיר הח"כ י. אלמוגי, התומך במועמדותו של אורי אגמי. לישיבה של מועצת הסניף הוזמנו רק חברי המועצה, שמספרם מגיע כיום ל-489 (בזמנו נבחרו למועצה 501 חברים, ובחלקם הם נעדרים). בחירת מזכיר הסניף תהיה חשאית בקלפי. בבית המפלגה יוצבו 7 קלפיות, וכבר נקבעו ועדות קלפי. יו"ר ועדת הבחירות יהיה עוה"ד מ. ברזילאי.

מטעם המטה למען אורי אגמי הופץ אתמול כרוז-תמיכה חתום על-ידי נציגים ממקומות עבודה, אקדמאים, חברי מפלגה ותיקים (הנזכרים, בין היתר: פירוק ה„מחנה ההסתדרותי") וחברים צעירים. התומכים במועמדותו של הח"כ שחל נמנעים מהסברה בכתב, ומרכזים את עיקר פעולתם במפגשים אישיים ובשיחות עם חברי המועצה.

שחל: במחיר שהוא שליח „הגוש"

החלטתי להציג את מועמדותי למזכיר מפלגת העבודה במחוז חיפה, לאחר שנוכחתי, כי נוצרה בעיר אווירה של לחצים ואיומים שהרתיעה כל מועמד פוטנציאלי להסכים להצגת מועמדותו — אמר אתמול הח"כ משה שחל, במסיבת עתונאים בחיפה.

שחל הבטיח, כי אם ייבחר, יוותר על תפקידים אחרים שהוצעו לו במישור הממלכתי, גם אם הדבר יפגע בסיכויי קידומו הפוליטי במישור הכלל ארצי. הוא גם דחה בתוקף את הטענה כי הוא שליח הגוש התל-אביבי בחיפה. שום גורם חיצוני לא הניע אותי להציג את מועמדותי — אמר.

ברה"מ החזירה מומחי האטום שלה ממצרים

כוויית, (עי"ק). — ברה"מ החזירה ממצרים את מומחיה, שעבדו בכור האטומי הקטן באינשאס — מוסר העתון הכוויתי „אלרעי".

לדבריו יצאו מומחים אלה לבריה"מ לחופשה בברה"מ והם עמדו לחזור לתפקידיהם ב-1 בספטמבר. הם לא שבו במועד שנקבע ושגרירות מצרים במוסקבה לא הצליחה לקבל כל הסבר לאי החזרת המומחים.

הנשיא הוזמן להכתרת מלך נפאל

נשיא המדינה פרופ' אפרים קציר, הוזמן להכתרתו של מלך נפאל בחודש ינואר 1975. זאת גילה לכתב עתים בלוד אחותו של יורש העצר, הנסיכה שהיתה ראג'יה לקשמי דוי שאה, ובעלה קומר קאדה ביקרם שאה, שבאו אתמול לביקור רשמי של חמשה ימים בישראל. הם באו לישראל לאחר שביקרו באיראן, בלבנון, במצרים, בירדן וביוון.

במהלך ביקורם בישראל ייפגשו השניים עם אישי מדינה ויבקרו ברחבי הארץ. הנסיכה, העוסקת בארגוני-ילדים, תתעניין במיוחד במוסדות של ארגונים התנדבותיים המטפלים בילדים. בעלה מכהן כמזכיר כללי של התאחדות הספורט בארצו והוא ייפגש עם ראשי מוסדות הספורט בישראל. הפגישה עם נשיא המדינה תהיה ביום א' הקרוב לפנות ערב. כפי שנודע, יידונו בפגישה פרטים על ביקורו הצפוי של הנשיא בנפאל לרגל ההכתרה הרשמית של יורש העצר, אחיה של הנסיכה.

הידידות בין ישראל ונפאל נשענת זה שנים על קשרים הדוקים עם משפחת המלוכה. בדיוק לפני 11 שנים וארבעה ימים ערך המלך מהנדרה ביקור רשמי בישראל וגם הנשיא שזר החזיר ביקור-גומלין בנפאל. בין השניים התפתחה ידידות אישית ח. שזר תירגם משיריו של המלך המשורר מהנדרה. עוד לפני כן ביקר שר החוץ, המנוח משה שרת, בנפאל והכניס בכתביו את ההרשמויות העמוקות מהארץ ומעמה. מאז היתה גם תנועת-ביניים של המלך מהנדרה בלוד לפני שנים אחדות, ואילו בתו הזדמנה אף היא לביקור חניה קצר מבין זה.

בהגיעה עתה לביקור רשמי לבשה סארי נפאלי בצבע תכלת והתקבלה על מסלול הנחיתה של נמל התעופה על פני שטיח אדום, כיאה לטקס מלכותי. נציג משרד החוץ, אפרים אלדר, הזמין את האורחים לחדר האורחים החשובים והציג לפניהם את המלווה הרשמית לביקורם בישראל, רותלין גלסר, ממחלקת האורחים החשובים. בני הזוג עברו על התכנית המוצעת להם בסיור בישראל והביעו שביעות רצון.

ביקרם שאה נמנע מלהתייחס לשאלה בדבר סילוקה של ישראל מן הקונגרס האסיאני, באמרו, שכבר לא היה בטהראן כאשר ההחלטה התקבלה. עם זאת הביע תקווה, כי ישראל תוכל להשתתף במפגש הבא של משחקי אסיה בפקיסטן עם בוא השלום לאזור. עינים להם ולא יראו

קיסינג'ר: הסכם על תיקון ג'קסון יושג תוך שבוע

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — שר-החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר הודיע אתמול בעדות בפני ועדת-החוץ של הסנאט, כי תוך שבוע יושג הסכם באשר לתיקון ג'קסון, אם יגלו שני הצדדים רצון טוב בנושא זה.

לדעת קיסינג'ר, אין טעם לעסוק בסוגיה הפומבית אותה הביא הסנאטור פולברייט, באשר לדרכה של ארה"ב להציג לברה"מ הבעיות הקשורות בחופש ההגירה של אזרחיה היהודים.

לאחר הפגישה בבית-הלבן שהסתיימה ללא תוצאות, מכינים עתה שני הצדדים טיוטה, אשר תבטיח פריצה הצבעה במועד מסויים שלא נקבע עדיין. זאת, באשר לדרך בה יאשר הקונגרס את קיום ההבטחות הרוסיות או יימנע מלקבלן, על כל המסקנות המתחייבות מכך.

נראה שבעדותו זו, ניסה קיסינג'ר פעם נוספת להחליש את תומכי תיקון ג'קסון בסנאט, נוכח הקיפאון השורר במגעים בין הבית-הלבן ותומכי תיקון ג'קסון באשר להצגת פשרה בסוגיה מורכבת זו.

התייעצות אצל בר-לב בנושא הכור לייצור חשמל

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

שר המסחר והתעשיה חיים בר-לב, כינס אתמול את נציגי חברת החשמל, התעשיה הפרטית והתעשיה ההסתדרותית, לדיון בהקמת הכור הגרעיני להפקת חשמל.

בר-לב עמד, במיוחד, על חשיבות הקמת הכור הגרעיני והדגיש, כי כוונת הממשלה היא שהתעשיה המקומית תשתלב, במידה מירבית, בהקמת הכור.

נציגי חברת החשמל אמרו בפגישה, כי לדעתם חיוני שהקמת הכור תיעשה תוך שמירה על לוח זמנים, שייקבע מראש, תוך נקיטת מחירים סבירים.

בתום הפגישה הוחלט על הקמת צוות ביצוע, שבו ישתתפו גם המנהל הראשי של משרד המסחר והתעשיה ומנהל אגף המתכת בו, בשיתוף עם נציגי חברת החשמל ונציגי התעשיה, כדי לעבד את הפרטים הקשורים בשילוב התעשיה בהקמת הכור הגרעיני.

מבקר המדינה

(המשך מעמ' 1)

הטיפול בנושא במספר מדינות אחרות כראה, שהנהגו בהן הוראות מיוחדות לגבי שירות החוץ. לדעתי — אומר נבנצאל — יעשו במשרד החוץ ובנציבות שירות המדינה יגשו להתקנת מערכת כללים מיוחדים לעניין עבודה פרטית, לרבות הרצאות על-ידי העובדים המשרתים בחו"ל בהתנהגות הנדרשת מהם בדרך כלל ותכלול גם הוראות בדבר עיסוקים שמחוץ למסגרת התפקיד הרשמי".

אין מערכת הוראות

מבקר המדינה קובע, כי „אין כיום במערכת הוראות מיוחדת שתדריך את עובדי המדינה המשרתים בחו"ל בעניין עבודה פרטית בכלל ומתן הרצאות בשכר בפרט". הוא מוסיף, כי עד כה ההוראות החלות על עובדי מדינה בארץ, חלות גם על המשרתים בחו"ל, שכן אין התקשי"ר קובע הבחנה בעניין זה. ד"ר י. נבנצאל מציין בדו"ח שלו, כי משרד החוץ החל רק במארס 1973 בהכנת הנחיות לעובדים. „אך פעולה זו לא הושלמה, ואין לראות בה הסדרת העניין כדרוש".

„יש לאסור"

מבקר המדינה את חוות דעתו, כי יש לאסור עקרונית מתן הרצאות בשכר על-ידי עובדי השירות הדיפלומטי והשירות הקונסולרי. לנכון מבקר המדינה שלוש סיבות עיקריות לאיסור זה. הראשונה היא, שהסברה והייצוג הם ממהותם של התפקידים בשירות החוץ, ובמיוחד הם מהווים חלק חשוב בתפקידם של הדיפלומטים הבכירים.

עובדים אלה מופקדים על הבאת דברה של ישראל למדינה שבה הם משרתים ולהסברת ישראל שבתורה בה. מתן הרצאות במסגרות שונות היא אחת הדרכים שבהן ממלאים העובדים תפקידים אלה. הסיבה האחרת, שבגללה אין להתיר קבלת שכר על הרצאות לעובדים בשירות החוץ היא, שהדבר עומד בניגוד לאמנת וינה מ-1961, אשר בה צלחה התרגמה גם ישראל. סעיף 42 באמנה זו קובע, כי „נציג דיפלומטי לא יעסוק בשום פעילות מקצועית או מסחרית לשם קבלת רווח אישי".

הסיבה השלישית המחייבת איסור עקרוני על הרצאות בתשלום היא, בדיקה השוואתית שערך מבקר המדינה עם ארצות אחרות בעלות מסורת ארוכה בשירות המדינה. „לפי ספר זה" — נאמר בחוות הדעת — „עבודה פרטית בשכר מותרת בדרך כלל רק על פי אישור מראש ובכפיפות לסייגים כלליים בדבר ההתנהגות ההולמת את המעמד והתפקיד של עובד מדינה. אשר להוראות החלות במיוחד על שירות-החוץ, הרי לדוגמא, קובעות ההוראות הנוהגות בשוויץ, כי על עובד שירות החוץ לקבל אישור מראש לעיסוק בפעילות מחוץ לשירותו, אם פעילות זו מיועדת להכניס לו רווחים או אם היא מעסיקה אותו במידה רבה בקביעות. אישור כזה יוכל להינתן רק במקרים יוצאים מן הכלל ובעלי עניין מיוחד, כיון שתעסוקה נוספת של עובד שירות החוץ נחשבת כסותרת את מעמדו הרשמי".

„כללים מיוחדים לדיפלומטים"

מבקר המדינה כותב, כי לאור טעמים אלה, „באשר המדובר בעובדי שירות החוץ, ההינו המשרתים בתפקידים דיפלומטיים וקונסולריים, יש לדעתי לנהוג לפי קנה-מידה שונים מאלה החלים על כלל עובדי המדינה בארץ". לפיכך, כאמור, ממליץ מבקר המדינה לאסור עקרונית מתן הרצאות בשכר בשירות-החוץ.

הגאז

(המשך מעמ' 1)

סמכויות בנושא הגאז מרוכזות במינהל-הדלק באוצר, הגיעו לכלל מסקנה הסבבית, שמוטב כי מינהל-הדלק יהיה הרשות הממשלתית הבלעדית שתטפל בענייני הגאז, שיווקו ואספקתו לצרכן. לצורך זה יועברו למינהל כל הסמכויות המצויות בידי המשרדים השונים בנושא זה.

כדי שמינהל הדלק יוכל לעמוד במעמסת התפקידים החדשים שיוטלו עליו, מתנהלים דיונים על הבטחת כוח-האדם שיידרש למינהל, כדי לטפל בענייני הגאז. עם סיום הבירורים האלה תבוצע העברת הטיפול למינהל.

דבר
DAVAR دافار

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר המערכת: אליהו אגרס
מנהל כללי: גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל-אביב, רחוב שינקין 45, ת"ד 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים:
תל-אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים 231251-3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

אב שכול מקבל את ספר הנופלים והנעדרים שהוצא על-ידי צה"ל. צילום „ישראל סאן"

חוברת מעודכנת של שמות חללי מלחמת יום הכיפורים

לקראת יום השנה למלחמת יום הכיפורים, הוציא צה"ל חוברת מעודכנת של שמות החללים והנעדרים במלחמת יום הכיפורים.

החוברת מכילה שמותיהם של 2507 חללים ו-10 נעדרים. לא נתפרסמו שמותיהם של 10 חללים לפי בקשת משפחותיהם.

במהדורה זו תוקנו כמה שיבושים שהיו במהדורה הראשונה אשר הופצה בחודש מארס ביותר מכמה עותקים. כן נוספו בה שמותיהם של חללים אשר רק עתה הביעו המשפחות את הסכמתם לפרסומם.

החוברת תימסר למשפחות השכולות בביתהן בין התאריכים 19 — 24 בספטמבר על-ידי נציגי קציני הערים. כל משפחה תקבל שתי חוברות. אולם אם יבקשו ינתנו להם בו במקום חוברות נוספות.

המחלקה להנצחת החייל במשרד הבטחון תעביר כמות מתאימה של קבצים למוסדות ההנצחה, לעיריות ולמועצות מקומיות, לספריות ולגופים ציבוריים שונים.

כל אזרח המעוניין בהשגת הקובץ הנ"ל, יפנה בכתב למשרד הבטחון, המחלקה להנצחת החייל, אבן גבירול 10 תל-אביב.

מפ"ם מתנה הסכמתה למס ערך מוסף בהגנה על רמת-החיים של השכיר

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

במפ"ם יש ספקות כבדים לגבי אפיו הסוציאלי של מס ערך מוסף, המוטל בעיקרו על הצרכן. כן נראות למפ"ם סכנות מיוחדות בעיתוי הפעלתו של המס בתקופה של תאוצה אינפלציונית. על כן תתנה מפ"ם את תמיכתה בהפעלת מס ערך מוסף בשורה של מיגבלות שיש בהן כדי להגן על הצרכן, על הצרכן ועל משכורות, מעוטות הכנסה, בפני הפגיעה ברמת חייהם — מסר יו"ר הוועדה הכלכלית של מפ"ם הח"כ אהרן אפרת.

לדעת מפ"ם צריך המס החדש לבוא רק בתחליף למסי הקניה הקיימים בלי לערער את האיזון בין הכנסות המדינה במסים עקיפים לבין הכנסותיה במסים ישירים. הפעלת המס החדש מחייבת להיות בתואמת תיאום מלא עם ההסתדרות בנושאי תוספת היוקר ובעיצוב כל מערכת המיסוי לי מעוטי-הכנסה. אפרת הוסיף, כי מפ"ם תתייצב מאחורי הצעת ער ה. ש. רוזן, כי כל תיקון שיבוא במסגרת מס-הכנסה ומסים יבוצע בתחום המסים הישירים ולא על-ידי החלפתם בהכנסות ממס ערך מוסף.

אפרת הטעים, כי מפ"ם תדרוש, כי עם הפעלת המס החדש ימלאו הממשלה והכנסת את התחייבויותיהן הכלכליות במצע המערך בדבר הטלת מס על רווחי הון, רווחי יתר והשוואת המס על חברות מעטים (חברות בשליטה פרטית) למס הכנסה האישי.

בניגוד להצעת הממשלה תדון הוועדה הכלכלית של מפ"ם בשבוע הבא בהצעה למס ערך מוסף בהלופה הבאה בשלושה שיעורים:

* שיעור אפס, כמבצע פטור מלא מהמס יינתן למוצרי יצוא ולתיירות המצרכים הבסיסיים המוגנים עתה בסובסידיה ממשלתית. כן יהיו פטורים ממס מוסדות ציבור בשירותי חברה הפועלים שלא לשם רווח.
* שיעור של 4 אחוזים, יוטל על הגביה-מזון ותוצרת חקלאית, לפי רשימה מוסכמת בין נציגי ההסתדרות, החקלאים והממשלה. הסדרים ביחודים יעמדו בהפעלת המס כלפי החקלאות בהתחשב בגורמים המצביעים את התפוקה החקלאית.
* השיעור הכללי של המס לא צריך לעלות בכלל זה על 8 אחוזים, כדי למנוע הכבדה מופרזת על התייקרות כללית שתבוא בעקבות הפעלת המס.

מפ"ם תדרוש גם, כי המס החדש יחול על השקעות. כן תתבע כי כל החלטה בדבר שינוי שיעורי המס בעתיד יהיה טעון אישור הכנסת.

שובל יעלה בוועדת הכספים עניין „קרדיט בנק" בז'נווה

בקשר לידיעות על ההסתבכות אפשרית ב„אינטרנשיונל קרדיט בנק" בז'נבה, ביקש הח"כ שובל את יו"ר ועדת הכספים של הכנסת ח"כ ישראל קרגמן לזמן באופן דחוף את נציגי בנק ישראל והאוצר, כדי לברר אם יש להסתבכות זאת השלכות על המשק הישראלי, ובפרט על מערכת הבנקאות.

בכוונתו יבקש הח"כ שובל לברר, אם נעשו בימים האחרונים צעדים על-ידי רשויות הכספים כדי להבטיח את ישראל במקרים כגון אלה.

הופקו לקחי מלחמת ההתשה

מאת סופרו הצבאי של „דבר"

כנס קצינים להפקת לקחים ממלחמת ההתשה בכל הגזרות, נערך אתמול. בכנס הציגו מפקדי מחלקות, מפקדי-פלוגות ומפקדי גדודים, המקבילים להם מהחירות והחילות, את הבעיות הארגוניות והמקצועיות אשר הופיעו תוך כדי המלחמה.

בדיון חברי המכבדים מפקדים בכירים בכל הזרועות והחילות של צה"ל, דמות וראשי רעיונות בהקר שר לשאג זה של החיבה. סיכמו את הדיון הרמטכ"ל רב-אלוף מרדכי גור וסגנו [illegible] פרס.

ירדן תעלה בארגון התעופה הפעלת עטרות

רבת-עמון, (עי"ק). — ממשלת ירדן קראה להכללת סעיף בעניין הפעלת שדה התעופה של ירושלים בידי שלטונות ישראל על סדר היום של המושב הבא של ארגון התעופה הבין-לאומי.

המושב שעומד להיפתח ביום ב' הקרוב במונטריאול.

ירדן טוענת כי הפעלת שדה התעופה בעטרות מהווה הפרה בוטה של [illegible] של התחבורה א"ב.

ירדה צריכת הנפט בבריטניה

לונדון, (עי"ק). — צריכת הנפט בבריטניה ירדה בשיעור של שבעה אחוזים בשבעת החדשים הראשונים של שנת 1974 — על כך מסר אתמול בלונדון מכון הנפט הבריטי.

המכון מציין, כי בשבעת החדשים הראשונים של 1974 צרכה בריטניה 50 מיליון טונות נפט לעומת למעלה מ-54 מיליון טון בתקופה המקבילה אשתקד. זאת, כנראה עקב המחיר הגבוה עם העלאת המחירים בסוף 1973 על-ידי מדינות אופ"ק, העלייה החדה במחירי הנפט והאטת הפעילות הכלכלית עם צמצום ימי העבודה לשלושה ימי עבודה.

האמיר בן מוחמד אל קאסמי, בן 25, הוכרז אתמול רשמית כשליט שארג'ה, לאחר מותו של אביו בבית חולים בלונדון.

איראן דנה בקניית כורים משוודיה

שטוקהולם, (עי"ק). — השלטונות האיראניים באו במגע עם החברה השוודית הממשלתית למחקר „אטום-אנרגי", בקשר עם אפשרות רכישת ארבעה כורים גרעיניים באיראן — על כך נמסר אתמול בשם החברה השוודית לאטום האזרחי.

החברה השוודית מסוגלת לייצר כורים המופעלים במים רגילים בעלי עוצמה של 600 מגוואט כל אחד.

ישראל בראש בשחמט הנשים

מדלין, (יופ"י). — ישראל מוליכה עם חמש נקודות בבית שלישי של אולימפיאדת השחמט לנשים המתנהלת עתה בעיר מדלין שבקולומביה.

ישראל גברה חמש נקודות בשלושה סיבובים והיא מוליכה לפני הונגריה — 3, בריטניה — 2.5, ברזיל — 0.5, מונאקו — 0.

בבית א' מוליכה ברה"מ, בבית ב' רומניה, בבית ד' — יוגוסלאביה, ובבית ה' — צ'כוסלובאקיה ד-בקרב גרמניה.

מחאה יוגוסלאוית על התערבות לברה"מ, צ'כיה והונגריה

בלגראד, (צי"ק). — יוגוסלאביה הגישה מחאה לשלטונות ברה"מ, צ'כוסלובאקיה והונגריה, לאחר שנתגלתה בשטחה רשת „קומינפורמיסטית" — על כך נמסר ממקורות מהימנים בבלגראד.

היוגוסלאבים מציינים, כי מהגרים יוגוסלאבים, שיצאו את המדינה ומצאו מקלט במדינות הגוש המזרחי לאחר ניתוק היחסים בין ברה"מ ליוגוסלאביה ב-1948, יזמו פעילות זו. מהגרים אלה מתגוררים עתה בברה"מ ובצ'כוסלובאקיה.

באיגרתם מסתמכים היוגוסלאבים על עיקרון אי ההתערבות בעניינים הפנימיים של מדינות אחרות. בלגראד קראה לשלוש המדינות לשים קץ לכל פעילות עויינת המתנהלת משטחן נגד יוגוסלאביה.

ברה"מ מתווה עמדתה במזה"ת

בעד ישראל בגבולות 1967; בעד מדינה פלשתינאית

מוסקבה, (עי"ק). — ברה"מ מצדדת בפינוי כל השטחים הערביים הכבושים ובקיום מדינת ישראל בגבולותיה שמלפני מלחמת ששת הימים — נאמר במאמר ארוך, שהופיע בגליון ספטמבר של „קומוניסט" כתב העת העיוני של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית.

כותב המאמר הוא לב טולקונוב העורך הראשי של „איזבסטיה" ומשקיפים מציינים, כי הוא המוסמך הבקיא, המפורש והמדויק ביותר על עמדת ברה"מ כלפי הסכסוך הערבי-ישראלי אשר פורסם בברה"מ בשנים האחרונות.

במאמר נרמז, כי ברה"מ רואה באור חיובי הקמתה של מדינה פלשתינאית, אולם אין הוא מפרש, אם יש להקים מדינה זו בגדה המערבית וברצועת עזה. טולקונוב כותב, כי ועידת השלום בז'נווה חייבת לקבל החלטות ברורות ומדוייקות, בדבר פינוי הכוחות הישראליים מכל השטחים שנכבשו ב-1967.

„ברה"מ אינה רוחשת איבה למדינת ישראל בתור שכזאת. מדיניות הסיפוחים מוסדת הפרה של כללי המשפט הבין-לאומי וההלכות ארם. הם אשר הביאו לגינויה הכללי של ישראל על-ידי מדינות העולם ובכללן ברה"מ" — נאמר במאמר.

טולקונוב מטעים, כי אין אפשרות לבחון את הבעיה הפלשתינאית בלי השתתפותם של נציגי הערבים הפלשתינאים. בעיית הזכויות החוקיות של העם הערבי הפלשתינאי היתה לאחת הבעיות המרכזיות של ההסדר במזרח-התיכון — כותב המחבר, היוצא בזכות השתתפות נציגי הארגון לשחרור פלסטין, שהוא הנציג החוקי היחידי של העם הפלשתינאי, בוועידת ז'נווה.

כן כותב טולקונוב, כי כל אימת שהערבים נאבקו למען השגת מטרותיהם הצודקות בהישענם על הסיוע הסובייטי, הצטמצם מרחב הפעולה של התוקפנים הישראליים, שנאלצו להסכים לויתורים. במקרים הפוכים, השתפר מעמדו של התוקפן — נאמר ב„קומוניסט".

היום ייפתח משפט קאפוצ'י

עוה"ד הצרפתי ז'אן דימא, בא אתמול לישראל כדי להצטרף לסניגוריו של הארכיבישוף קפוצ'י, שמשפטו ייפתח היום.

עוה"ד דימא אמר, כי „בארץ קשה השפה יש נוהגים בין-לאומיים והסכמים מוכרים בין מדינות, כך שעורך-דין זר, צרפתי, אנגלי או אמריקאי, יכול לבוא לבקש להופיע בבית-דין ישראלי". בעיה זו תידון היום בבית-המשפט בהצטרפותו אל הסניגור של קפוצ'י עוה"ד עזיז שחאדה. „נקבע במקום באיזור הזה אוכל להיות יעיל בהגנתי על קפוצ'י", אמר.

לדבריו, ביקש להיפגש עם קפוצ'י עוד אתמול, אך הדבר לא התאפשר והוא יראה אותו הבוקר לפני ישיבת בית המשפט. לעומת זאת נפגש עם עוה"ד שחאדה לישיבה ממושכת. הוא סירב לומר מה יהיה קו-ההגנה בציינו, כי זהו סוד מקצועי.

דימא, המשתייך למפלגה הסוציאליסטית של פרנסואה מיטראן ונבחר פעמיים לבית הנבחרים, הטעים, כי לא בא לארץ כפוליטיקאי, אלא כעורך-דין, העוסק במקצועו בכל העולם. הוא הוזמן לארץ על-ידי כמה אנשים וישמש כיועץ בלי שכר. הוא יעקוב אחר הפרשה המשפטית עד סיומה. כן ציין, כי באחרונה טיפל כעורך-דין בענייניהם של העתון „לה קנאר אנשנה", במשפט חת פיקאסו ומשפחת ליפסקי (צ)

שוד בנק ביפאן „למען שחרור פלשתין"

טוקיו, (עי"ר וצי"ק). — שני אנשים שטענו, כי הם בני גיס של הצבא האדום היפאני, פרצו אתמול לבנק בטוקיו ודרשו סכום של שני מיליון ין (כ-30 אלף ל"י) עבור „קרן לשחרור פלשתין".

פת"ח: היפנים לא בידינו

פאריס, (א.פ.). — הדובר מטעם „פתח" בפאריס, הכחיש אתמול את הידיעות לפיהן הצטרפו שלושה היפאנים אנשי הצבא האדום אשר נתפסו בדמשק, לידי ארגונו.

הדובר הצהיר, כי ארגונו לא דרש מהשלטונות הצרפתיים להעביר את הטרוריסטים היפאניים לידיו וכי אין שום קשר בין אנשי ארגונו ובין שלושת היפאנים.

כזכור, מסרו דיווחים מדמשק שלשום, כי השלושה התקבלו על ידי עמיתיהם אנשי חזית השחרור כאחים.

הוראה להרוג

פאריס, (עי"ק). במקור מוסמך בפאריס נמסר, כי ניתנה הוראה לשוטרים להרוג את המחבל היפאני יוטאקה פורויה, אם יוחפש על ידי המחבלים אחד מבין 11 בני הערובה שנלקחו על ידי הבריג אנשי הצבא האדום היפאני.

תרגילי סדר לשרי אוגנדה

חברי ממשלתה של אוגנדה אידי אמין, נאלצו לערוך כמה עבודות סדירה של תרגילי-סדר בפרטים, לאחר שאידי אמין הגיע למסקנה שהמשמעת בממשלה היתה רופפת.

במסיבה שנערכה בקמפלה, ואשר בה השתתפו כתב ה„יונייטד אוגנדה" סיפר אחד מהם, כי בשנת 1971, בחזרה מארגנדה, במסגרת הוליסי[illegible], ראה של אחת הדיפלומטים של [illegible] המפלגה [illegible] סדר. האנשים היו לבושים בגדי האזרח, [illegible] רובים. הם נראו נבוכים, כאילו לא ידעו בין ימינם לשמאלם על אף בפקודות על ידי המדריך הצבאי המפקד עליהם.

פקיד ממשלתי [illegible] לקבוצת-הקצינים [illegible] תוכם גם הישראלי, גילה להם, להפתעתם, כי המתרגלים המגוחכים הם לא פחות מאשר חברי ממשלתו של אידי אמין. הוא סיפר להם הפקיד, כי החלטתו של אמין להדריך תרגילי-סדר לממשלה, פעמיים בשבוע בעתות הבוקר, נבעה ברצונו להחדיר בהם את המשמעת הצבאית. (צ)

נחנכו האנדרטה והרחבה לזכר י"א חללי מינכן

בני משפחת רומנו מדליקים לפיד בטקס האזכרה לחללי מינכן.
צילום: שלמה [illegible]

טקסי אזכרה לזכרם של י"א חללי מינכן והסרת הלוט מעל האנדרטה שהוקמה לזכרם, נערכו אתמול בככר על שם חללי מינכן בקרן הרחובות באורי-וייצמן בתל אביב.

הרחבה במקום זה, בקרבת בית חולים ע"ש „איכילוב", משתרעת על 3 דונם והיא נקראת בשם „רחבת הי"א". היא עשויה טרסות ובמרכזה הוקם פסל ברונזה — פסל מלחמת בני-אור בבני-חושך — פרי יצירתו של הפסל אלי אילן.

טקס האזכרה וחנוכת הרחבה נפתח בנגינת שלישיה ובהדלקת 11 אבוקות על ידי בני משפחות הספורטאים שנרצחו בידי מחבלים ערביים באולימפיאדת מינכן ב-1972. הספורטאים שנרצחו הם: דוד ברגר, יוסף גוטפרוינד, משה וינברג, אליעזר הלפין, מרק סלבין, זאב פרידמן, יוסף רומנו, קהת שור, אנדרי שפיצר, עמיצור שפירא ויעקב שפרינגר.

קהל רב מילא את הככר ובין היתר היו שם בני המשפחות השכולות, הרב הראשי לצה"ל, חברי כנסת, חברי מועצת עיריית תל-אביב—יפו, ראשי הספורט והספורטאים ושגריר גרמניה המערבית בישראל יאסקו פון פוטקמר.

שר החינוך והתרבות אהרון ידלין, אמר, כי לפני שנתיים שוב ריוותה אדמת אירופה מדם בני העם היהודי. י"א הספורטאים יצאו בשליחות העם והספורט הישראלי ומצאו עצמם בחזית של מדינת היהודים הנאבקת על זכות קיום ושוויון-המעמד במשפחת עמי תבל. י"א הספורטאים נמצאו בפיסות עם קלגסי הטירור שמטרתם להרוג יהודים בכל מקום.

ידלין הוסיף, כי המלחמה נגד ישראל היא פלח — טירור מצד אחד ובידוד מצד שני על ידי אלה הנכנעים לטירור. ישראל תיאבק נגד בידודה בתחום המדיני והספורטיבי והיא לא תוותר על זכותה להשתתף במפעלים האולימפיים.

ראש עיריית תל-אביב—יפו, שלמה להט, גינה את מבצעי הרצח הבזוי של י"א הספורטאים במינכן, אשר יצאו להתמודד בשחקים הבינלאומיים ונפלו שם. לקח מינכן לימד אותנו, שלעולם לא ימצאו אותנו שוב אויבינו כשידינו ריקות.

יו"ר הוועד האולימפי בישראל, יוסף ענבר, אמר, כי האשמה אינה נופלת על הערבים בלבד, אלא גם על אלה שלא נקפו אצבע נגד אלה שהעכירו והכתימו את כל הטוהר בספורט. הוא הצהיר, כי מוסדות הספורט בישראל לא ירכינו ראש מול התכתיבים, ימשיכו למלא את הציווי של הנופלים לקידום הספורט הישראלי ויאבקו נגד כל הרוצים לעמוד בדרכנו הספורטיבית.

אלוף הרב מרדכי פירון, הרב הראשי לצה"ל, נשא תפילה לעילוי נשמות הנופלים בידי המרצחים, צמאי הדם, במינכן כשהיו בשליחות המדינה. השחקנית חנה רובינא קראה מתוך „שבחת שירים" לנתן אלתרמן. החזן ישעיהו דמרין אמר תפילת „אל מלא רחמים" לזכרם של אלה שנרצחו בידי מחבלים נתעבים.

לאחר מכן הסירו את הלוט מעל האנדרטה ראש העיריה שלמה להט והיימן קרייטמן, שתרם את הכסף להקמת האנדרטה. ראשונים עברו ליד האנדרטה בני המשפחות השכולות ואחריהם כל הקהל.

האנדרטה מתנשאת לגובה 8 מטר. עבודת הפיסול נעשתה במשך שנה. את הפסל מקיפות 11 ערוגות כמספר חללי מינכן. במקום הותקנה תאורה מיוחדת.

הרחבה הוקמה בפעולה משותפת על ידי הוועד האולימפי הישראלי אשר יזם את המפעל, ועיריית תל-אביב. העירייה השקיעה בהכשרת הרחבה כ-700 אלף ל"י. (ע)

נשיא ארה"ב ג'ראלד פורד נואם בכנס עצרת או"ם בניו-יורק שלשום. מאחוריו (מ-שמאל) המזכ"ל ואלדהיים, שר-החוץ האלג'ירי בוטפליקה המשמש גם כנשיא העצרת ה-29. צילום רדיו של „אסושיאיטד פרס"

התנגדות ב„הדסה" לוועדת חקירה בעניין הוכמן

„הבירור נגד שטרן — על נוהלים רפואיים תוך-מוסדיים"

מאת א. גבע, סופר „דבר"

ב„הדסה" מתנגדים להקמתה של ועדת-חקירה בעניין פרופ' הוכמן, מתוך חשש שיתגלו בה פרשיות נוספות שאינן דרושות לציבור.

כידוע, תובע פרופ' הוכמן להקים ועדת חקירה. אך ב„הדסה" אין נטייה לקבל תביעה זו הואיל וועדת חקירה מחייבת פומביות ובנסיבות אלו עלולים רופאים להאשים זה את זה בהתנהגות [illegible].

ב„הדסה" בונים עתה מחלקה מיוחדת בה יאושפזו חולים פרטיים של רופאים. בשלב הראשון תכלול המחלקה הפרטית 30 מיטות ובשלב הבא 60 מיטות. המחלקה הזאת תוכנה בעוד כשנה. הסדר זה — קיום מחלקה פרטית בבתי-חולים ציבוריים — קיים בבריטניה ובארצות אחרות.

שום חולה לא הגיש תלונה נגד פרופ' שטרן

אתמול פירסמה „הדסה" הודעה המדגישה, שאף חולה לא הגיש תלונה נגד פרופ' שטרן והיא מאשרה, שוועדת האתיקה דנה בפרופ' שטרן, אך הבירור סבב על נוהלים רפואיים תוך-מוסדיים, במסגרת הדיון שהובא לידיעתו של פרופ' מן, מנהל „הדסה".

פרופ' שטרן ממשיך בתפקידו כרופא בכיר בבית-החולים ומותר לו לנהל את מכון הלב בבית החולים. „שערי צדק" אינה קשורה כלשהי עם הדין הנ"ל — נאמר בהודעה הרשמית.

הופרדו תאומים סיאמיים

פילאדלפיה, (יופ"י). — בפעם הראשונה מאז לידתם לפני 13 חדשים, יוכלו התאומים הסיאמיים מסן דומינגו, קלרה ואליסה רודריגז לשבת בנפרד זו מזו.

התאומים היו מחוברים בחלק התחתון המרכזי של גופם במצב של ישיבה זו מול זו. הם הופרדו בבית-החולים לילדים בפילאדלפיה, לאחר ניתוח שנמשך ארבע שעות וחצי. אולם לאחר השלמת ניתוח ההפרדה בשעות הבוקר, היה דרוש ניתוח נוסף בשעות אחר הצהריים.

לשתי התאומות היו שני לבבות וארבע כליות, אולם מעי גס משותף. עורקי הדם היו מחוברים בגופן של שתי התאומות. הניתוח בוצע על-ידי צוות של 23 רופאים ואחיות.

ד"ר אוורט קופ, שעמד בראש צוות המנתחים, אמר לאחר השלמת הניתוח, כי קרוב לודאי שהתאומות תתקשינה בלימוד ההליכה. לדבריו, מצבן היה יותר קל בתחום זה אילו בוצע הניתוח שלושה חדשים אחרי לידתן.

נדחה הערעור על הקפאת בניית „מרכז כלל" בי-ם

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ועדת הערר, המורכבת מנציגים של משרדים ממשלתיים ויו"ר ברכה השלטון המקומי, דחתה אתמול ערעורים על הקפאת כמה פרוייקטים של בתי-מלון. הוועדה קיבלה רק את הערעורים על הקפאת בניית המרכז לטכנולוגיה חינוכית ו[illegible] של ההיאור בחשא.

ועדת הערר, בראשותו של מנכ"ל משרד השיכון, דוד [illegible], קיבלה אתמול את חוות הדעת של היועץ המשפטי של משרד השיכון, לפיה יש להתייחס למלון-דירות כבית-מלון לכל דבר. התברר, שבמלון דירות יש שטחים ציבוריים שהיקפם עולה על 10 אחוז מכלל שטח בית המלון. ועדת הערר נסמכה לאשר שכמה מלונות דירות דרשו להתייחס אליהם כאל בנייני-דירות. בעקבות חוות הדעת הזו נדחו הערעורים של מקימי מלון „קרדינל" בתל אביב, בן [illegible] של מקימי מלון „קוסמופוליטן" בירושלים, התלוס [illegible] מלון דירות [illegible] בנוהל מוחש שהוקפא בניה תופנה בהבנה.

בנוסף נדחו הערעורים על הפרוייקטים הבאים: בניין „הכלבו" של „המשביר לצרכן" בחיפה, בניין ה„ספורט" בתל-אביב של בנק „לאומי", בניין „כלל" בירושלים ו„מרכבת" יהודה בבלי באזור העיר.

ביחס למרכז לטכנולוגיה חינוכית ברמת-אביב בתל אביב מטעם „יד הנדיב" של משפחת רוטשילד והחליטה הוועדה לאשר את [illegible] הבניין.

הארכיהגמון הבלתי דיפלומטי

הבישוף ראיה הזדהה עם המדינה גם כשחלק על מדיניותה

מאת יואל דר

הארכי־הגמון יוסף ראיה, ראש הכנסיה היוונית קתו־לית בגליל, בנצרת בעכו ו־בחיפה, החליט להתפטר מתפקידו אחרי שש שנות כהונה. אילו ביקש להמשיך בתפקידו היה עליו לצאת למערכה גלויה נגד הממונה עליו, הפאטריארך מקסי־מוס החמישי, לשעבר בוטי־ראן חכים מחיפה.

ואילו עתה עם התפטרותו יוכל לחזור לארצות־הברית ולהתי־מסר לכתיבת זכרונותיו ולספר על התקופה שבה כיהן בישראל ועל התהום הרובצת בין מה שישו הכנסיה ציוו למאמיניהם לבין הדי־שותיהם של כהני־דת מקצועיים נוסח מקסימוס החמישי.

יש אמת בטיעוניו של הארכי־הגמון יוסף ראיה, כי אין בכוחו של איש, לרבות האפיפיור, להפ־ביר מתפקידו כל עוד לא עבר על מצוות הכנסיה, וכי אילו רצה יכול היה להמשיך בתפקידו, עד סוף ימיו. כשפירסמתי לפני כמה שבו־עות ידיעה על סיום תפקידו של הארכי־הגמון בישראל הסברתי, כי הוא עצמו יזם את התפטרותו. מ־כהונתו, משום שהוא נתון במצב בלתי־נסבל לגביו. אף שהוא ראש הכנסיה הגדולה והחשובה ביותר בארץ, נתון היה למעשה בידיהם של כמרים זעירים. למשל, אם מישהו רצה לשוחח עמו בטלפון, חייב הוא לקבל את הסכמתו של מונסיניור מקסימוס סלום, ואיש זה עושה הכל כדי לבטל כל פגישה בין מונסן ראיה לבין עתונאים או אישים שאינם מקובלים על המונסיניור. לא פעם סרב מקסימוס סלום להעביר את השיחה לארכי־הגמון ראיה בתואנה שהוא אינו נמצא אותה שעה במשכנו. הוא מסרב לעשות זאת גם אם האמר לו שהארכיהגמון קבע פגישה אתך או ביקש ממך להתקשר עמו.

מונסיניור סלום וצוד כמה כמו־רים אחרים שיחקו משחק כפול. מצד אחד הם נאמנים ל־רועה הרוחני שלהם, אך מצד שני הם קיימו מגע אחריו ויש ה־גורסים, שהם דיווחו על "הת־נהגותו" לפטריארך מקסימוס החמישי, אם במישרין ואם בעקיפין.

הכנסיה היוונית־קאתולית, היא הכנסיה העשירה ביותר בארץ, אולם הארכי־הגמון ראיה לא הוסמך להחליט על הוצאת סכום כסף גדול מחמשת אלפים לירות. זאת יכולים לעשות בשבילו מונסיניור סלום ואחרים. מאחר שנוטלה מידיו השליטה על כספי הכנסיה, לא יכול היה האר־כי־הגמון לבצע תכניות ולהרחיב השפעתו על צאן מרעיתו. לזכותו של הארכי־הגמון ראיה ייאמר, שהוא נקי־כפיים ושלרוב פיו ולבו שווים; בעבר השמיע לא אחת דעות חריפות, שהרגיזו ל־עתים את שלטונות ישראל ולעתים את הממונים עליו בכנסיה.

אשר ליחסו למדינת ישראל, הוא הזדהה עמה הזדהות מלאה. לא אחת אמר לי, כי הוא רואה ב־ישראל את מולדתו ובחיפה את ביתו. הצהרות בנוסח דומה השמיע גם באוזני חוגים נוצריים ובפורו־מים כנסייתיים. הוא לא נהג בדיפלומאטיה ולא הסתתר מאחורי גלימת הבישוף, אלא קרא לערביי ישראל לגלות נאמנות למדינתם. כאשר ביצעו מחבלים מעשי רצח ושידוד בתחום ישראל היה הארכי־הגמון הראשון, ואולי גם היחיד בקרב עדתו, שגינה בפומבי את המעשים הללו. לפני כמה חודשים, כאשר ואנים כנסייתיים תבעו, ב־השראת מדינות ערב, בינאום ירו־שלים (שלב ראשון לפני מסירתה לשלטון ערבי) יצא הארכיהגמון ראיה להגנת ישראל בלי שנתבקש לכך. בעיני אין זה חשוב מי ישלוט בירושלים — אמר — כל עוד נשמר בה חופש הפולחן לבני כל הדתות. כדי לסבר את האוזן יש להביא, שלדעתו בני כל הדתות נהנים מחופש דתי בירושלים תחת שלטון ישראל.

הארכיהגמון ראייה טען, כי תפקידה של הכנסיה אסור לה שיצטמצם בדי האמות של הפולחן אלא עליה לעשות למען צאן מר־עיתה בתחומים שונים. ואכן, הד ארכי־הגמון ראייה רצה לפעול בשלושה תחומים: א. בניית שיכו־נים לנוצרים עניים (הוא אף העב על בניית שיכונים למפוני איקרית ברעם ועל בניית שיכונים למפוני ברעם בגוש חלב); ב. הגדלת העזרה לבתי־הספר הכנסייתיים; ג. סיוע חמרי לסטודנטים ערביים, הרוצים להמשיך את לימודיהם ב־מוסדות להשכלה גבוהה.

כדי לממש את תכניותיו זקוק היה לכסף רב. הכנסיה יכולה ל־שאת בהוצאה זו אם תקבל עזרה ממשלתית. אך הכנסיה — קרי: מקסימוס החמישי באמצעות שליחיו בישראל — לא עזרה לו, משום שזה עשוי להביא להגברת השפעתו. לפני יותר משנה החליט הארכי־הגמון ראייה למכור כאלף דונם מאדמות הכנסיה ליד הר תבור לאיכרים מוסלמים, שעיבדו אותם בעשרות השנים האחרונות. הכנסיה התנגדה לכך בתוקף. הד ארכי־הגמון הסביר, שאנשים עניים זכאים לקבל אדמה זו.

גם בתחומים אחרים שרור הד־לוקי־דעות בינו לבין הממונים עליו ובשאלות שונות חלקו עליו גם שלטונות ישראל. למשל, הד ארכי־הגמון רצה, למעשה, לא רק לשבת על הכסא של קודמו אלא להיות גם המנהיג הערבי הראשון במעלה. שאיפה זו היא לגיטימית, אולם כדי להגיע למעמד כזה דרו־שות תכונות שונות מאלו שהוא ניחן בהן. קודמו, מקסימוס החמי־שי, הגיע למה שהגיע הודות ל־שליטתו על כספי הכנסיה, לשונו החלקלקה ויכולתו להתחמק מכל נושא השנוי במחלוקת. הארכי־הגמון ראייה, לעומת זאת, אינו מבין בסבכי הפוליטיקה. משחלק על החלטת ממשלת ישראל בעניין איקרית ובירעם לא היסס להופיע גם בכנסים של רק"ח בחיפה וב־אום אל־פחם. העתון של רק"ח בשפה הערבית, "אל־אתיחאד", שי־בח את עמדתו והארכי־הגמון לא הבין, או לא רצה להבין, שהופ־עתו בכנסים קומוניסטיים עלולה להתפרש שלא כהלכה, הן בחוגים ישראליים והן בחוגים ערביים. הוא פשוט סבר, שאם רק"ח וקבוצות־שמאל מוכנות לתמוך במאבקו ל־מען שיקומם של הכפריים איקרית ובירעם, הרי יש לקבל את היד המושטת.

ערב הבחירות הקודמות נתבקש הארכי־הגמון ראייה לקרוא, ב־עקיפין כמובן, לבני צאן מרעיתו לתמוך במועמד זה או אחר מסק־רבי השלטון. הארכי־הגמון דחה בקשות אלו בפומבי בטענה, שאין זה מתפקידה של הכנסיה להתערב על הבוחרים. כל אדם זכאי לבחור במועמד הנראה לו — אמר הארכי־הגמון ראייה.

לעתים תכופות השמיע הארכי־הגמון ביקורת על מה שהוא כינה מחדלי הממשלה בתחום שילובם של ערביי ישראל. פעם אף פירסם מאמר, שבו יטען כי ערביי ישראל יושבים על חבית של אבק־שריפה (יש לזכור שמנוחיו והש־קפותיו של הארכי־הגמון ראייה מושפעים לא מעט ממאבקם של הכושים בארצות־הברית). הארכי־הגמון ראייה הזהיר, כי קיפוח ערבים יכול להוליד מרירות ומרי־רות יכולה להוליד אלימות. פעם אף אמר לי: ראה מה מתרחש בארצות־הברית. אסור שישראל תידרדר למאבק גלוי בין גזעים ובין דתות. ערביי ישראל חייבים לחוש עצמם אזרחי ישראל לכל דבר. לשם כך על הממשלה לעשות למענם יותר משהיא עו־שה. יחד עם זאת הדגיש: "אני יודע שהאשר גדול יותר מן ההיובי לב עשרות מונים מן השלילי, אבל אפשר לעשות יותר".

על פרישת הארכי־הגמון ראייה יצטערו על כך רבים. בהם לא מעטים שחלקו על דעתו בשאלות שונות אך רחשו אמון לו ולכוונו־תיו.

נעצרו עוד שני חשודים בנסיון החבלה בסופרמרקט

החבלן הראשי של משטרת מחוז תל־אביב אלקרט אלברט ליד מטען החבלה שהונח בסופרמרקט בית־אליהו ואשר פורק על ידו בערב החג.

שני ערבים, החשודים בהשת־תייכות לחוליית־החבלה שנתפ־סה בסופרמרקט בית־אליהו ב־ערב החג, הובאו אתמול לפני שופט שלום בתל־אביב לשם הארכת מעצרם.

החשודים, האחים מוסא אבו סתא ואברא אבו סתא מדיר אל־בלח, שהיו לבושים בבגדי חאקי מהוהים, טענו, כי אין להם כל קשר ל־מקרה.

נציג המשטרה, חוקר ממטה מר־חב ישי, טען לפני השופט, כי הד שניים חשודים בכך, כי הם מש־תייכים לחוליה אשר שנים מאנ־שיה נתפסו בסופרמרקט. עם מטען החבלה.

לדבריו, ניסו שני חשודים אלה להימלט מאנשי המשטרה. אשה שערכה קניות במקום, היא שהב־חינה בהם והצביעה עליהם כאשר נראו נסים בהגיע למקום ניידת משטרה. לדברי החוקר הם טרם נחקרו והמשטרה מבקשת להאריך את מעצרם להמשך החקירה המ־סועפת.

החשוד מוסא טען, כי הוא וא־חיו עובדים אצל קבלן יהודי אשר ביקש מהם להמתין לו במושב אזור. הוא סיפר, שהקבלן הבטיח להם כספים. לא הגיע למקום ה־מפגש ולכן לקחו השניים מונית ונסעו בה עד למקום שבו נעצרו. האח השני טען, כי לא ברחו כלל מאנשי המשטרה.

השופט אריה אבן־ארי קבע ב־החלטתו, כי בפי השניים סיפור תמים על נסיבות מעצרם. הוא עיין בתיק המשטרה וציין, כי ה־שניים נראו בורחים מהמקום ונ־עצרו 200 מטר מהסופרמרקט על ידי שוטרים שדלקו אחריהם. הוא הורה לעצור אותם ל־15 יום להמ־שך החקירה. (ע)

ראש ממשלת צפון תימן מו־חסין אל־עיני וכמה שרים בממשל־תו נפצעו כאשר המטוס שבו טסו התרסק בראשית השבוע.

הסוכנות אינה מוסרת את שמות שאר השרים שהיו במטוס.

ירדן תרכוש 10.000 טונות דגנים בסוריה — הודיע שר ה־אספקה הירדני סאמיק אי־שאקרע. ש־סיים ביקור בן יומיים בדמשק.

הוועידה המשולשת

(המשך מע' 1)

חבלים, כדי שלא לסכן את גבו־לות. ושל הוסיין לכו־רים עם אש"ף, הוסיין כבר הוזהר פעמים אחדות, כי אם הכוונה להגיע בוועידה המשולשת לסיכומים שיוצגו אחר כך בפני ירדן כעניין מוגמר — אזי אין לו עניין בכל המהלך המסובך הזה.

המחבלים, מבחינתם, מעוניינים לסחוט מסאדאת הצהרה מפורשת וחד־משמעית בזכות מדינה פלש־תינאית נפרדת בשטחים שתפנה ישראל והם תובעים לעצמם את ה־סמכות הבלבדית לייצג את הפלש־תינאים היושבים בשטחים אלה.

ואולם, למחבלים אין סיכוי להי־שיג בוועידה המשולשת יותר, בכפוי שסוריה להעניק להם. ולכן, החלק המכריע של הדיונים יהיה בעצם, ההידברות הסורית־מצרית המחודשת בדרג גבוה, אשר תחייב את המחבלים להיצמד אליה.

מובן, שהסורים אינם מוכנים ל־דון בשאלת מעמדו של אש"ף ב־נפרד מן הסוגיות האחרות ביחסי־הם המורכבים עם מצרים. ולכן, סבורים משקיפים בישראל, הסי־כום בנושא אש"ף יושפע במידה רבה ממידת ההבנה שתושג בין פהמי לבין חדאם בנושאים, כמו הידוש מבדם כוחות האו"ם באזורי הג'ין, השלב הבא של הסדרים עם ישראל והתיאום הצבאי.

זו גם הסיבה, שסאדאת הקדיש ערב כינוס הוועידה המשולשת מא־מץ רב ל"שיפור האווירה" בינו לבין הנשיא אסד. בין השאר בצד־רת איגרת אישית, שבה הבטיח לו תמיכה צבאית מצרית במקרה של מיתקפה צה"לית בגולן.

מכל מקום כבר עתה מתייחסים המצרים בבטחון לתוצאות הוועי־דה המשולשת ו"אל־אהראם" מב־שר, שיאסר ערפאת יבוא "בימים הקרובים" לביקור־התייעצות בקאהיר.

תקציב הבטחון - מחצית התל"ג

ישראל מוציאה על בטחון 3,688 מיליון דולר – כ־1000 ד' לגולגולת

לונדון, (ע"ה, ע"ר). — הוצאות הבטחון לגולגולת ב־ישראל הן הגבוהות ביותר ב־עולם כולו — נאמר בסקר של המכון הבין־לאומי ללימודים אסטרטגיים, שפורסם.

הסקר מציין, כי תקציב ה־הגנה של ישראל בסכום של 3,688 מיליון דולר, מהוה קרוב למחצית התוצר הלאומי הגולמי — למעלה מאלף דולר לגולגו־לת.

ישראל תופסת מקום שני ברשי־מת המדינות המוציאות סכומי ענק לבטחון. בפועל. הוצאותיה של ערב הסעודית לגולגולת לצרכי ב־טחון גדלו בשנים האחרונות והיא תופסת עתה מקום חמישי בטבלה, לעומת מקום 17 ב־1970. הסקר מציין, כי הוצאות ההגנה של ערב הסעודית גדלו 7 מונים בארבע השנים האחרונות ואילו הוצאותיה של איראן גדלו באותו פרק זמן פי שלוש.

"מעמד הוצאות ההגנה כחלק מ־התוצר הלאומי הגולמי במדינות ערב, הגיע ל־9.5 אחוזים, לעומת שלושה אחוזים במדינות נאטו" מציין הסקר.

המכון מציין, כי ההוצאות הצב־איות במזרח התיכון למדים "לא־פקים, ארה"ב וברה"מ החזירו ל־מדינות שהשתתפו במלחמת יום הד־כיפורים, כמעט את כל הציוד שא־בד להן באותה מלחמה".

כל הנתונים האלה כלולים בדו"ח השנתי של המכון ללימודים אסט־רטגיים, המתפרסם תחת הכותרת "מאזן הכוחות 1974/75".

מלחמת יום הכיפורים אישרה, לדברי המכון, את ההנחה שבפעולות קונבנציונליות, גדלה חשיבותם של הטילים המונ־חים מרחוק כמו של המטוסים והטנקים.

אשר למצרים נאמר בדו"ח, כי כוחות צבא מצרים גדלו במשך שנה מ־298.000 ל־333.000 חיילים. הצבא המצרי כולל עתה שלוש ד־ביזיות משוריינות בנוסף שתים בלבד קודם לכן.

שני גדודי "סקאד" במצרים

הדו"ח מגלה, גם כי בצבא מצ־רים קיימים עתה שני גדודים המ־צויידים בטילי קרקע־קרקע מדגם "סקאד". "סבורים, כי טילים אלה נתונים לפיקוח סובייטי".

פיקוד ההגנה האוירית מצוייד ב־108 מטוסי קרב וכן בטילי קרקע־אויר — 80 סוללות טילים מדגם "סא־2", 65 מדגם "סא־3" וכמה מ־דגם "סא־6". פיקוד זה מצוייד גם בתותחי נ. מ. של 20, 23, 37, 57, 85 ו־100 מ"מ, במערכת מגוו־נת של מכשירי מכ"ם ובתוספת טיי־סות של מטוסי יירוט מדגם "מיג 21".

אשר לכוחות חיל האויר המצרי, נאמר בדו"ח, כי בין 568 מטוסי ה־קרב — 38 מפציצי יירוט מדגם "מיראז' 5" שנתקבלו מלוב, 100 מפציצי יירוט מדגם "סוחוי־7", 100 מטוסי "מיג 17" ו־200 מטוסי יירוט מדגם "מיג 21" המצויידים בטילי אויר־אויר מדגם "אטול".

לרשות הצבא המצרי עומדים אלפיים טנקים כבדים, בינוניים וקלים ואלפיים נגמ"שים.

לדברי המכון גדל תקציב ההגנה של מצרים מ־1737 מיליון דולר ב־1973/74 ל־3.117 מיליון דולר ב־1974/75.

לישראל: 400 אלף חיילים — 1.900 טנקים

אשר לישראל, מציין הדו"ח, כי צה"ל מורכב מ־33.500 אנשי צבא קבע ו־112.000 חיילים בשירות סדיר וכי תוך 72 שעות אפשר להגיע לצבא של כ־400 אלף מגו־ייסים. לעומת 30.000 אנשי צבא קבע, 85.000 אנשי צבא סדיר ו־300 אלף אנשי מילואים בשנה ש־עברה.

הדו"ח מוסר, כי צה"ל מצוייד ב־1.900 טנקים בינוניים, כולל טנ־קים מדגם "טרמך" שנתפסו וטנקים מדגם "סנטוריון". נוסף על אלה מצוייד צה"ל ב־3.600 כלי רכב מלחמתיים ו־2.500 נגמ"שים.

הדו"ח מציין, כי הטיל "יריחו", טיל קרקע־קרקע שטווח פעולתו הוא 550 ק"מ נמצא עתה בשלבי ייצור.

צי המלחמה הישראלי מורכב מ־שתי צוללות (שלוש צוללות נוס־פות הוזמנו אך טרם סופקו) 13 ספינות מהירות המצויידות בטילי ים־ים מדגם "גבריאל" ותשע סד־פורות.

466 מטוסים

חיל האויר הישראלי מצוייד ב־466 מטוסי קרב, כולל 10 מפצי־צים קלים מדגם "ווטור", 150 מפ־ציצי יירוט מדגם "פ־4" אי' ו־180 מפציצי יירוט מדגם "סקייהוק". עוד נאמר בדו"ח, כי הוזמנו מטו־סים נוספים משני הדגמים האח־רונים.

אשר לסוריה, נאמר בדו"ח, שגם היא הגדילה את הוצאות ההגנה שלה ואת יכולתה הצבאית. התק־ציב הצבאי של סוריה גדל מ־216 מיליון דולר בשנה שעברה ל־460 מיליון דולר בשנת 1974/75.

מחסן הנשק הסורי

בצבא הסורי 137.500 קצינים ו־חיילים, מהם 125.000 בצבא היב־שה, הכולל שתי דיביזיות משורי־נות, שלוש דיביזיות של חיל רג־לים ממונע, בריגדה משוריינת ו־שתים בריגדות ממוכנות. הצבא מ־צוייד ב־24 סוללות טילי קרקע־אויר מדגמים "סא־2" ו"סא־3" וכן ב־14 סוללות טילים מדגם "סא־6", ב־1.600 טנקים בינוניים, ב־1.400 נגמ"שים ובמספר לא ידוע של טילי קרקע־קרקע מדגם "סקאד". "הנתונים כפי הנראה תחת פיקוח סובייטי".

הדו"ח מציין, כי השנה צוייד הצבא הסורי ב"מספר מסויים" של מטוסי "מיג 23" בנוסף ל־200 מטוסי יירוט מדגם "מיג 21".

לסין 290—300 כלי נשק גרעיניים

הדו"ח מציין, כי מדינות המפרץ הפרסי ממשיכות לקבל כמויות נשק גדולות. בשנה שעברה הזמינו מדינות אלה נשק בכמויות גדולות בארה"ב, צרפת ובריטניה.

איראן רכשה 80 מטוסי יירוט אולטרא־מודרניים מדגם "פ־14" ו־ערב הסעודית כ־100 מטוסי קרב, 150 טנקים בינוניים וכמות מסוימת של שריוניות.

הדו"ח מצביע על העובדה, שמל־חמת יום הכיפורים הבליטה את התפקיד שבריה"מ וארה"ב ממלאות באזור. "המלחמה גילתה את הב־בזות הקיימות ביחסים בין מעצ־מות העל" מציין הדו"ח.

הדו"ח גם מוסר נתונים משוע־רים על יכולתה הגרעינית של סין. בין השאר נכתב בו, כי יש להניח, שבידי סין נמצא עתה מאגר של 200 עד 300 כלי נשק גרעיניים ו־מספרם עשוי לגדול במהירות.

הדו"ח חוזר על הערכות קודמות, לפיהן יתכן, שטילים גרעיניים המ־סוגלים לפגוע במוסקבה, מוכנים כבר לפעולה. עוד מוסר הדו"ח, כי טיל שיהיה מסוגל לפגוע במטרות חשובות בארה"ב נמצא בשלבי פי־תוח בסין.

הצבא הסיני, המונה שלושה מיל־יון אנשים, מצוייד ומאומן בדרך כלל לצרכי "מלחמה עממית", אך לאחרונה מגבירים את המאמצים כ־די לציידו בנשק מודרני.

הטילים הרוסיים הרסניים יותר; האמריקאיים - משוכללים יותר

לונדון, (ע"ר). — ברשות ברה"מ נמצאים כיום טילים הרסניים יותר מאשר אלה של ארה"ב, אף שהאמריקאים מפתחים טילים משוכ־ללים יותר — נאמר בדו"ח המכון הבין־לאומי ללימודים אסט־רטגיים, שפורסם אתמול בלונדון.

על־פי התכניות הסובייטיות. יתכן שהרוסים יחזיקו על כוח טילים, שיכלול כ־7.000 ראשי חץ המכוונים למטרה בודדת, כל אחד בעל כח הרס של לפחות מיליון טונות דינמיט.

לעומת זאת עומדת עתה ארה"ב לרשות כוח טילים המסוגלים לנשא אלפיים ראשי חץ.

לפי התכניות שעובדו בארה"ב יורחב כוח זה ויגיע ל־9.000 ראשי חץ, עד סוף העשור.

הדו"ח מציין, כי ההוצאה הכוללת על הטילים האמריקאיים תהיה גבוהה כזו על הטילים הסובייטיים לאחר ביצוע התכניות של שתי מעצמות העל.

לעומת זאת מפתחת ארה"ב יותר, כדי להבטיח לטיליה כושר פגיעה מדויק יותר וטווח גדול יותר. (ע"ר)

אינפלציה במרכז מסע הבחירות

היום ההודעה הרשמית על פיזור הפרלמנט הבריטי; המנהיגים פתחו במאבק

מאת שלמה גינוסר
סופר "דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל"דבר"). — היום יתכנסו בבית הלור־דים חברי שני בתי הפרלמנט הבריטי, כדי לשמוע את קריאת הצו המלכותי המורה על פיזור הפרלמנט, לקראת הבחירות הכ־לליות שייערכו ב־10 באוק־טובר.

הנושא המדאיג את האנגלים יו־תר מכל, היא בעיית האינפלציה ורק ב־10 באוקטובר יסתבר איזו תרופה מוכנים האנגלים לבלוע ל־צורך כך: הלייבוריסטית, השמר־נית או הליבראלית.

תחזית מעודדת לליבור...

בשלב הנוכחי של מערכת־הבחי־רות, מצביעים כל התחזיות וסקרי דעת־הקהל על יתרון לליבור. מש־אל גאלופ שפורסם אתמול, מעניק לליבור יתרון של חמישה אחוזים על השמרנים. אותו משאל קובע גם, כי הפופולריות של מנהיג ה־שמרנים אדוארד הית, גלשה לנקו־דת־השפל הנמוכה ביותר בשבע וחצי השנים האחרונות.

תחזית זו מעודדת למדי לגבי ה־ליבור, אשר יצא למערכת־בחירות זאת במטרה ברורה, לזכות ברוב בפרלמנט ולא רק בתואר "המפל־גה הגדולה ביותר" כפי שקרה ב־בחירות האחרונות.

ניתוחים המתבססים על סקרי דעת הקהל האחרונים, קובעים, כי מפלגת הלייבור אכן עשויה לז־כות ברוב של עד 80 צירים בבית הנבחרים הבא. אם כך יקרה, יהיה זה נצחון מוחץ.

אולם, שתי המפלגות הגדולות כבר נכוו קשות בהסתמכן יותר על המדה על תחזיותיהם של אנשי הסטאטיסטיקה. בשתי מערכות ה־בחירות הכלליות האחרונות בברי־טניה נכשלו דווקא אותן מפלגות שסקרי דעת הקהל נבאו להן הצ־לחה ברורה. ב־1970 הפסידה ה־לייבור בבחירות לאחר שהיתה שש שנים בשלטון. בפברואר השנה נחלו השמרנים כישלון.

מלבד זאת, נראה, שמליוני בו־חרים טרם החליטו סופית כיצד להצביע ושלושה שבועות הם פרק זמן בו עשויות לחול תנודות ל־כאן או לכאן.

...והליברלים

מפלגה נוספת השואבת, בכל זאת, עידוד מסקרי דעת הקהל היא המפלגה הליבראלית. לפי התחזיות לא יחול שום רפיון בכוחה של מפלגה זאת, אשר הגבירה את כו־חה בבחירות האחרונות. ויתכן אפי־לו שתחול עליה נוספת בכוחה.

מנהיגי שלוש המפלגות כבר גוייסו למערכת הבחירות. ראש ה־ממשלה הארולד וילסון "ניקה" אתמול, פחות או יותר, את שול־חנו בלשכתו בדאונינג סטריט 10 ויצא לאיזור הבחירה שלו בצפון אנגליה. ג'רמי תורפ שהה בסיור־בחי־רות בסקוטלאנד ואילו מנהיג ה־שמרנים אדוארד הית, נשאר בלונ־דון ואנשו המפ"ע בשידור לאומה. מכל מקום, להטוטני מסות הב־חירות השונים כבר הבטיחו "אף רגע אחד של שיעמום". ואמנם, לא נשקפת כלל סכנה של שיע־מום במערכת בחירות זאת.

"אפריק אסי": הסכם הפרדה חשאי בין ישראל לירדן

"הושג ב־10 באוגוסט בוואשינגטון-בשיחות בין ריפאעי לדיניץ על יסוד תכנית אלון"

פאריס, (עי"ן). — העתון "אפריק־אסי" כתב אתמול, כי הסכם להפרדת הכוחות בין יש־ראל לירדן, המושתת על העקרונות הכלליים של תכנית אלון, הושג בוואשינגטון במהלך שיחות שי־ניהלו ראש ממשלת ירדן זייד ריפאעי ושגריר ישראל שמחה דיניץ.

לדברי השבועון, נערכו השיחות בין נציגי שתי המדינות, ב־10 באוגוסט בבירת ארה"ב. "אפריק־אסי" המסתמך על מקורות מהימ־נים בדרך כלל בבירות, מציין, כי ההסכם שונה מתכנית אלון רק בנקודה אחת — הוא קובע נסיגת כוחות צה"ל מהאיזור המרכזי של עמק הירדן, כדי לאפשר כניסת כו־חות צבא ירדן.

אלון הגיש התכנית לקיסינג'ר

לדברי עתון זה, הגיש שר החוץ יגאל אלון בסוף חודש יולי לצ־ביון האמריקאי הנרי קיסינג'ר, תכנית להפרדת כוחות הכוללת את הנקודות הבאות:

* נסיגה מינהלית ישראלית מה־איזור המרכזי של עמק הירדן עד למרחק של 10 עד 12 ק"מ מערבה מהירדן.
* החלפת המינהל הישראלי באי־זור המפונה במינהל ירדני.
* המשך הצבת כוחות צה"ל ב־איזור זה.
* קיום נקודות התיישבות ה־צבאיות הישראליות באיזורים ה־שוכנים צפונית ודרומית מעמק ה־ירדן.

לדברי העתון, הציע ריפאעי תכ־נית, שלפיה תיסוג ישראל מכל עמק הירדן מהצפון ועד הדרום ל־עומק של 10 עד 12 ק"מ. יוחזר המינהל האזרחי הירדני לאיזור ה־מפונה וישארו בו הישובים הצ־באיים הישראליים.

עוד יודע השבועון לספר, כי לאחר ששגריר ישראל בוואשינגטון סירב להסכים לתכנית הירדנית, הציע קיסינג'ר פשרה יחידה בין ראש ממשלת ירדן לשגריר ישראל וריפאעי הסכים לכך "לאחר היסוס קצר".

KENWOOD מערכות יוקרה סטריאופוניות

SPECIFICATIONS:
FM USABLE SENSITIVITY: 1.9 µV.
TOTAL HARMONIC DISTORTION: 0.8% (AT RATED POWER INTO 8 OHMS).
POWER BANDWIDTH: 15-45.000 Hz.

DYNAMIC POWER OUTPUT (IHF 8 Ω 4-CHANNEL): 180 W.
R.M.S. POWER OUTPUT (8 Ω 20-20.000 Hz): 4-CHANNEL DRIVEN: 4 × 20 W.
2-CHANNEL DRIVEN: 2 × 55 W.
SIGNAL TO NOISE RATIO: 63 DB AT 1MV INPUT/FM, 45 DB AT 1MV INPUT/AM.

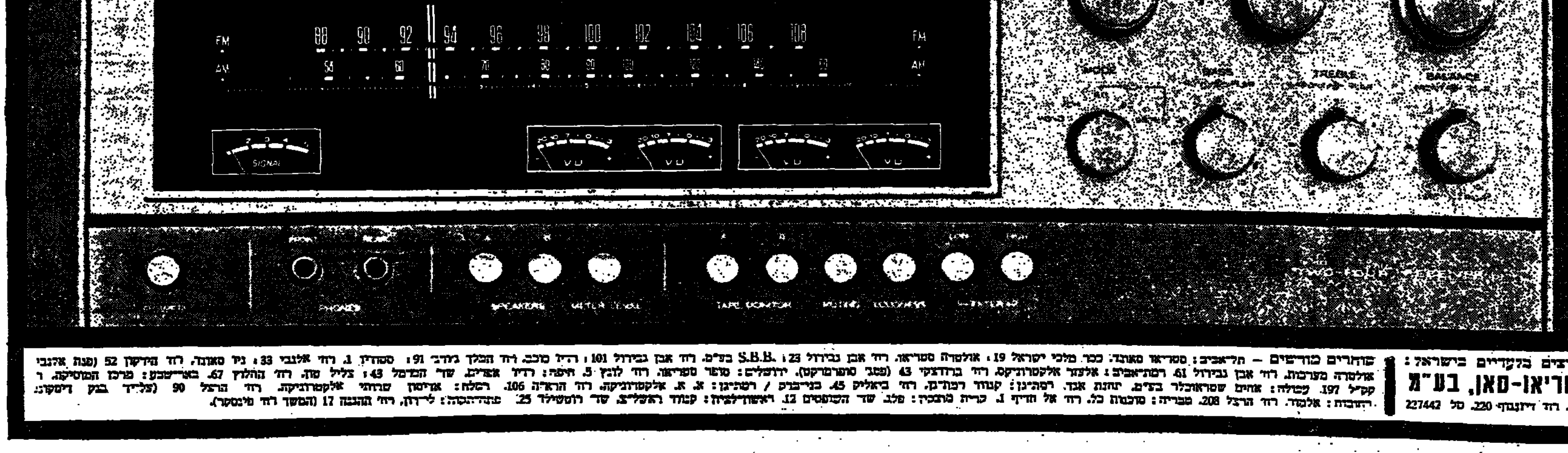

מפיצים בלעדיים בישראל:
סטריאו-סאן, בע"מ
ת"א, רח' דיזנגוף 220, טל 227442

סוחרים מורשים — תל־אביב: סטריאו סאונד, כבר מלכי ישראל 19; אולטרה סטריאו, רח' אבן גבירול 23; S.B.B. בע"מ, רח' אבן גבירול 101; היי פיכ, רח' המלך ג'ורג' 91; סטודיו 1, רח' אלנבי 33; ניו סאונד, רח' הירקון 52 (פנת אלנבי) אולטרה מערכות, רח' אבן גבירול 61. רמת־אביב: אלקטר אלקטרוניקס, רח' ברודצקי 43 (מגדל סופרמרקט). ירושלים: מכשר סטריאו, רח' לונץ 5. חיפה: רדיו אצרית, שד' הכרמל 43; צליל טוב, רח' החלוץ 67. באר־שבע: מרכז המוסיקה, רח' קק"ל 197. עפולה: אחים שטראוכלר בע"מ, תחנת אגד. רמת־גן: קטור רמת־גן, רח' ביאליק 45. בני־ברק / רמת־גן: א. א. אלקטרוניקה, רח' הרא"ה 106. רמלה: אריסון שרותי אלקטרוניקה, רח' הרצל 90 (מליד בנק דיסקונט). רחובות: אלמור, רח' הרצל 208. טבריה: סוכנות כל, רח' אל חדיף 1. קריית מוצקין: פלג, שד' השופטים 12. ראשון־לציון: קטור ראשל"צ, שד' רוטשילד 25. פתח־תקוה: לירדן, רח' ההגנה 17 (המשך רח' מינסקר).

פרסום ציפים

هكذا من الاصل

מניות ושערים

עליות בצמודי־מדד הנת"ד – 4.50 ל"י

לאחר זמן רב, נרשמו אתמול עליות ברוב ההדרות של אגרות־חוב צמודי־מדד. לעומת זאת, לא האירה השנה החדשה פנים לשוק המניות. היצעים הופיעו גם אתמול רבצרי מניות רבות יחסית. המחזור בשוק המניות היה 833 אלף ל"י.

כפי כארשה בולטים בחלב המשתנים — מחזור גדול (95,000) במניות יצוא השקעה — שהוצע בצד בנק הפועלים נקלט בירידה של 4.5 נקודות — 56. לעומת זאת עלו מניות „כור" בחצי הי נקודה גם כן בזכות עיסקה גדולה יחסית בחלב המשתנים (הקונה — „בנק יפת").

אתמול נבכבה ההדרדרות בש־ער הכשרת הישוב — הפצם ב־4 נקודות ל־119. כן ירדו דוב מניות המקרקעין ובעיקר „נכ־סים".

במניות התעשיה רב יותר במספר הירידות — „אתא", „כבלים", „ניר חדרה", „עסיס", פוליגון ו„תע"ל. כן ירדו מספר מניות חב' השקעה.

מעט „בזמה" נתנו מניות „הסי־מל" שעלו ב־6 נקודות ל־94.

שוק אגרות החוב:

נרשמו עליות ברוב ההדרות של צמודי הכדה. המחזור היה 8.5 מיליון ל"י.

מלבד ירידות קלות בצמודי מל־הה בטווח 68—69 ובמלוות הפי־תוח ל־6 שנים, גמו שערי צמודי הצמודים האחרים לעלות. במלוות הכרדה ובטווח 6.5% — גמו העליות סביב 2—1 נקודות במבור־צע, אם כי סדרות רבות — נשארו ללא שינוי.

במלוות הקליטה היתה מגמה מעורבת. עליות קלות נרשמו גם בצמודי הדולר.

היצע גדול של 402,000 דולר הוריד צמודי הדולר בתיד ב־8 אג' ל־4.50 ל"י תוך מחזור של 180,000 דולר.

אוצר לתעשיה	82	
דלק	76.5	−0.5
מלשלת חיוב	72.5	
יצפרו	105	
אתא	71	−0.5
עלית	79.5	+0.5
הפועלים השקעות	101	
דיסקונט השקעות 72	77	
דיסקונט השקעות 59	86	−0.5
מזרחי השקעה	88	
בליל השקעה	79	+0.5
כלל תעשיה	100	
עוז	79	

תוצאות הפיס

בהגרלת מפעל הפיס מס' 38/74, שהתקיימה ביום 19.9.74 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 250,000 ל"י זכו המספרים: 359167 ; 74305. ובלי ספח בסך 150,000 ל"י.

בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 041418.

בסך 12,500 ל"י זכו המספרים: 204386 ; 584255.

בסך 6,250 ל"י זכו המספרים: 280563 ; 341763 ; 384892 ; 705302.

בסך 600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־09939: 10250 ; 19054 ; 21293 ; 28695 ; 32114 ; 38966 ; 65192 ; 72961 ; 62415.

בסך 250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־01698: 02447 ; 12899 ; 13939 ; 21487 ; 27294 ; 29328 ; 30165 ; 36433 ; 37336 ; 41163 ; 43710 ; 45556 ; 47091 ; 52987 ; 54815 ; 62295 ; 66723 ; 70399 ; 71024 ; 79802 ; 89851 ; 93950 ; 95973 ; 97015.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־0696: 0706 ; 1944 ; 4772 ; 5003 ; 7400 ; 9945.

בסך 50 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־0050: 0211 ; 0235 ; 0418 ; 0600 ; 1012 ; 1375 ; 1926 ; 1970 ; 2009 ; 2321 ; 2516 ; 2604 ; 2867 ; 3016 ; 3350 ; 4276 ; 4940 ; 5304 ; 5641 ; 6233 ; 6239 ; 6406 ; 6520 ; 6672 ; 6850 ; 6936 ; 6976 ; 7165 ; 7516 ; 7727 ; 8193 ; 8344 ; 8932 ; 9034 ; 9256 ; 9478 ; 9568 ; 9882.

בסך 6 ל"י זכו כל הכרטיסים עם ספח שמספריהם מסתיימים בספרה 4 ובלי ספח בסך 4 ל"י.

בסך 1,250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 088795 ; 117198 ; 144460 ; 148268 ; 158976 ; 186928 ; 212481 ; 226436 ; 323770 ; 369769 ; 475155 ; 539017 ; 551596 ; 561701 ; 564691 ; 602752 ; 763767 ; 713581 ; 757814 ; 782283 ; 785016.

הגרלת הספחים: בסך 5,000 ל"י זכו כל הכרטיסים עם הספחים שמספריהם מסתיימים ב־: 00133 ; 13582 ; 19295 ; 31978 ; 84078. בסך 1,000 ל"י זכו כל הכרטיסים עם הספחים שמספריהם מסתיימים ב־0833: 3094 ; 5310 ; 535 ; 8801.

מניות		
בנקים מסחריים		
אי' די' בי' מ'	190	
אי. די. בי. ר'	176	
איגוד	271.5	−0.5
דיסקונט	750	−3.1
מזרחי ב'	151	+1.0
פועלים מ'	254	
לאומי ב"ד	215.8	
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי מ' ב"ד	230.5	−1.0
כרמל ב'	148.5	
משכנתאות ובנין	261	
פיתוח ומשכנתאות מ'	236	
שיכון בב'	150	
טפחות	198	−2.0
מוסדות מימון		
עלסקון בקומי	90	+0.5
אוצר לתעשיה	192.5	
חקלאות בב'	70.5	−2.0
פיתוח		
אריה	235	−2.0
חסנה בב"א	225	
סחר	191	+1.0
מסחר ושירותים		
בית הרכב	71	
דלק ע"ש	120.5	−2.5
דלק ב'	130	
קידור 1	218	−2.0
קידור 10 ב'	143	−1.0
השכל	94	+3.0
ספנות והספקה	143	
מקרקעין ופיתוח		
אזורים	153.5	−3.0
אפריקה 1	310.5	
אפריקה 10	246	−3.0
הכשר הישוב ע"ש	119	−4.0
סולל בונה בב'	89.5	
נכסים	200	−5.0
ישפרו	121	−2.0
ישרס	128	−1.0
מהדרין	100	—
מטעי הדר	82.5	−0.5
משקיעים	172.5	−1.5
נאות אביב	76.5	−0.5
פרי אור	140.5	
רסקו בב'	79	−1.5
רסקו רג'	57	−1.0
תעשיה		
אליאנס	460	−5.0
אלקו 1	100	
אלקו 2.5	85	−1.0
אלקטרה 1	182.5	+0.5
אלקטרה 5	164	−1.0
ארגמן בב'	340	
אתא ב'	100	−3.0
אתא ג'	99	3.5
דובק	416	+3.5
כבלים	155	−2.5
טבע ע"ש	841	−9.0
כימיקלים	89	
לודז' אפשטיין	61	
מולר טכסטיל	156	
פניציה מ' 1	73	
פניציה 10	80	
מפעלי נייר	234	−4.0
עסיס	188	
נחושתן בב'	485	
עליה	252	−5.0
פוליגון מ'	74.5	
פרד ב"ד	186.5	
שמן מב'	178	−4.0
חברות השקעה		
אלגר מ' ב"ד	73	
אלרן מ'	128.5	−1.5
חב' מרכזית	230	
פועלים מ' השק'	230	−0.5
„פד"	81	−0.5
וולפסון 1 ע"ש	77	−0.5
וולפסון 10 ב'	7.9	−0.5
ירדן	90	−0.5
אמפא	102.5	
דיסקונט מ'	147.5	−0.5
המזרחי	109.5	−1.5
לאומי	160	−2.0
פריון	107	−2.5
חסותה	86	−3.0
יצוא	56	−5.5
כור בב'	141	+1.5
כלל השקעות	209	−1.0
כלל תעשיות	150	
עוז	124.5	−0.5
צבה	52	−3.0
דלק ונפט		
נפטא	90	
לפידות ע"ש	178	
לפידות ב'	238	
אגרות חוב המרה		
אי. די. בי. ש.ה.	84.5	−0.5
אגוד ש.ה.	86	+0.5
המזרחי ש.ה.	99.5	
פועלים ש.ה.	97	
בליל ש.ה. (3)	93.5	
בליל ש.ה. (4)	90.0	
אפותיקאי	95.5	
פת. משכנתאות	100.5	
פת. משכנתאות 41	85	+1.0
שכון	101	−1.0
טפחות	104	−2.0

ירושלים

המוזיאון בבית מרקש (פסגת זאב) ... הדתיים

● ברחוב שטראוס 17, למטרת המבקרים המתבקשים לפנות לקבל תו ... ימים א', ב', ה', בין השעות 18.00—17.00, לחדר 36 במוזיאון.

תל־אביב

ארגון מקבלי גמלאות

● במוצ"ש ב־19.30 — מסיבה בבית תבורי" בהשתתפות אורי אלפרט וזילינסקי. באמנות: יהודה אבניר.

במועדון „בוזה"

● בליל שבת בשעה 8.45 תתקיים שיחה על המשפחה „זהות". ישתתפו: פרופ' הלל ברזל, ב. ה. מיכלי וישראל כהן. „ידע־עם"

● ערב־יון יערך ביום א' (22.9) בשעה 8 בערב במועדון „ידע־עם", בית פיטלוביץ, רחוב יהודה קין 10. הנושא: „תשובה, תפילה וצדקה בקהילות ישראל". המשתתפים: הרב ד"ר ש. ז. כהנא, ד"ר י. כהן, ש. ברזרא וה־דוד. המנחה: א. אבטי. לחברי „ידע־עם", לפעיליה ולאוהדיה איחולי שנה טובה, שנת שלום לכל ישראל.

אגודת שוחרי יהודית — ברחוב גורדון 20

● במוצ"ש בשעה 8.30 יתקיים קונצרט של אריות, דואטים ושירים עם בני הזוג (שולים ברוסין) סימה נורקין ובלי ... לאל שערים בבית ... לכבוד. כרטיסים להשיג ... בשעה 9—1 לפנה"צ, טל. 231830 ובערבי הקונצרטים בקופה מ־ 6.30 בערב.

חיפה

קריית חיפה „משען" מועדון הפנסיונרים קריית חיים

● במוצ"ש בית יהודה עברון, על מוזן טירקין, הוגה רעיון הציונות הסוציאליסטית — 50 שנה למותו. הגבור מוהמן. האגודה למען „הבית לילד" בכפר יחזקאל, חיפה „מעון" אגודה למען המוגבל. לילד ולנוער העברי, חיפה. בית־ספר „עמל" — חברת ילדים ונוער, חיפה ... ליום השנה ... ז"ל

● ישודך ביום א' (22.9) בשעה 5 אחה"צ במועדון ביתם „עמל" רחוב הגנים 48 (פינת אלנבי). התוכנית של הנושא: „ילדים וני־ער במצוקתם" המשתתפים: בצירה לסקי, אסתר לטכובסקי וברוך ב־ם. המנחה: ש. בר־שירה. בנהל ביה"ס „עמל", המי־תיות בצרוף נעלות בחיפה, אל לכבוד בנוכחותכם! באולמי ה־מרכזון. הנבחרה היא מעובדות. התלמידים.

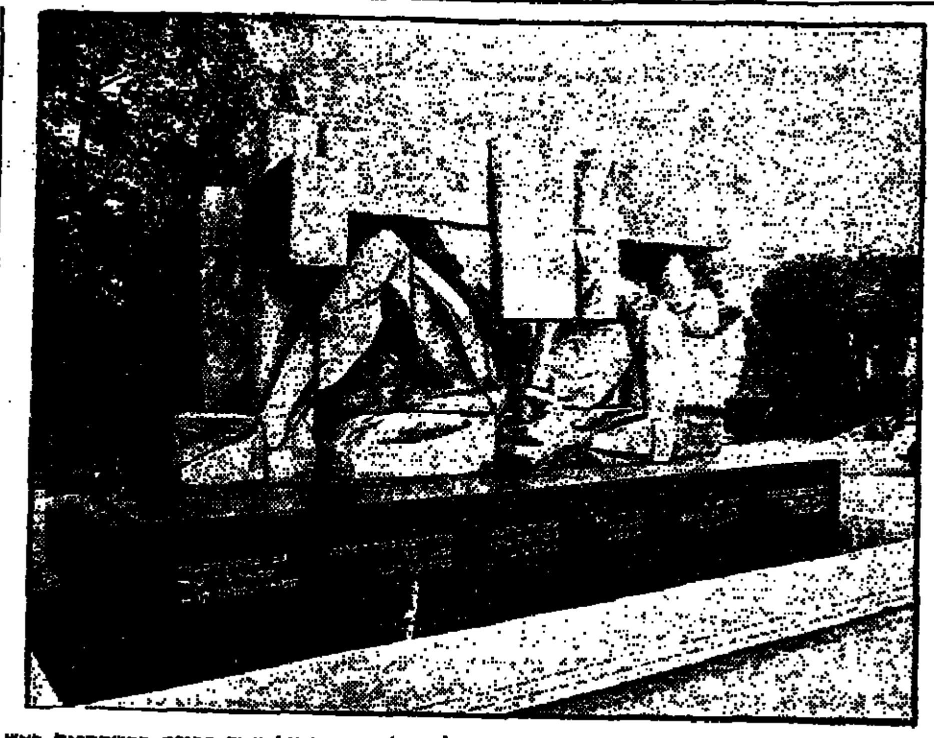

טקס הסרת הלוט מעל אנדרטה לזכר בני אחוזה שנפלו במלחמות ישראל נערך בחיפה בהשתתפות ראש העיריה י' אלמוגי. האנדרטה עוצבה בידי הפסל ג' קניספל.

זנבר: סימנים ראשונים לשיפור מאזן התשלומים

יצא לוועידת הבנק העולמי שתדון בהחזרת „דולאר הנפט" ובהנהגת נוהל מוסכם בהתמוטטות בנקים

נגיד בנק־ישראל משה זנבר, יצא אתמול בבוקר לארה"ב כדי להשתתף בוועידה השנתית של הבנק העולמי וקרן המט־בע הבין־לאומית. לפני המר־אתו אמר, שנראים סימנים ראשונים במגמת ההשתפרות במאזן התשלומים וההתקדמות במלחמה באינפלציה.

„עוד מוקדם מדי לקבוע מסקנות כלליות, אך יש סימנים חיו־ביים ראשונים במאזן התשלומים ובמלחמה בכוחות האינפלציה, אם כי יש להמתין זמן במשך יותר כדי להסיק מסקנות", אמר הנגיד בתשובה לשאלה.

הוא סיפר, שבוועידה ידונו בעי־קר בתיאום דרכי פעולה למלחמה באינפלציה במישור הבין־לאומי ויחפשו שיטה להחזיר את מה שק־רוי „דולאר הנפט" — הכספים שמשלמים יבואני־הנפט לארצות הי־צוא נפט — לארצות הכשל־מות בצד הנפט.

כן יעסקו משתתפי הוועידה להגיע לתיאום בין הבנקים המרכזיים ולהנהיג נוהל מוסכם בבקרי פשי־טת־רגל של בנקים הנובעים מהי־ציונים ההכופים בשערי־המטבע ומתנודות הון מבנק לבנק ומארץ לארץ. כן ייעשה מאמץ למצוא נוסחה מוסכמת לקביעת מידת הא־חריות של בנק מרכזי במקרה של פשיטת רגל של סניף או חברה־בת של בנק באותה ארץ.

למדינת השונות אינטרסים שו־נים, הסביר הנגיד, ובעוד האמרי־קאים סבורים שהחברה־האם אח־ראית להתמוטטות הסניף או החב־רה־הבת במדינה אחרת, הרי ל־בריטניה ולשוויץ דעה שונה.

דעת ישראל היא, שהבנק המר־כזי של המדינה שבה חלה פשיטת הרגל חייב לשאת באחריות, וזו גם דעתם של האמריקאים, אמר זנבר. הוא ישוב לארץ בעוד כשלושה שבועות. (ע)

מומחה עולמי לאיכות ופריון הייצור:

לתחרות בתוצרת חוץ דרוש שינוי מעמיק בתהליכי הייצור

מאת כתבנו הכלכלי של „דבר"

על התעשיינים בארץ להי־בין, שבלי ביצוע שינויים מעמיקים בתהליכי הייצור ובאיכות המוצרים, יקשה עליהם לעמוד בתחרות עם תוצרת־חוץ. מצב זה יחריף במיוחד לאחר השגת ההסכם עם השוק האירופי המשותף.

אזהרה זו הביע פרופ' י. ג'ורן, מומחה עולמי לאיכות ופריון עבודה מארה"ב. בהיותו כיום בב־ביקור מטעם המכון לפריון העבודה והייצור, ... בגדולבאום.

פרופ' ג'ורן ביצע סדרת בדיקות במדינה, על פי הזמנת מכה"ת, בדבר אפשרויות שיפור שיטות הייצור, בקרת־האיכות והגברת הפ־ריון.

פרופ' ג'ורן סבור, כי עתה יש צורך בהחדרת תהליכי התקינה בדבר „אבות בפרקים" להנהיג פעולות ארגוני הצרכנים בהפצת תודעת האיכות. הוא הביע דעתו, כי התעשיה צריכה להרחיב בענ־פים עתירי טכנולוגיה ובקווי ייצור לא גדולים. בענף זה של מוצרים חדישים, יש לישראל אפ־שרויות רבות להתקדמות ולכבוש שווקים בחו"ל.

יישום מהיר של מחקרים בייצור התעשייתי

ד"ר גולדבאום מסר, כי במשרד המסחר והתעשיה מתכנן צורת פעולות שתכליתן לשפר את הגבר לה הארגונית של מערך־המחקר הקיים בישראל, כדי להביא ל־יישום מהיר של מחקרים בייצור התעשייתי. בין היתר מתכננים הנ־קת פרס שנתי נכבד למחקר הי־שימושי המענין ביותר. כן ייער־כו פגישות בדרג בכיר עם הס־גל האקדמאי בישראל כדי לסקור בפניהם את האפשרויות שבעבודה המבצעית למחקר־השימושי במדי־נה.

בוטל פס"ד בעניין קרקע שניתן לפני 28 שנה

פסק־דין שניתן על־ידי בית משפט השלום ביפו לפני 28 שנה בוטל אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, לאחר שהשופט המחוזי השתכנע, כי פסק־הדין ניתן בתנאים בלתי סבירים.

אהרן כהן מחולון, שהיה תושב בבגדד בעירק ב־1945, רכש בעת ביקור בארץ באיתה תקופה חלקה בשותפות עם שנים מתושבי כפר יהוד באזור יפו. הנ־כסים אחדים לאחר מכן פנה אחד השותפים, האני שהתגורר בכוויל חסן, לבית־משפט השלום ביפו וביקש לחלק את הקרקע, או למכור אותה ולחלק את התמורה. שופט השלום דאז הזמין את כהן באמצעות מודעות בעתון־הערבי „אל־דיפע" להופיע ולהתגונן בענין הקרקע. כהן, שהתגורר בעיראק באותה תקופה, לא ידע על המודעה ולא בא לדיון ושופט השלום פסק, כי הקרקע תימכר לכל המרבה במכירה והאגי שותפו של כהן בעצמו זכה וקנה את הקרקע.

בית המשפט המחוזי עם שני בני משפחת שופטים נועצו באפוטרופוס על נכסי נפקדים לכבוד ההקרה, בטרם הועברה הקרקע לבעלות האפוטרופוס הנפקד על נכסי דיקי השופט ונקבע, כי כהן אינו צד כבעל הזכות. לפיכך נפנה כהן לבית־המשפט המחוזי וביקש לבטל את פסק הדין שניתן בראשית 1946.

לפני השופט זיכוחה לייטגברג הוצג תצלום מפסק־הדין של בית־המשפט השלום, שכן תיק הדיון המקורי ופסק־הדין כבר הושמדו ורק צילום מיקרופילם של פסק־הדין.

עפ"י האמור בפסק־הדין ובעדויות נוספות, קבע השופט ה־מחוזי, כי כהן לא היה בארץ בזמן הדיון הכשפטי הקודם ולא יכול היה לדעת על פסק־הדין הקודם, לפיכך ביטל פסק־הדין ב־נסיבות מיוחדות, אף־על־פי שעברו מאז 28 שנים. (ע)

לקראת חג הסוכות פונה רשות שמורות הטבע לציבור בבקשה לא לפגוע בדקלים. כריתת לא מבוקרת של לולבים וכפות תמרים לסוכות גורמת להתנוונות הדקלים ולמותם.

עמירם סיון נכנס לתפקיד מנכ"ל הביטוח הלאומי

עמירם סיון החל אתמול בתפקידו כמנהל כללי של המוסד לביטוח לאומי.

סיון, בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים, כלכלה וסטטיסטיקה, שימש עד כה בתפקיד סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר ובתוקף תפקידו זה היה אחראי על הכספים המבוססים בתחומי היסודות ובין הפעולות בביטוח התחיקה הסוציאלית החדשה. היה שותף להכנת חוק לביטוח נפגעי אבטלה, חוק מענה, וחוק הבריאות הממלכתי. הקים את היחידה לתכנון ופיתוח שירותים סוציאליים במשרד האוצר. היה חבר ועדת ראש הממשלה לילדים ובני נוער במצוקה. השתלם באגף התקציבים האמריקאי בוואשינגטון, התמחה בתכניות למימון שירותים סוציאליים ובצד הכלכלי של פיתוח והקמת שירותי הבריאות.

ב. סיון הוא יליד הארץ (1938), נשוי ואב לשני ילדים.

יוצאו חלקי מטוסים ב־12 מיליון ל"י

יצוא של חלקי מטוסים וחלקי מנועים, בהיקף של 12 מיליון ל"י ביצע אגף הייצור שבתעשיה האווירית על־ידי ... התעשיה האווירית. יצוא זה נעשה במסגרת שיתוף עם חברות בארה"ב ובאירופה אשר נחתמו בשנה האחרונה ובי־שנת הלפנית.

התשובה לייצור בלעדים של התעשיה האווירית קשורה זה בי־נים אחדים באזור קלפורניה־פ־שטים עם חברות ישראליות בי־תחם התשובה בעבר, במסגרת ההוזים הללו מספק בעבר כעדכות והיקום למטוסים ומנועים. אגף הייצור בנהל עתה מו"מ עם ההברה האמריקאית „פראט אנד וויטני" על הסכם לקבלנות ביצוע חלפים בעבור מנועי המ־טוסים. (ע)

בר־לב: על מפעלי הלבידים להוריד המחירים

משרד המסחר והתעשיה מוכן לסייע למפעלים בענף הלבידים להתגבר על הקשיים המעיקים את הענף, אולם המפעלים יחוי־בים מצידם להפחית בצורה משמעותית את מחירי הלבידים בארץ. כך אמר אתמול שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב למשלחת של פועלים ונציגי ועדי עובדים ממפעלי הלבידים.

השר נפגש בלשכתו עם העוב־דים ושמע מפיהם על הקשיים בהם נתונים עתה המפעלים.

בפגישה השתתפו גם יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמ־בין, נציגי ההסתדרות פועלי העץ ומזכירי מועצות הפועלים בפתח תקוה, פרדס־חנה, טבריה, אשקלון ורמלה.

נציגי ההסתדרות עמדו על הדי־בורים שהביאו לסגירת פיטורי עובדים רבים בענף, על רקע הצפת השוק בלבידים זולים בא־כות ירודה מתוצרת חוץ וקשיים חמורים ביצוא לבידים למקומים באירופה. הם ביקשו מן השר לבחון דרכים להקלת המשבר בענף והעבידוהו על כוונת הנהלות המי־פעלים לפטר כ־100 מן העובדים מיד אחרי החגים.

בר־לב אמר, כי הקשיים שבמש־בר הם נובע כיום מקודם במשבר הפוקד את ענף הלבידים הבין־לאומי. כתוצאה מכך נתקלים המפ־עלים המקומיים בקשיים גדולים ב־מכירת המוצר התעשייתי — אמר השר. מוכן לסייע למפעלים במימון המלאי שיוצר לבוכי יצוא, המשרד גם מוכן להעלאה מסויימת במכס, אולם לא בשיעור שיביא להעלאה גדולה במחיר לצרכן.

שאלת המכס על הלבידים תובא בקרוב לדיון בוועדת הציבורית לי־בוא בפיצול והיא תחליט סופית על שיעור העלאת המכס.

בר־לב הודיע עוד, כי במשרדו הובע מיצרני הלבידים ליטול את היוזמה, להגביר את מאמצי הייצור ולתת שלום במשק המקומי ולהוריד מחירים בצורה משמעותית, ובכך יקטן הפער בין מחירי היבוא ומחירי הייצור המקומי. לא יתכן, אמר, כי במצב של משבר בענף זה בעולם ימשיכו המפעלים המקומיים לבנות את המחירים הגבוהים כיום.

סמנכ"ל „כור":

יש לפתח מערך כלכלי בין־לאומי נגד הנסיונות לבודד ישראל

מאת סופרי הכלכלי של „דבר"

בתביעה לפתוח מערך בין־לאומי של פעילות כלכלית, אשר יהווה אמצעי מול נס־יונות בידודה של ישראל — יצא סמנכ"ל „כור" למסחר ו־כספים, נפתלי בלומנטל, ב־כינוס מנהלי „כור".

בלומנטל סבור, שיש להביא ל־שילוב אינטרסים ישראלים זרים בתחום המסחר ועל־ידי כך להביא להקטנת הפגיעות, מאידך כבוד בלומנטל, שיש לפתוח רשת סני־פים ומשרדים בחו"ל, אשר יפ־עלו בלי רתיעה בכל התנאים וגם בתנאי לחץ.

בהתייחסו לעתיד היצוא היש־ראלי, סבור בלומנטל, כי לפרות השפל המסתמן בעולם לא ייפגעו שני סקטורים: החקלאות על ענ־פיה וייצור וניצול אנרגיה. לכן הגיע לקדם במהירות את גידול כושר הייצור של ישראל בתחו־מים אלה, כגון אספקת דגנים ל־חקלאות, חמרי הדברה וציוד חק־לאי, ואילו בתחום האספקה לני־צול מקורות אנרגיה יש לפעול בתחומי הציוד למכירות ציבוריות מכבות, קונסטרוקציות, וצוד.

לגבי ניהול ענייני היבוא, סבור בלומנטל, שיש לעשות זאת תוך התחשבות בשתי המגמות בתחום מחירי חמרי הגלם: מגמה לירידה במחירים בכל המוצרים הספקול־טיביים לזמן קצר; למעט פלדה; ובטווח הארוך יותר שבו צפויה מגמה כללית של עליה במחירים.

המפעלים נדרשים לצמצם האשראי

ראש אגף הכספים ב„כור", שלום הוכמן, יצא בתביעה נגרצת מב־נהלי המפעלים לצמצם ההתחייבו־יות השוטפות כדרך לעמידה ב־תנאים שנוצרו במשק. הוא הביע את דעתו שמערכת הבנקאות אינה מסוגלת לעמוד במעמסה שמטי־לים עליה, וכתוצאה מכך נאל־צים המפעלים לממן את המלאי ממקורות אחרים הכרוכים בהוצ־אות מימון ניכרות.

לפי חישובו של הוכמן, מגיע מחירו של מימון זה כדי 80 אחוז, מהיר אשר אין סיכוי שניתן לקב־לו בתמורה על־ידי העלאתו של מחיר המוצר. אם לא יימצאו דר־כים אחרות למימון המלאי, רואה הוכמן את העתיד בצבעים שחו־רים. יש דרכים למימון המלאי ויש למצותן עד תום.

אותרה קרקע חקלאית לישובים החדשים שיוקמו ברמת־הנגב

מאת משולם עד, סופר „דבר"

12,000 דונאם אדמת לס חקלאית אותרו בשלוש מש־בצות באזור אשלים, במר־חק כחמישה קילומטרים דרומית־מערבית למשאבי־שדה.

עתה נערכות בדיקות הקרקע לעומק שני מטרים, והדוגמאות נבדקות במעבדה.

מזכיר תנועת המושבים, א. נהמקין, הודיע בימים אלה לסר־ החקלאות, א. אהרון, כי נוכח הה־לצות רבות הפרים של הקמת מספר ישובים ברמת־הנגב, החד־ליטה תנועה המושבים על הקמת מושב או מושבים באזור.

תנועת המושבים כבר החלה בהקמת הגרעין למושב הנ"ל, שיהיה מושב שיתופי. אנשי הג־רעין יתכשרו בינתיים בקיבוצי הסביבה.

אם כי החלטת הממשלה מדב־רת בשלב זה להקמת ברמת הנ־גב שלושה ישובים נוספים על שלושת הקיימים (רביבים, משאבי שדה, שדה בוקר), כבר הגישו הגופים המיישבים תכניות להקמת תשעה ישובים: הקיבוץ הארצי — 2 ישובים, הקיבוץ המאוחד — 3, האיחוד — 1, התנועת המושבים — 1 או יותר. בימים הקרובים יתחילו לתכנן את המשק הראשון ברמת־הנגב, ולפי התחזית יושלם להתיישבות בשנת הכספים 1975־6.

מת ההיסטוריון מחמוד כנאענה

מאת סופר „דבר"

ההיסטוריון, הסופר והמחנך הע־רבי מחמוד כנאענה, מארב בית־אנות דרכים, בן 40 היה במותו. התאונה אירעה כאשר הטנדר שבו נסע, ואשר היה נהג בידי בן דודו אסעד כנאענה, בן 38, התנגש ברכב אחר ליד הכפר עראבה בבקעת בית־נטופה. מחמוד כנאענה נפצע קשה, והובהל לבית החולים „רמב"ם" בחיפה ושם מת.

מחמוד כנאענה, יליד הכפר ערא־בה, פירסם אלפי מחקרים, מסות ומאמרים בעתונות הערבית ובשי־דורים הערביים של „קול ישראל" בנושאי היסטוריה של ארץ ישראל, מקושות בחדשות והרוצתם של הבני ישראל לתרבות האיסלאם בתקופת תור הזהב בספרד.

בשנים האחרונות היתה בהוג לגיאוגרפיה באוניברסיטה תל־אביב.

„לא זכיתי את תאריך התח־יבבות לבדיקה הרפואית בלשכת הגיוס", טען בבית משפט השלום מרדכי צילבין, בן 18, כרמת גן, אשר הועמד לדין בבית משפט השלום בת"א ונידון ל־500 ל"י.

בכלאות שנה, עת נפל בקרב במלחמת יום הכפורים, בגזרה הדרומית של התעלה, ביום הכפורים — תשל"ד — 6.10.74

בננו ואחינו היקר

רב"ט

צקי (יצחק) פלדמן

הי"ד

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו, ביום שני, ז' בתשרי תשל"ה 23.9.74, בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין הצבאי בבאר־שבע.

בשעה 5.00 תתקיים חלוקת מלגות לתלמידים, להנצחת זכרו, בביתנו — בעומר — רח' אשל 33.

המשפחה

ביום השלושים לפטירת בתנו—חברתנו היקרה

נירה גוטסדינר (זיסקינד)

נעלה לקברה לגלוי המצבה ביום א' 22.9.74 בשעה 4.15 אחה"צ.

ב־9.00 בערב תתקיים אזכרה בחדר האוכל.

בית גל־און והמשפחה

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של

ד"ר לודויג אפשטיין ז"ל

מהרופאים הותיקים במחוזנו

ומשתתפים בצער המשפחה

הנהלת קופ"ח – מחוז ת"א

ועובדי מרפאת קטוביץ

ביום שני, ז' בתשרי תשל"ה — 23.9.74

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה על קברו של

אחינו ודודנו האהוב

חיים הררי ז"ל

בבית הקברות החדש בכפר סמיר, חיפה

בשעה 3 אחה"צ.

אוטובוס יעמוד לרשות מוקירי זכרו ברחבת העיריה בשעה 2.15 אחה"צ וליד בית לשכת המס ברח' המגינים בשעה 2.30 אחה"צ.

האבלים: אחיותיו ברגמן יהודית

הולבר אסתר ומשפחתה

וולף חנה ומשפחתה

הננו משתתפים בצערו הכבד של מנהל מחלקת הילדים

ד"ר ע. אליאן

במות עליו אביו

ד"ר היינריך אילנדר

ומביעים תנחומים לבני המשפחה

הנהלת בית חולים השרון

ועד הרופאים

במלאות שנה לפטירתה של אמנו היקרה

פפה גרומן

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה בבית העלמין בנס־ציונה, ביום ראשון, 22.9.74, ו' תשרי תשל"ה בשעה 16.00 אחה"צ.

נפגשים ליד שער בית העלמין.

המשפחה

לרחל ארזך

משתתפים באבלך במות

אביך ז"ל

הלויה תצא היום, יום ו', ד' תשרי תשל"ה, 20.9.74 בשעה 10.00 בבוקר מבית החולים רמב"ם, חיפה

בית הפועלים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו ללא עת של חברנו בעבודה

אליעזר ליפשיץ ז"ל

תנחומינו למשפחה האבלה

תנובה — כנף מחוז תל־אביב

ההנהלה והעובדים

אבינו וסבנו היקר

דב לוין (מריגה)

איננו

הלויתו תתקיים בכפר בלום, היום, יום ששי ד' תשרי תשל"ה 20.9.74 בשעה 2.00 אחה"צ.

המשפחה

ובית כפר בלום

ביום ראשון ו' תשרי תשל"ה 22.9.74

תתקיים אזכרה ועליה לקברו של

נחום טל ז"ל

בבית העלמין בגבעת יצחק — בשעה 5 אחה"צ.

המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו ללא עת

של חברנו לעבודה

מנחם דודו ז"ל

ומשתתפים באבל המשפחה

קאופרטיב הגליל העליון

ההנהלה והעובדים

במלאות שנה למותם של

יצחק ואסתר פישלר

נעלה לקברם בבית העלמין בחולון ביום ב' ז' תשרי תשל"ה 23.9.74 בשעה 16.30.

המשפחה

הלוח החדש דבר דחוף

יום ו', ד' בתשרי תשל"ה, 20.9.1974

מדד המחירים בספטמבר יעלה ב־1.5% — 2%

מדד המחירים לצרכן בחודש ספטמבר יעלה בכ־1.5—2 אחוזים — זהו האומדן הראשוני של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הערכה זו מבוססת על התייקרות מחירי הלבשה, עליית שכר הדירה והתייקרויות של מוצרי ירקות ופירות.

אמנם מדד המחירים לצרכן בחודש אוגוסט עלה ב־0.5 אחוז. אולם ניתוח נתוני חודש אוגוסט מראה על עליה ניכרת במחירים הסיטוניים, מול יציבות במחירים לצרכן. ייתכן שחלק מהתייקרויות אלה ישתקף במדד המחירים של חודש ספטמבר. במשך שמונת החודשים הראשונים של השנה עלו המחירים הסיטוניים ב־36 אחוז, לעומת עליית מדד המחירים לצרכן ב־26 אחוז.

מדד המחירים הסיטוני, בהתאם לתחזית הקודמת עלה באוגוסט ב־2.4 אחוזים. עליית המחירים הקיפה את כל ענפי התעשיה, אך בייחוד היו התייקרויות במחירי מוצרי נייר — 4.7 אחוזים, עור ומוצריו — 3.5 אחוזים, מוצרים כימיים ונפט — 4 אחוזים, מוצרים מינרלים אל־מתכתיים — 2.7 אחוזים, מתכת בסיסית ומוצרי מתכת — 3.3 אחוזים.

מדד מחירי התשומה בבנייה עלה באוגוסט ב־0.9 אחוז והגיע ל־300.8 נקודות. בכך הסתכמה עליית מדד מחירי התשומה בבנייה בשמונת החודשים הראשונים של השנה ב־40.1 אחוז.

מדד מחירי תשומה בחקלאות עלה באוגוסט בכ־2.5 אחוזים. מאז ינואר עלה מדד זה ב־50.1 אחוז.

יציבות במחירי המכוניות המשומשות

יציבות שוררת במחירי המכוניות המשומשות. בשבועות האחרונים הסתמן ביקוש למכוניות משומשות לקראת החגים, אך היה זה ביקוש קטן בהשוואה לשנים קודמות. נסקור כאן את המחירים של המכוניות המבוקשות ביותר בשוק המכוניות המשומשות.

	1970	1971	1972	1973	1974
כרמל דוכס	12,000	13,000	14,000	16,000	
נ.ס.או. פרינץ	9,500	10,500	11,500		
נ.ס.או. 1000	14,500	16,500	17,500	20,000	
פורד אסקורט	18,500	19,500	21,500	23,500	27,500
פיג'ו 204	20,500	22,500	24,500	27,000	36,000

	1970	1971	1972	1973	1974
פיג'ו 304	22,500	24,500	27,000	29,500	38,500
פיג'ו 404	26,000	28,000	31,500	34,500	43,000
סוסיתא סטיישן	14,500	15,500	17,500	20,500	
פיאט 600	12,000				
פיאט 127			19,500	32,500	27,500
פיאט 128	16,500	20,000	22,000	24,500	32,000
פיאט 124	22,000	22,500	25,500	27,500	33,500
פולקסואגן 1200	18,000	20,000	22,500	24,500	27,500
פולקסואגן 1300	18,500	21,000	23,500	26,000	31500

צפייה ירידה במחירי דירות

*

פדיון נמוך בחנויות ההלבשה וההנעלה

מכוניות למכירה

● סוסיתא משופצת — קנה רק … הקבל סוסיתא מהורשת … ביתהורדה אוטוקרס, … תיקונים ואחריות. … בגלות הינם!!! טיפול … טיפול 3000 חינם; ואחריות … חלקים ומוסכים לשרותך. … עוד היום ליט.ל.מ. רח' בך … 10 ת"א (ימינה מגשר נהלת …) טל. 251980 מוסך סוסיתא … אזור התעשיה פתח … רח' אריה שנקר 3, טלפון …9147

● קונטסה 1300, 1966, במצב מצויין, בהזדמנות. 757820

● הילמן 1961, במצב טוב. 6000 … טלפון בבית 822062, בעבודה: 236179, בנחם כהן.

● פרינץ 4 1968 + רדיו, 74,000 … במצויינת. 244059

● קורטינה 1964 במצב מצויין (80,000 …) + רדיו + … שנה. 295634

● פולקסואגן מהודר נמוך … 71 במצב מצויין, טל. 053-92551

● קורטינה 1969 אוטומטית + … יד שניה. שבזי 40, תל־אביב. טלפון 16.00 — 19.00.

● משאית וולבו 1958 מנוע 1964 … הזדמנות. 442384 249657

● רובלבר 1½ חזר במצב טוב, הזדמנות. 840515 בעבודה.

● קונטסה 1,300 4 הילוכים 1967 … 887007 אחה"צ.

● סובארו 1400 די.אל. 1973 … מצוין דחוף לרגל נסיעה. טל. 055—964…

● פיג'ו 1972 מצב מצויין לא ב… טל. 053—25323.

● פורד סטיישן אמריקאי 1964 … במצב חדיש 795950.

● שני 2 אוטומטי מודל 65 … לטלפן בשעות העבודה 17.00 …788

● סוסיתא מסחרית 10 גבוהות, 1969 … 747925.

● רנו 4 1975 שעודנו אצל הסוכן. 17.00 מ־230…

● סוסיתא מסחרית פורד 65 יד … טל. 225080.

● פרינץ 4 69, שיפוץ מנוע, … צמיגים + רדיו. טלפון …767

● פולקסוגן 411 1969 מיוחדת ל… נסיעה. טל' 287337.

● פולקסוגן לימוזין 1968 בהזדמנות. טל' 441600 משעה 14.00.

● למכירה קורטינה סופר 1969 … מצויין טל. 224277.

● קונטסה 1,300 1966 — 8,500 … שיפוץ כללי. 477262.

● … מיבור ג'יידי 1275 מודל … יחידה מסוגה בארץ. להתקשר … 228349.

● פולקסוגן מסחרי גבוה 1971 … חייבת להמכר. 417949.

● פיג'ו 404 1962 במצב טוב … 822287 11,500.

● פורד פיירליין 1970 מזגן אוויר … רדיו, טסט לשנה, יד ראשונה … 440340 446902.

● פרינץ נ.ס.או. 4, 69 יד ראשונה, 612777 בערב.

● סוסיתא מסחרית 71 + טסט … יד ראשונה 611238.

● סובארו די.אל. 1973 + רדיו … שפרינצק 21 ליכטנשטיין.

חיל.
אבא שלי קבל חופשה
קצרה. עזור לו להגיע
הביתה - תן לו טרמפ!
רוני

● אסקורט 1970, פיאט 127 1973, פיג'ו 1971, קורטינה 1968, רנו 80 1969 והמעשיות. 440545

● פולקסוגן חיפושית 1972, רדיו, 49,000 ק"מ טסט עד יולי 1975 יד ראשונה במצב כבויין 26,000 ל"י. טלפון 03—795327 04—660237.

● פיג'ו 304 סטיישן 1972 רדיו ותוספות, 30,500. 764568

● משאית ליילנד לנוסעים זה. במצב טוב, יד ראשונה. 785937

● הילמן סטיישן אוטומטית, מודל 1970, שמורה היטב. 03—471858

● בהזדמנות פרינץ 4, 1967, ב־מצב מצוין. טלפון 937453

● פיאט 127 1973 40,000 טסט שנה 22,500. 741185

● טריומף 1,500 1969 טסט + תוספות אחרי שיפוצים. 741771

● למכירה ציטרואן 1963 טלפון 470690

● אודי 100 אל.אס. 60,000 ק"מ אוטומטי יד ראשונה. 04—522963 04—241444

● פולקסואגן 1600, קופה, אוטומטי, יד־ראשונה, 1969, 69,000 ק"מ + רדיו. מצוינת. 03—410685 03—224310

● ויליס 68, לאחר שיפוץ כללי. —8,000. טל. 949592

● פיאט 124, 1967, טל. 852917 בשבת — כל היום.

● דהשבו 64 + רדיו טסט ב־סוף מרץ. 879272 יצחק.

● קורטינה 64 בהזדמנות טל. 32408 מ־4.00

● פיאט 850, 1971, 31,000 ק"מ, טסט 8 חדשים, יד־ראשונה, טל. 03—843279

● חיפושית 1200/63 אחרי אוברול + רדיו שמורה היטב. טל. 847306 מ־16.00

● אופל קדט 66, במצב טוב. טל. 791032

● זכות לאסקורט 1,100, 1975 ל־קבלה באוקטובר טלפון: 414913

● סוברו 1400, 73, 43,000 ק"מ, 615215 ביום ראשון.

● וספה 400, בצויינת, תסכותית, טסט שנה, —3,000. 864291

● בהזדמנות קונטסה 67 + רדיו וטסט הצתה אלקטרונית. 751623

● דיקסור 66, אוטומטית, טסט ו־רדיו במצב טוב. 849747

● פולקסואגן 1600 קופה, אוטו־מטי יד ראשונה 1969, 69,000 ורדיו, בצויינת 410685.

● פולקסואגן ק"ט 1971, טסט שנה. 797210, ובבית — 847836

● למכירה פולקסואגן חיפושית 1964, במצב מצוין. טל. 728571

● דופין 54 בהזדמנות + שנה טסט טל. 845387

● פרינץ 4, 1967, במצב כמעט טוב + רדיו. 823968 בעבודה.

● בהזדמנות, סוברו ג'י.אס.אר. 1973, יד ראשונה + רדיו. במצב מצוין. טלפון בגב הול מ־12.00 849203

● אופל רקורד סטיישן 1969 + רדיו כמו חדש. 955976

● למכונאים בהזדמנות אוסטין 62 אוטומטי 5,000. טלפון 449205.

● משאית מרצדס להובלה 19 … בפול חירבה 1974, 922442

● דופין 66 תוצרת אלפא־רומיאו, 4 הילוכים 053—25661

● חיפושית 1,300 מודל 73 48,000 ק"מ, שמורה, רדיו + אבזרים. טל. 479270

● פיאט 127 מודל 73 במצב נהדר בהזדמנות 451473

● פיאט ספורט 1,200, 64, במצב כבויין + 2 גגות. 225595

● סאאב 1965 מצוינת מנוע 72 25,000 ק"מ טלפון בעבודה 280887 בערב 851080

● פורד אסקורט 1969 במצב מצויין, כרמפא. 62,000 ק"מ. טל. 243939, רק ביום שלישי.

● פיג'ו 404 אוטומטי 1973 —36,000 ל"י, טל. 453213

● ציטרואן דה־שבו, 1964, משהדרה טסט לשנה. טלפון 39080

● בהזדמנות דה־שבו 1964 במצב מצויין. 797163 עד 20.00

● קונטסה 1968 4/1.300 במצב גזיר יד ראשונה 442586

● רנו 4 1975 שעודנו אצל הסוכן. 230384 מ־17.00

● פרינץ 4, 68, בהזדמנות. טסט יוני 75. 410350

● אאודי 75, 1972, טסט לשנה, רדיו, שמורה מאד. טל. 03—266795

● חיפושית 1970 מהשכרה 75,000 ק"מ־יד ראשונה. 789948

● פורד אסקורט 69 טסט רדיו מצויינת. טלפון 945332

● פיג'ו 403 סטיישן חדשה (יולי 1974). טלפון 753432

● ליילנד ביבר 1963 היבר במצב טוב. 891812, 841944

● קורטינה סופר 64, צבע חדש. טל. 829573

● סוסיתא מסחרית 1969. טלפון 615011 19—11 בעבודה, יעקב.

● פיג'ו 404 אוטומטית דה לוקס 1968 במצב מצויין. 03—865752

● בהזדמנות, טריומף 1500, מודל 69, במצב מצויין. אללוף. 57500 867730

● דודג' די. 300 במצב מצויין מודל 64, אחרי אוברול. 824582

● פיאט 128 1971 68,000 רדיו טסט בבאי 24.000 ל"י. להתקשר 03—471742

● בהזדמנות הילמן הנטר 1970 טסט, רדיו, טלפון 239953

● קונטסה 900, 64, רדיו אוברול עם קבלות. 720653

● סוסיתא מסחרית 63, טסט ב־מאי. טלפון 824836 בעבודה.

● מוסטנג מודל 73 פול אוטומטי + טסט. טלפון 34741

● סוברו 1300 1972 יד ראשונה מוחזקת היטב. רדיו. 479475

● פורד טרנזיט מסחרי 69, יד ראשונה. בהזדמנות. 453384

● פולקסואגן 411 1969 במצב נדיר. לרגל נסיעה. 287337

● חיפושית 1302, 1972 65.000 ק"מ —24.000 ל"י. 949225

● פיג'ו 404, 64, 117.000 ק"מ. טל. 415883

● פורד 504 1969 מצב מצויין 79.000 ק"מ. 949870

● פולקסואגן ק"ט 1972, מצב מצוין. לא בחול! 053—25323

● אופל קדט 1968 בראון. טל. 57494, עבודה 751511

● למכירה דודג' דארט 1974 אוטומטית, 45.000 ק"מ. יד ראשונה. … + מזגן, רדיו … חלון אחורי "הגוגר" … לפנות טל. 866362

● דופין 58 שמורה טסט לשנה 3,000 ל"י. טל. 845387

● קונטסה 1300 67 רדיו טסט ל־8 חדשים. 220349

● פרינץ 4 1969 טסט, צמיגים רדיאליים. טל. בעבודה 416111 בבית 336 שלוחה 923406

● טנדר סוסיתא 70 לאחר או־ברול, בהרצה. 474947 אחה"צ.

● הילמן 59 במצב מצוין, טסט שנה. —4500. 922580

● למכירה פיג'ו אוטומטי 1972 + רדיו במצב מצוין. 447788

● סאאב מסחרי 69 + שנה טסט במצב מצויין. 921623

● בהזדמנות אופל רקורד 58 בגגל 69. מסודרת 823602, בשבת — 856535

● לרגל בהלה — פולקסואגן חפושית 1974, 1300, במצב מצויין + תוספות. 03—250187

● פורד אסקורט 1100, 69, מצב מצויין + רדיו. טלפון 225595

● פולקסואגן ברזיליה 73, 35,000 ק"מ + רדיו — 30.000. טלפון 755450

● טאונוס 2600 71 54.000 ק"מ מיזוג אויר הגה כח שמשות יורדות גג וניל ספריאו כתוצאה בתקלה מנוע חדש 49.000, 03—25213 053—251078

● בהזדמנות טנדר סוסיתא מודל 67, טל. 214437, רח' מהגיים 66/7 ת"א.

ביקוש מכוניות

● מעוניין במסחרית — סטיישן, 66־68 טל. 452502

אופנועים וקטנועים

● והלה־אפנוע "מטוקארי — דיליאנס" 700, 1968 אחרי שפוץ 456042

● למכירה טילון 1969 במצב טוב וב.ס.א. 3.5 לפני אוברול. טל. 475879

● בהזדמנות אופנוע ב.ס.א. 66, 3½ כ"ס. טל. 39982

● למכירה אופנוע טוזוקי חצי כ"ס 5 הילוכים. 245346

● למכירה במצב מצוין וספה 68 אס.אס. 861941 ללא מתווכים.

● למכירה טילון 71 אחרי טסט לרגל גיוס. 760861

● למכירה בהזדמנות טילון, ב־מצב טוב, לרגל גיוס. 841733

● אופנוע + סירה "יאווה", 3½ 1970 + חלקי חילוף. 412131

● ספרינט 1967 + סירה, יחידי, חולון, יבנה 17. 857798

● למכירה הונדה 350 במצב מי־כאני מצויין. להתקשר בערב: 248955

● למרבשה צבע אמר 64 במצב כבויין. טל. 33370

● דירת גג, צפון תל־אביב ק"ד, 3, 150 מ"ר. 400.000. 234826

● ברמת־הנשיא, סמטת התצור, מיידי! 4 + פ"א ק"ה + מעלית. חייבת להמכר. 986063

● 2 גדולים + הול ברמת־גן הרואה 71 גרוסמן, ק"ג.

● בת־ים, 2½ גדולים ויפים + פ"א בסביבה טובה 870147

● 2½ חדרים בבתיים ק"ג 3 מרפסות + פ"א פינוי מיידי טל. 875953

● בהזדמנות בלתי חוזרת, הקודם זוכה, 2½ חדרים גדולים + מר־פסות גדולות. בז'בוטינסקי 152 בני־ברק. 063—99669 לבקש את מיכל.

● 1½ + מגרש ברמת החייל. 470464 בשבת. כל היום. ימי חול מ־17.00 — 20.00

● דירת 2½, קרקע, דב־הנו 13, (ליד רח' וילסון) ת"א. 202720 — בבית, 236930 — בעבודה אברהמי.

● בסוקולוב ת"א 2 דירות צמו־דות לוקסוס, שניים הארבע, קר־קע גבוה, עורף לפטרת מגורים קליניקה משרד. 230691

● בהרצליה 4 חדרים + מרפ־סות, ק"א מפוארת, בהזדמנות טל. 982988

● בקיראון! דירה 3 חדרים מרוה־טים קומה ד'. טל. 201797

● ביד־אליהו (להגארדיה) 2 מרווחים ק.ג. פינתית 03—756860 02—232997

● 2 חדרים גדולים אפשרות ל־2½ ברמת־גן. טלפון 783930

● בדמ"פ ברחוב עקט ליד דיזנ־גוף דירת חדר, ק.ק. + מזגן. נוחיות משותפת למשרד/מגורים 43,000 טל. 241924

● בחולון 3½ מפוארת ק"ב 4 דיירים + חניה 857927

● ברחובות במרכז 3½ בחזית שכלולים וארונות קיר, 958643

● בדרום צהלה, 2 דירות כמו־כות/בנפרד, כ"א 3 + פ"א. טל. 473380 מ־16.00

● בראשון־לציון שכונת־אברמו־בין 3½ דירת פאר לחזית. טלפון 798931

● בחולון, בסוקולוב 130, 3½, ק"ג חזית. 847793 מ־16.00

● בנוה־יהודה 2 + פ"א מיום חמישי מ־19.00 טלפון: 474089

● ברמת־אביב, ליד נוה־אביבים, 3 + פ"א, 81 מ"ר. —250,000. 416394

● ברמת־הנשיא במרכז, 2½, ע"ע, חזית, ק"ב, פנוי עד חדש טלפון 892264

● בבת־ים 2, חזית, ק"ב, אוריריה. חנה־סנש 26. אנשל.

● 2½, מיידי, ק"ד —30,000 כש־כנתא. הנביאים 28 בת־ים, לוי.

● בגבעת־רמב"ם 2 חדרים גדו־לים ק"ג דבו 24 פרנקל.

● בגבעתיים במרכז 2 חדרים + פ"א חזית ק"ב. 728417

● בגבעת־רמב"ם ע"י הבריכה 3 + פ"א ע"ע 3 כתנים 179,000 הגנה 38 מזר.

● בהזדמנות דירת 2 + פ"א גם לבשרד. הר־ציון 28, אלקים.

● ברמת־אביב 3 חדרים מהודרת, יהודה־הנשיא 16, ק"ב. 412041

● בצפון ת"א 2½, ק"ד + מעלית + הסקה + טלפון. 234702

● ברמת־גן, 2½, ק"ג, סביבה שקטה ומרכזית, טלפון: 724898

● דירה 2 חדרים, לוקסוס, צפון. טל. 251731, 254645

● למכירה דירת 3, שקטה, בפר־בן רמת־גן + טלפון + ארונות קיר, ק"ב, בערב — 03—228024 ביום — 221276 — 03.

● 4 חדרים הול, ק"ד, הרצוג 6 גבעתיים. 747013

● בצפון השקט 2½, חדשה + ריהוט חדש, ק"ג, 45 מדרגות פי־נוי מיידי. —250,000. 440217 615957

● 2½, שלושה כיווני־אויר, 4 מרפסות, ק"ב + חניה, מרכז בת־ים. מיידי! 884239

● בבני־אילן 4 חדרים, קומה 6, כל הנוחיות. חייבת להמכר מיד! —240,000. 417817

● מיידי דירת 2 חדרים בדרום צהלה, טלפון 470613

● 3 חדרים + פ"א + ארונות צפון ת"א מיידית, 449171

● 3 חדרים בצפון ת"א מיזוג אויר תוספות. 442339 בערב.

● ברמת השרון 4, מפוארת, ב־בניה. כניסה ½ שנה. בבוקר — 58045, אחה"צ ובשבת — 766516

● במרכז חולון, ע"י העיריה, 2 הול + מרפסת סגורה וארונות. ק"ג. —110.000. 256627

● ברחובות, 3, ק"ד 80 מ"ר, פינוי מיידי. 953182

● —87.000 בחולון 2 + פ"א. ק"ד, מיידי. 858911 שורץ.

● ברמת השרון, במרכז, 3, מק־סימה + פ"א, ספסים וארון־קיר. אפשרות פינוי מהיר. —175.000. 476881

● 2½ גדולה במרכז בת־ים ב־רחוב שקט. טלפון 885149

● 2 + הול מסודרים, ק"ב, מטלון 77 ת"א, כהן מ־19.00, בתשלומים נוחים!

● ברמת־הנשיא במרכז 2½ ע"ע חזית ק"ב פינוי עד חדש. טלפון 892264

● ברמת־הנשיא 3 חדרים + פ"א 91 מ"ר כ"ס בנובמבר 45/11 גיטלמן.

● בגבעתיים הזדמנות! 3 חדרים + פ"א ק"ד כניסה מיידית. טל. 762280

● ברחובות 2½ + פ"א כניסה מיידית. טלפון 952291 אחה"צ.

● 3, ק"ב, 20 מדרגות, ברמת־השרון, כורשה, אילת 482/14 מ־15.00—20.00 (לא בשבת).

● 3½, ק"ב, בקרית־שלום, תל־אביב, הקשת 40, משפ' שמעי, ב־הזדמנות!

● דחוף בצפון יהושע בבנין ז'בוטינסקי 2½, 100 מ"ר. 230.000. 230901

● ברמת־גן למחיר החלמה 3½ בדירה מהודרת, חניה, גן פרטי, מקום שקט, מחיר נוח. 728987

● בחולון, בבנייני צמרת, 3 חד־רים, לוקסוס, ארון־קיר, ספסים, בעבודה — 820348

● ביד־אליהו 3 + פ"א + ארו־נות, קומה 6, מיהדת. 797116 מ־16.30

● דירה גג 1½ חדרים בצפון תל־אביב. טלפון 448941

● 3 חדרים 2 כניסות. טלפון ל־מגורים ועסק. 222981

● דירה 3½ בחולון + בחזית וטלפון. לטלפן 456204 844547

● בלה, דירה 4 חדשה, פינתית, קומה ד'. 236595

● 3 חדרים, חזית, עם / בלי ריהוט, מיידי, ע"י העיריה. טל. 236535

● בצפון דירת 3 + מרפסות + ארונות, במקום שקט. 453397

● בצפון עיר מצקין 2½ מקס־בה ארכיטקטונית. חזית. 225,000. 220901

● למכירה בנוה־אביבים, דירה 4 חדרים, חדשה, לפנות 04—223963

● 2 חדרים + הול, ק"ג, אחרי שיפוץ, סביבה טובה, צפון ת"א. לאנשים סימפטיים, אפשרי פרוד־הסת. טלפון 241382, 624147 בין 9—13

● ביד־אליהו, 2 גדולים, ק"ג צד־חית 130,000 33514 756860

● ביד־אליהו (לה גרדיה) 2 מרו־וחים, פינתיה, ק.ג. 03—756860 02—232997

● בית אביב שלושה + חדר אוכל. 78 מ"ר, ע"ע, מיידי. טל. 02—31815 מ־17.00

● שנות צעירים!!! החלה ההרש־מה לדירות בנות 3 חדרים, קרקע פרטיה סטנדרט גבוה. —125.000. "דרליה" בע"מ, בית הפועלים 6, האבלה.

● 3 חדרים בנאות־אפקה ב'. טל. 235740 — 231581

● 3 גדולים + מחסן + חצר. ליסקן בצרון, גיבצבורג 4/א ת"א. בגיב.

● ברחובות 3 חדרים קומה ב' חד־שה כניסה מיידית בצלית + הס־קה + חניה, סביבה טובה. טל. 955692, 055—96463

● ברחובות למכירה דירת 3 חד־רים שירות־הן 3/33, 955717 אחרי 16.00

● בגבעתיים 2¼ בחזית מסבה גדול שוקן 80 ש"ק.

● בחולון 3, מצויינת, 3 מרפסות + פ"א. בבוקר — 30045, אחר הצהרים — 859530

● למכירה ברמת־גן דירת 3½ חדרים, ק"ב, 120 מ"ר, מטופחת, במקום מרכזי ושקט עם הרבה ירק, לפנות: משפחת אס. טלפון 737326

● בקיראון 4 מטבח גדול הסקה וגז מרכזיים. ארונות —225.000. טל. 759394

● ברמת־אביב 3 חדרים + פ"א 97 ממ"ר תוספות ושכלולים 330.000 טלפון 415684

● בתל־גנים בגבעתיים 3½ + ד־רום מלא ומפואר פריג'ידר + הגור 365.000, טלפון —941543 746886

● ברמת־גן בבית 6, 4 מפוארות חדשה פ"א 120 ממ"ר כל השכלו־לים ותוספות 340.000 ברחו' האורי 5 דירה 6 אחה"צ.

וילות ובתים

● בונים וילות והוספות בכל חלקי הארץ לפי תכנית הלקוח או לפי תכנית שלנו. כתבו לת.ד. 36973 ת"א ונציגנו יתקשר עמכם.

● למכירה וילה דו־משפחתית ב־גבעת־שמואל, 3 + טלפון + מזוג + בריכת שחיה וגינה. 724804

● בקיראון מחי' פינתית אפשרות בנית קוטג' 857927

● באפקה, וילה להשכרה 5 חד־רים + חימום וטלפון. 02—524483

● להשכרה בצהלה וילה מרו־הטת, 4 חדרים + טלפון. 472787

● בחולון למכירה בית דו־משפח־תי + שטח המתאים לבניה. עזרא 7 בלוקוזים. כהן.

● בבורגה, רמת־השרון, מודי־עין 19, בית + ½ דונם. 170,000

● וילה 3½ + מחסן נפרד + דונם אדמה בראשל"צ. 946009

● כייד!!! לרגל נסיעה, בבבר־בית תל־אביב בית מרווח, 120 מ"ר על 1¾ דונם 736710

● למכירה בדו־משפחתי 3 חד־רים על ¼ דונם ברמת החייל + חניה + הסקה + מטבח אמריקאי + ריהוט. 479248

● להשכרה קוטג' ברעננה 6 חד־רים, חדר ארונות, 3 חדרי שירו־תים. טלפון 946129

● קוטג'ים מפוארים בגבול שיכון דן — צהלה. לפנות: שלמה ברו־דה, רבבם 6, גבעתיים.

● באפקה וילה להשכרה, 5 חד־רים, חימום וטלפון. 03—282084

דירות למכירה

● במרכז חולון 2 + הול, כרדרים + ארונות קיר. 858487. קו־מה א', משפחת רז.

● למכירה דירות מפוארות 4 חד־רים. זאנסקרן ובניר בע"מ, ראשון לציון, ז'בוטינסקי 7, טל. 941844

● למכירה ברמת גן דירה 3½ חדרים ק"ג 120 מ"ר מטופחת. במקום מרכזי ושקט. עם הרבה ירק. לפנות רחוב נורדאו 16 רמת־גן. משפחת אס טלפון: 737326

● בחולון, 3, נהדרת + 3 מרפסות + פ"א, חזית. 859530

● באזור 3 + אוגר חום. —100,000. אפשרות משכנתא. טל. 892278

● 3 חדרים גדולים 104 ממ"ר חזית ק"ג 4 כיווני אויר סביבה שק־טה בפתח־תקוה, ארונות קיר וספ־סים, בנין 6 שנים בהזדמנות. 912940, 200,000

● בבני ברק דירה 3½ חדרים לוקסוס מרוהטת + טלפון + ספסים. —160,000. 792183

● 3 בבני־ברק חופשי מרכזי ר־שקט 3 כיוונים —135,000, מיידי. 783739 מ־16

● בבבלי 2½ מסודרת 220,000 מכירה מיידית. טלפון 458893

● ברמת־אביב 3 חדרים ק"ד זר־גות צדדים 175,000 פינוי מיידי. 414754

● בהזדמנות בבבלי 2½ חדרים + פ"א, ק"ג, חזית + בצלית + חניה. —225,000. 450611 פרט לחג.

● 4 חדרים + טלפון בנוה־אבי־בים, כניסה מיידית. טל. 477161

● ברמת־אביב 3½ מפוארים + תרכובות אילמקטן + ספסים, בבי־ין הרב. 418336

● 3 חדרים ק"ג חדשה + פ"א + הול + חדר שינה חדש הנבי־אים 13 בת"ים, בתום כשה.

● 4½ חדרים בהזדמנות דירה גג בצפון 42 מדרגות טל. 449529

● ברמת השרון, 4 חדרים, ק"ג, נוף + הינום + הנגה, מיידי. 266587

● למכירה, וילה במרכז הרצליה, 3 חדרי שינה + סלון וחדר אוכל. 03—984325 14.00—17.00 פרט ל־שבת.

● יחידת משק 30 דונם, בית ו־פרדס. מושב בצרון. 055—94243

● להשכיר לשנה ברמת־השרון וילה לוקסוס מרוהטת 6 חדרים. טלפון 472320

● בהרצליה להשכיר פנטהאוז, 4½ חד'. טל. 614394, אחה"צ 415301

קבלני בנין

● ברחובות במקום מרכזי ושקט דירות פאר 4 — 3 חדרים, נוף מרהיב. המכירה במשרד אלי ידיד, רח' לוין אפשטיין 17 רחובות — 03—525137

● בראשל"צ דירות מפוארות בנות 4 חדרים באזור מגורים בתכנון חדיש הכולל גני ילדים וגינות מגוננות בדירות מודרן לייף הרצל 74

● בראשל"צ דירות בנות 3 חד־רים החל מ־145,000 ל"י דירות בנות 4 חדרים החל מ־183,000 ל"י, באזור חדש ושקט תכנון משלה בדירות מודרן לייף הרצל 74.

● בראשל"צ דירות בנות 3 — 3½ — 4 — 4½ — 5 חדרים באזורים המרכזיים ובמחירים מפ־תיעים דירות מודרן לייף הרצל 74.

ביקוש דירות

● דרושה דירה ריקה בשכירות לתקופה ארוכה, כ־2½ חדרים ק"א, בצפון ת"א (שטריקר, בדיזנגוף, פנקס והסביבה). טל. 445425

● דרושה דירת חדר טלפון 744262

● דרושה דירה 5 חדרים או 2 דירות יחד של 3 חדרים ברמת־גן או גבעתיים. סביבה שקטה ב־מקום גבוה. טלפון 744262

דירות להשכרה

● בשכ"ת דירת חדר, ק"ב, ב־תובב־ציון. פרטים בטלפון: 743644

● דירת 2 חדרים בריינס, ק"ב. לטלפן: 229275

● מחפש שותף לחצי דירת מש־רדים במוגת. 2 חדרים + טלפון. במרכז ת"א. 611228

● 2 חדרים במרכז תל־אביב. טל. 57849, 14.00 — 16.00

● 3 חדרים בדמ"פ במרכז תל־אביב ק"ק למגורים/משרד. 285411

● בדמ"פ 2 חדרים + פינת אוכל. טלפון 447923 — 283464

● דירת 2 חדרים ק"ד, חזית, דיזנגוף 287031, 284083 גם בשבת

● ברמת־חן 4 חדרים חדשה מרוה־טת 248597 פרט לשבת.

● ברמת־אביב 3 חדרים חדשה ריקה קומה רביעית 444912

● 2 חדרים במרכז המסחרי ברמת־גן, ק"ג. בעבודה: 246944 מלכה.

● בראשל"צ עקב נסיעה, 4 חד־שה, מידית ק.א. 550 ל"י. אבש־לום 9 (התחלת אוסישקין) — תורגמן.

● 3 ק"ב, בקרית־שרת, חולון, הר־הצופים 23/5. וולפברג.

● בבתים 3½ + פ"א + מע־לית. 3 כיווני אויר. 33262

● בפתח־תקוה להשכרה מיידית 2½ מפוארים + פ"א ארון קיר. שישי 14—17 ושבת 14—18. טל. 901921

● בצפון ת"א 2½, ק"ד + מע־לית + הסקה + טלפון. 234702

● בחולון, 3 חדרים, קומה ג', ליד משרד הרישוי. טלפון 622080 — בעבודה.

● חדר גג + הול וכל הנוחיות. —25.000. ברזילי — גרונברג 27

● דירה חדשה להשכיר בת 3 חדרים ריקה לתקופה של שנה טל. 367635, כל החג.

● ברעננה במרכז 2 חדרים חד־שה כיורים ומקרר —450. טלפון 03—867166

● ברמת־אביב, בשכ"א 3½, הס־קה, מעלית, טלפון, —800. טל. 752296

● 3 חדרים 2 כניסות טלפון ל־מגורים ועסק 222981

● ברעננה 3, ק"א, ע"ע, חזית, 115 מ"ר. 781529

● מיידית 3½ במרכז כפר־סבא להתקשר 03—741658 לא בחג.

● דירת 3 חדרים בכפר המדינה ק"ג רח' ה' באייר 4 דירה 6 לפנות טל. 823037

● במרכז ת"א 3 גדולים + הול, ק"ג, מיידי. 285695

● דירה חדשה 3 חדרים ברמת־הנביא, בת־ים. טל. 874582

● 4 חדרים חדשה בשיכון בבלי, מיידי. 440755 — 822758

● 3 + טלפון ברח' בוידן. טל. 612780. טלב. 455358, לוי.

דבר מגיע מדי יום לציבור קוראים, המונה למעלה ממאתיים אלף איש, הכולל את כל שכבות הישוב בעיר ובכפר, בתעשיה, במסחר ובמערכת הבטחון. מחצית מקוראי העתון אינם קוראים עתון יומי נוסף ורק באמצעות "דבר" תגיע אליהם.

תדפיס מיוחד של הלוח החדש מופץ בכל יום שישי באלפי עותקים במשרדים, במפעלים, בבתי־קפה, במקומות ציבוריים ובכל סוכנויות "דחף".

בקרב 200.000 קוראי דבר אתה עשוי למצוא את האנשים ה־דרושים לך.

הלוח החדש דבר דחף

● דירת 4 חדרים חדשה באפקה. כניסה מיידית. 416366.

● בתכנית ל' 4 מפוארים ריקים חדש לגבורים או משרד. 448468.

● 3 חדרים בבית דו־משפחתי + גינה. בחולון. 415584.

● דירת 3 חדרים חדשה בתל־כביר. 762233, לא בשבת.

● עקב נסיעה 4 חדשה מיידית ק"א 550 ל"י. אבשלום 9 פינת קרל נטר ראשל"צ. תורגמן.

● במרכז הרצליה 3 חדרים גדולים + טלפון. אפשרות ריהוט חלקי. 752261 בשעות אחה"צ.

● מפוארת, מאוררת, 2 + 2 חצאים, פ"א וטלפון. 873006.

● בדמ"פ 3 חדרים בסביבות בני־רשוב. 65,000.— ל"י. 286342.

● 1½ קומת־גג. בילו 9 ה"א. בעבודה 827430 — בבית 764436.

● דירת 3½ חדרים חדשה כניסה מיידית. 418339.

● בשכ"ח בבת"ים דירת 2 חדרים ק"ב + טלפון 881071.

● נאות אפקה דירת 4 חדרים חדשה בשכ"ח. טל. 227913, 13.00 —17.00—19.00 09.00.

דירות מרוהטות

● בצפון ת"א, דירה בת 4 חדרים, לוקסוס, בשכ"ח, רהוט כלא, טלפון, הסקה מרכזית, מזוג־אויר, מעלית, כניסה מיידית. גם לתיירים. 449060.

● דרוקה דחוף! שותפה לדירה בבת"ים + טלפון —.250, 871154.

● בת"א דירה מרוהטת 3 חדרים + טלפון. 225569.

● שותף/ה סטודנט/ית לדירת 3 חדרים מרוהטת + טלפון. טל. 03—443161.

● 3 חדרים בתל־אביב, מרכז טל. 472186 19.00 — 22.00.

● דירת 3, רהוט חלקי ע"י מעוז־אביב. 785830 600.—.

● בצפון סלון גדול + חדר, מרהטים ומרווחים —.750 טל. 440547.

● ברמת גן 4½ מפוארת + טלפון + חניה לפנתיים טלפון 251702.

● בשכ"ח 3 חדרים + טלפון במעוז־אביב (ליד האוניברסיטה) טל. 54186.

● 3½ חדרים + פינת אוכל הרבה הוספות תכנון בקסים —.255,000 בנאות אפקה. טלפון 476815.

● ל' 3 + חדרון עבודה, הסקה מעלית ק"ב. 410364.

● להשכרה 2½ מרוהטת בצפון תל־אביב. 267573 אחרי 2.00.

● ברמת־גן 2 חדרים מרוהטת + טלפון לתקופה קצרה. 785276.

● דירת 2 מרוהטת לוקסוס בצפון ת"א, יהודה המכבי 49.

● בשכ"ח, בסביבות יד אליהו. בצרון 26. 2½, ק"ב. 32496.

● לדתיים 4½ + טלפון + מזגן בגבעתיים ליד רמת חן. 747652.

● בצפון ת"א 3 חדרים מרוהטים היטב + טלפון. 446692.

● דירת פאר בצפון תל־אביב שלושה חדרים לעשרה חודשים, טלפון, טלויזיה. 730127, 260542.

● בגבעת־רמב"ם 2 חדרים כל הנוחיות + מרפסת סגורה. טלפון 220550.

● מיידי! בצפון ת"א, דירת 2½ חדרים + טלפון 452634.

● דירת 2, חזית, לוקסוס, בצפון ת"א, יהודה המכבי 49.

● כניסה מידית! 3 ק"ב באזור אפקה. בלי מתווכים. 410816.

● במעוז־אביב 3 חדרים מרוהטים בשכ"ח. טלפון 17 477044 — 19.

● בשכ"ח חדר מרוהט לאשה או זוג במרכז ת"א. טל. 03—448196 03—282497.

● לזוג — 1½ חדרים, מרוהט, גג, פריגידר, גבעת־רמב"ם. טל. 259669.

● בתל־אביב. בסביבות שינקין 3 גדולים, ק"ב. 797116 מ־16.30.

● ביד־אליהו 3¼ חדרים מרוהטים + מרפסת סגורה + טלפון. 33358.

● 3 חדרים + טלפון בנוה־שרת. טל. 473713 אחרי 5.00.

● 2 בנות מחפשות שותפה לדירת 3 חדרים מרוהטת בצפון. טל. 444964.

● 2½ חדרים מרוהטים + טלפון בסביבות דיזנגוף. טל. 225656.

● דרוש שותף סטודנט לדירת 3 בצפון. 444105. מיידי.

● שותפה עליזית להרא הרא. —.250 בן־יהודה 256. 446739.

● בצפון, דירת 1½ מרוהטת קומפלט + טלפון. 257081.

● 2½ + ½, גורדאו, דירת גג. ריהוט קומפלט. 452064.

● ברמת־גן, 2 + ½, ריהוט קומפלט. מיידי. 237158.

● בצפון, דירת 3 מרוהטים קומפלט + טלפון. 446692.

● להשכרה בהרצליה דירת 3 חדרים + טלפון, להתקשר 986719. 227564.

● בשכ"ח 3 חדרים וטלפון במעוז־אביב. טלפון 613931 — 846459.

● דירת 3¼ חדר מרוהטת ברחוב הנשיא־הראשון ברחובות קומה ב' + הסקה ומעלית. להתקשר טל. 953094, לא בשבת.

● שותפה לדירת 2¼ ליד הבימה + טלפון. 283791.

● ברמת־אביב 3 חדרים מרוהטים יפה וטלפון מאקשובר. 764827.

חדרים מרוהטים

● חדר + מטבח (כשר) לבחורה/אשה. רמת־גן, נגבה 52, פרונט.

● שותף/ה שלישי/ת לדירה + טלפון ברמת־גן. —.200 ל"י. טל. 731055.

● חדר ליחיד כניסה נפרדת טל. 445594 מ־5.00 אחה"צ.

● חדר מרוהט לבחורה או למכברת. בסביבת כרברי 55626.

● חדר מרוהט + כניסה נפרדת. 441164 רק מ־19.00 — 20.00.

● חדר + מרפסת ברח' באשז. 247748 עד 14.00 ובערב.

● חדר מרוהט לבחורה ביד־אליהו עם מטבח. 37323, יורם.

הצעות עבודה

● לעבודה בעיניתו במעבדת הקרנים משוכללת במפעל בדרך לוד. דרוש הנדסאי או טכנאי אלקטרוניקה, בעל נסיון בתיקון וכיול ציוד בדיקה אלקטרוני. המעוניין יפנה לטלפון 757211 לקביעת ראיון.

● לעבודה ביחידת ביקורת איכות במפעל בדרך לוד, דרוש הנדסאי או טכנאי אלקטרוניקה. בעל נסיון במערכות בקרה ספרתיות. המעוניין יפנה לטלפון 757211 לקביעת ראיון.

● לעבודה במעבדה לבדיקה סדרתית של ציוד אלקטרוני מתוחכם במפעל בדרך לוד, דרוש טכנאי אלקטרוניקה או אלקטרונאי. העבודה בתנאים נוחים ביותר. המעוניין יפנה לטלפון 757211 לקביעת ראיון.

● דרושה מורה מוסמכת להוראת עברית למבוגרים. מגורים במקום. לפנות למרכז קליטה בקיבוץ משמר־העמק, טל. 04—993597.

● ברמת אביב דרושה מטפלת רצוי עם עזרה בבית 411489.

● דרושה קסלרית מקום טוב. תנאים טובים. השוק 33, טלפון 829091.

● דרושים לעבודה בת"א תופרות ובעלי מקצוע לארנקים. טל. 31156.

● לחברה ליבוא באשדוד דרוש/ה מנהל/ת חשבונות סוג ג' — ד', רצוי בעל ידיעה בשפה הצרפתית ונסיון בענייני יצוא. לפנות טלפון 055—31102/3 או לרח' עיר־הקודש 36 ראשל"צ טלפון 942233/4. למעבודות מראשון־לציון והסביבה אפשרות הסעה.

● דרושה פועלת־חדרנית, בתנאים טובים. מלון מונופול, אלנבי 4 ת"א. טל. 55906.

● ברמת אביב דרושה מטפלת רצוי עם עזרה בבית 411489.

● כוכירה — לעבודה מעניינת בחברה לייצור ושיווק ריהוט. יום עבודה מפוצל, תנאים טובים למתאימה. פרטים 286163, ת"א לאביבה.

● חב' דקל — בגדי ילדים, מחפשת גזרן/בודליסט ו־2 פועלות לעבודות שונות. ברזולי 10 ת"א. 621722 17 — 8.

● שרטטת היודעת גם כתבנות דרושה לחצי יום למשרד מהנדסים. 223511.

● לגיהוץ וגמירה דרושה הלבדת מקצועי, לעבודת ערב טל. 243876.

● לאפנה רונן דרושה אוברלוקית כניסה שבוע יד, משכורת טובה באופן דחוף. 283820.

● בחור להרכבת מנורות בהמת ובדירות, „באור", בן־יהודה 84.

● אשה/בחורה לטפול בתינוקת ונהול בית. ליום שלם. אפשרות לינה. 232378, 724874.

● מנהלת־חשבונות בעלת יכולת לנהול משרד. עצמאית ואחראית. 31941, 747445.

● נערה לא מקצועית לחצי יום למשרד בת"א. 868059.

● דרושה מטפלת כולל עבודות בית 7.30 — 14.00, בגבעתיים. 768904 בשעות הערב.

● דרושים פועלים אחראיים לביח"ר כימי בתל־אביב עד גיל 30. הכשרה במקום, שעות העבודה מ־7.00 — 15.00 תנאים טובים. טל. 253713.

● מטפלת + משק בית בבני־ברק. פרטים בערב בחבצלת־השרון 62, נתניה.

● לאופנת פרידה דרושות פועלות לאוברלוק. פרס ומגמרות. הקיבוץ 23 ת"א, טלפון 827670.

● דרושה מטפלת לתינוקת בצפון תל־אביב. להתקשר בערב 446134.

● עוזרה בית הדנית 6 שעות בשכר טוב. 459518.

● דרוש מלצר למסעדה בדיזנגוף. תנאים ורווחים טובים. טל. 248314.

● דרושה בחורה לעבודת אמיל ושליף בתכשיטי זהב 283821.

● דרושה מטפלת לתינוקת בצפון תל־אביב. להתקשר בערב 446134.

● כאפיה בעיניינה באפפה מעורלה. טל. 905619 — 03.

● דרוש נער לעבודה ויש בן־יהודה 42 תל־אביב.

● למכון ליידי דרושה נערה בעלת נסיון בעיקר בהוררת שער מ־10.00 265189.

● לאחות דרושה עוזרת בית לחצי יום 758969.

● עוזר/ה למנהל־חשבונות, נסיון 3—4 שנים. קלדי בע"מ, ליליגבלום 22. 16.00 — 8.00.

● להב שמירה כתקנים דרושים שומרים בפתח־תקוה כפר־סבא רכתיים ובני־ברק. ז'בוטינסקי 61 רמת־גן חדר 11.

● מטפלת לילד 15.00 — 07.30 ועבודות קלות בת"ים 869284.

● דרושה מטפלת לימים א — ה 8.00 — 13.00 סורקים. בקוהיי־שראל 32, חולון.

● לסוכנות ביטוח דרושה פקידה כללית ונערה כהלמדה תנאים ומשכורת. יוסף אליהו 03—625456 לבונטין 12.

● למשרד עו"ד דרושה פקידה כתבנית. לפנות בכתב לת.ד. 1334 תל־אביב, ד/19793.

● למשרד עורכי דין דרושה פקידה בעלת נסיון בכתבנות, 4 פעמים בשבוע מ־19.00 — 15.00. טלפון 622861.

● לעו"ד דרושה מזכירה כתבנית בעברית, 5 שעות בבוקר. בהצעות ת.ד. 2764, תל־אביב.

● נערה לאחר צבא/מזהורת לטלפון ולהדפסות בעברית. 820503 מ־8.00 — 16.00.

● דרושה אשה לטפול בילד בן שנה + (בישול קל) טל. 448451.

● דרושות פועלות למזנון פנימי למטבח ושרותים. 440411 עד 14.00.

● למשרד יבוא דרושה כתבנית אנגלית למשרה מלאה. טלפון: 03—55354.

● באזור „ל'" מטפלת לתינוקת מ־7.30—15.30. 411582 (לא בשבת).

● דרושה פקידה כתבנית בעברית למשרד עמילות מכס, אביב, ליליגבלום 40, תל־אביב.

● דרושים לאפנת אסתי יפו ת"א 29: 1) סוכן מנוסה. 2) בוזן מגרסה. טלפון 739151.

● בתפירת חלוצות דרושות פועלות בזינגר ואוברלוק ונערות מתלמדות. נחלת בנימין 84 ת"א, לראובן חיים. תנאים טובים!!!

● פקידה עם נסיון, חשוב ידע בניהול קופה למפעל מתכת. תנאים טובים. טלפון 34147.

● דרוש נער 15½ לעבודה בחנות. הרצלף, יהודה הלוי 61. 613153.

● בחורות לעבודה בכריכיה. משכורת טובה. אפשרי אחה"צ. עומרד. 32070

● דרוש/ה בחור/ה אחרי צבא לעבודה במחסן צעצועים. 611197.

● פקידה — ידיעה באנגלית, תנאים טובים. אפשרי מתחילה. טל. 52404.

● חברה מסחרית מחפשת מזכירה לחצי יום עברית אנגלית, הכרחי הדפסה באנגלית. להתקשר: 259241 לטליה מ־9.00—12.00.

● מפעיל תנין + רשיון נהיגה. טל. 264855 8.00—13.00.

● עוזרת בדירה קטנה 3 פעמים בשבוע. טל. 442172.

● דרושה ספרית משלה. אדית — מרדון 45 ליד דיזנגוף. 224218 ב־8.30—16.30.

● דרוצות תופרת ונערה לעבודות יד. הרצל 61. הכניסה מולפסון. קומת גג. משכורת גבוהה.

● אקדמאי מחפש אשה צעירה ודביכה שמוכנה להרוויח 1000 ל"י לחודש כמזכירה פרטית 3 שעות בשבוע. ת.ד. 11438 תל־אביב. לציין טלפון.

● למספרה דרושה מתלמדת ומתקדמת היודעת מניקור. טלפון: 236595.

● דרושה מוכרת כוטה לכל היום. לבוטיק בתל־אביב. טלפון 240547.

● מטפלה מנוסה לאזד X ל־עבודה קבועה. פרניק, אלנבי 134. 621441.

● ברחובות דרושה מטפלת עם או ללא עבודות בית. טל. 958144.

● דרוש שומר לילה. נא להתקשר 31954.

● מנהלת משק בית לבית רופא ליום שלם. 285772.

● דרוש עובד למכונת סריגה עגולה. לטלפון 36296 בעבודה.

● פקיד טבני, מסגר וחרט לבנייה מכונות, אלקלפי. 825887.

● יהלומים!! דרוש מנסר טוב. טלפון 738942, בערב 729260.

ביקוש עבודה

● חשמלאי מוסמך מקבל כל עבודת חשמל, בנין ותעשיה, שרותים ואחזקה. 947804 — בערב ת.ד. 319 ראשל"צ.

● כתבניה מנוסה מקבלת עבודה הביתה. טלפון 950662 ברחובות.

הלוח החדש דבר יעיל מאד.

עסקים

● דרושים כמפעלים / משווקים / משקיעים לייצור ושיווק המבאות מבוקשות לארצות רבות. מכבי־ריב משוכללים בחקלאות — עבודות הרכבה פשוטה בקצות פסנסים. מקספות בע"מ, 03—927114.

● חדר 16 מ"ר מתאים לקונפקציה, ייצור נעליים, ארנקים. נוה־שאנן 7. טל. 766925.

● למסירה מיידית! מכולה בדמ"פ בחולון. 857718 כל השבת.

● להשקעה מצויינת ובטוחה מבוקש —.25,000. ת.ד. 20390 תל־אביב.

● לנגר מעולה + מכונת דרוש שותף עם מקום 100 מ"ר. 871551.

● למכירה במרכז רחובות עסק משגשג השקעה 150,000 ל"י רווח חודשי 10,000 ל"י. ת.ד. 1085 רחובות.

● דרוש אדם אחראי תושב רמת־גן בעל רכב מסחרי סגור לחלוקת סחורה על בסיס עסקי עדיפות לפטור משרות מלואים טלפון 725464.

● עו"ד מוכר משרדה, ספריה, רהוט, דירה בלי דמ"פ. טלפון 03—285553 אחה"צ.

● 2 משקים למכירה באזור קרית־גת 2 דונם חממות 400,000 משק. טלפון 03—930687.

● למכירה ביח"ר לכוון והבלינים עם הדרכה. 827808, למשה.

● חנות מתנות למכירה בהמלך ג'ורג' פרנסה שקטה. לפנות טל. 450143.

מגרשים

● מגרש בשיכון דן ברחוב צה"ל 4 דונם 222981.

● למכירה מגרש 1½ דונם קרקע פרטית בסביבות תל השומר קרית קריניצי. 747610 בערב.

● למכירה מגרש לבניה בחיפה, על הכרמל, אחוזה. 1726 מ"ר. גוש 10797, חלקה 59. ת.ד. 28048 תל־אביב.

● מגרש בשיכון דן ברחוב צה"ל. 4 דונם. 222981.

● למכירה מגרש של 512 מטר בהרצליה פיתוח. לטלפן 456204.

● למכירה באשקלון, בברנע, מגרש יפה, 1101 מ"ר, לווילות. טל. 02—524617 אחה"צ.

מחסנים

● 2 חדרים, 32 מ"ר, חצר. ת"א. שבזי 54 241090.

● בשכ"ח מחסנים בגדלים שונים ק"ק חזית בגבעת־הרצל. קל לפריקה וטעינה. 56387 לפנה"צ.

טרקטורים

● למכירה מסי פרגוסון 178, 1970, מולטי־פאור, אחרי התקן כללי, 15.00 — 7.00 כוסך התקן, בני־ציון, 03 — 921688.

לידיעתך

משבר חמור פוקד מפעלי הלבידים

*

הרשויות המקומיות מקצצות בהוצאות

מחפש עבודה? עיין בלוח החדש דרושים

● מעונין בהצעות! ברשותי אולם/משרד, 64 מ"ר בבית משרדים, ק"ה + מעלית. במרכז פתח־תקוה. 446805.

● ¼ גליון אופסט — הדפסות. טלפון 268508.

● למסירה מיידית מעבדה לאלקטרוניקה וביצוע עבודות חשמל. הכנסה במחזה. טלפון 864464. בערב 868608.

● מעוניין בשותף למכבסת קיטור בית־חרושת. 794238 בערב.

● למכירה חברה משגשגת ליבוא ושיווק בענף מבוקש. השקעה נדרשת 350,000 ל"י. ת.ד. 30466 תל־אביב.

● בדמ"פ סלון לתסרוקות + כל הציוד + 1½ למגורים. 236595.

● לרגל נסיעה למסירה בשכ"ח בוטיק מרוהט. מ־16.00 229330.

חנויות

● למהיר החלטה חנות יפה ליד דיזנגוף־סנטר. לפנות 228558, 450143.

● בדיזנגוף, בדמ"פ, חנות יפה + גלריה. מידי. טל. 412170.

● בדיזנגוף־סנטר חנות 30 מ"ר למכירה בהזדמנות. 877039.

● בדיזנגוף סנטר חנות 30 מ"ר, למכירה בהזדמנות. 877039.

משרדים

● בדמ"פ בשדרות רוטשילד (סביבות מגדל שלום) 5 חדרים, מטבח ונוחיות + טלפון (106 ממ"ר נטו), ק"ג. —.145,000 לטלפון : 58599.

● להשכיר קומת־משרדים, 4 חדרים + שרותים ברח' מאזה 23 לטלפן: 13.30 — 15.00. 621432.

● בהזדמנות בשכ"ח 2 + טלפון ק"ב בהרצל — עמק יזרעאל, למשרד, סוכנות, מחסן. 55673.

● בשכ"ח משרד / מחסן. טל. 264855. התחבוגאים, תחנת דלק, קרליבך 10.

● בשכ"ח משרד אולם + 2. 55 מ"ר נטו, פרטר + טלפון, מזגן וכספת. אזור דיזנגוף קק"ל. טל. 229013.

● דרוש משרד 3—4 חדרים בסביבות דובנוטנסקי — רמז. טל. 414393.

● למשרד 2½ ק"ק בסביבת דיזנגוף בדמי מפתח, בלי מתווכים. טל. 235987 מ־8.00—13.00.

● למסירה בדמ"פ 4 חדרי משרד ברחוב לילנבלום 41 ת"א. עם מיזוג אויר מלא. לפנות טלפון 615666, 615413.

● למשרד 4 חדרים. ק"א + טלפון, חניה, בקרבת מגרבי. טל. 56752.

מכירות

● למכירה שולחן ו־6 כסאות לפינת אוכל, סגנון ספרד. טלפון 842132.

● למכירה מקרר אמקור 1962, ו־עגלה לתאומות בגבעתיים. טלפון 203283.

● למכירה 2 אמפליפייר 45 × 2 25 × 2 טל. 417049.

● טייפריקורדר סוני + סרטים. ארון מטבח עליון פורמייקה 100 × 2,000. תנור אפיה + כירים חדשים בהזדמנות. 752182.

● בהזדמנות!! רדיו פטיפון סטריאו „פנסוניק" + 4 רמקולים. טל. 766194.

● מערכת סטריאו חדשה + אורגנית, 762359 מ־9.00 — 7.00 בערב.

● סלון ציכי 16 פריטים ומכונת תפירה חשמלית. ראשל"צ צ"ג — בנות 9 ספטמבר.

● עגלה תאומים טיול במצב טוב 945169 ראשל"צ.

● למכירה שמלת הופה מפוארת מארה"ב טלפון 453671 מ־11.00.

● כיריים. מיטה זוגית — גומאויר, כמעט חדשה. טל. 03־479675 בין 16.00 — 20.00.

● ציוד מלא לקוסמטיקה במצב מצויין למכירה לפנות 237684.

● סטריאו „פיליפס" משוכלל, אמפליפייר, פטיפון, טייפרקורדר ו־טיונר. 785092.

● טייפ דק רווקס דולבי, מקצועי. חדש באריזה + אחריות. —.7,250 ל"י. 449060.

● למכירה מנורת קריסטל עתיקה 12 קנים טל. 53214 בערב.

● מערכות סטריאופוניה עם סיור פטיפונים גרוד. לנקו ב.ס.ר, רמקולים נודמנס ישר מהיבואן 821609.

● אופניים ספורט במצב מצויין 10 מהלכים בהזדמנות —.500. 912940.

● למכירה אופני ספורט במצב טוב מחיר 300 ל"י. לפנות אברמוב רמז 26 ראשל"צ.

● ארון פורמאיקה לילדים, ושולחן־תינוק. טל. 861803 בת"ים.

● מערכת סטריאו „פיליפס" מגבר לה וטייפרקורדר. מצלמת כיתולשה. 785092.

● לרגל נסיעה למכירה טלוויזיה, רהיט, טייפרקורדר, מכונת תפירה, מזגן, ריהוט ומכשירי חשמל. טל. 850542.

● טלוויזיה פיליפס 74, בלנדר נשיונל. כורסא. 248138 אחה"צ.

● 2 רמקולים קוואד אלקטרוסטטים. הטובים בעולם! —.5,000. 232659.

● אמפליפייר כינור קואדרופוני „קנווד" קי.אר־6140. —.6,300 משוכלל ביותר!! 232659.

● טלוויזיה פיליפס 73, בלנדר נשיונל. כורסא. 248138 אחה"צ.

● מזגן אלקטרה תנור א.א.ג. גרני כיריים גג. 236535.

רהיטים

● למכירה ספריה + בר וארגז עם פטיפון בהזדמנות 241752.

● ספה פינתית, שתי כורסאות ושולחן סלוני 238332 בערב.

● למכירה מזנון, ומפליו ספריה בין עמודים, 3.70 X 2.50. בתכנון ארכיטקט. 263841.

● ריהוט סלוני חדש, מתאים במיוחד לסלון גדול. מ־17.00 טל. 748094.

פרסם בלוח החדש דרושים

● ריהוט סלוני במצב טוב, ספה + כורסאות ושולחן. 742748.

● זוג מיטות אנגליות מאיכות מעולה. טל. 415883.

● למכירה 3 שולחנות סירוטס, 2 כורסאות מסתובבים. 234022.

● למכירה רהיטי תיק לסלון. טל. 232139 — 455428 אחה"צ.

● ארון 5 דלתות מצויין. שלמה המלך 81, פלה. 222140.

מקררים

● למכירה, לרגל נסיעה, אמקור 15 חד"ש, לא משומש. 249884.

● מקרר אמקור „פאר" במצב מצוין. טל. 909614 בערב.

● אמקור 10 במצב מצוין. טל. 458093.

● פרידמן 11 במצב מצוין. 900 ל"י. טלפון 448381.

● אמקור פאר, במצב טוב. זלמן שניאור 4, ת"א, בלומנפלד.

טלוויזיות

● ב.ב.ב. ביטוח ותיקון ביום ההודעה בזול ובאחריות. 828945.

● טלוויזיה תדיראן פאר 74 בהזדמנות, לרגל נסיעה. טל. 789948.

● טלוויזיה גיידת העמל + בטריות חדשה —.1,600. שדרות הצבאות א/46 בת"ים. סוניה.

כלי נגינה

● מעונין באמפליפייר עם/בלי בוקסה לגיטרה בס. 472669.

תריסים

● סגירת מרפסות בתריסים, ויטרינות, חלונות, דלתות, מסגרות רשת. עבודה מעולה ובאחריות. טל. 880780.

● התקנה תריסים פלסטיק וזכוכית יוסר בבית־החרושת „הדר". טל. 238213, ובערב 757898.

צילום

● בית־מלאכה לתיקון מצלמות, פלשים, מד־אור, ומכונות הקרנה והסרטה — „רטיקה". אבן גבירול 1, טלפון 220141.

● שני קסרוקס במצב עבודה. טל. 268508.

● למד צילום ב־15 שיעורים, שחור־לבן, צבעוני, הגדלות וכו', „פריקולור", קק"ל 26.

סירות

● בהזדמנות סירה מנוע חדשה ריו 3,10 מ' 232317.

מעוניינים לקנות

● מעוניינים באופניים לנערה ו־באופניים קטנים 2 גלגלים. טל. 914584.

● קונים ארכיבים, הדפסות וגלויות, התכתבויות, שטרים הוברות כיתובים. ת.ד. 155 הדר־השרון.

● מעוניין באמפליפייר עם / בלי בוקסה לגיטרה חשמלית. 473826.

מסגים

● מסג'יסטית בהתמחות כושרות רצויה בקבלה באופן פרטי. 261094.

● גם בלי כתר הרגשתי כמו מלך לאחר מסג' הרפיה. טלפון 237270.

● אני לא כותר על הרגשה נפלאה של מסג' הרפיה ואיך אהה! גם בערב. 239269.

● לא לפחד — אבל לזכור מה מסג' בשכלה בלא הרפיה. טל. 245957.

● מסג'יסטית! הזרחי מחיל — בטיפול מציחה וכרעית, הפגנות 280627.

● מהר מהר! פן האחר! מסג'יסטית! במסג'! במהרה! 287025.

● אני מתפלאת שלא הגעת עד היום. הזמנות: 447611.

● דרושות מסג'יסטיות לעבודה נעימה בתנאים מצויינים. טלפון 298204.

● נמהה בכון הדר עם כל המבהלות. ב־21—9. טלפון 298204.

● מסג'יסט בעיר והפעלה יבוא אליך בשעותיך הנוחות. 259823.

● מסג'יסטית. מ־10.00 — 19.00 אך בשבי ושבת. טל. 237043.

אבידות

● ב־11.9.74 במהבם אבד תיק בירדים להאגד דורות. ביכון ביהד וגן 4 1 ירושלים, 02—534765.

שרותים

● אמבטיות! פריג'ידרים! חידוש אמייל בביתך גם בצבעים בכל הארץ. 235321, 223619.

● הקץ לנזקים, חימי והדברה בביתך, מפעלך, משרדך. 235321, 223619.

● דשא בצים עבודות טיפוח, הריסים, בניה, חרסינה וכד'. עבודה מעולה ובאחריות. רח' דיזנגוף 30 תל־אביב, טלפון 280706.

● „ברקי" ת"א מלטשים ומבריקים מרצפות, —.200 ונקיון יסודי במומחיות ובאחריות. 761833.

● „הורונים" — ליטוש והברקה מרצפות, נקוי כללי, ביצוע מעולה ובאחריות. 724612, 749872.

● מומחה לליטוש „ציוך" — ניקוי דירות כללי, רובה (סתימת סדקים) בחרסינה ובמרצפות. ביצוע עבודה באחריות! 269093 6—4.

● קבלן שיפוצים, בניה, תוספות, ריצוף חרסינה ואינסטלציה. טל. 256320.

● מלטשים ומבריקים מרצפות 200 (ונקיון יסודי) במומחיות ו־אחריות. 751556.

● הקץ לג'וקים ולחרקים! אחריות לשנה. 827021 מ־16.00—18.00.

● מקבל שיפוצים כלליים, במוסדות וקיבוצים. באחריות. טלפון 417010.

● זוהר — ליטוש והברקת מרצפות ונקיון יסודי. באחריות. טל. 798106.

● „הבוק" מלטשים ומבריקים מרצפות —.200 ונקיון יסודי. במומחיות ובאחריות. 283772.

חיות בית

● המלטה ראשונה בארץ, מזוג כלבי יבוא בדירים מגזע סטפורד־שייר בול־טריר פרטים 2527—059 03—453308 מתי.

● בהזדמנות גורי קוקר — ספניאל בצבע שחור וחום. 03—225261.

● גורי דוברמנים נפלאים + תעודות בבית — 944377. בעבודה 64892 —.

● בזול!!! גורי — פודל שחור עם תעודה. טל. 844244.

● למכירה חתול אנגורה לבן, או גורת אנגורה. 288853.

● סטר אירי גורים יפים עם תעודות. טלפון 944361.

● גורות קולי טריקולר + תעודות, אבנרי. אלוני־אבא. 04—931980.

● אבד ברמת־אביב גור זאב שחור חום הנמצא בטיפול רפואי. פרס כספי מובטח. 415474, 474625.

● למכירה כלבת סטר אירי + תעודות, בת שנה. 769682.

● קיבוץ תולהה גורי קולי זאב דני ענק וכלבי שמירה ואילוף 067—37446.

חקלאות

● חשוב ללולנים. מאביס אוטומטי צלוחות חביות מתוצרת בראור ארה"ב. אספקה מהירה. פרטים כלן ת"א דוד המלך 1 268065, חיפה העצמאות 51 644413.

● שתילי הדרים בכיכלי גלויי שרש, פקן, זנים חדשים, אפרסמון, אבוקדו, גפן, תפוח, ושאר הסוגים. דרויאן יצחק, כפר־סבא. טלפונים : 923166, 928737.

● מעונין לקנות רטרקטור מסור תוצרת גולדברג במצב טוב עד 400 ל"י. להתקשר בשעות העבודה 440411 פנימי 267.

חוגים

● כתאורגן חוג אינטלקטואלי לדתיים מ־22 — 18 ובנות מ־20 — 16. פרטים ת.ד. 11449 ת"א.

● במוצא"ש מועדון סמי מזמינכם/ן לריקודים ולהתבדר. קרן־קיימת 26.

● כהר ומהורתיים מועדון סמי, קרן קיימת 26, מזמינכם לריקודים.

שידוכים

● למבוגרים/ות המעוניינים/ות בנישואין עם רציניים/יות ומבוססים/ות הצעות רבות ב„רעים" ת"א 282932, חיפה 667348.

● למעדיפים חיי כפר! ל„רעים" קשרים הדוקים עם התנועה הקיבוצית והמושבית. הצעות רבות מכל הגילים מכל הארץ. „רעים" ת"א בן־יהודה 58א' 282932 ; חיפה 667348, 16. ירושלים.

● למושבניקים וקיבוצניקים ב„רעים" הצעות לנשואין מתאימות לכם מכל הארץ. תל־אביב, בן־יהודה 58א' 282932 ; חיפה 667348, 16. ירושלים.

● רווק 37/162 מעונין במזרחית מסורתית לנישואין. ת.ד. פרטית 37340 ת"א.

● גרוש 39 + ילד מעונין ב... מתאימה לנשואין. ת.ד. 30357 ת"א.

● פרטי! 25/167 מעונין בנאה רצינית. ת.ד. 20086 ת"א.

● אקדמאית יפה (160/25) ממשפחה מיוחסת, מבוססת (4 חדרים + מכונית) מחפשת אקדמאי אשכנזי. ת.ד. 33308 תל־אביב (פרטי).

● פרטי! ברדן! אם את מסודרת ורצינית וגילך 23/165 (ונחמדה) ויש בדעתך להתחתן עם בחור רציני, מצפה לך רוק יליד עירק 30/170 (נחמד ולא שמן) ומסודר בדירה. כל יום מ־16.00 טל. 03—475852.

● דתי 44/165 פקיד במשרה קבועה משכיל ועדין מעונין במתאימה. ת.ד. 30855 תל־אביב (פרטי).

● פרטי, עבור 176/21. נבון, נאה, בגורות, משפחה טובה (אשכנזית) מחפש מתאימה, מסודרת. ת.ד. 7150 רמת־גן.

● לנאה. פרטי. גרוש 40/170 + הופעה ומבוסס היטב. ת.ד. 2095 תל־אביב.

● פרטי, אלמן, אשכנזי, מסודר בבית ובעבודה. 38/170 + 2. מעוניין באשה עד 33. 874545 מ־16.00—21.00.

● נחמד 23/176 מחפש במגון להיכרות. ת.ד. 36038 תל־אביב.

● פרטי! רווק נאה ממוצא אירופאי 28/180, משכיל ומבוסס היטב מעוניין בבחורה גבוהה. יפה ומשכילה 26—23. להתקשר, ללא מתווכים, שישי, שבת מ־8.00—22.00 457206.

● „מכבה" — היכרויות בלתי שיגרתיות למטרות ידידות — לבחורות חינם! כולל גם שידוכין רציניים. סודיות! 615360.

● בחור יפה מעוניין להכיר בחורה, רצוי דוברת אנגלית. 76038 או לכתוב לרחוב בית־שמאי 3 רמת־השרון קומה, יחזקאל.

● פרטי, בעל הופעה נאה ואמצעים רבים 29/173 מעוניין בחורה נבונה והמובה ת.ד. 16548 תל־אביב.

● אירופאי עצמאי 49/175, משכיל, נאה + רכב. מעוניין בחורות. בצירוף טלפון ת.ד. (פרטית) 4199 תל־אביב.

● רופא בגיל העמידה מאנגליה. תושב הארץ. מחפש אשת חברתית. ת.ד. 1334 תל־אביב ל/17987.

● אצלנו לא רק מכירים!! אצלנו גם מתחתנים!!! 242326.

● מורה נאה 26 מעוניינת בהישיבה. ת.ד. 6654 ירושלים.

● שידוכים לכולם: תיירים, אקדמאים, פרטונה, אידלסון 20 ת"א. טל. 291004.

הלוח החדש דבר דחף חיפה והצפון

מכוניות למכירה

● פיאט 127 1973 מצויינת טסט לשנה. 23,000. 04—223169.

● היפושית 1500, 1968, מצב מצוין. טלפון 252819. לא מ־14.00—16.00.

● פולקסוואגן 1200 מודל 63 במצב טוב. טלפון 728895.

● פולקסוואגן מסחרית גבוהה 1600 מודל 68. טלפון 538412.

● היפושית 64 במצב מכני וחיצוני מצוין. טל. 244097 משעה 16.30.

● סימקה 1000, 71. מהשכרה, במצב מצוין, טסט. 89680.

● סימקה 1000, 66. רדיו, טסט במאי. 86091, רוזנברג.

● פג'ו 404 אוטומטי 72 62.000 במצב טוב. 663118.

● אוסטין מיני מינור מודל 62 מצב מכני טוב. 243219.

● ציטרואן בי.אס. 72 מהדרת רדיו. 932931. 68.000.

● פולקסוואגן סטיישן 1600 1971 יד ראשונה 57,000 ק"מ. 251658.

● המוגה־הנסל 1973 במצב מצוין. 04—669003.

● למכירה סימקה 1964 אחרי אוברול + טסט. טל. 731495.

● פיאט מודל 600 ד' במצב מצוין 04—88121.

● פיאט 600 62 מנוע 72 + רדיו זוגגן 718841.

● אלפא רומיאו 1,600, 1966 מנוע אחרי אוברול 04—942069.

● היפושית 62 במצב טוב + רדיו טלפון 711843.

● קורטינה דלוקס 1968 במצב מצוין טסט בפברואר, 732474.

● פולקסוואגן קבינה כפולה 1973 מנוע ספרי 728817, 720760.

● היפושית 1,300 64 מצב טוב טסט אפריל, 256540.

● פולקסוואגן מסחרי נמוך 1969 יד ראשונה מצוין, 536674.

● פג'ו 404 אפריל 1972 אוטומטית רדיו תוספות 723113.

● היפושית 1,300 סוף 73 מצויינת. 12,000 ק"מ 231927.

● אופל רקורד 1973 צבע לבן 40,000 ל"י. 18,000 ק"מ, רח' חנה סנש 20/3, קרית חיים.

● דה־סוטו 63 במצב טוב. 3,800 אוברול וצבע 724929.

● פיאט 238 קבינה כפולה 1973 מצב מצוין 04—732379.

● סאגוב מסחרי 66 טלפון 714038 בערב.

● פיג'ו 403 (1962) „מכרעת" חיצונית — פנטסטית מכנית. טלפון 255564.

● פיג'ו 404 אוטומטית 1970 טסט. צבע. רדיו 710156.

● אופל קדט 72 18,000 ק"מ. הודעה למכירה 225314.

● פולקסוגן קבינה כפולה 69 מנוע משופץ, מצב מצוין, בבית 730402. בעבודה 721165.

● מרצדס 250—1970, + תוספות כמו חדשה. טלפון 04—233186.

● פיאט 124 1967 שמורה. 251329 בבית, 666387 בעבודה.

● מוריס 1100 1963 רודסטקר, רח' כברי 4 ק. חיים. טל. בעבודה 662738.

דירות למכירה

● בקרית־אליעזר 3 חדרים + 3 מרפסות עם תוספות, מצב מצוין. טל. 528868.

● בהזדמנות באחוזה 3 מרווחים, נוף, פ"א. טלפון 252954.

● 3 חדרים ת.א. שער עליה, 46/11 קרית־שפרינצק. 523484.

● ברמות־רמז 2 חדרים + פ"א, ק"ה. 222440 מ־17.00 — 20.00.

● בקרית מוצקין חדשה מסודרת 3 חדרים 65 מ"ר. 715188.

● בכרמל, רחוב שמשון דירת 3 חדרים + פ"א. 251354.

● בנהריה, דירות 4 חדרים בשלבי בניה. זהב, הרצל 29 חיפה. טל. 04 — 642593.

● בהזדמנות 4 חדרים, רוממה חדשה, 200,000.— 255206, טל. 254957.

● בואו להודר! דירות אקסקלוסיביות. הסקה מרכזית וכל השכלולים, וכן פנטהאוזים מפוארים. המכירה: חברת עילית — ת.ה.ב., חיפה, הרצל 29, טלפון 04־668234 04—642593.

● בכרמל צרפתי 3 חדרים, אוויר ונוף. מ־16.00 534404.

● בעפולה דירות 4 חדרים בשלבי בנייה. זהב, הרצל 29 חיפה, טלפון 04—642593.

● במרכז קרית ים למכירה מידית, 3, טלפון 710103.

● 4 חדרים ליד הטכניון, נוה־שאנן מרפסת סגורה, 273931.

● 3 חדרים במרכז כפר־סבא, בשלבי סיום בלי מתווכים טלפון 04—81248.

● 4 חדרים גדולים במוריה קרוב למרכז לטלפן 253637.

● בבורלא חדשה 3 + פ"א 153,000 פנויה. אפשרי משכנתא. 81539.

● ברמז דירה 3 + פ"א נוף יפה. 231119 155,000.

● בבת גלים 2+ מרפסות. ק"ב. מידי, נוף, אוורירית. 536515.

● ברמת שאול 2½ + מחסן מסודרת, מרכזית, שמורה + נוף. 524829.

● ברוממה, רח' הפרחים, 3 חדרים, אפשרות פינוי מיידי. 244029.

● הפרחים, רוממה החדשה, 3. שיפורים, נוף. —180,000. טלפון 253407.

● דירת 2 חדרים + פינת אוכל בקרית חיים. טלפון 724248.

● בעבאס 58. דירה 3 חדרים, במצב מצויין. 527177.

● בטבעון למכירה דירה חדשה 2½ + ½ דונם בקרקע 932688 (לא בחג).

● 3½ חדרים. בקיק בכרמל. מסודרת בבית יפה עם גינה. 80550.

● 3 במוצקין במצב מצוין כמו חדשה + ארונות —.115,000. טל. 732310.

● בנידית, 3 חדרים יקאלי ... בערב + שבת. סילבר 101/12 הורעליה.

● 3 חדרים ומרפסת בקרית־ים ... 100,000 ל"י טלפון 511317.

● ברמת־שאול 2½ + נוף מסודרת מרכזית שמורה + נוף. 524829.

● 4 לוקסוס חדשה, משגה רוהט מיוחד. באחוזה. 253124.

● בטכניה, 3 + פ"א + ארונות + מחסן. ק. ב. 713404.

● למכירה 3 חדרים + פ"א מסודרת מחיר 115,000 + 5,000 משכנתא בתנאים נוחים. טלפון 537339.

● קרית־ביאליק 2 חדרים ... 14/6.

● 3 חדרים + פ"א, מרפסת סגורה, פינצות ומסודרת ... 221352.

● ברמת אשכול, 4½ חדרים הסקה, קיר טלפון 04—335758.

● בקרית מוצקין 3 חדשה 57 מ"ר ז'בוטינסקי 57, 715188.

● דירת 1½ מסודרת ... קרית ים. 719419.

● בנוה־שאנן 2 + הול, ארונות, נוף. מ־18.00 231927.

● דירת פאר 3½ חדרים. חדר אוכל, ארונות, קיר דקורטיבי. ק.ב. כניסה מידית. 83881.

● בנוה־שאנן 2 חדרים + מרפסות + פ"א. 17.00 251750.

● שלושה חדרים, חדשה, הסקה מרכזית, ברמת־חן. 04־86497.

● שלושה חדרים, חדשה, הסקה מרכזית, ברמת־חן. 04—86497.

● 3 חדרים, ברוממה, חדשה, בן־גוריון. בצ'ים 244614.

● להשכרה חדשה 4 חדרים ... קומה טוב, בקרית־ים. 645655.

● בדמ"פ שלושה חדרים שלוש מרפסות גדולות. באחוזה ... טלפון 668261.

● בשפרינצק בשבעה 3 + 3 + טלפון 334616, 33886.

דירות להשכרה

● דירה חדשה להשכיר 3 חדרים + הול. שפרינצק 15649 חיפה.

● בנוה שאנן, רחוב גליון, חדרים, ארונות, סגורה 245528.

● שלושה חדרים גדולים בקרית אליעזר. טלפון 04—663036 ... שבת.

● בשכ"ח, בא־צליה 3 חדרים וטלפון. להתקשר 03—797123 04—224203.

קבלת מודעות לעתונים

דחף

י. רודריג, יהודה המכבי 13

תל־אביב

הלוח החדש דבר דחף

● להשכיר בקרית־ביאליק 2½ ...ים מיידית. טלפון 730912.

● להשכרה ברמת־יצחק, דרושים דירה 4 חדרים. 511906.

● באחוזה, ברח' הרופא, חדשה, חדרים, שרותים כפולים טל. 04—255...

● להשכרה חזיתה, 3 חדרים, ...רוזאנא, 317419 מ־17.00 — 22.

● בסבתן דירה מרוהטת חלקית; חדרים. 932448 אחה"צ.

דירות מרוהטות

● 2½ חדרים מרוהטים ברח' ... + טלפון, באוקטובר. 235725.

● בכרמל בשכ"ת לזוג צעיר 2 ...ים, ריהוט מלא + טלפון. ...81

● בקריית־חיים מרוהטת דירת 4 ...ים, ריהוט חלקי. 83567.

● אחוזה, 4 חדרים, טלפון, הי... 83966. בשבת ובחג 063—25.

● דירה 4 חדרים בנוה־שאנן בדר... בשכ"ת לסטודנטים. 221642.

● להשכיר דירת חדר מרוהטת ...ד, בכרמל, רח' ...בא 3. ...

● בנוה ליחיד/ה כניסה ונוחיות ...רד בבית הד־משפחתי טלפון 242.

ביקוש דירות

● דרושה דירת 1—1½ חדר ב־...ת. 229068 לשי־שבת. 252937 ...ם א' מ־19.00—22.00.

● דרוש חדר ל־2 לימות בשכונ... בכרמל. לטלפן 768667—03.

וילות ובתים

● בנוה א' ברח' אשליה 39, 43. ...ית קוטג'ים דו משפחתיים ב־... חדש גבוה. פרטים בימי חול: 254227, 863.

הצעות עבודה

● למורה דרושה במעלות לתינו־... 5 ימים בשבוע עם הכלכלה. 253373 אחה"צ.

● דרושה עוזרת 5 פעמים ב־... בכרמל. 244455 מ־14.00.

● דרוש כלבן מנוסה לטפל ב־...רץ. 724868 בשעות העבודה.

● דרושה מטפלת־שרות כל יום 7 עד 1.30. כרמל צרפתי, טל. 5210.

● מטפלת ל־4 שעות מ־11.15 ל־...נת בכרמל. טלפון 82194.

● לספנות ישראל דרושים ... 724401.

● בקרית חיים כוהנית, דרושה ...טפלת ליום שלם. טלפון 726991.

● דרושים המלאים חניכים בצי־...נוין תעשייתי. טלפון 245114.

● לספנות ישראל דרושים: — פקידה כתבנית. 2) חניכה למש־...שבי. 3) חניך לשליחויות ודאר. טלפון 724401.

● דרושים עובדים בעלי נשק ...בטוח בלילה, 6 ל"י לשעה. ...7159, להתקשר גם בשבת.

● לפוטוכריה בכרמל דרוש/ה ...יקריס/ית ומניקורדיס/ית על ...יס אחוזה. טל. 253594.

● למעבד תכנון כבישים דרו־...ם: מהנדס, הנדסאי, שרטט/ת, ...ת שליחויות. לפנות 663588.

● דרושה מטפלת לתינוק 20 חו־... 6 שעות 6 ימים 243125.

● נהג בעל משאית מחפש עבו־...קבועה. טלפון 667926.

● אשה לטיפול בנהורה בשמי־...הריון + משק בית, רצוי עם ...ת. טל. 251969.

● למורה דרושה אשה מ־7—11 ...2 ילדי גן ונהול משק בית טל' 2512...

● עובדים צעירים תמרצים בעלי ...3 סכוי דרושים לאו.סי.אב. ב־...ץ חיפה. הכוכרה הינתן ב־...ל טלפון 712660.

מכירות

● ...פסנתר, שטית, סטריאו, או־...ת ובגוגה לשטיפת כלים. טל. 04—224...

● מקרר פרידמן 10, כידיים פו־...חפש להבות. 80393.

● מקרר פיליפס 15 קוב, מכונת ...סה ג'נרל אלקטריק בקומ־...ב במצב כצוין. 85477.

● ...מפיל עוד, תוצרת הודו 48 וכן ...ים אפריקאים לא הרוסים בהול 537...

● למכירה שטיח פרסי "קאשן" ... × 3.90 טלפון 537058—04.

● בהזדמנות מיטת נוער כפולה ...כירה למציעים. טל. 728973.

● שמלת כלה מיוחדת + הינו־... 400 ל"י. להתקשר 713336.

כלי נגינה

● בהזדמנות כינור שלם מצוין בעל רתק. טלפון 522450.

● אקורדיון "סטנדלי" 80 בסים במצב מצויין. טלפון 534374.

חנויות

● לרגל נסיעה לחו"ל אנו מוכרים מכולת בדמים בהזדמנות, רח' הי־... אל 31.

בתי מלאכה

● במפרץ למכירה במבנה 165 מ"ר, אפשרות לקונה בהרחבה. טל' 251173.

מקררים

● למכירה פריג'יד "אבוקרי" במצב טוב מאוד להתקשר 525064־04.

● למכירה מקרר אמקור 10 במצב תקין. טלפון 710161.

● אמקור 11 במצב מצויין, עם ביטוח. טלפון 231822.

שידוכים

● אלמן 54/174 אירופאי מבטאי בסודה, היצאית בלבד יפנו לת.ד. 4496 למספר 53792.

● צברית באה מורה אלכנה תצנה לבתאים. 40,168. ת.ד. 8036 חיפה.

● חבירה, 25-172, באה ותבונה אינטליגנטית ונדיבה... ואתה ?? 253564־04.

אופנועים וקטנועים

● הדש אשגנג פריוקי מצוין. מודל 1971 + תוספות 81339.

פרסם בלוח החדש דרושים

הלוח החדש דבר דחף ירושלים והדרום

מכוניות למכירה

● מציאה! פורד זפיר מודל 1963 טל. 281700 — יעקב.

● היפרשית 1303 אל. 1973, מסירה מיידית. 50.000 ק"מ. 39111.

● פרימולה 1968 + אוברול, "מחודשת", מצויינת. — 14.500 לירות. 226507.

● אופל רקורד 1960 מצב מצוין. טל. 30846.

● מוסך "ביג" מציע למכירה: לאורק 1964 במצב טוב. בדמדיד סגורה, מנוע חדש. דוכס 1971 + אוברול. טאונוס 20, אוטומטי 1967. טלפונים: 262011, 521063.

● אופל, ייצור 72, מודל 73. טל. 534008.

● פולקסואגן "הפרשית" 1963 מנוע 1971. למסירה בתחילת אוקטובר. 533621.

● פרינץ, 1968, טסט לשנה. טל. 535462, לא בשבת.

● פיאט 850, 1970, חצי אוטומטיה, 56.000 מצויינת. טלפון: 416106.

● פיז'ו 204, 1967 טסט באפריל + רדיו. 288569 מצויינת.

● סימקה 1501 אוטומטית 1970 + רדיו וטסט. 75.000 ק"מ. טל. 525267.

● פורד מוסטאנג מפוארת + מזגן + טייפ, הגה כוח, 1970. טל. 416621, 415423.

● פיאט 127, מפברואר 1973, 23.000 ק"מ. — 24.000 לירות. טל. 254959.

● ווקסהול 1964 טוב, אחרי אוברול. גדעון — 413344.

● פולקסואגן לימוזין 1600, 1968, 528482 ...

● פיאט 124, 1969 + רדיו. טסט, 18.000 אחה"צ 533606.

● קוסיתא סטייסן, 1968, במצב מצויין + תוספות. טל. 232578.

● אסקורט 1100, 1972, 2 דלתות. 33.500 ק"מ. — 22.500 לירות. 67906 אחה"צ.

● אסקורט יבוא 1969, 60,000 ק"מ במצב טוב. 261129.

● פיז'ו 504, 1972 אוטומטית + רדיו. 56.000 ק"מ. 36.000 ל"י. 33631—02.

● פרינץ 4 1966, במצב טוב טסט ביוני. 287264.

● טוסיתא מגדר 15, 1971, + טסט. 224877 בעבודה מ־16.00—18.00.

● פיאט 125, 1970, מצויינת. 110.000 ק"מ. רדיו. 21.000 ל"י. 534171 — מנחם.

● ואריגט 1966 במצב מצויין. 415977.

● ריוה מודל 1966 במצב מצויין. להתקשר טל. 418395.

● פולקסואגן 1600, ליפטוק, 71. 56.000 ק"מ. + רדיו. 263195.

● ב.מ.וו. 1602, מודל 1974, 9000 ק"מ. טל. 225751.

● פיז'ו סטייטן 66 אוברול מצב מצויין 19.000 ילליס 228572 3—8 (לא בשבת).

● היפרשית 64 1200 עבודה, לרגל נסיעה. צבי 62504.

● פולקסואגן 1600 וריאנט מסחרית נבוכה, 1968. 224141—02 בעבודה, קרשני.

● פרינץ 1000, 1969, 50.000 ק"מ. 524488, אחה"צ: 232728.

● פיז'ו 404, 1966 במצב טוב. טלפון 62225, 223724.

● אודי 100 ג'י.אל. 1972, מצב מצויין. טל. 528002—02.

● פולקסואגן 1500, אוטומטית + רדיו 1970 במצב מצויין. 231379.

● פיאט 125, 1970, רנו 16 1969 טל. 534171.

● בהזדמנות מיני ביינור סטייסן, 1963, במצב מצויין. 254637.

● אופל רקורד 1972 עם מזגן אוויר. טל. 60107.

דירות למכירה

● להתיים, דירה הדר גדולה עם כל הנוחיות, נאה שקטים, רחוב הרב עוזיאל 19, גולת צבי, במשפחת כהן. טלפון 535־418, אחה"צ.

● 5 חדרים בסטרניתארבסקי ברח' ...ים, הסקה, —275,000. 3 חדרים בבית הכרם גדולים, מואירה, כניסה נפרדת, פטה. ישראוסרים. 416608.

● ברסקי 3 + הול + הסקה, 64248 מ־16.00, פרט לשבת.

● דירה 3, ק.ד. בקריית־מבחם. פינוי בברק. טל. 418547.

● ברכה אשכול, 2 חדרים יפים. ק.ה. + מצלית הסקה. 284621.

● בבית־הכרם דירה 2½. 220.000 ק"ק, בבית 525037, בעבודה — 527477.

● בהזדמנות מיידי! 160,000 3 + מרפסות בבן־זכאי. טל. 64824.

● מיידי, בקריית־יובל 2 חדרים + מרפסת סגורה. 418152 אחה"צ.

● בפת, 3 ק.ב. כניסה בבאי. "ציונקי" — הולך בורג' 23.

● מחפש דירה? קפוץ הצעות. "ציונקי", 228258 בשעות העבודה.

● במרכז, דירת 2 חדרים, פ"א, מטבח גדול. 232421.

● בבית־שמש בדו־משפחתי 5 חדרים, מטבח משוכלל, מחסן, גינה. 417204 בערב.

● דירת 2, ריקה, רחוב הסבנה 33. 234885, 223578.

● דירת 4 בנקית, סו־טינסק, 370.000— לירות. 234885 — 223578.

● בבית הכרם, 4½, 3½, 2½ חדרים. טלפון 523338.

● ברח' הספנה, דירה 4 חדרים, 3 כיוונים. 63581.

● שתי דירות, 6 חדרים, בקטמון ה' + גינה + 3 מרפסות. בעבודה: 234450.

● קריית־היובל, 3 חדרים, ק.ק., מסודרת, הסקה, ארונות, הגינה. טל. 411669.

● בנוה־יעקב, 3 חדרים + הסקה. כניסה מיידית. ק.ב. 66900.

● בשיכון חיסכון בית־וגן, 3 ק.ד. + הסקה וגג מרכזי. פינוי בתוך שנה. תשלומים נוחים. 532869.

● בבית־הכרם 3 + פ"א, הסקה, ארונות, נוף, 200.000. מתפנה באוגוסט 1975. 521806.

● בקריית־יובל, 2½ אקסקלוזיבית במשולים וריהוט, אפשרות להרחבה. 285923.

● בנוה־יעקב, חדשה, 4 + פ.א. + הסקה ומעלית + נוף. טלפון 285923.

● 3 + פ"א בהל לדוגמא, באר־שבע, 74 מ"ר. טלפון 245349—03.

● בצריף למכירה בהזדמנות דירת 3 חדרים. טלפון 97333—057.

● למהיר החלטה למכירה, 3 חדרים בהזהבי 12, 414308.

● בהזדמנות 2 חדרים + מרפסות. בחויר נית. טל. 525476.

● ברוממה 3 והול, צ"ע, 75 מ"ר. טלפון 534171.

● 5 חדרים לוקסוס ברחביה בבניה. כניסה החילה 1976. טלפון 523492—02.

● בשמואל הנביא 7/31 3 חדרים + פ.א. + ארונות, במופצת מאה, משפחת בן־שושן. כל היום.

● 2 חדרים 110.000. בריואהאי 52/73 אחה"צ. פרט לשבת. ...בים.

● 4 בגבעת המבתר (בחילה) 315,000 במעלות דפנה 260.000 בגבעה הצרפתית 280.000 3½ בקריה משה 240.000. "גפני דרי" 285317.

● בנוה יעקב, מיידית, חדשה + הסקה וגן מרכזים. —165.000 לירות. 66900.

● בבית שמש 5 חדרים מטבח משוכלל, מחסן, גינה, פינוי מיידי. טלפון 417304 בערב.

● ברחוב הפלמ"ח 3 חדרים + 2 מרפסות. טלפון 60707.

● 3 חדרים, הסקה, בקצה, דיסקק. למסירה מרץ. 35115 בערב. —170.000.

● בנווה־גרנות 4 חדרים + מחסן, חדרכה, מעלית, ק.ב. —370.000. טלפון 533403.

● דירה בקטמנה 4½ חדרים + ארונה ברחוב קקס. 261100.

● בבית־הכרם 3 + פ"א, הסקה, ארונה, נוף, 220,000. מתפנה באוגוסט 1975. 521806.

● הזדמנות!!! דירת גג, 3½ חדרים + הול + מרפסת, ק"ב, בדרך חברון. 230,000. 30824.

● 3 חדרים + הסקה ק.ב. בקטמון. 250.000. טל. 68284.

● דירת 3 ברסקי, שכבתי + הסקה ביתית. 250.000. 60360.

● בגבעה־דפנה, 4 — פ.א. + הסקה ק.ב. מרותה, מיידית. טל. 288227.

● 4 חדרים (אחד קטן), יפה + הסקה, רח' הרב ברליק, קריית־שמואל. 65400.

● 3½ + מאות + מרפסות בסביבה שקטה, מוקף גן, ליד דרך חברון. 68484.

● מחפש דירה? קפוץ הצעות. "ציונקי" 228258 בשעות העבודה.

● בקריית יובל 3 חדרים + חדספת 60 מ"ר בתהליך בניה. טל. 416020.

● בתלפיות 3 2/24 חדרים + פ.א. + ארונות, משוכללת כאח. משפחת בן־שושן, כל היום.

● ברחביה — 2 חדרים + הסקה ביתית + מרפסת סגורה. 185.000. טלפון 33060.

● באשיקסי 3½ ק"ב + הסקה. מ־13.00. 228080 פרט לשבת.

● כוכרחים לבכור, דירת 2 חדרים הול. טלפון 64838.

● בנוה־גרנות 4 חדרים + מחסן, חדשה, ק"ב, מעלית. 370.000 טלפון 533403.

● דירות פאר בבית A, 6, 7, בגונן. 531097, 531795, 223651.

● דירה ברוממה בת 3 חדרים והול. טל. 534171.

● דירות בבית 2½, 3½, 4½ חדרים בבית הכרם. 523338.

● בבית־הכרם, 2½ + הול, הסקה, טלפון וארונות. 531976, בערב.

● למהיר החלטה, למכירה 3 חדרים בגבעת מרדכי וחדישה. טל. 535067.

● 3 חדרים + פ"א, הסקה וגן מרכזים, קריית־יובל, גואטמלה 23 דירה 14, בערב.

דירות להשכרה

● להשכרה 1½ מרוהטת + טלפון הסקה ביתית, בבית דו־משפחתי, ציר גנים א', רח' הנרד 32, טלפון 415054.

● דירה להשכרה 3 חדרים בגבעה הצרפתית. טל. 525993—02.

● 4 חדרים חצי מרוהטת בנוה־יעקב, טלפון והסקה. 528639.

● דירת מרתף בברכה, להשכרה המודרת מקקריה. לפתי בחורות. לפנות: 228736.

● 4 חדרים + הסקה, לשנה. ביוהר 22, תלפיות. 261151.

● 3 חדרים + פ"א, ריקה + הסקה, לשנה עם אפשרות להארכה. 416024 12.00—15.00 30261/2 אחה"צ ובערב.

● 2½ נחמדה, במישבה הגרמניה. —575, ריקה / מרוהטת. טלפון 222860.

● ברחביה, 3 חדרים + ארון קיר. 281738 ביום ה'.

● מיידי, בבית־הכרם, 3½ מרוהטים קומפלט + טלפון והסקה. וינר. 61887 בערב.

● בבית־הכרם, קומפלט 3½ + הול מרוהט, טלפון, הסקה. טל. 532743.

● דרושה שותפה דתית לדירה מרוהטת בקרית־משה. טל. 531443.

● דירת 3½ חדרים לחמישה שבועות בסנהדריה, ב־16.9.74 — 62697.

● 3 חדרים + גינה במקום שקט בקריית־יובל. 416551 בערב.

● בקטמון ט' דירת 3 חדרים — באוקטובר. 65378 6—10 בערב.

● ברמת־דניה, גלבר 20, דירה 5 + טלפון, בכל ערב 7—5.

● בית קטן 3 חדרים מרוהטים בשכ"ת. 37952.

● חדר בדירה לבחורה / שתיים, כל הנוחיות, בבית־הכרם. להתקשר לחזי 536015 או 521111/260 לטלוויזיה — חדשות עברית.

● ברחביה, דירה / משרד 3 חדרים, ריהוט חלקי, טלפון, הסקה. 230221—03.

● בגבעת מרדכי דירת 2½ + הסקה ביתית, כניסה בצדית. טל. 63545.

● 3½ חדרים בתלפיות (אזור דיפלומט) הסקה, וטלפון. 262383.

● ברוממה 2½ חדרים מרוהטים, בין 9.00—17.00. 233300.

● דירת 3 חדרים מרוהטת + טלפון בקרית־יובל. 228867 אחר הצהרים.

● במעלות דפנה 4 חדרים + הסקה + טלפון. 289180, פרט לשבת.

● בגבעה הצרפתית קוטג' 5 חדרים + פ"א, בעבודה: 233982, בבית: 222315.

● בבית־וגן 4 חדרים, מרוהטת + טלפון והסקה. לפנות: 533563.

● בפלמ"ח דירת 2, הסקה מרכזית. טלפון. בשכ"ת. 36181.

● ברסקי, דירת חדר וחצי מרוהטת יפה, לשנה. 65023.

● בגילה, 3 + פ"א + טלפון + הסקה. 500 ל"י. 37449 אחה"צ.

● בגילה 2½, ריהוט חלקי, טלפון וכניסה נפרדת. 271342.

● בגילה דירת 3 חדרים + הסקה. מ־16.00—20.00 412692.

● 3 חדרים מרוהטים בו.א. סביבה טובה + הסקה. 38631.

● 3½ חדרים + הסקה, בסנהדריה המורחבת. טל. 227669.

● בסנהדריה המורחבת 3½ חדרים. + הסקה, ריקה. טלפון: 288924 מרדכי בראלי.

● בטלביה, הנגיד העברי, 3 חדרים + הסקה + טלפון, לבירפוחה. 31632.

● 3 חדרים + הסקה, ריקה, בשכונת פת. בבוקר 228921 אחה"צ 62226 — פרט לשבת.

● בגילה — להשכיר דירה חדשה 3 חדרים. טלפון 31535—03.

● בבכית 3 חדרים, הסקה מרכזית, בליכנקלן 7' כוריאני.

● בנפק, דירת חדר + מזגן, ק"ק, בוחיה מבוחפה. 241924 ב־17.00.

● ברחביה, 3 חדרים + הול, הסקה וטלפון. לבקר בימי ראשון ושני מ־10.00 עד 20.00 לב — בן מימון 13.

● 3 חדרים, הסקה וטלפון, בשכ"ת, למשפחה. 525532, בית־הכרם.

● מיידי! בקרית־יובל לזוג דירה 3 חדרים, טלפון + הסקה. 600 ל"י. 410582.

● ביחידה, 2½ חדרים, מרוהטת, בקטמון, ק"א, טלפון 262384.

● בקריית־יובל מרוהטת 2 + הול מרפסת סגורה + טלפון. 34803 מ־9—14.00.

● 2½ חדרים בגבעת מרדכי, בשכ"ת. טל. 233207, פרט לשבת הזה.

● בקטמון ר. 2 + הול, יפה, מרוהטת. טלפון 61994 אחה"צ.

● דירה 3 חדרים מרוהטת ברמת־אשכול + טלפון הסקה. טלפון 232209 אחה"צ.

● 3 בבקעה + טלפון ל־6—8 חודשים. טלפון 263385.

● בגבעה הצרפתית קוטג' 5 חדרים + פ.א. לקפוט. עבודה — 233982, בית — 528635, 222315.

● דירה 3½ מרוהטת בקריית־יובל. טל. 38431/18 בעבודה.

● קרית יובל 2 חדרים מרוהטים. לפנות: 228515, 500 ל"י.

● בגבעת מרדכי דירת 3 חדרים מרוהטת. 750 ל"י. 285747.

● קדיסימון 1½, + כניסה נפרדת, טלפון והסקה. 36374, 32306.

● באמריקה, 2 חדרים בבית פרטי, עם לקסים. 250, טל. 35500 אח"צ.

● בטלביה כ"ט במרכבת, חדר לבחורה, מטבח כשר. טל. 60141.

● חדר גדול מרוהט בתוך משפחה במרכז. טלפון 233762.

● בבית־וגן חדר לבחורה דתית + כניסה ושירותים נפרדים. טל. 531835.

● בבית־הכרם, חדר מרוהט (בתוך דירה). לפנות: בין 16.00—18.00, 528643.

● חדר נאים וטסק בדירה פרטית, בלי ילדים, קריית־משה. טל. 525921.

● להשכרה בסנהדריה המורחבת 4½ חדרים לוקסוס מרוהטת הסקה מרכזית חניה. להתקשר 458618־03 לא בשבת.

דירות מרוהטות

● 3 חדרים גדולים בסביבה שקטה. 61118, 226098, 234974.

● דירה בת 3 חדרים מרוהטים לסטודנטים/יות, 200 ל"י לחודש. הסקה. פרטים: 64885.

● בצידיגגים 3 חדרים + טלפון, 550 ל"י. 61766 אחה"צ.

● 3 חדרים, מרוהטת, ק"א, הסקה. סו־טיסון, מיידית. 531035.

וילות ובתים

● בגבעת המבתר 6 חדרים 510.000, בקריית־משה 5 + גינה 425.000. "גפני דרי" 285317.

ביקוש דירות

● דרושה, מיידית, דירה עד סוף אוקטובר. טל. 523153.

● דרושה דירת 1½—2 ק.ק. טל. 221824 — ביום, שחרור. ובערב 34107.

● דרושה דירה 2 מרוהטת ל־4—5 חודשים לדתיים. 68922.

● דרושות דירות לקניה / בדמ"פ / להשכרה. "ציונקי", טל. 228258 בשעות העבודה.

● מחפש חדר או דירת 2 חדרים, בגאולה הסביבה. לפנות: יודר יתירה, ישיבת חברון. 227638—02.

הצעות עבודה

● מחפשים מטפלת דתית לשני ילדים בבית־וגן, לחצי יום. טל. 535879 אחה"צ.

● דרושה מטפלת 6 שעות, תנאים טובים. 63230 אחה"צ.

● דרושה לטיפול + עבודות בית. 5 פעמים בשבוע. 67739.

● אשה לטיפול בילדה בת עשרה ועזרה קלה בבית, שעתיים, בצהרים, ברחוב הטייסים. טלפון: 36102—02 מ־18.00.

● דרושה מטפלת לתינוק בשעות הצהריים. טל. 67416, רבי.

● דרושות צעירות לטיפול בחולים קשישים ובעבודות בית. טל. 271623.

● דרושה ברמות־אשכול מטפלת לילדה + עבודות בית. טלפון: 272414.

● למשרד אדריכלים — טכנאי או שרטט בנין / ארכיטקטורה מנוסה, תנאים טובים. טלפון: 222435.

● עוזרת לעבודות בית פעמיים שלוש בשבוע. המלצות. 68535.

● דרושה אשה לטיפול בילד ולעבודות בית, הפלמ"ח — 65552.

● עובדת אחראית לטיפול ומשק בית 4 שעות כל יום. 31997.

● דרושה אסיסטנטית ברפואת שיניים במשרה מלאה. 227047 בערב: 524665, 66785.

● דרושה מטפלת לילדה ברמות־אשכול + עבודה בית. טלפון: 372414.

מכירות

● למכירה 2 כורסאות ושולחן סלוני במצב מצוין. טלפון 523172 בערב.

● למכירת טייפ סטריאו והערכת סטריאופונית, במחיר כוזל. טל. 532369.

● תנור בישול חשמלי, מצויין + דודה, ולבי לטייפ סטראו. ? 410566.

● עגלת תינוק + טיפול תחנות אישליה, כמצב חדש. 414167.

● מקרר 18 קוב + תנור בישול גז כמצב חדש. בהזדמנות אחה"צ. 527986, פרט לשבת.

● מזגן אוויר ומדיח כלים וסטנגדאות, מכונת כתיבה חשמלית עברית הרמס 10, חדשים. 64378.

● ארון עץ חום + שתי דלתות הזזה במצב תקין. בקדואי, בקימבאי 4/20.

● לרגל נסיעה, מכירת חפצים, דבורי השמל, טל. 525992—02.

● ארון ילדים במצב מצוין, כימה תגייה. 33558.

● מלי־יחלה קטנה, מכונת כתיבה (אנגלית), מכונת גילוח חשמלית, קימקום לקפה, מגהץ. לפנות: טל. 531819.

● בהזדמנות, ארון עץ, 4 דלתות. לפנות 412183 בערב.

● מצלמת ריפלקס בהזדמנות, לרגל נסיעה. טלפון 526884 בערב.

כלי נגינה

● פסנתר גרמני טוב זיילר ד־יוילת בהדרה. טלפון 62620.

אופנועים וקטנועים

● קטנוע + סירה, 2700 ל"י, מצב מצויין + טסט. 419965.

● למכירה וספה אס.אס. 1968. 415678 בתום ירקוני.

● וספה ספרינט 1969 במצב מצויין + תוספות. 224481 בערב.

● קטנוע + סירה. 2700 לירות. מצב מצויין. טסט. 419965.

מכונות כביסה

● בהזדמנות מכונת כביסה אוטומטית "פרידמן" עם אחריות. טל. 526615 אחה"צ.

● קריסטל חצי אוטומטית (13 חודש) במצב חדש. 68484.

רהיטים

● בהזדמנות, ספה, כורסאות ושולחן "חדרי". טלפון 61006.

● למכירה קומפלט לחדר־אוכל בסגנון ספרדי ג'פנדייל במצב מצויין, ורהיטים משובחים אחרים. רח' רבקה 22 דירה 51. בקעה.

● מיטה זוגית מפוארה ומעוטרת במצב חדשה. בחצי המחיר. 222860.

מקררים

● אמקור 10, 700, מצב מצויין. 30178 בשעה 14.00.

● למכירה "אמקור" 10, 1964 במצב טוב. 660 לירות. טלפון: 417445 — נוריה.

● למכירה מקרר אמקור 7.2 קוב במצב טוב באה, 600 ל"י. טלפון 32612—02.

● בהזדמנות אמקור 10 במצב מצויין. 413524, כל היום.

חנויות

● בגאולה, חנות ספרים למכירה. רח' ישיבה 2, טל. 221080.

● חנות בדמי מפתח, מרכז מחנה־יהודה, טל. 525505, 521516, 221810.

● למכירה מיידית, בשכ"ה מסעדה מסקיה + כבלולים במצב טוב. 65066 או במקום.

● מכולת למכירה במרכזה היהודית. טלפון 61506 בשעות אחר הצהריים.

לידיעתך

הקפאת האשראי פוגעת בתעשיה ובמסחר

● חנות להשכרה, שירות צבה, הארזים 13, בית הכרם. 532666.

● במרכז ירושלים, בדמ"פ, 200 מ"ר חזית 7 מטרים. 223985, — 226998.

משרדים

● להשכרה 2 חדרי משרד במרכז ינאי 6. טלפון 222920, עו"ד טלפל.

● 4 החדרים בדמ"פ, במיכרציק. 130.000, 227555, 33177, 30893.

● דירת 3 בבנין גד — כורש + טלפון, בשכ"ת. 231922.

● בשכ"ח דירת 3½ למשרד, ברכה. 231446, לבקש את צבי.

מחסנים

● דרוש מחסן לאחסנת רהיטים בדירה, לחודש עד חודשיים. דחוף! טל. 412308.

● בקריית־משה מחסן בית מלאכה שקט, 22 מ"ר. 26.500 לירות. טל. 533755 בערב.

מבני תעשיה

● באזור מכרזת, אולם לתעשיה 500 מ"ר, כניסה מיידית. מתאים לנגרות. אפשרי להכירה. 286807.

עסקים

● במרכז ירושלים להשכרה בית קפה / פיצריה עם ציוד מושלם. לפנות 234903—02.

● זכות להלוקת מזון + מכבר בית, מנוע חדש למכירה. 262679.

● למכירה מסעדה במרכז העיר + יכולים. טל. 234024, 523310.

● מחפשים שותף בשקיע למפעל חקלאי גדול בגליל. 523492—02.

מגרשים

● מחפשים מגרש לבניה באמצמור או איזור אחר. 261100.

שעורים

● בעלת תואר מ.א. — שיעורים באנגלית לסטודנטים ולבגרות. 521498.

מטבעות ומדליות

● בהזדמנות אחרונה, מוכרים וקונים זכויות לבן־גוריון, בערביית. 410746.

● זכויות למטבעות בן־גוריון במחיר הזדמנותי. רק היום! טל. 285986—02.

שידוכים

● בחור קקס, 30, מעוניין בבחורה לידידות. ת.ד. 2391, מבשר 9495, ירושלים.

פרסום דחף
חברת הפרסום מס. 1 בישראל
ההנהלה בית "דחף"
סמטת בית השואבה 8 ת"א טל. 62 25 47
43 סניפים ברחבי הארץ.

קבלת מודעות בטלפון
סניף מוגרבי
בן יהודה 7 ת-א
טל.
58427.56120

בקרב 200.000 קוראי דבר
אתה עשוי למצוא את האנשים
ה־דרושים לך.

פרסם מודעתך באמצעות סניפי דחף ברחבי הארץ

תל־אביב	ההנהלה, בית דחף, סמטת בית השואבה 8, 622547 הסניף הראשי, אלנבי 123, 615626, 611806 דיזנגוף 116, 239952 ש. דץ, בן יהודה 7, 58427, 56120 י. רודריג, יהודה המכבי 13, 441908
יפו	י. ברנשטיין, היסוד 1, 826612
ירושלים	הסניף הראשי, יפו 43, 233961־02, 226335־02
חיפה	הסניף הראשי, הרצל 11, 667809־04 משרד דאקא, דרך־הים 4, 87888־04
אשקלון	י. הירש, רח' הרצל, 2583־051
בת־ים	מ' דיש, רוטשילד 36; 866239
גבעתיים	ד. מאייק, רמבם 28, 259586 ז. לנצינסקי, כצנלסון 149/קדו, 738645

חולון	ב. סליטרניק, סוקולוב 59, 843210 ע. ברויש, נאות־רחל, אילת 36, 851024
יהוד	ק. לב, קבוץ גלויות 31, 759789, 756894
לוד	י. בן־ציון, הרצל 87, 964374
מעוז אביב	י. לנדאו, מרכז חנויות, 777973
נהריה	ד. גרינבלט, שד' הגעתון 10, 920330־04
נס ציונה	א. גרינר, נורדאו 3, 950200
עפולה	ד. ברומברג, ככר העצמאות, 22882־065
ערד	א. זיו מרכז מסחרי, 97027־057
צפת	"צמרת" בע"מ, ירושלים 35, 31128־067
קרית־גת	ד. הטואל, מרכז מסחרי, 91212־051

קרית־מוצקין	א. סגל, שד' ויצמן 10, 712389־04
קרית־שמונה	מ. בן־עמי, מרכז מסחרי, 40359־067
רמת־גן/בורסה	י. טננבאום, בנין הבורסה, 253757
עזן	ק. ונגוש, ז'בוטינסקי 88, 736257
רמת־יצחק	מסדה, עוזיאל 96, 746159
ראשון־לציון	צ. שולמן, הרצל 78, 941328
רחובות	ד. ליבוביץ, הפועלים 4, 953712
רמת־השרון	אודין־דינו, סוקולוב 44, 770187
רמלה	ג. ברוסצייב, הרצל 102, 961466
טבריה	בנין רסקו

ספרים חדשים בעם עובד

הרוח לא יקח — אריה לובה אליאב
סיפור על אדם — חייל צעיר — במלחמה, אדם וחבריו, אדם ואהבותיו, ביגונו ובשמחותיו.
169 עמ' 15.— ל"י

מריבי בית — דב סדן
מבחר דברי הפובליציסטיקה של המחבר: דברי השגה, ויכוח ופולמוס שתחומן אחד־העם, הישוב, המדינה. הופיע במסגרת „תרבות וחינוך".
285 עמ' 26.— ל"י.

בנתיב מעשה — יצחק עילם
מסכת אירועים, תופעות ופעילויות במערכות ההסתדרות והישוב במשך עשרות שנים. מקור למידע אותנטי על תקופה רבת־ענין של מאבקים, שהשפיעו על עיצוב ההתפתחויות בארץ. הופיע במסגרת „תרבות וחינוך".
230 עמ' 20.— ל"י.

ניתנה ארכה של שבועיים למו"מ על מכירת „בנק ארץ־ישראל בריטניה"

מ. גולדמן סיכם המו"מ עם קבוצת ויליאמס ועתה מתנהל מו"מ עם בנק־ישראל

מוריי גולדמן מקבוצת ה־ מבקש לרכוש את „בנק ארץ־ישראל בריטניה" בישראל ואת הבנק הבריטי „בריטיש יזראל בנק", סיכם את המשא־ומתן עם קבוצת ויליאמס, שהיתה בעלת השליטה בבנק והוא ממשיך במשא־ומתן עם נציגי בנק־ישראל וה„בנק אוף אינגלנד". זאת הצהיר אתמול פרקליטו של עוה"ד יהושע בן־ציון, מנכ"ל „בנק ארץ־ישראל בריטניה" לשעבר, בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

הפרקליט ביקש לדחות את הדיון בבקשתו של נציג היועץ המשפטי לממשלה להורות על פירוק הבנק הישראלי.

פרקליט מחוז תל־אביב, עוה"ד איתמר פלפל, הסכים לבקשת הדחייה וכן הסכימו לדחות את המשך הדיון גם נציגו של בנק־ישראל. התנגדות הביע נציגו של מקבל הנכסים הרשמי בבריטניה, אשר תבע לדון מייד בבקשת הפירוק או למנות נציג מטעמו יחד עם המפרק הזמני של הבנק.

השופט שלמה לובנברג החליט לדחות את הדיון בשבועיים. הוא קבע, כי אם תוך זמן זה יתברר שיש רוכש לבנק, לא יהיה מקום לדון בבקשת הפירוק.

בתחילת הדיון הסביר עוה"ד ישעיהו פריבס, פרקליטו של יהושע בן־ציון, כי המו"מ עם המשקיע, מוריי גולדמן, מתנהל בשני מישורים: עם משפחת ויליאמס (בעלי השליטה בבנק) מצד אחד ועם הבנקים המרכזיים בישראל ובבריטניה מצד שני. המו"מ עם משפחת ויליאמס כבר סוכם עקרונית ועכשיו מנהל המשקיע את המו"מ עם הבנקים המרכזיים — אמר. לדברי עורך־הדין יש סיכויים רציניים מאוד למכירת הבנק.

עוה"ד יעקב באומן, פרקליטו של גולדמן, הסביר, כי בתוך שבועיים לא יוכל להיחתם ההסכם, שכן העיסקה היא מסובכת ביותר. אולם לדעתו בתקופה זו ניתן יהיה לברר אם העיסקה תתקיים או תבוטל.

פרקליטם של עובדי הבנק, עוה"ד שמואל ברמה, צידד את קולו למצדדים בדחיית הדיון והסביר, כי גם טובת העובדים דורשת מכירת הבנק ועדיף שהמו"מ על המכירה יימשך.

התנגדות נציג כינוס הנכסים הבריטי

עוה"ד י. סטריקס, נציגו בישראל של מקבל הנכסים הרשמי בבריטניה, ביקש תחילה לקיים את הדיון בבקשת הפירוק מייד. אחרי שנדחתה בקשתו זו, ביקש למנות עורך־דין נוסף כקו־מפרק־זמני לבנק, יחד עם עוה"ד עזרא גודארד, יועצו המשפטי של בנק־ישראל.

עוה"ד סטריקס טען, כי הבנק הבריטי נושה בבנק הישראלי בסכום של 310 מיליון לירות, ולכן הוא הנושה הגדול ביותר. הוא טען עוד, כי עוה"ד גודארד מחזיר למפקידים את כספיהם, ועל־ידי כך עלולים להיפגע נושים אחרים, וביניהם הבנק הבריטי.

פרקליטו של בנק ישראל השיב, כי אין הם מכירים בחוב זה, שכן הוא מבוסס על ערבויות שנחתמו בחתימה אחת בלבד ואין להן תוקף משפטי.

השופט לא קיבל את טענתו של עוה"ד סטריקס וקבע, כי עוה"ד גודארד מחזיר למעשה מכספי בנק־ישראל ולכן לא נפגעים הנושים האחרים. כן קבע, כי המפרק הזמני עשה את כל פעולותיו לפי הנחיות בית־המשפט. לפיכך לא ראה השופט צורך למנות מפרק זמני נוסף על עוה"ד גודארד. (ע)

חוסל הסכסוך עם המפקחים הימיים

סכסוך העבודה עם המפקחים הימיים במשרד התחבורה, חוסל אתמול בהתערבותו של יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ.

לאחר דיון בהשתתפות נציגי איגוד קציני הים, המפקחים הימיים, האוצר ונציבות שירות המדינה, הודיע אברהמוביץ, כי ההסתדרות תדאג לכך שב־1975 יונהג תעריף ארצי למפקחים הימיים במשרד התחבורה וברשות הנמלים (רבי־חובלים ומכונאים ראשיים המועסקים בחוף).

הודעה זו נתקבלה על דעת נציגי איגוד קציני הים והמפקחים הימיים. הם הודיעו על ביטול הסנקציות שבהם נקטו זה ימים אחדים. עם זאת יצויין, כי הסיכום נתקבל שלא על דעתם של נציגי האוצר והנציבות.

החרפה ביחסי איגוד הימאים ואיגוד הקצינים

מאת סופר „דבר" בחיפה

איגוד קציני־הים פירסם אתמול כרוז התוקף את איגוד הימאים (הדירוגים) ובייחוד את מזכיר חטיבת הסיפון משה לוי. הכרוז מבטא החרפה ביחסים בין שני האיגודים.

תגובה לכך היתה השבתת האניות „צים־מונטריאל" ו„לילך" על ידי איגוד הימאים (הדירוגים), שלוותה בהקצאת ספנות נגד קציני האניות. בתביעה להוריד אחד מהם לחוף וביהם גם וקשות כלפי רב חובלה של האניה „לילך".

בכרוז צויין, שמאורעות אלה מהווים נקודת מפנה ביחסי העבודה בספנות ישראל.

בחברות הספנות מגיבים בדאגה רבה על החרפת היחסים בין שני האיגודים. בחברות סבורים, שתהליך זה עלול לערער באופן חמור את המשמעת באניות, ואף לגרום להשבתתן על רקע הסכסוכים בין בעלי הדרגות השונות בקרב אנשי הצוותים.

תכנית חדשה למלחמה בתאונות

על הצורך בהכנה מקפת של מערכת אכיפת החוק, היקפה וסדר העדיפויות שלה, כחלק מתכנית חדשה, במלחמה בתאונות דרכים, עמד שר־התחבורה גד יעקובי בישיבת המטה החדש למלחמה בתאונות־דרכים שנערכה אתמול בלשכתו.

יעקובי אמר, כי ההשקעות בתשתית התחבורה מגיעות היום ל־300 מיליון ל"י בשנה, לעומת נזק של יותר ממיליארד ל"י בשנה, הנגרם למשק המדינה כתוצאה מהתאונות. יש, איפוא, מקום וצורך לבחון את הגדלת ההשקעות הללו.

בתחום ההרתעה בכבישים עומד משרד התחבורה להרחיב את היקף פעולות סיירות־הבטיחות, ותוך 10 חודשים יגיע מספר הסיירים ל־360.

יו"ר המטה, פרופ' משה ליבנה, הציג תכנית עבודה שנתית למלחמה בתאונות דרכים.

קנסות למשתמשים במאזניים כוזבים

תגרנים שהשתמשו במאזניים כוזבים, נקנסו בבית משפט השלום בת"א בעקבות תביעות משפטיות שהגיש נגדם משרד המסחר והתעשייה.

אליהו מתתיהו, בעל חנות פירות ברחוב תנקין בחולון, הודה באשמה וציין, כי הוא „מוכר ירקות לא יהלומים". המאזניים שברשותו הראו פחות של 25 גרם לרעת הקונה. הוא נקנס ב־150 לירות.

בעל חנות דגים, יוסף קריזלר, מגבעתיים, נקנס ב־400 לירות. המאזניים הראו פחות עד 32 גרם. (ע)

הנשיא החליט לא לחון את צ'ארלי ביטון

מאסרו צריך להתחיל רק ב־10 באוקטובר

נשיא־המדינה, פרופ' אפרים קציר, החליט שלא לחון את צ'ארלי ביטון והוא יהיה חייב לרצות עונש מאסר של שבעה חודשים על שקילל שוטר.

הודעה על החלטתו של נשיא־המדינה נמסרה אתמול לאלה שפנו אליו בבקשת־חנינה לצ'ארלי ביטון. בהודעת לשכת הנשיא נאמר, כי החנינה עתה איננה מוצדקת וכי צ'ארלי ביטון עצמו לא פנה בבקשת־חנינה אל נשיא־המדינה, אלא ירד למחתרת.

מסתבר, כי אין עוד בידי השלטונות כל עילה לעצרו, משום שעל פי בקשתו נדחה ביצוע מאסרו. שהיה צריך להתחיל ב־10 בחודש זה, לתקופה של חודש, ולכן חפשי ביטון עד 10 באוקטובר, גם בלי להיות ב„מחתרת". הבקשה להאריך את תקופת ביצוע המאסר הזה הוגשה בשעתו על־ידי פרקליטו, עו"ד לאה צמל, ונתקבלה בהסכמת פרקליט מחוז ירושלים מיכאל קירס.

היתה זו דחייה נוספת של ביצוע המאסר אשר נגזר על צ'ארלי ביטון ב־10 ביוני השנה. עונש זה הוטל עליו בחוסר ברירה, כאשר הופעל נגדו מאסר על תנאי של ששה חודשים על שעבר בשולי 1969 קילל את השוטר דאוד אל־עלאמי ליד צומת שער־שכם בקללה ערבית גסה, אחרי שסירב להזדהות בעת שעבר במעבר חציה באור אדום.

צ'ארלי ביטון הפר את התנאי ונידון שוב על העלבת עובד ציבור לחודש מאסר המחייב גם הפעלת מאסר על תנאי.

גם אילו היה נשיא המדינה נענה לבקשות החנינה — אותה לא ביקש צ'ארלי ביטון בעצמו — הרי שצ'ארלי היה חייב להיכנס למאסר בגלל עבירה אחרת עליה הוא נידון ל־11 חודשי מאסר. עבירה זו בוצעה בתוך שלושת החודשים שבהם היתה הבקשה לחנינה כבר מצויה לפני נשיא המדינה. היה זה בתחילת יולי השנה, כאשר ביטון הטיח כלפי שופט־השלום בירושלים א. גולדברג, דברי עלבון והשמצה באמרו על מוסדות המשפט: „אתם רמאים נוכלים". זאת אמר כאשר הוצאה נגדו פקודת־מעצר לעשרה ימים כחשוד בתקיפת חייל ובגרימת חבלה לעור־התוף באוזנו של החייל.

על כך תלוי ועומד תיק נוסף נגד צ'ארלי ביטון, שהואשם בתקיפת החייל ובגרימת חבלה גופנית. הדבר אירע לפני כחודשיים, כאשר על פי עדותו של החייל הוא הותקף על־ידי צ'ארלי והבדר שהנהגתו עליו מהלומות משום שסירב לקנות עתון בשביל אותו חבר של ביטון.

בגזר־הדין שהטיל השופט א. שלגי על צ'ארלי ביטון למאסר 11 חודשים בפועל בשל בזיון בית־המשפט והעלבת שופט. הוא הדגיש, כי מעשים אלה אין להם כל קשר לפעילותו הפוליטית בהנהגת „הפנתרים השחורים". בהחלטתו קבע בית־המשפט, כי יש להעריך ולהתייחס בכל הכבוד והזהירות לשאיפותיו הפוליטיות של צ'ארלי ביטון ולפעילותו הציבורית. אולם דווקא משום כך הוא נדרש למלא אחרי החוק ואין מנוס מחומרה על עבירה. ביצוע מאסר זה נדחה גם הוא כדי לאפשר לצ'ארלי ביטון לערער עליו עד 29 בספטמבר. ואם לא יוגש הערעור עד תאריך זה — יהיה עליו לרצות עונש זה בפועל החל מיום זה.

כן תלויים ועומדים נגד צ'ארלי ביטון כ־10 משפטים פליליים הקבועים לתאריכים שונים בחודשים הקרובים. בין אלה האשמות של חיתוך צמיגי מכוניות, גרימת נזק לרכוש ציבורי של עיריית ירושלים, קריעת מודעת־בחירות מידי אדם אחר, תקיפה ואחזקה של מכונה להרמת חמרי־בנין שהיא גנובה. כן קיים נגדו צו הבאה על שלא התייצב למשפט ב־11 בספטמבר באשמת גרימת נזק לרכוש. (ש)

תלמידי התיכון הדתי בצפת הפסיקו הלימודים ותבעו שמירה

מאת ישעיהו עשני כופר „דבר" בצפת

70 תלמידים בבית הספר התיכון העירוני הדתי בצפת, הפסיקו אתמול את לימודיהם, יצאו לרחבת העיריה ותבעו מדוד בוכניק, ראש עיריית צפת בפועל, להציב שמירה מזויינת ליד בית־הספר.

התלמידים, ביניהם מפצועי מעלות, טענו, כי הם עדיין סובלים מסיוטים וכי אין ביכולתם להתרכז בלימודים באין עליהם שמירה, כי כל פיצוץ וכל רעש חשוד מוציאים אותם משלוותם.

ד. בוכניק ביקש מהם לחזור תחילה לבית הספר. שם ריכז את התלמידים בחדר־האוכל והסביר להם את ההוראות, הקובעות שלא תהיה שמירה בשכר בבית הספר, אלא ההורים והתלמידים מכיתות הגבוהות ישותפו בשמירה. אולם התלמידים חזרו לכיתותיהם רק לאחר שראש העיר פנה למפקד הג"א במקום וזה שלח זוגות שומרים מזויינים לבית־הספר.

בגלל סידורי בטחון לקויים

ההורים מאיימים להשבית בית־ספר בתל־אביב

מאת סופר „דבר"

הורי התלמידים בבית־ספר בתל־אביב, ישביתו את הלימודים בבית הספר, אם לא יוסדרו בעיות הבטחון בו.

נציגי ההורים סיפרו, שכאשר הוקם בית הספר, לפני שבע שנים, נבנה בו מקלט שהיה מיועד לקלוט את 600 תלמידיו. אולם כיום מגיע מספר התלמידים ל־1130 והמקלט שוב אינו מספיק.

ההורים סיפרו, כי גם בתי־השימוש בבית הספר שוב אינם מספיקים. סביב בית הספר היה בוקף גדר. אך לאחר שנוסף לידו צריפים לשם לימודים, נהרסה הגדר וטרם תוקנה.

כשביקרתי בבית הספר פגשתי בשתי הכניסות שתי אמהות השומרות על הכוסה, אבל מה יכולה האמהות לעשות כשאין בידן כל נשק והגדר של בית הספר פרוצה?

המקלט משמש כמקלט דו־תכליתי ובו נערכים גם לימודי מלאכה שונים.

אחד מנציגי ועד ההורים, שהשתתף בסיור (מנהל בית הספר סירב לדבר עמי, כי בידו הוראה לא לדבר עם עתונאים), אמר, כי ההורים עומדים להחליט על השבתת הלימודים אם לא יוסדרו בעיות הבטחון במקום.

התנגדות ליזמת צדוק לקיים בחירות לרבנים ראשיים בערים

מאת טוביה מנדלסון כופר „דבר" בירושלים

בחילופי מכתבים בין שר־הדתות חיים צדוק לבין ראש עיריית ירושלים טדי קולק, הובע השר צדוק הסבר, מדוע אין הזמן כשר לעריכת בחירות לרבנים ראשיים בירושלים.

בינתיים הסיבו המועצות הדתיות והעיריות שבהן אין רבנים ראשיים לפניותיו של השר צדוק והדבן מבקשות לדחות את יזמתו. בכמה מועצות מקומיות נסערים החוגים הדתיים מיזמתו של צדוק, וגורמים במשרד הדתות אמרו לסופר „דבר" כי במקומות כמו ירושלים ובני־ברק עלולה היוזמה להצית מחדש את המאבקים בין הזרמים הדתיים השונים.

כזכור, פנה שר־הדתות לפני כחודשיים למספר מועצות דתיות ולראשי עיריות, בהן אין רבנים ראשיים, וביקשם להתחיל בהכנות לעריכת הבחירות. במכתבו של צדוק נאמר בזמנו, כי אם המועצות המקומיות לא יתחילו בהכנות אפשר ששר־הדתות עצמו יעשה שימוש בחוק, המתיר לו לקבוע את הגוף הבוחר של רבני ערים.

נושא רבני הערים הוא בעייתי במרבית המקומות בהם אין רבנים ראשיים. אך בירושלים ובבני ברק הבעיה חריפה במיוחד. עריכת בחירות לרבנות בירושלים תעורר מחדש את פרשת הרב דולצ'ין, אשר הוכתר, כזכור, „באורח פרטי" לרבה הראשי של ירושלים. הואיל והרב דולצ'ין נהנה מתמיכה משמעותית בחוגים דתיים שונים בירושלים נראה, כי ייעשו מאמצים לדחות את יזמתו של חיים צדוק כדי למנוע את חידוש המאבק, בין השאר מעריכים, כי הרב הראשי גורן יתנגד לאפשרות שבחירתו של הרב דולצ'ין תיעשה לחוקית.

אשר לבני־ברק, קיים שם סכסוך חריף בין העיריה לבין המועצה הדתית. מבני־ברק הגיעו לפנייתו של צדוק שתי תשובות שונות לגמרי. אחת מראש עיריית בני ברק, יצחק מאיר, הטוען, כי לבני ברק רב ראשי, הרב יעקב לנדאו, ועל כן הוא דוחה את יוזמת ח. צדוק. ואילו התשובה השנייה נתקבלה מיו"ר המועצה הדתית. בה נאמר, כי המועצה הדתית תיענה ליזמתו של צדוק ותמציא את נציגיה בגוף הבוחר. יצויין, כי בבני ברק שורר ממילא מתח רב בין המועצה הדתית לבין העיריה. ומעריכים כי אם צדוק יתמיד ביזמתו יגיעו הדברים עד התנגשות ממש. אגב, ראש עיריית בני־ברק מתנגד לבחירת רב ראשי ספרדי לעיר בטענה, כי בבני ברק אין שליש תושבים ספרדים וממילא אין הכרח במינוי רב ספרדי.

המצב בבני־ברק הוא כזה, שאין להוציא מכלל אפשרות שצדוק יחליט למנות בעצמו את הגוף הבוחר. על אף עמדתו של ראש עיריית בני־ברק.

היא תישאר שלך ותשיב לך אהבה
בחוברת הסברה שהוצאה לאור ע"י פרופסור הוצאה והפצת ספרי מידע בע"מ, יש פתרון לבעיה המטרידה הרבה גברים בריאים ובהחלט בלתי מאושרים כתוצאה מיחסי מין בלתי מספקים ומאכזבים (המסיימים מהר מדי ואינם מתחשבים את בת זוגם).
חוברת ההסברה תושפת בעיה זו ומלמדת את הקורא כיצד להתגבר עליה ולקיים חיי מין מספקים. לקוראי החוברת יתווסף מידע חשוב. הכל אודות משחק אהבה ארוך ככל שתרצה ומספק, מלווה בתמונות תנוחה. מופיעה בשפות עברית ואנגלית.
המחיר —.20 ל"י, הכתובת לרכישה אצל המפיץ הבלעדי, ד"ר ש. גרוזמן, מס' 8 רמת אביב. או שלח/י צ'ק המחאת דואר לת.ד. 17100, תל־אביב, ותקבל/י את החוברת לביתך.
נא לצרף את המודעה ולציין את השפה הדרושה ☐ אנגלית ☐ עברית.

הננו משתתפים באבלו הכבד של חברנו
דוד קפרה
במות **אמו ז"ל**
בית תנובה אקספורט

כל פלאי יאלטה: קוקטייל חמצן, עיסוי תת־מימי וטיפול בענבים

מעריב יום ג' 2.7.74 — י"ב בתמוז תשל"ד

לא רק ביאלטה - עתה גם בישראל

עודף שומן
כאבים מטרידים
זיקנה מוקדמת

היפטרו מהם בשיטה הטבעית **שיטת המרפא הטבעי ריפוי הענבים**
כך תחזירו לעצמכם את שיווי המשקל הביאולוגי בתכנית טיפול אינטנסיבית.

החלה ההרשמה למחזור טיפולים **בריפוי הענבים** שיחל ב־11.10.74 לשבועיים, שלושה וארבעה שבועות.

טיפולם האישי של המומחים בעלי השם בשיטת הריפוי הטבעי מ. גורן N.D.DO והארי וייעוצם האישי יעזור לכם גם להמשיך את הטיפול בבית ולשמור על תוצאות המרפא הטבעי.

במשכת ההרשמה לנופש והבראה טבעתי במרכז המרפא הטבעי שהנו במתכונת מרכזים דומים ברחבי העולם אך עולה עליהם ביתרונות המיוחדים של ים־המלח המעיינות המינרליים שסגולותיהם כידוע יחידות במינן תישהה באווירת נופש עליזה במלון „מרגוע ערד" בו כל החדרים ממוזגים ומחוממים.

מרכז המרפא מסונף לאיגוד המרפאים הטבעיים הבינלאומי:
I.F.P.N.T.

לפרטים נוספים והרשמה נא לפנות אל פאן אינטרטורס (מקבי כלל) ת"א שדרות רוטשילד 42, טלפונים 6־5־624594(03) או ישירות למרכז המרפא הטבעי, ערד, 5־87014 (057).

לכל קרובינו, ידידינו ומכרינו
שנה טובה
וגמר חתימה טובה
יעל ויצחק שובינסקי, חיפה

הופיעה מהדורה שלישית
עת לספר
מאת
דוד הכהן
„ספר סוער, מרתק, אימפולסיבי, גלוי לב ומלא ענק".
עדית זרטל — „דבר"
„דוד הכהן — כוכב שביט"
חזה בושם — „הארץ"
עם עובד

מפלגת העבודה הישראלית
המרכז
מחלקת ההסברה

מועצות סניף מורחבות

בנושא: הצעה לצירוף המפד"ל לממשלה

יום ראשון, ו' תשרי תשל"ה — 22.9.74
הר הצופים, במפלגה, בשעה 19.30 — אברהם גיבלבר
כתות המושבים, בבית ההנהגה, בשעה 15.00 — מאיר זרמי
רחובות, במפלגה, בשעה 20.00 — מרדכי בן פורת
רעננה, במפלגה, בשעה 20.00 — אסתר הרליץ

יום שני, ז' תשרי תשל"ה — 23.9.74
חולון, במפלגה, בשעה 19.30 — שלום לוין
רמת־גן, במפלגה, בשעה 20.00 — מאיר זרמי
ראשון־לציון, במפלגה, בשעה 20.00 — מרדכי גביהו

יום שלישי, ח' תשרי תשל"ה — 24.9.74
גבעתיים, במפלגה, בשעה 20.00 — אסתר הרליץ
חדרה, במפלגה (כנס אזורי), בשעה 19.30 — אהרון ידלין

יום ראשון, י"ג תשרי תשל"ה — 29.9.74
בת־ים, במפלגה, בשעה 20.30 — אהרון ידלין
באר־שבע, במפלגה, בשעה 19.30 — מרדכי סורקיס

צעדת ירושלים תשל"ה
3 אוקטובר 1974
סיום ההרשמה נדחה ל־25 ספטמבר 1974.
לאחר מועד זה לא יתקבלו צועדים נוספים
טפסי הרשמה ניתן לקבל בכל בתי הדואר בארץ.
מפקדת הצעדה
ד־א־1010

לכבוד „דבר לילדים" ת.ד. 199 תל־אביב
רצוני לחתום על עתונכם בשביל בני/בתי. אני משלם את דמי החתימה לשנה מראש בסך 84 ל"י ומבקש לקבל*
☐ את הלקסיקון „1000 יהודים בעת החדשה" (מחירו בחנות 34 ל"י)
☐ בתוספת 28 ל"י מיקרוסקופ משוכלל (מחירו בחנות 66 ל"י)
הריני מצרף בזה צ'ק/המחאת דואר על סך . . . .
שם הילד . . . . שם המשפחה . . . .
כתובת מדויקת . . . .
עיר רחוב מס'
חתימת ההורה . . . .
* סמן x במשבצת המתאימה.

ביום השלושים לפטירת בתנו—חברתנו
עפרה ציסמן ז"ל
נעלה לקברה ביום א', ו' תשרי תשל"ה, 22.9.74 בשעה 16.00.
בשעה 20.30 תתקיים אזכרה בבית העם.
המשפחה
בית שדות ים

הננו משתתפים באבלו הכבד של חה"ח
שמשון ברש
במות **אביו ז"ל**
הנהלת תנובה אקספורט

במלאות שנה לנפילתו של יקירנו הבלתי נשכח
סא"ל
עמי גולדשטיין (גדיש) ז"ל
תתקיים אזכרה, ביום שני, ז' בתשרי תשל"ה, 23.9.74 בבית העלמין הצבאי בקרית שאול בשעה 4 אחה"צ.
מוקירי זכרו נפגשים ליד בית הקברות.
אוטובוס מיוחד יצא מבית הורים ברחוב הראשונים (ב') 74 בקרית חיים בשעה 2 ויעצור בדרכו להגיע ליד גן הזכרון, מול בית העיריה בחיפה בשעה 2.20.
ההורים
משפחת גולדשטיין
אשתו: נחמה והבנות
משפחת נחמני, בתניה

רבה הראשי של בריטניה בשיחה מיוחדת ל„דבר"

שלום היהודים תלוי בשלום ישראל

שלמה גינוסר מראיין את הרב ד"ר עמנואל יעקובוביץ

מלחמת יום הכיפורים הולידה תחושה שאנו נמצאים בעמדות חשופות ✶ יהודי התפוצות מוגנים היום הרבה פחות משהיו לפני המלחמה ✶ אין סימנים שהיהודים מעדיפים „ניתוק־מגע" עם ישראל ✶ מדוע אין עליה גדולה יותר מבריטניה ✶ במדיניות המפד"ל התגלו „הפנים הבלתי־רצויות של האורתודוקסיה" ✶ לפני המנהיגות הדתית אתגר מיוחד: להעמיד את ערכי היהדות במרכז השאיפות הלאומיות

שאלה: מה היתה ההשפעה ה־כללית של מלחמת יום כיפור על יהדות בריטניה?

הרב יעקובוביץ: היתה זאת זווית טראומאטית. למלחמה היתה השפעה מכרעת על דרך־החשיבה ביהדות בריטניה, הרבה יותר מ־אשר למלחמת ששת הימים. אולם השפעה זאת לא היתה כולה חיוב, כפי שאסביר אחר כך. אחד הגור־מים החיוביים היא ההזדהות הגדולה עם ישראל. מלחמת ששת הימים הולידה דור צעיר של מנהיגים, הם שארגנו כאן את הועידות לצרכיה הגדולים של ישראל אחרי מלחמת יום כיפור. זהו היסוד ה־דינאמי ביותר ביהדות בריטניה ד־אמנם כיום עומדים לשירותנו מאג־רי־כוח אדם ומנהיגים שהם עשי־רים יותר מאלה שהיו לנו ערב מלחמת ששת הימים. עובדה זאת סייעה להיענות הכספית העצומה של יהדות בריטניה, הרבה יותר משתרמו קהילות יהודיות אחרות ברחבי העולם, כולל הקהילה היה־הודית בארה"ב. ההיענות היתה מ־על לכל ציפיותיו: כפיים. תרו־מותיה ומתנדבים שנרשמו וב־סופו של דבר גם הגיעו לישראל. ואגב, היתרים של מתנדבים אלה גדול לדעתי, יחסית לכל קהילה יהודית אחרת בעולם. כל אלה הן תוצאות הזרע שנזרע במלחמת ששת הימים. היענות זאת היא הרבה יותר ראויה מזאת שלא־חר מלחמת ששת הימים. אז נפל־ [illegible] ראל חיימת ועומדת.

שאלה: הזכרת בראשית דב־ריך שהשפעה של מלחמת יום כי־פור לא היתה כולה חיוב.

הרב יעקובוביץ: אם נתבונן ברובד הצמוד יותר, נראה שביה־דות האנגלית מתחולל עתה מש־בר כפול. מצד אחד: התביעות העצומות של ישראל, כספיות ואח־רות. מצד שני: המשבר הכלכ־לי בבריטניה [illegible] ישראל.

אף פעם לא היתה לנו כאן מע־רכה הובקת־כל לאיסוף כספים נר־סח המגבית היהודית המאוחדת, אולם עתה עולות מחשבות חדשות ומתנהלים דיונים שנועדו לבחון, כיצד יכולים אנו להתקיים כקהי־לה נוכח התביעות והצרכים הגד־לים ההולכים של ישראל.

השנה תרמה יהדות בריטניה סכומי־כסף ללא תקדים לישראל. סכומים העולים בהרבה על התק־ציב המוקדש לכל הצרכים של הקהילה היהודית. התעוררה ה־הרגשה שיש לאזן תמונה זאת. ד־זוהי, בחלקה, תוצאה ברורה של מלחמת יום כיפור. למשבר זה, אגב, יש גם מקור משותף: גם צרכיה הגוברים של ישראל וגם המשבר הכלכלי כאן באו בעקבות המלחמה.

שאלה: המשבר הכלכלי בברי־טניה הוליד כמה הופעות שוליים מוכרות מן העבר. אני מתכוון להתעוררות הימין הקיצוני. האם אתה חוזה, כפי שאחרים חוזים, התגברות גל האנטישמיות בברי־טניה?

הרב יעקובוביץ: למשבר ה־כלכלי עשויות להיות השלכות על היחס ליהודים. עם התחזק־תה של תנועת ה„נייִשנל־פרונט" וארגונים־שוליים בדומה לה יש רמ־זים ברורים המצביעים על כך שלא רק „חברת השפע" עבר זמנה, אלא שתמה גם תקופת הש־אננות היהודית. התחושה של בט־חון מוחלט נתערערה והיא מוטלת בספק.

במלים אחרות: מלחמת יום כי־פור הולידה תחושה של מודעות לעובדה שאנחנו, היהודים, נמצ־אים בעמדות חשופות. נתחוורה ה־הכרה, שאם יקרה משהו חמור (הן מבחינה כלכלית כאן, והן מבחינה מדינית בכל הכרוך בישראל) — הרי אנו שרויים במצב הרבה פחות נורמאלי משהיינו לפני מלחמת יום כיפור. אנחנו מוגנים כיום הרבה פחות משהיינו לפני המלח־מה.

בריטניה היא, אמנם, מדינה יצי־בה. אין זאת חברה הנוטה בקלות למהפכות. אבל יש כאן תחושה ברורה ששלומם של היהודים במ־דינה זאת הלוי בשלומה של יש־ראל. אם ישראל לא תיהנה כשי־לום ובבטחון — אלה יחסרו גם לנו כאן. זוהי מעין תגלית חדשה שה־יהדות האנגלית עמדה עליה רק אחרי מלחמת יום כיפור: בסתר בנו, שלומתנו וקיומנו הפיסי והנ־פשי כאחת — כל אלה תלויים ביציבותה של ישראל. אך במידה מסויימת: גם להיפך. זוהי הלות הדדית. תגלית זאת עשויות לה־יות לה השלכות מרחיקות־לכת. אפשר אפילו שיהודים שאבדו לנו יחזרו עתה, משום שלפתע הם התעוררו וגילו שבכל זאת הם שונים. אפילו אלה שסברו שאי־נם אלא „אנגלים בני דת־משה" הסתבר להם עכשיו, שהם שייכים בעצם לעם שגורלו מוכרע לא רק כאן אלא גם בישראל, כיוון שה־השלכות הנוגעות לישראל תהיה להן השפעה גם עלינו כאן. וזוהי התפתחות חדשה בחיים היהודיים.

שאלה: אולם האם בצד ההזד־הות תחושת ההזדהות עם ישראל אין גם תגובה שלילית, ולו גם שולית ביותר ותת־הכרתית האו־מרת: הבה וננתק מגע עם ישראל, שהרי ההזדהות עם ישראל חוש־פת אותנו לסכנות?

הרב יעקובוביץ: לא מצאתי כל סימן לכך שהיהודים מעדיפים מעין ניתוק מגע בישראל או הת־לשת המעורבות בנושא הישראלי. אדרבה: היהודים כאן מודאגים עמוקות בכל הכרוך לשלומה ול־בטחונה של ישראל. אחרי הכל: יהדות בריטניה היתה (לפחות מאז קום המדינה) יהדות ציונית מובה־קת. אף פעם לא היה לנו כאן משהו בדומה ל„מועצה האמריק־אית למען היהדות". אין כאן שום ביטוי מאורגן לאנטי־ציונות. אפי־לו ה„שמאל החדש" השאיר עק־בות מעטים מאוד בקרב הדור ה־צעיר של יהדות בריטניה. אדרבה: מידת ההזדהות של יהדות ברי־טניה עם ישראל גדולה היום יותר מאשר אי־פעם בעבר.

שאלה: קיים רושם שיהדות בריטניה קרירה יותר ביחסה ל־ישראל מאשר, נאמר, יהדות ארצות הברית.

הרב יעקובוביץ: (בתוקף): זהו רושם מוטעה. ביקורת כזאת אינה מוצדקת. אני עצמי חייתי שמונה שנים בארה"ב לפני שה־געתי לבריטניה ואני יכול לומר לך, שההזדהות של שכבות רחבות ביהדות הבריטית עם ישראל גדו־לה יותר מאשר בארה"ב. יהודים כאן מרגישים קרובים יותר ליש־ראל מאשר באמריקה. ממדי הע־ליה, לפחות עד יום כיפור שעבר, יוכיחו זאת.

מבחינה פוליטית — זוהי שאלה אחרת. מבחינה זאת — השפעתנו, כמובן, קטנה יותר מזאת של היהדות האמריקאית. כל השיטה הפוליטית בבריטניה אינה בנויה על ה„לובי" כפי שהיא קיי־מת בארה"ב. מדיניותה של ממש־לות כאן אינה מוכתבת על־ידי הרצת איגרות ושדרים לראשי ממ־שלה, כפי שהדבר עשוי להיות אצל נשיאות ארה"ב. בסך־הכל יהדות בריטניה היא הרבה יותר דיסקר־טית. אין אנו אצים להפגין את אמונתנו הדתית בעניינים פולי־טיים. היהודים באמריקה הם הר־בה יותר אקסטרוברטיים מאתנו. גם מבחינה מספרית ודאי שאין אנו חזקים כמותם. אך בכל זאת: ל־מעלה מ־40 חברי פרלמנט הם יהודים. יחסית: הרבה יותר מאשר בקונגרס האמריקאי: אך מלבד הנ־קודה של עוצמה פוליטית — יחסם של יהודי בריטניה לישראל הוא תם לא פחות מזה של יהודי ארה"ב.

שאלה: הזכרת את ממדי העליה מבריטניה. עכשיו זוהי בעיה כאו־בה למדי.

הרב יעקובוביץ: זוהי נקודה גורלית והיא מדאיגה אותי. עליה היא הבארומטר הטוב ביותר למ־דידת תחושת ההזדהות עם ישראל במונחים ריאליסטיים. בעבר היו ממדי העליה מבריטניה גבוהים יחסית בהשוואה לממדי העליה בארצות המערב האחרות. בריטניה עומדת במקום השני בטבלת העי־ליה לישראל מאז קום המדינה אחרי דרום־אפריקה ולפני ארה"ב; ונושא העליה עדיין משמש נו־שא מרכזי אצל היהדות הציונית המובהקת. אבל כאן מלחמת יום כיפור פחתו ממדי העליה, והם פחתו במידה ניכרת.

הסיבה לכך, בחלקה, היא תחו־שת חוסר־הבטחון הקשיים הכל־כליים בישראל. אולם משבר כלכ־לי עובר גם על בריטניה ולכאורה אפשר היה לצפות שדווקא בשל כך יגדלו ממדי העליה. ולא היא. לדעתי, חלק מן הבעיה זקוק ל־פתרון בישראל. ובכן, באשר כאן, ואני מקווה לשוחח על כך בק־רוב עם ידידי הנהלת הסוכנות פנ־חס ספיר.

שאלה: אם תחושת חוסר־הבי־טחון והקשיים הכלכליים בישראל הם רק חלק מן הסיבה למיעוט ה־עליה, מהו החלק האחר?

הרב יעקובוביץ: האכזבה בשל המשבר הרוחני בישראל. הרתיעה מן הסכסוכים המריבות והקטטות בארץ היא כה גדולה עד שחוששני שרתיעה זאת עשויה להיות ראשיתו של תהליך ניתוק־מגע עם ישראל, שיהיו לו תוצאות מבהי־לות. עניין העליה מטריד אותי מאוד ואני חושש לתוצאות חמו־רות, אם כוח המשיכה של ישראל כמקום שבו אפשר לחיות חיים יהודיים שלמים — יפוג. אם לא יעלה בידינו להחזיר לישראל כוח־משיכה זה — יהיה חמור. ובכן, בבחינתה של העליה — תוצאות מלחמת יום כיפור הן שליליות. למרות ההזדהות הגדולה עם יש־ראל לא עוררה המלחמה תחושה של הזדהות מוחלטת, שפירושה: שותפות־גורל מלאה על ידי עליה. הרבה יהודים כאן אינם משוכנעים, שבישראל יחיו ילדיהם חיים יהו־דיים מלאים יותר מאשר ב„גולדרס גרין" או ב„סטאמפורד היל" (רובעים יהודיים מובהקים בלונדון). ש.ג.).

שאלה: מה כוחו של החינוך ה־יהודי בבריטניה?

הרב יעקובוביץ: בשנתיים־שלוש האחרונות התחוללה כאן מהפכה בתחום זה. בעבר „רדפו" בתי־הספר היהודיים אחרי תלמי־דים. כיום „רודפים" תלמידים אח־רי בתי־ספר יהודיים חסרים מקו־מות למאות תלמידים המבקשים להתקבל לבתי־ספר קיימים. מבחי־נת מורים והכשרת מורים אנו תלויים כיום במידה גדולה ביש־ראל. כל בתי־הספר שלנו מבוס־סים על מסורת דתית וכן מנסים אנו לכוון את כל בתי־הספר ל־אוריינטאציה ישראלית. אני מא־מין, שבסופו של דבר יוכרע ענ־יין העליה בבתי־הספר ולא במש־רדי הסוכנות או בכל מקום אחר. לכן גם שואפים אנו להגיע להסדר עם המוסדות הציוניים, שעל פיו יוכר החינוך היהודי כאן כחלק ב־תרומתנו לישראל וכחלק מן התק־ציב הציוני. שכן אם לא „נייצר" יהודים — לא תהיה עליה ולא תהיה ציונות בכלל. אנחנו חשים בצורך לבסס ולהעמיק את החינוך היהודי והתחושה זאת הח־ריפה אחרי מלחמת יום כיפור.

שאלה: אם קטן כוח־המשיכה של ישראל, מה כוחה של הדת ה־יהודית בדירבון להזדהות מלאה עם ישראל?

הרב יעקובוביץ: „אהבת ה־ארץ" היא חלק בלתי־נפרד מאה־בת היהדות, והעליה הדתית ליש־ראל גדולה מן העליה החילונית. ישראל היא כוח דתי מובהק. אך מצד שני: ציפייתנו להשראה דתית מישראל לא התגשמה בהתאם לצ־פי. אדרבה: לגבינו ישראל היא „בעיה דתית". כל ה„פיאסקו" של מדיניות דתית בישראל בחדשים האחרונים, שהגיע לשיאו בסכסו־כים ובקטטות ברבנות הראשית ד־בסירובה של המפד"ל להצטרף ל־ממשלה, כל אלה היוה להם הש־פעה שלילית ביותר על היהדות הדתית בבריטניה. כל אלה רק הוסיפו לבעיותינו. הדבר העטה חרפה על הרבנות, עדים קשיים על דרכה של היהדות האורתודוק־סית, משום שמצב זה חשף את מה שאני מגדיר בברכתי לראש השנה כ„פנים הבלתי־רצויות של האורתודוקסיה" (פאראפראזה על דבריו של ראש ממשלת בריטניה לשעבר אדוארד הית, שהגדיר כמה תופעות בחברה הבריטית כ„פנים הבלתי־רצויות של הקאפיטאליזם". ש.ג.).

אני משוכנע שבעיקרו של דבר, הבעיות שהגיעו לשיאן במלחמת יום כיפור מבטאות משבר רוחני. חושבני שהציונות החילונית ש־הגו חולמו אותה פינסקר, הרצל וייצמן — פשטה את הרגל. ההנ־חה שבכך שתהיה לנו מדינה מ־שלנו ובכך שנהיה ככל העמים — נהיה מקובלים יותר על אומות העולם ויקיץ הקץ על האנטישמיות, הנחה זאת נתגלתה כאשליה. הקמת מדינת ישראל לא תרמה ל־חיסול האנטישמיות ולא תרמה ל־נורמאליזציה של „תנאי־החיים הי־הודים, כפי שהאמינו וקיוו הציו־נים החילונים. לכן זוהי השעה ל־הכיר ביהודיות של ישראל ושל העם היהודי. זוהי השעה להבין שיותר מכל שאנו רוצים להיות ככל העמים, באים אנו להיות שו־נים, משום שיש לנו משהו ביחוד לתרום לעולם ולאנושות. אם לא תהיה לנו כיום התחושה היסטורית כלשהי — לא נוכל לשמור על הזהות היהודית והציונית. מה ההגיון בכל המלחמות שנלחמנו למען שמירת הקיום היהודי, אם כל מה שרצינו להשיג אינה אלא נורמאליזציה של חיינו המדיניים, דבר שהוא כשלעצמו חלום־שוא, אשליה.

למנהיגות הדתית יש היום אתגר מיוחד לאור משבר־הערכים בתנו־עה הציונית ובארץ־ישראל כולה: להעמיד את ערכי היהדות במרכז

(המשך בעמוד 10)

„הכרטיס הלבן"

מפעל הפיס

מפעל הפיס הגרלה „זוטא" מס' 35/1974
ברטיס זוטא

מחיר הכרטיס השלם עם השפה הצמוד 6 ל"י
בלי השפה הצמוד 4 ל"י
הגרלה רגילה מס' 35/1974 (٣٥/١٩٧٤)
כרטיס הגרלה רגיל למוכ"ז
221295 מס' 35

להגרלה הרגילה שתתקיים ביום י"א באלול תשל"ד, 29.8.1974 לפי תכנית ההגרלה שפורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1993 מיום ז' באדר תשל"ד 1.3.1974

זכויותיו של המוכ"ז בגין כרטיס זה (לרבות זכויותיו אלה כשהספח הנושא את מספרו של כרטיס זה צמוד אל כרטיס זה) וכל ההגבלות על הזכויות האמורות — קבועות בתכנית ההגרלה האמורה ובה בלבד.

תשומת לבו של המוכ"ז מופנית לפרטים שמעבר לדף.

הגרלת ספחים מס' 35/1974

ספח
צמוד לכרטיס הגרלה
מס' 221295

של מפעל הפיס

כרטיס הפיס שתקנה השבוע, יכול להיות כרטיס לבן. זהו כרטיס אשר עזר לאלפי אנשים להגיע איתנו עד היום. כרטיס אשר בעזרתו נבנו בתי־חולים, בתי־יולדות, מרפאות, תחנות לאם ולילד ומחסי חולים — בכל רחבי הארץ, שיחד עם עוד „כרטיסים לבנים" כמותו איפשר להעביר למוסדות בריאות סכומי ענק לבנייתם, שיקומם והרחבתם. כרטיס הפיס שתקנה השבוע עשוי להצטרף אל כל אותם כרטיסים המבטיחים את עתיד שרותי הבריאות והחינוך בארץ, ואולי אף העתיד הפרטי שלך...

מפעל הפיס - לשיפור איכות החיים

בחירות כלליות בבריטניה

אחרי כמחצית שנה של כהונה בראש ממשלת מיעוט הודיע השבוע ראש ממשלת בריטניה הרולד וילסון על פיזור בית־הנבחרים ועריכת בחירות חדשות בעוד שלושה שבועות. התודעות הכלכלית בבריטניה, כמו בכמה מדינות אירופיות אחרות, רחוקה מלהיות מעודדת: קיים חשש לגידול נוסף באינפלציה (מ־15 עד 20 אחוז) ולגידול האבטלה עד שתקיף כמיליון מפרנסים. מפלגת הלייבור, שבבחירות הקודמות בפברואר זכתה רק בכמה צירים יותר מהשמרנים ושהצבעות חסר בות בפרלמנט נשארה במיעוט מול השמרנים והליברלים, ביקשה בנסיבות אלה להקדים את הבחירות, כדי לקבל מהבוחרים מנדט מחודש ורוב מוחלט. היא נחלצת למערכה כשידיה מחוזקות על ידי הסכם עם האיגודים המקצועיים בדבר ריסון תביעות השכר תמורת הקפאת מחירים וחקיקה סוציאלית וכן מצע בחירות הקורא להלאמת קרקעות ומפעלי־מפתח כגון הנמלים, התעופה ותעשיית הנפט העתידה להתפתח בים הצפוני. ברם, למרות היתרון שמנבאים ללייבור בהנהגת וילסון משאלי דעת הקהל ולמרות המבוכה והמחלוקת בתוך המפלגה השמרנית בשאלות המדיניות הכלכלית והסוציאלית לא מובטח ללייבור נצחון קל בגלל נטיית הקולות של שכבות הביניים ובעיקר בגלל מאמצי הליברלים, החותרים לשים קץ למשטר הדו־מפלגתי ולהביא לכינון קואליציה. עצם סירוב הלייבור להשתתף בקואליציה הרי פירוש הדבר למעשה חתירה להקמת קואליציה שמרנית ליברלית.

אף כי במרכז מערכת הבחירות בבריטניה עומדים עניני פנים נודעת למערכה הנוכחית, בניגוד למערכות קודמות, גם משמעות מרובה כלפי חוץ. למרות הפער הסוציאלי בין מפלגת הלייבור לבין הממשל השמרני בוואשינגטון דוגלת הלייבור בשיתוף פעולה הדוק עם ארה"ב — בנאט"ו, בתחום אספקת האנרגיה ואף במזרח התיכון. והיא נוקטת עמדה ביקורתית יותר ביחס למגמות הבדלניות האירופיות, שטופחו בעבר בעיקר על ידי צרפת. מבחינתנו אנו היתה ממשלת הלייבור בששת החדשים האחרונים מפנה בולט לטובה לעומת הממשלה השמרנית הפרו־ערבית, בהנהגתם של הית וסר אלק דאגלס יום. בבחירות הקרובות נתונה איפוא הלייבור לא רק ברכת עידוד של ההסתדרות ותנועת העבודה בארץ, אלא מאיחולי הצלחה של הציבור הישראלי כולו.

אזהרת הנשיא פורד

אזהרת הנשיא פורד למדינות־ערב, לבל יחדשו את חרם־הנפט, שונה מהתבטאויות קודמות: זו לראשונה נרמזת בה האפשרות של פעולת־תגמול. „כל האומות" — אמר הנשיא — „חייבות להימנע משימוש לרעה בצרכיו היסודיים של האדם, לטובת יתרונות לאומיים או גושיים צרים. נסיונה של מדינה כלשהי להשתמש בנשק כזה למטרות מדיניות עלול להמריץ מדינות אחרות להשתמש בנשק משלהן למטרותיהן".

אך הנשיא לא הסתפק באמירה כללית זו. הוא לא היסס לומר ברורות, מהו הנשק הנגדי האפשרי: המזון. בוודאי אין זה נעים לשום אדם, ובפרט לנשיא ארה"ב, לרמוז לפעולה נגדית ממין זה גם אם מעמידים נפט ומזון על דרגה שווה כמצרכי־יסוד. אולם אזהרת הנשיא לא כוונה אל אותן מדינות נחשלות ועניות באסיה ואפריקה, שהמוני אוכלוסיהן רעבים ללחם בגלל העדר יכולת כלכלית או פגעי הטבע. אזהרתו הושמעה באוזני מדינות־ערב, המשופעות בכספי־נפט עצומים עד צוואר — אך הון־עתק זה אינו משמש להן להרחבת ייצור־המזון העצמי או לקניית מזון במחירי השוק העולמי, שהן מסוגלות לשלמם טבין ותקילין. הון זה קודש להן להתעשרות, להשקעות לצורך סחיטה מדינית, לקניית נשק בעשרות מיליארדים. את המזון הן מבקשות לקבל בחצי־חינם, הודות לנדיבות־ליבן ההומניטארית של ארה"ב ומדינות מפותחות אחרות, שעל אזרחיהן הן מניפות את חרב־הנפט.

העובדה, שהנשיא פורד בחר את פתיחת עצרת או"ם כהזדמנות להשמעת אזהרתו, מעידה, כי לפי הערכת וואשינגטון הרגיעה בתחום הנפט הערבי היא זמנית וחלקית בלבד. האמברגו בוטל, אך נשמעים איומים לחידושו לצורך הסכסוך בנושא הישראלי; התכניות להגבלת התפוקה נדחו, אך לא נגנזו; המחירים הוקפאו, אך מיניסטר־הנפט הסעודי הפתיע את שומעיו בלונדון בהודיעו על כוונת ארצו לדרוש העלאת התמלוגים, כלומר ייקור נוסף. התמונה המצטיירת עם פתיחת עצרת או"ם היא, כי בצד הטרור הערבי האלים, המופנה ללא אבחנה נגד אזרחי מדינות שונות, עלול להתחדש גם הטרור הכלכלי הערבי המאורגן באמצעות הנפט, לשם קידום מטרות פוליטיות. אזהרת הנשיא פורד היא הראשונה מסוגה מפי מנהיג מעצמה מערבית. אין להניח שהיו אלה דיבורים בעלמא בפי נשיא חדש, הפותח תקופה חדשה בניהול מדיניות־החוץ. במידה שמדינות־ערב ישתכנעו שזוהי אזהרה של ממש, עשויה היא להחליש או לסלק את סכנות־הנפט כנשק מדיני.

הדדיות חשובה יותר משטחים

מאת חגי אשד

כאשר יגיע לארץ שר החוץ אמריקאי הנרי קיסינג'ר בחודש אוקטובר, הוא עלול לנסות לשכנע את ישראל לבצע נסיגה נוספת מעקרון ההדדיות בינה לבין מדינות ערב. לפי דרישת המצרים והירדנים התובעים נסיגות ישראליות חד צדדיות במסגרת „הסכמי פרוז צבאיים ולא במסגרת של הסכמי „קח ותן" מדיניים. משום ... נראה כי אין מנוס מלהבהיר לאמריקאים וגם לערבים כי ... נוספת מעקרון ההדדיות ... לישראל יותר מכל נסיגה טריטוריאלית נוספת. ולעצמת צרכי ... ממשלת ישראל לקבוע, כי קו הנסיגה האחרון שעליה לבתור ... קו טריטוריאלי זה או אחר, ... קו עקרוני של הקפדה על ... ההדדיות בינה לבין מדינות ערב, הלכה למעשה. כך, למשל, ... ישראל להעלות עתה מחדש ... התביעה למו"מ ישיר ולמגעים ... בדרג המדיני בינה לבין ... לקראת השלב הבא ולא ... להסתפק בתיווך אמריקאי, וזאת בדומה לשיחות הקילומטר 101 ... להסכם ההפרדה הצבאי עם ...

עקרון ההדדיות היה מונח ביסוד ... ועידת השלום בג'נבה ולא ... יסוד קבע הנשיא לשעבר ניקסון בסדר שלו אל ראש הממשלה לשעבר גולדה מאיר, כי לרגע זה ... ישראל וארה"ב למעלה כ־25 ... הכוונה היתה להסכמת הצד ... בפעם הראשונה לעקרון המשא ... בלי תנאים מוקדמים, בלי התחייבויות מוקדמות, כלומר — ... תכתיב ובלי ויתורים חד־צדדיים. הסכמי ההפרדה והמשא ... לקראתם כידסמו עקרון זה ... את יסוד ההדדיות בין ישראל למדינות ערב. אפילו המלך ... התלוי עד היום בחסדי ישראל ... דורש מהאמריקאים, כי ישראל תבצע נסיגה טריטוריאלית ... סום תמורה מדינית, אלא כי ... להשתתפות ירדן בועידת ... שבה כבר השתתפה ירדן ... התחייבה להמשיך להשתתף.

בעניין זה הלך המלך חוסיין בעקבות נשיא מצרים אנואר סאדאת שאמר לאחרונה בכבה הדהגיות, כי מטרת מצרים היתה ונשארה להגיע ל„הסכם הפרדה" עם ארה"ב, לא עם ישראל. זוהי הגדרה מעודנת יותר של התגדרה המצרית הקודמת, כי על ארה"ב „להטעים את ישראל כמו תפוח". כלומר — אין כאן כל כוונה מצרית להגיע להדדיות ביחסים עם ישראל, אלא ישראל מתחרת לארה"ב ומידיה היא צריכה לדרוש את התמורה. ואילו מצרים מקבלת מידי ארה"ב בלבד את פרי הויתור הישראלי כגילוי של חיזור אמריקאי אחרי מצרים. אין כאן שום התחייבות מצרית כלפי ישראל, אלא כלפי ארה"ב ואין למצרים שום עסק ושום עיסקה עם ישראל. שני הקוים המקבילים של העיסקה האמריקאית־מצרית והעיסקה האמריקאית־ישראלית לעולם לא ייפגשו.

הפירוש המעשי של גירסה מצרית עקרונית זו היא הדרישה ל„הסכם הפרדה" נוסף בעל אופי צבאי גרידא, שפירושו נסיגה ישראלית נוספת בסיני בלי כל ויתור מדיני מצרי כתמורה לנסיגה זאת. בגירסה זו טמון זרע המלחמה העתידה, משום שאין בה שום התקדמות לקראת שלום או לקראת הסדר מדיני ישראלי־ערבי. יש בה שכנוע עצמי הלך וגובר, כי אין כל צורך בויתורים ערביים לישראל, אלא די באיומים צבאיים ובאיומי נפט כדי להרתיע את ישראל וכדי לאלץ את ארה"ב ואת ארצות המערב שילחצו עליה לבצע נסיגות נוספות בלי תמורה. יתר על כן, הואיל והמדובר רק בעיסקה אמריקאית־ישראלית ובעיסקה אמריקאית־ישראלית על תנאיה, הרי יש בכך משום תהליך של זריעת ריב ומדון בין ישראל לארה"ב, כדי לבודד את ישראל כליל ולהחשיף אותה מבחינה צבאית לקראת „מכת המוות" הערבית בסיום התהליך.

מתברר כי הקפדה על עקרון ההדדיות בכל המגעים ובכל ההסדרים העתידים בין ישראל לערבים איננה סתם קפריזה. זוהי לישראל שאלה של חיים ומוות העולה בחשיבותה על שאלת הגבולות. מתברר שוב ושוב, כי הדדיות היא תנאי בל יעבור לא רק להשגת שלום, אלא אפילו להתקדמות לקראתו. הדדיות היא מטרה והיא אמצעי גם יחד בדרך הארוכה לקראת נורמליזציה ביחסים בין ישראל לערבים ואף להחדרת יסודות של ראציונאליות בגישה הערבית כלפי ישראל — לא רק בבחירת האמצעים, למלחמה בישראל, אלא אף בהגדרת המטרות של יצירת דו־קיום ישראלי־ערבי ושל שגשוג כלכלי הדדי ריבונות לאומית הן לישראל והן למדינות ערב.

הדדיות מבוססת על שתוף־ערך שבלעדיו לא יתכן שלום והיא הפיכתה של תלות הדדית הנובעת את המשמעות מריבונות לאומית, באין הדדיות ביחסים בין מדינות, אין בסיס למדיניות כלשהי והיא מאמץ שיטתי להשגת הסכמים המבוססים על „קח ותן". בלעדיה נשארת רק שתדלנות מצד אחד וכניעה לתכתיב מצד שני. ואכן המדיניות הערבית כלפי ישראל יכולה להיות מוגדרת כמאמץ להביא אותה למצב של שתדלנות כלפי ארה"ב, תוך כניעה לתכתיב ערבי שידבר לישראל באמצעות ארה"ב שתנאיו יומתקו וירוככו על ידי השתדלנות היהודית הישראלית בוואשינגטון.

כדי למנוע חזות קשה זו על ישראל לדבוק בכל כוחה בעקרון ההדדיות ולשים קץ לתהליך הכרסום בו. הטעות הגדולה ביותר של שר־החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר בכישור הישראלי־ערבי נעוצה בכך שבשטפסי נחות הסכנה בזמן הוא קיצר את הליכי המשא ומתן הישראלי־ערבי והחליף אותם בתיווך אמריקאי שסכנותיו תוארו לעיל. לא היתה זאת התפתחות הכרחית ולא היתה זאת תוצאה בלתי נמנעת של מלחמת יום כיפור, שהסתיימה בנצחון ישראלי ובתכתיב אמריקאי למצרים ולסורים בהסתמך על הנצחון הישראלי. ישראל הסכימה לשמוט מידיה חלק מפירות הנצחון בכך שלא הקפידה עד כה על עקרון ההדדיות.

כתמורה חלקית על ויתור זה הרוויחה ישראל זמן, שנוצל להתאוששות מדינית ולהתחזקות צבאית. אך מכאן ולהבא עליה להציב לפני הערבים מערכת של אלטרנטיבות: — שלום לעומת שלום, מלחמה לעומת מלחמה, ויתור לעומת ויתור ואיום לעומת איום, לא זה בלי זה. למרבה הצער מתברר, כי מבחינה ערבית אין די בתמריץ החיובי לשלום. הערבים מאמינים, ככל הנראה, כי מלחמה נוספת שתסתיים בתיקו, או בחזרה אל המצב ששרר לפני פתיחתה, תקדם אותם לקראת המטרה של ערעור יסודות קיומה של מדינת ישראל. לעומת הנחה זאת צריכה ישראל לנטוע בלב הערבים את החשש שהסיכון בחידוש המלחמה גדול יותר מאשר הסיכון הערבי הכרוך בהתקדמות לקראת שלום. כל עוד ממשיכים הערבים בנשק האיומים הגלוי והסמוי, חייבת ישראל לספח מערכת נגדית של איומים אמינים בדבר נזקים שאינם ניתנים לתיקון והפסדים שאינם ניתנים להחזרה. כך, למשל, צריכים הערבים להבין, כי לא רק הם מסוגלים לפגוע בזרימת הנפט, לפי בחירתם, או לשלוט על מקדחיה ודרכי הפקתו. כך צריכים הערבים להבין כי השימוש בסיסמת „החזרת הזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתינאי" בצורה שתערער את יסודות קיומה של מדינת ישראל, יאלץ את ישראל להתגונן באמצעים דראסטיים ביותר, כדרך כל עם הלוחם על קיומו, פשוטו כמשמעו. כאמור לעיל — על ישראל להציג שלום תמורת שלום, מלחמה תמורת מלחמה, ויתור תמורת ויתור ואיום לעומת איום.

על ישראל להחליט, כי קו הנסיגה האחרון שלה הוא עקרון ההדדיות בינה לבין מדינות ערב, הן כערך בפני עצמו והן כאמצעי בלתי־נמנע לכינון הסדרים מדיניים יציבים באזור. המוותר על הדדיות מוותר לא רק על ריבונות לאומית אלא גם על שלום ובטחון.

„שלום במזרח התיכון"

מאת מאיר בראלי

...חד הקשיים שלנו בהבנת ה... של הערבים, ולכן ... המדיני, הוא שבנושא הצי... מדינות ערב מדברות בלשון ... דפלת למדי. רק „ארגון השחרור הפלשתינאי" מדבר בגלוי על ... ישראל כדרך אחת ויחידה ... הבעיה. המדינות הערביות ... מדברות כך זה כמה שנים, ... לא בגלוי.

... זאת גם שליטי ארצות ערב ... מאוד מלהבטיח לנו שלום. ... בתקופה שבה סאדאת ... דיבר על שלום, הדגיש שהוא ... משתמש במלה הערבית המתאימה ... „סאלאם" שאין בה שלום ... ואילו ל„סולח" אין היא ... בשום אופן. לאחר מלחמת ... הוא ... לדבר על כל ... של שלום עם ישראל. גם ... השונים אומרים לנו ב... שלכל היותר נוכל להשיג ... המתונים שבמנהיגים הערבים ... „הפסקת־לוחמה" תמורת נסיגה ישראלית מכל שטח שלא היה בשליטה ישראלית ב־4 ביוני 1967, לרבות ירושלים. המתונים אינם מבטיחים לנו דבר לגבי המשמעות של „אי־לוחמה" ובוודאי שאין כלל אפשרות לדרוש מהם הבטחה — או אפילו השערה — כמה זמן היא תחזיק מעמד. כל מי שאינו מוכן לנהוג בתולדה של מדינת ישראל כאילו היה זה משחק „פוקר", חייב לבסס מדיניות על ההנחה: אי־לוחמה זו תימשך עד שראשי מדינות ערב יאמינו שהשעה כשרה לחידוש הלחימה.

במצב זה, באטמוספירה מדינית זו, נזרק מפעם לפעם הביטוי „שלום במזרח התיכון" ולפעמים „שלום צודק במזרח התיכון" או „שלום צודק וקבוע במזרח התיכון". הישראלים, שמעולם לא רצו בהמשך המלחמות עם הערבים, מקשיבים לביטוי זה כמי שהולך במדבר ושומע לה, כי הוא רואה מולו אוואזיס ואינו מוכן לשמוע כלל שזו רק פאטה־מורגאנה, על כל הסכנות שבפאטה־מורגאנה להולך במדבר.

שום דבר לא יעזור לכמיהת השלום שלנו: ערבים המדברים בזמנות „שלום במזרח התיכון", עם שמות התואר „צודק" ו„קבוע" או בלעדיהם, אינם ערבים מתונים, אינם ערבים נוחים יותר לישראל. להיפך. ערבים שאינם מדברים על שלום, אלה הם הערבים המסכימים להשאיר את הבעיה ללא „פתרון סופי". המדברים על שלום במזרח התיכון מדברים על שלום שבו אין מדינת ישראל קיימת, כלום שלאחר השמדתה.

„שלום במזרח התיכון" — זו נוסחה ברורה אש"פית, זו נוסחה לרוחם של ערפאת וחבש, חואתמה וג'בריל. „שלום במזרח התיכון" — היא נוסחתם של אלה שהבסיס הרעיוני שלהם הוא, כי קיימת חובה קדושה של כל הערבים, ובראש וראשונה הפלשתינאים, להקדיש את כל כוחם וכל מה שיש להם למטרה אחת ויחידה — השמדת מדינת ישראל. זה כתוב ב„אמנה הפלשתינאית" וזה חוזר פעם אחרי פעם בכל החלטה, הצהרה או גילוי־דעת של אש"ף אל מרכיביה. בערבית „שלום במזרח התיכון" בשום אופן אין פירושו דרישה של מדינה ערבית לצד מדינה יהודית בארץ־ישראל המערבית. הפירוש הערבי הוא עקירתה של המדינה שבאשמתה אין שלום במזרח התיכון.

אכן, יש שם ויכוח, האם נתוך לגרש מפלסתין את כל היהודים שבאו אליה (הם וצאצאיהם) אחרי 1917, או שיש להסתפק בגירוש מתון יותר, רק של אלה שבאו אחרי 1947. אלה ואלה מביאים נימוקים בעד עמדתם.

כל מי שמנסה להבין את אש"ף מוכרח להגיע למסקנה, שהתביעה העיקרית שלו היא השמדת ישראל. זה חשוב לו הרבה יותר מעצמאותה של „פלסתין" במסגרת השלום הערבי. זוהי סיבה מוחלטת להתאבק שערפאת, חוואתמה, חבש וכדומיהם מדברים על כל ארץ־ישראל כמדינה ערבית ורואים בזאת רק תביעה מקסימאלית ובכוח המציאות יסתפקו במדינה בשלטונו של ערפאת בחלק

(המשך בעמוד 10)

هكذا من الأصل

התפוצות וישראל - שנה אחרי מלחמת יום הכיפורים

בקנדה מותחים ביקורת על ישראל

מאת בלה לנגוז, סופרת „דבר" בקנדה

העובדה המרכזית שבלטה בעת שערכתי את הראיונות הנחוצים לקראת כתיבת רשימה זו היא — כפי שניתן היה לצפות — חוסר אחדות ביחס כל קבוצות שונות של יהודים קנדאים לישראל של 1974. בהתאם לכך גם תופעות מסויימות הוערכו בצורה שונה — ואף הפוכה — על ידי אנשים שייצגו נקודות השקפה שונות. לכן יימצאו הדברים לפעמים לא־בהירים ודורשים מחקר מקיף יותר.

במשאל־סקר שנערך בקרב סטודנטים יהודים באוניברסיטאות השונות של טורונטו זמן קצר לאחר מלחמת אוקטובר, כשאל שהופנה ל־65 איש בגילים שבין 21—23, התברר — עד כמה שהדברים נראים קשים — שרובם נשארו אדישים לבעיה של ישראל בתקופה האחרונה. 46% מהסטודנטים שנתבקשו לענות על השאלות שעסקו בשאלות זהות יהודית בקנדה, הקשר לישראל, המלחמה וכד', החזירו אותו במקום כששמעו במה מדובר. „הבעיה אינה מעניינת אותי" — אמרו. גם מבין אלה שענו, הרי לפחות 31% החזו שהמלחמה „לא הזיזה" אצלם דבר והם אף לא עקבו באמצעי התקשורת בעת הקרבות. הדבר צורם במיוחד לאור העובדה: א) שהחינוך היהודי בקנדה מבוסס ברובו על הזיקה לישראל; ב) שרוב הסטודנטים הללו הציבו, כי אכן יש להם תודעה זהות יהודית.

בתוך התשובות מתברר שבקרב הנוער לא חל שינוי גדול ביחס לישראל של לפני ואחרי המלחמה, אבל 16.5% מהמשיבים ציינו שהמלחמה שיכנעה אותם שעליהם לעלות לישראל.

מכאן — דיבורים בעלמא — ועד לעליה בעתיד כנראה רחוקה הדרך. כל הגורמים שאליהם פניתי מציינים שמאז המלחמה לא רק שלא גדלה העליה אלא, להיפך, ירדה. יהושע בריאל, איש הסוכנות היהודית בטורונטו, אומד את שיעור הירידה בעליה ב־20—30 אחוז. תנועת העליה עכשיו — הוא אומר — נמצאת במצב סטאטי ולשליחי הסוכנות בקאנדה אין כמעט עבודה כשרות. עבודת השליחים עכשיו היא הרבה יותר „אידיאולוגית" והיא כוללת שמירת תודעת העליה בקרב תלמידי בתי־הספר והדגשת סכנת ההתבוללות על הדור הצעיר (באוטאווה בה נמצאת קהילה יהודית קטנה של כ־3000 איש, אחוז נשואי התערובת הגיע השנה ל־48% ואם יימשך הדבר בקצב זה, הרי תוך 20 שנה תיעלם הקהילה לחלוטין). לדעתו, הסיבה העיקרית לירידה במספר העולים לישראל איננה הסכנה הבטחונית הפיסית, אלא הקשיים הכלכליים־חברתיים בישראל הקשורים, כמובן, גם בנושא הבטחון. כדי למשוך עולים יש לשכנעם ברמת־חיים סבירה ולאחר המלחמה העמיק עוד יותר הפער בין רמת החיים ביבשת הצפון־אמריקאית ובין ישראל. יחד עם זאת, ידע בריאל לספר על משפחה שלמה שעלתה לישראל וחזרה בימים אלה לקאנדה, מכיוון שהבן הגדול הגיע לגיל גיוס והאם לא יכלה עוד לעמוד במתח של החשש לחייו כשייקרא לשורות צה"ל (עם זה, כנראה, צריך לגדול).

את החשש לקיום הפיזי כגורם בירידת שעור העליה מדגיש גם פרופסור נורמאן מיי, יו"ר ארגון הפרופסורים הקאנדיים לשלום במזרח התיכון ואחד מפעילי הקהילה היהודית בטורונטו. „יהודים רבים אינם מודים בכך עצמם וחוששים לחייהם והם מנמקים את השארותם בקאנדה בכך שיש בן גדול במשפחה שיצטרך לשרת בצבא וכו'" — הוא אומר.

תופעה בולטת ביהדות קאנדה שלאחר אוקטובר 73 היא מתיחת ביקורת על ישראל. כמו בחברה הישראלית החלו יהודים רבים שואלים עצמם מה בעצם קרה וכיצד זה קרה. נכון שהתשובה שנותן חלק די נכבד של היהדות פה — זה המייצג עמדה ציונית ברורה „לא־תבוסתנית" בלשונו — היא הטלת כל האשמה בערבים. לאחרונים מדביקים מיני כינויי גנאי ולא מוכנים כלל להקשיב לטענותיהם. אבל חלק אחר, די נכבד אף הוא, מאשים בהידרדרות את החברה הישראלית עצמה, על הרקבון שפשה בהתנהגותה, שתחת לשמש מופת הפכה גורם משחית, על חוסר הערכים שבה, על שאננותה.

לדעת פרופ' מיי, הביקורת הנוכחית היא חיובית: ראשית, אין היא הרסנית אלא בונה, מנסה למצוא מה יש לתקן וכיצד. שנית, היא מוצאה באדריכלתם אנשים שקודם נטו להתנכר לישראל והנה החלו פתאום מתעניינים ב„תופעה". „אין ספק" — הוא אומר — „שבעשור האחרון יש תהליך של ניכור בין היהדות לבין ישראל. בישראל גדל דור שלא ידע את יוסף, לא קשר קשרים עם הגולה. צמחה תרבות וערכים מוסריים משלה, ערכים שלא תמיד מובנים לנו כאן. למרבה הצער, לגבי רבים מאתנו ישראל היא מדינה לבנטינית וככזו אין לנו אותו קשר כפי שהיה בעבר. אבל המלחמה" — הוא מדגיש — „גרמה זעזוע בתהליך זה. הרבה יהודים הרגישו פתאום כמה הם קשורים לישראל, כמה שאלת קיומם קשורה בשאלת קיום ישראל". יחד עם זאת, מודה פרופ' מיי שיש סתירה בין התפתחות זו לבין עובדת הסטאטיות במצב העליה. הוא מסכים, שכל מה שהיהודים פה מוכנים לעשות למען ישראל מסתכם בתמיכה כספית (בטורונטו נאסף הסכום הגבוה בצפון אמריקה ביחס לגודל האוכלוסיה היהודית), בהדבקת כרזות, בחינוך שהם נותנים לבניהם ולפעמים גם בתמיכה פוליטית בעת ויכוח באמצעי התקשורת או בחתימה על פטיציה. נקודה. בסופו של דבר, הרי לא רע ליהודים פה. זו היא מדינה עשירה ביותר וגם בעת משבר הנפט העולמי קאנדה לא נפגעה. אין פרופסור מיי סבור, שבמקרה של סיבוב נוסף יהיו לחצים פוליטיים או כלכליים על ישראל מצד ממשלתו. „הלך הרוחות באוטאווה הוא פרו־יהודי ושר החוץ הקאנדי כבר הדגיש, כי קאנדה לא תיכנע ללחצים הן מבחינה עקרונית והן מסיבה פשוטה של אי־תלות".

דברים קשים והערכות שונות לאלה של קודמו משמיע פרופ' רות ויסטב — משפטן, פילוסוף ומשורר. פרופ' ויסטב, שביתו משמש לעתים קרובות מקום־כינוס לאנשי־רוח יהודיים, מעיד על עצמו שהוא אוהב־ישראל ולא השתייך מעולם לתנועת השמאל החדש. הוא מדבר בשם מה־שהיה־מכונה „הקבוצה האידיאליסטית" שבה הוא כולל אקדמאים, אנשי־רוח ואנשי אמצעי התקשורת. פרופ' ויסטב משתדל „לבטל הקורות" מבין הדברים שאמר קודמו.

ראשית, אומר הוא, אל נשלה עצמנו שהממשל הקאנדי הוא פרו־ישראלי או ציוני, כפי שרוצים היהודים לחשוב. אם תחול התפתחות מספירה, נגלה מהר מאוד להיכן נושבת הרוח. בקאנדה, שלא כמו בארצות־הברית, אין הקול היהודי מכריע בממשל המרכזי (בהבדל מהממשל המקומי של כמה פרובינציות, ובעיקר קויבק ואונטאריו. בשאר הפרובינציות הקהילות היהודיות אינן מהוות אלמנט חשוב ביחס למספר הכללי של האוכלוסין. ב.ל.). ואין צורך לקנוהו. יחד עם זאת, אף הוא אינו חושש מלחצים כלכליים על ישראל בעקבות סיבוב נוסף, וזאת עקב עשרה הבלתי־דלה של קאנדה, עושר שקשה כמעט לאמדו.

שנית, ומה שיותר חמור וכואב לו: מלחמת יום הכיפורים היא רק שלב בתהליך ממושך של ניכור שהתפתח בקרב „האידיאליסטים" בקאנדה מאז מלחמת ששת הימים. „אם תרצי" — הוא אומר בכאב — הדיבור המאפיין אותו — „מלחמת אוקטובר היא ההוצאה של כל התופעות שהחלו להתגלות מ־1967 ושגרמו לניכור שלנו". הוא מצביע על כך שבפעילויות ההדרכות ב„בית הלל" הולך וקטן מספר הסטודנטים הנוכחים בהרצאה לעומת לפני עשור. כשמגיע מרצה מישראל, צריך לחפש בנרות אנשים שיהיו מוכנים להאזין. הסיבה לכל אלה היא האכזבה בישראל, אכזבה מהתדמית שיצרה לעצמה, אכזבה מאי־הצדקת קיומה המוסרי כלפי כל ההצהרות שנוגעות לבעית הגולה. „מאז 1967 אנחנו שומעים הסטוטים כן להחזיר, לא להחזיר. המרצים ששולחת הממשלה הם ברובם אנשי צבא. כל התדמית שמצטיירת היא תדמית מיליטריסטית. ההסברה היא מונוליטית, מכוונת רק לאלה המאמינים אמונה עוורת בישראל, אלה שאינם אוהבים כל ביקורת. תמצאי בהם צעירים, זקנים וחסרי כשרון. הבעיות האנושיות של המדינה, הקשיים, מלחמת התרבויות, שינוי רמת החיים, חיי הרוח — כל אלה כמעט ואינם באים לידי ביטוי. פה. כל מלחמה נוספת רק מגבירה את התהליך במקום לשככו. אנחנו שומעים על שחיתויות בממשל, בהנהגה, על „דיסקונטים" ולאט־לאט נוצר הרושם של ישראל אמריקאית. את זה איננו צריכים" — הוא מסכם.

אבל גם פרופ' ויסטב מודה, בתשובה לשאלתי, שיש סתירה בין הטלת האשמה לבין העדר היוזמה לעלות ולנסות לשנות. לקושי הזה אין לו תשובה.

יהודי איטליה „מעורבים", אבל...

מאת גיליו דרונר, סופר „דבר" באיטליה, רומא

כאשר שואלים את היהודים האיטלקים על עמדתם כלפי ישראל עולה מיד הבעיה המאוזנת הנדושה זה זמן רב והיא: מדוע אין שואלים בישראל לעתים קרובות יותר מהי דעת יהדות התפוצות? מדוע לא מאזינים ליהודי הגולה? מדוע אף לא מתוכחים עליה? ומדוע מעוררת אפילו הביקורת המתונה והצדיקה ביותר תגובה נרגזת אצל הישראלים, הלוקים כביכול ב„אלרגיה" כלפי הביעה מדעת יהודי התפוצות?

אין כאן איש התובע לעצמו, או ליהודי הגולה בכלל, את הזכות להשתתף בהכרעות (אף כי הצעה הובאה למסד את זכותה של יהדות התפוצות לומר את דעתה) הכל תמימי דיעים שההכרעה הסופית מן הדין כי תישאר בידי אלה הנושאים באחריות. מה גם שמדינת ישראל היא המקום היחידי בו העם היהודי ריבוני באמת. מדובר כאן רק בחילופי דיעות והשקפות באורח שיטתי ובצורה מאורגנת. באשר נקודות הראות המגוונות ונסיון החיים של התפוצות עשויים להיות מכשיר יעיל ורב כוח לתועלת שני הצדדים גם יחד.

גם כאן נשמע הנימוק ש„רק מי שחי בעצמו במדינת ישראל ומכיר את מצבה רק הוא יכול לשפוט". אך על כך משיבים יהודי איטליה מיד, כי המידע המצוי בידיו של הישראלי המצוי מגיע בימינו תוך שעות לידיעת יהודי התפוצות. האחרים שואלים, מדוע חוששים בישראל שהדיון הפומבי בבעיותיה בקרב יהודי התפוצות „מזיק לישראל או מסכן אותה", בעוד שאותן הבעיות נדונות בפומבי ומעל דפי העתונות בישראל עצמה עוד בטרם מתעורר הויכוח הפומבי בתפוצות. כך ש„אויבי ישראל" אינם חייבים לשאוב אינפורמציה מהנאמר באסיפות ובעתוני יהדות הגולה, אלא יכולים להשיג את המידע ממקור־מקורם, ובישראל בפרט.

בתוך האווזה לשידורי ישראל, הישראלים נוהגים להשיב ליהודי התפוצות, הצפויים להשמיע מלת ביקורת, בתשובה הסטאנדארטית אך הנרגזת: „קודם כל — עלו לישראל, ורק אז תוכלו לדבר". תשובה זו של הישראלים מעוררת תגובה נרגזת לא פחות מפי היהודי האיטלקי: „גם אנו משלמים מסים למדינת ישראל". התוצאה הידועה מוליכה בדרך כזה היא התרחקות נוספת בין ישראל לבין התפוצות, כלומר ניכור בין ידידים.

ואגב, אשר ל„מסים מרצון", אותם משלמים יהודי איטליה לישראל, יש לציין שיחסית משלמים יהודי איטליה מס בשעור גבוה מאד לגולגולת, שיעור העולה על זה שבהרבה ארצות עשירות יותר.

המגעים עם הנציגויות המוסמכות של המוסדות הישראליים אינם משמשים כלי מתאים לקליטת קולות התפוצות — כזאת היא הדעה הרווחת כאן — ויש המוסיפים שלמגעים אלה אופי קונפורמיסטי ובלתי כן ומקשרים בין „השליט לבין עבדיו".

אך נשמעות גם הצעות מעשיות כגון: במקום לכנות אותנו בשם „אריסטוקרטים היושבים ליד שולחן הכתיבה", מוטב שהמנהיגים בישראל יעודדו את יהודי התפוצות לכתוב מכתבים למערכת ויפרסמו אותם, כדי שלא לאלץ את יהודי התפוצות להביע דעתם באמצעות מודעות בתשלום. מדוע לא יוקם מרכז להחלפת מכתבים בין ישראל לבין יהדות התפוצות?

עם זאת ברור לכל כאן שכולם שזכותה של ישראל להתייחס אך ורק לביקורת „יהודית אותנטית", ולא לביקורת המשקפת „קולות של האחרים", כלומר של יהודים החברים במפלגות הזרות הנובעת לעתים מאמביציות פוליטיות בתוך התפוצות עצמן. מקובל על הכל שביקורת מסוג זה פסולה.

לשאלה האם מלחמת יום־כיפור והאירועים מאז עירערו את אמונתם של יהודי איטליה בכושר קיומה של המדינה, משיב הרוב המכריע שישראל השכילה להתגונן בגבורה ובכשרון הראויים להתפעלות ובכך הוכיחה שהיא מסוגלת לעמוד גם בעתיד אף בפני קשיים יותר גדולים. דעה זו רווחת בעיקר בתוך הציבור הרומאי, בו מגיבים היהודים בדרך כלל ברגשנות. אלה בטוחים שבמלחמת יום כיפור נחלה ישראל נצחון מפואר ובלא. והראייה — „חצינו את התעלה", ו„רק חבל שלקחו מאתנו את פרי הנצחון".

אולם ככל שהשואל „מבפנים" ברחבי איטליה ומגיע אל הצפון „המפוכח" יותר וככל שרמת השכלתם של הנשאלים גבוהה יותר, כן נשמעת בבירור יותר הדעה שלהגנתה המוצלחת של ישראל תרם הסיוע מן החוץ. התלות החד־צדדית של ישראל בארה"ב מעוררת כאן דאגה, ויש הסבורים שעל ישראל לגלות יותר גמישות וכושר תמרון בתחום מדיניות החוץ ולפתח ידידות עם מדינות אחרות, אפילו עם ברה"מ (הם שאין יודעים כאן מה עלול להיות המחיר ל„ידידותה" של ברה"מ.).

לא חסרים, כמובן, גם פסימיסטים, ואלה הם על פי רוב יוצאי מרכז אירופה. אחד מהם, הבקיא בתורת היהדות, אומר: „האופטימיות היא תכונת אופי היהודי, אלא שלעתים זוהי אופטימיות מתוך אשליה עצמית. והראיה — הנביא ירמיהו, נביא החורבן והקינות, לאחר שספד את קינותו, הלך ורכש לעצמו חלקת שדה בענתות שליד ירושלים"...

בני הדור הצעיר, היהודים בדרך כלל את המתרחש בעולם, מגלים ענין רב בבעיות ישראל. הרואים את הדרך שתוביל אל השלום במדיניות של הרפיית מתח פרוגרסיבית. אך גם אלה אינם מטילים ספק שבעת הצורך תהיה ישראל מסוגלת לעמוד על נפשה, כמקודם. אם אמנם קיימת האפשרות לאותה „הפגה המתוארת" — שאלה זו אינם מרבים לשאול. „בינינו לבין עצמנו" מודים, כי „הגבולות הישנים אינם ניתנים להגנה". אך „כלפי חוץ" תוקפים בחריפות את ה„סיוניסטים". כאן באה לידי ביטוי אותה הסכנה של התחשבות ב„קולות הזרים". הנוער היהודי נוכח דיבו בכולו שמאלה ואינו מוכן לבוא לידי עימות עם השמאל „הרשמי", כלומר הקומוניסטי לעניינה. אם בכלל זה בוטחים על הסברה, עניינה של ישראל בקרב הלא־יהודים־וצעירים יחד עם זאת קרע פוליטי בנפשו של הצעיר היהודי, בבחינת „לויאליות כפולה". אין זה נראה כמסייע את בעיית ישראל.

בגרמניה אין חוששים מאנטישמיות

מאת נחום אורלנד, סופר „דבר" בגרמניה

מלחמת יום הכיפורים היתה מלחמת העם היהודי כולו והטביעה את רישומה גם על הקהילות בגרמניה, העוקבות בחרדה אחרי הנעשה בארץ. „האם המלחמה הזאת ערערה את הבטחון בעליונותה הצבאית של ישראל ועוררה חרדה לקיומה?" ד"ר האנס לם, נשיא קהילת מינכן מאז 1970, אומר: „השלינו את עצמנו שהערבים אינם מסוגלים להשתמש בנשק מודרני. לישראל עדיין יתרון טכנולוגי אבל לא כמו ב־1956 וב־1967. כל מלחמה הבאה קשה יותר. על כן יש לנסות למנוע את המלחמה הבאה ולא לנסות לזכות בה. אשר לקיומה של ישראל, היום כמו ובעתיד, אין כל יכול לאויש". דומה לזו היא עמדתו של היינץ גאלינסקי, נשיא קהילת ברלין וחבר המועצה המרכזית של יהודי גרמניה (כמו לם). „יש לבכות כמה השקפות שדבק בהן כמה התנשאות, בדבר עליונות בלתי מעורערת. איני יכול להביע את דעתי בעניינים צבאיים. אבל אמונתה של הקהילה היהודית בהמשך קיומה של מדינת היהודים לא התערערה ולאור אמונה זאת היא תמשיך את פעילותה למען ישראל".

ד"ר האנס לם הוא איש מלא מרץ בן 62. ב־1940 עדיין למד בבית־הספר ללימודי היהדות מיסודו של ליאו באק בברלין. אחר כך היגר לאמריקה ועד 1946 היה פעיל בארגונים ציוניים אמריקאיים. בין 1955 ו־1961 היה אחראי לעניני התרבות במועצה המרכזית של יהודי גרמניה ועתה הוא מנהל מחלקה ב„פולקסהוכשולה" (מעין בית־ספר למבוגרים) במינכן. הוא סופר פורה, מתרגם ומרבה לפרסם מאמרים בשאלות אקטואליות. השקפת עולמו ליבראלית. לדעתו עדיין לא הגיעה ישראל ליחס הנבון לרוב ארצות הגולה ובמיוחד לגולת אשכנז, התורמת למגבית יותר, יחסית, מאשר יהודי אמריקה או צרפת. אם איננו טועה, רק יהודי הולנד תורמים יותר מיהודי גרמניה. ובכל זאת רואים בהם את „הפסולת של העם היהודי". זה כואב. ואין בזה חכמה. העיקרון של „כל ישראל חברים" נזנח. אבל „אנחנו מקווים לנצחון השכל הישר". לדעתו לא השפיעה סכנת המלחמה לרעה על סיכויי העליה: „מי שהחליט לעלות, יעלה, ולא ישנה את דעתו בגלל מלחמה". איש ישראלי בתפקיד רשמי בכיר בגרמניה, שביקש להישאר בעילום שם, אמר לי בקשר לכך: „שאלת העליה איננה רלוונטית, באשר שאין כמעט עליה. היהודים כאן מקדישים תשומת־לב למתרחש בארץ מסיבות סוביקטיביות: קיומה הוא הגיבוי היחיד לבטחונם העצמי כלפי הגרמנים, מאחר שקשה להם להשתלב בין הגרמנים, שהם נטע זר בתוכם. ברובם שרידי המחנות, שמוצאם לא מגרמניה ויהודים בישראל". היינץ גאלינסקי אומר: „אם אפשר בכלל לדבר על עליה מגרמניה, מובן שהסיכוי לה פחות בגלל המצב במזרח התיכון. ברור שאנשים אינם רוצים להגר למקום שיש בו סכנת מלחמה, ביחוד אם הם פליטי רדיפות. בכל זאת לא השתררה כאן בהלה". לשאלה אם הוא סבור שצפויה מלחמה חדשה בקרוב ענה גאלינסקי: „אני רק יכול להביע את משאלתי, שהדברים לא יגיעו לכך. מימוש משאלה זו אינו תלוי בישראל אלא בשכנותיה ובייחוד בסוריה. אני בטוח שהעם היהודי רוצה בשלום".

האם יש לצפות לכך שגרמניה תפעיל לחצים פוליטיים וכלכליים על ישראל במקרה של סיבוב נוסף? ומאידך כיצד יבואו לחצים אלה, מהממשלה, מחוגי משק וכספים, מחוגי שמאלניים? ומהו הכוח הפוליטי שהיהודים בגרמניה יכולים להפעיל אותו נגד לחצים אלה?

לדברי האנס לם „אין סימנים לכך שהממשלה שמידט תהיה ידידותית לישראל פחות מממשלת בראנדט. הייתי עם בראנדט בישראל. התחזקה בי הדעה שהוא עומד לצידה. גרמניה רוצה ביחסים טובים גם עם ארצות ערב, וזאת לא הפתעה. גם ניקסון רצה, וגם פורד רוצה זאת. גרמניה תרצה ותוכל להפעיל לחץ על ישראל פחות מאשר אמריקה של קיסינג'ר".

„ייתכן שיבואו לחצים מצד גורמים שמאליים (כיהוד בחוגי האוניברסיטאות) ומצד חוגי התעשיה והכלכלה, שיש להם אינטרס ביחסים עם ארצות ערב, ובביחוד בפרוייקטים העשייתיים בחוץ", אמרה לי אישיות ישראלית בגרמניה. יהודי גרמניה אינם יכולים לגייס כוח פוליטי נגד לחצים כאלה. הם אינם גורם במפלגות, בעתונות, בבנקאות ובתעשיה ואף לא בחיי התרבות והאמנות. ההשקפה הפסימית הזאת איננה נחלתם של חוגים יהודיים רבים, המאמינים שיש להם מעמד חברתי גבוה ומשקל כלכלי, ובייחוד מסחרי־תרבותי רב.

„לחץ יהיה הביה, ולא רק בקשר עם סכנת חידוש המלחמה". „חוגים ערביים מפעילים לחצים זה שנים, בייחוד על חוגים כלכליים, ויש גם לחץ פוליטי שיסודו כלכלי. מחוגו נגד נטיונות החרם הערבי להשפיע על הכלכלה הגרמנית. ואנו עוקבים אחרי ההתפתחות. נעשה הכל כדי שיכובדו זכויות המדינה היהודית". גם גאלינסקי אומר שייתכן לחץ מצד חוגים שמאלניים באוניברסיטאות, ומזכיר את התערוכה האנטי־ישראלית שהתקיימה באולמי הטכניון. „עבודתה של הקהילה היתה ברורה. לאחר התקריות דיברתי עם פרופסור שטיין, הסנאטור לעניני חינוך, שלתנו מכתב לפרופסור ויסקובסקי, נשיא הטכניון, הסבנו את תשומת־ליבו לכך שתופעות אנטי־ישראליות אינן מוסיפות לתדמיתן של ברלין ושל האוניברסיטאות הברליניות. במכתב נוסף ששלחתי לויסקובסקי דרשתי ממנו לנקוט אמצעים שימנעו את הישנותן של תקריות כאלה. ויסקובסקי הבטיח לנקוט אמצעים. ועלינו להמתין ולראות איך יתפתחו הדברים". גם ד"ר לם וגם גאלינסקי לא רצו לומר מהם האמצעים שהקהילה היהודית תוכל להשתמש בהם בעת הצורך נגד לחץ על ישראל מצד הממשלה, אם יהיה לחץ כזה. ד"ר לם הסתפק ב„אין הגינה" לאקטני... וגאלינסקי אמר: „הקהילה היהודית במערב ברלין ידעה תמיד להציג את נקודת־הראות הישראלית בפני הציבור. ושובה: שלום המפלגות בסיאום וראשי העיר קלר ושיין הפגינו עמדה אוהדת מאוד כלפי ישראל. הפעילות שלנו בכיוון זה לא התחילה הבנה. היא נמשכת שנים רבות. בעבר התרענו על סכנת הרדיקאלים והניאונאציים מימין. עתה אנו מתריעים על סכנת הרדיקלים משמאל, עם ספיחיה האנטי־ציוניים והאנטי־ישראליים. ההזדהות עם המדינה היהודית היא עקרון ראשוני שלנו".

„יהודי גרמניה אינם חוששים לעתידם ואינם פוחדים מאנטישמיות. באוסטריה הרגשתי באנטישמיות יותר מאשר פה", אומר ד"ר לם. „אבל רוב יהודי גרמניה קשורים קודם כל לישראל. ב ל י ב ם הם בישראל".

בראיונות קצרים אלה עם שני חברים חשובים בהנהגה המרכזית של יהודי גרמניה וגם אישיות ישראלית (בגלל הקיפה הבגרה לא הנחתי להביע ראיונות אצל אישים אחרים) באו לביטוי חלקי הרוח האופייניים ליהודי גרמניה. הם אינם חיים בפחד מפני אנטישמיות, אך הם מרגישים את עצמם קשורים לישראל, ואוהבים שהם בונים לעשות הכל כדי שהאינטרס שלה יכובד בגרמניה. מאלה „הנאמנות הכפולה" איננה בעיה אצלם. הם מאמינים בהצטופם ההכרתית ובגבלה משולמים במח. בזה הדקא בכך מפקפקת האישיות הישראלית, הבכירה את המצב בגרמניה לאשורו.

השפעת הערבים גוברת בדרום־אמריקה

מאת אגון פרידלר, סופר „דבר" באמריקה הלטינית

ברוב חוגי הציבור היהודי בדרום אמריקה אין חרדה לעצם קיומה של מדינת ישראל, גם אם יהיה עליה לעמוד בהתמודדות צבאית נוספת עם ארצות ערב. אבל יש חוסר בטחון בכושר העמידה של היהודים במערכה פוליטית למען ישראל באמריקה הלטינית, בגלל הכוח הגובר של האוון הערבי בדרום־אמריקה והלחצים הפוליטיים והכלכליים שלהם.

אלה המסקנות בסדרת שיחות שקיימתי עם עסקנים יהודים באורוגוואי, ארגנטינה וצ'ילה.

חוסה ירוחלימסקי, עורך „השבועון העברי" במונטיבידיאו, אומר, כי הצרה היא שהערבים חושבים שנצחון על ישראל כבר איננו מטרה בלתי־אפשרית. „המחדל הישראלי העיקרי אינו צבאי אלא פסיכולוגי, ואין להקל ראש במבוסה פסיכולוגית במלחמה עם הערבים". ירוחלימסקי סבור שישראל תנצח אם יכפו עליה מלחמה נוספת, אף כי כל מלחמה תהיה קשה יותר מן הקודמת. הוא אומר, כי הישוב באורוגוואי מזדהה עם מדינת ישראל ויגביר את תרומתו לגביה בעתיד כפי שעשה בעבר. העליה תלויה בגורמים מקומיים יותר מאשר במצב בישראל. אבל התקדמות ניכרת לקראת שלום תכריע את הכף אצל מהססים רבים.

גם פרופ' מנואל טננבאום, מומחה להיסטוריה יהודית ואחד האינטלקטואלים הבולטים ביהדות אורוגוואי, מוכן שיהודי אורוגוואי אינם חוששים לקיומה של ישראל. הם כבר התרגלו במידה מסויימת להידיעות על משלוחי־נשק גדולים מרוסיה לערבים ועל איומים, ויש להם אמון בארצות־הברית, התפעל למען ישראל אולי לא בגלל אהבת ישראל אלא בגלל שיקולים גלובליים. טננבאום פסימי לגבי הכוח הפוליטי של יהדות אורוגוואי, שאין לה כלים כדי לעמוד נגד לחצי הערבים, אבל הוא אופטימי לגבי הזדהותו של הדור השני עם מדינת ישראל ועם העבר היהודי. בקרב משכילים רבים התעוררה צמא התעניינות בהיסטוריה היהודית, לדבריו.

דב אולסקר, נשיא הקהילה האשכנזית במונטיבידיאו אינו מאמין שהמלחמה תתחדש בקרוב, גם אם אין סיכויים לשלום מידי. ואם בכל זאת תפרוץ המלחמה, הוא סבור, יהיה הנצחון הישראלי קל יותר מאשר באוקטובר אשתקד.

אולסקר חושב שקשיי הקליטה בארץ מרתיעים עולים יותר מהמצב הבטחוני. הוא אומר שאם תשתפר הקליטה החברתית והכלכלית יש לצפות לגידול רב בעליה. יהודי דרום־אמריקה הם אנשים משפחתיים, ורוב ההורים שבניהם עלו לישראל רוצים ללכת בעקבותיהם.

אולסקר צופה למערכה פוליטית כבדה, וגם ללחצים מצד ידידים על ישראל, אבל הוא סבור שישראל תוכל לעמוד במערכה זו. הנימוק של „אין ברירה" משכנע לא רק יהודים, יש לו משקל לא מבוטל גם כלפי גויים.

יעקובו קובדלוף, נציג הועד היהודי האמריקאי בדרום־אמריקה, היושב בבואנוס־איירס, אומר שרוב יהודי ארגנטינה אינם סבורים שיש סכנת מלחמה במזרח התיכון; לדעתו יש לישראל סיכויים לנצח אם ייכפה עליה „סיבוב" נוסף. הוא פחות אופטימי לגבי התמיכה הפוליטית שיכול הישוב היהודי בארגנטינה לתת לישראל. והוא מצטער לראות הנוער היהודי הרואה את ישראל דרך המשקפיים המעוותים של השמאל האנטי־ישראלי. מובן שלא כל הנוער היהודי כזה. אבל בעיני רוב הנוער חשובה „התדמית הפרוגרסיבית" של ישראל יותר מהשיקולים המציאותיים. עניין העליה מורכב מאד, אומר קובדלוף, ולא תמיד קשורה הנכונות לעליה במצב הבטחוני בארץ. המשימה החשובה ביותר של יהדות ארגנטינה היא לחזק את ההזדהות היהודית של הנוער. זה יביא גם לעליה.

ד"ר נחמיה רסניצקי, נשיא ה„דאיא" (הארגון המייצג את יהדות ארגנטינה) טוען שהנצחון הצבאי של ישראל במלחמת יום הכיפורים על אף המחדל, חיזק את ההכרה שקיומה של מדינת ישראל איננו ניתן לערעור. הפתיחה שהתעוררו בימים הראשונים של המלחמה נעלמו כאשר השתפר המצב בחזיתות. רסניצקי מודאג לא פחות מקובדלוף מהשפעת התעמולה העויינת לישראל על הנוער היהודי. לדעתו, יש שיתוף־פעולה מוזר בין קומוניסטים, טרוצקיסטים ופאשיסטים כשמדובר ביצירת אווירה אנטי־יהודית ואנטי־ציונית. עד עתה לא נמצאו אמצעים יעילים נגד תעמולה זו. אלא השינויים בארץ, שיביאו לשינויים גם במימסד הציבור בגולה, יעזור לשפר את התדמית של ישראל והציונות בעיני הנוער.

ד"ר רסניצקי סבור שלא תפרוץ מלחמה נוספת בקרוב, מפני שברית־המועצות איננה מעוניינת בכך. הוא רואה שינויים חיוביים במפה הפוליטית במזרח התיכון, רואים לא רק בסאדאת מדבר אחרת: גם רבין אומר דברים שגולדה לא אמרה אותם. ד"ר רסניצקי סבור שהתקדמות ניכרת לקראת שלום תגדיל את ממדי העליה מדרום־אמריקה, ובעיקר יעלו יהודים שיש להם קרובים בארץ.

ד"ר היל סינאי, נשיא הועד המייצג של יהדות צ'ילה, אומר שיהודי צ'ילי אף אינם מעלים על הדעת את האפשרות שישראל תיחרב. „קיום ישראל הוא הוויה לקיומנו", הוא אומר. ד"ר סינאי מודאג בגלל ההתערבות הסובייטית במזרח התיכון, אבל איננו סבור שמלחמה תפרוץ בקרוב. אם היא תפרוץ, אין לו ספק בנצחון ישראל. לדבריו, אין תקוות רבות בכושר הפעילות הפוליטי של הקהילות היהודיות באמריקה הלטינית. אבל יש לחזק את שיתוף־הפעולה בין הקבוצות היהודיות והגורמים היהודיים המקומיים, למען תיאום פעולות ההסברה.

ביזון שכל זה קל ולא בוהלמי היות בקרב היהודים בדרום־אמריקה. אבל בישראל זה אפשר ללמוד שהלך גיבור בהיהודים כאן מאמין במהות של ישראל לעמוד בכל מכוח, צבאי ופוליטי. וכי הציבור היהודי בדרום־אמריקה אינו רואה את עצמו כמורב בעל כוח בתנאים הפוליטיים הביצוניים של היבשת הלטינית.

נימוק להצטרפות: הכדורגל האסיאתי

[illegible] ד"ר זרח ורהפטיג [illegible]

הוא ראה בכך סיבה נוספת להתגברות השנאה נגד היהודים וישראל, [illegible]

שיחה עם רבה של בריטניה

(המשך מעמוד 9)

השאיפות הלאומיות, דבר שכשלעצמו יתן דמות מיוחדת למדינת ישראל בתוך משפחת העמים ולהגשים את חזון הנביאים של ישראל כאור לגויים. לא הקדשנו תשומת־לב ראויה למאבק הרוחני, וברוב טרדות העולם הפוליטי הזנחנו את ההסברה והסתפקנו בחינוך הדור על ערכי התורה והמוסר.

שאלה: האם, לדעתך, יכולה המנהיגות הדתית מחוץ לישראל להרים לתחזוקת מגבותה הרוחנית של האמונה היהודית?

הרב יעקובוביץ: ייתכן שבנושא זה יכולה להיות לגולה השפעה גדולה יותר על היהדות מאשר לישראל. יש לנו פרספקטיבה טובה יותר בנושא זה. אנחנו מרוחקים יותר מבעיות היום־יום. איננו מעורבים בפוליטיזציה של החיים היהודיים בישראל. כל אלה יכולים לסייע לנו להדליק ניצוץ של גישה חדשה בתנועה הציונית. אנחנו יכולים לעשות זאת בהצלחה גדולה יותר משיכול לעשות כור־ההיתוך הישראלי, כאשר האופקים שמסביב מוגבלים יותר. לכן אני מנסה לגייס צוות אינטלקטואלים ומנהיגים רוחניים במאמץ לעצב מחדש את מערכת החינוך בארץ ולקרבה אל המקורות. להחדיר לתוך בתי־הספר הממלכתיים חינוך לאמונה ולשמירת־מצוות ובזאת לפתח את הרגשת הזהות היהודית המבדילה אותנו מן העמים. בעולם זה, שבו התמוטט חוק המוסר, זקוקים אנו לישראל חזקה מבחינה מוסרית. ישראל ככוח מוסרי גדול חשובה יותר מאשר שיגור נציגים למשחקים אולימפיים או לתחרויות של מלכות יופי. אינני יכול לזכור, כדיה זאת היא נחלתם של כל היהודים. אבל אני מעריך, שהיא תתקבל בעתיד בקהילות היהודיות בתפוצות כמו יותר מאשר בישראל. רק כך נוכל להתגבר על הבעיות העצומות הניצבות בפנינו. „הפרדת־הכוחות", הכנות למלחמה, מסע־זותמן דיפלומטי — כל אלה בלבד לא יפתרו בעיות אלה. המשבר עמוק הרבה יותר. השאלה היא: האם הקיום היהודי הלאומי בישראל עדיין ממלא תפקיד בקידום האינטרס האנושי הכללי או שמא פגה חיוניותו של העם היהודי לגבי האנושות. אם אמנם פגה חיוניות זאת, הרי אולי צריכים אנו, פשוט, להיעלם מבמת ההיסטוריה בשקט, כפי שעשו אומות גדולות מאתנו בעבר ומבלי כל הרעש הזה שאנחנו מקימים סביב בעיית „הקיום היהודי" כיום.

שאלה: האם אתה רק מותח ביקורת על הפוליטיזציה של החיים היהודיים בישראל או שיתרה מזאת: אתה סבור שעבר זמנן של המפלגות הדתיות?

הרב יעקובוביץ: אני אומר שבעבר היתה הצדקה לקיומן של מפלגות דתיות. לא היה קיום חינוך דתי בארץ בלי מפלגות דתיות. לא היו קיבוצים דתיים בלי מפלגות דתיות. לזכותן של המפלגות הדתיות יש לזקוף את הבטחת הזהות הדתית כמעט בכל צורות החיים בישראל. כיום אנחנו חיים בעידן חדש. אלא שאנחנו עם שמרני מאוד בכל הנוגע לשינויים מוסדיים או אידיאולוגיים. לא רק במפלגות הדתיות המדובר. כל המבנה של החברה הישראלית כיום הוא מיושן. המפלגה קיימת במתכונת טרום־ממלכתית. הסכסוכים הדתיים והמאבקים הכלכליים מתנהלים במתכונת טרום־ממלכתית. לא התאמנו עצמנו לצרכיה של המדינה, שלא לדבר על צרכיה של המדינה אחרי מלחמת יום כיפור המחייבים עקירת כל הסיבות למחלוקת פנימית. התשובה היא הקמת ממשלת חירום לאומית שתהא מורכבת ממיטב המוחות וללא זיקה למפלגה כלשהי. מחלוקות פנימיות אינן אלא מותרות בשעה זאת של סכנות כה חמורות.

אני ציפיתי, שהיסוד הדתי בישראל יהיה החלוץ לפני המחנה ויפעל לסילוק מריבות־העבר. אך לרוע המזל —, אכזבו הדתיים. הקרבן הגדול ביותר של הקוטביות הפוליטית בישראל. גם אנחנו חושבים במושגים שאבד עליהם כלח. זקוקים אנחנו לכמה מהפכנים כסוגו של הרב קוק ובעלי־חזון דומים. אני בטוח שהם יופיעו. אבל כיום המצב הוא עגום למדי, הן מבחינה דתית והן מבחינה מדינית.

שאלה: כיצד השפיעה מלחמת יום כיפור על היחסים בין היהדות לבין דתות אחרות, במיוחד על היחסים עם שתי הכנסיות הנוצריות הגדולות?

הרב יעקובוביץ: מלחמת יום כיפור החריפה את העימות בין היהדות והאיסלם מצד אחד ובין היהדות והנצרות מצד שני. המוסלמים הגיבו אחרי המלחמה כגורם דתי מובהק והעלו את ירושלים בראש, מטעמים דתיים ולא רק פוליטיים. התגובה הנוצרית היתה דומה. הנוצרים, מטעמים תיאולוגיים, מעולם לא קיבלו את רעיון שיבת־ציון. הם מאמינים שהיהודים גורשו מארצם ופוזרו בעולם כעונש על סירובם לקבל את כריסטוס. הנצרות אינה יכולה לקבל את העובדה שהאינטרפרטאציה היהודית לחזון הנביאי של שיבת ציון היא הנכונה ואילו האינטרפרטאציה שלהם — כוזבת.

מלחמת יום כיפור העניקה, כנראה, ולו גם בתת־ההכרה, עידוד לאותם יסודות בנצרות המוכנים להכיר בעובדת קיומה של מדינת ישראל. לכן ציננה המלחמה את היחסים הדיאלוגיים של הכנסיה הקאתולית והכנסיה הפרוטסטאנטית עם העם היהודי. במיוחד בא הדבר לידי ביטוי בנושא ירושלים, אך גם בתחום רחב יותר.

יחסינו האישיים עם ראש הכנסיה האנגליקאנית, הארכיבישוף מקאנטרבורי, ד"ר ראמזי, ועם ראש הכנסיה הקאתולית הקרדינל הינאן הם ידידותיים מאוד, ושני אישים אלה מוכנים תמיד לסייע בנושאים הומאניטריים כגון מצוקת יהודי ברה"מ ורדיפות יהודי ערב אך בעניין ישראל שותקות הכנסיות. התוקפנות הערבית ביום כיפור מעולם לא זכתה לגינוי מהכנסיות הנוצריות.

מלבד הסיבה התיאולוגית להסתייגות זאת קיימת גם סיבה נוספת: יחסי הנצרות עם „העולם השלישי". איזור זה הוא כר־הפעולה היחיד שנותר להתפשטות נוצרית פוטנציאלית. לכן נזהרת הנצרות מאוד שלא לפגוע ב„עולם השלישי" על ידי גילוי אהדה יתרה לישראל. בבריטניה ובמקומות אחרים בעולם נעשו מאמצים רבים כדי לזכות באהדת הכנסיות הנוצריות ולשכנע לפחות לאהדה בשל חילול־הקודש המחפיר שבא לידי ביטוי בהתקפה הערבית ביום הקדוש ביותר ליהדות. אך בכללו של דבר, מאמצים אלה לא עלו יפה. הכנסיות הנוצריות לוקות עכשיו בשתיקה כפי ששתק הוואטיקן בזמנו נוכח טבח יהודי אירופה על ידי הנאצים.

שלמה גינוסר

שלום במזה"ת

(המשך מעמוד 9)

מארץ־ישראל. העמדה היסודית באש"ף שוללת בתכלית כל השלמה, ולו גם לזמן קצר ביותר, עם קיומה של מדינת ישראל. גם זה כולל בתכלית את המודלים המדיניים של סאדאת, אף־על־פי שבראשית הנדבך מאבקים לסאדאת שבעצמו של דבר גם הוא רוצה בהשמדת ישראל, ב„שלום צודק וקבע במזרח התיכון". לדעת אש"ף הבראת החברה הערבית תלויה בכך שישבוע את ישראל בסייף ולא ב„סיאנס", במלחמה ולא בהגבולות מדיניות.

„שינויים קלים בניסוח ידיעות הוך הרבים בערב, מביא לשיבוי מדיני גדול. בגלל שיבוש מדיני כה כותבים בעולם על „סירוב של ישראל שתסכים לשיחות עם ארגון השחרור הפלשתיני". זו אי־הבנה יסודית. אש"ף לא פנה כלל לשום גורם שיבקש או ידרוש מישראל לשוחח אתו. אש"ף אינו מוכן לשוחח שיחות עם ישראל, עם ישראל אש"ף מדבר רק בשפת הטרור. אש"ף רוצה להגיע למעמד חוקי כלשהו באו"ם — לא כדי להידבר עם ישראל, אלא כדי לנהל עם תעמולה למען רעיונו: השמדת ישראל. בסופו של דבר הוא רוצה לקבל באו"ם את המושב שתופסת כיום ישראל.

אש"ף מסכים לבוא לועידת ז'נבה (אם יסכימו), מפני שהוא אינו מחייב הידברות כלשהי עם „האויב הציוני". הוא רוצה להיות שם לא כדי שההסכם שיצבע יהיה לפי דעותיו, הוא רוצה להיות בז'נבה כדי למנוע מצב שבו המדינות הערביות יסכימו לדברים שאש"ף אינו יכול להסכים להם בשום ברייתו. בלשון פשוטה: אש"ף רוצה להיות בז'נבה כדי להבשיל את כשלון הועידה.

כי עמדות עמנואל יהודה ושיכרון הם „אתניים". כדאי לו להבין להקוקבע הוא מה שהם אבידן לגבי עתיד בכליומה ישראלית.

לעומת זאת הערבים המתונים, הם האומרים שהנושא האקטואלי הוא להשיג נסיגה ישראלית לקווי סביבת הנפט, לגבולות שישראל ישבה בהם עד 4 ביוני 1967 ואחר־כך נראה... הם מאמינים שקל יותר להביס במלחמה ישראל קטנה מאשר גדולה. קל יותר להגיע לתל־אביב מעזה ומקלקיליה מאשר מהמקומות הנוכחיים.

הבנת מציאות זו אינה מחייבת אלי מסקנה מדינית זו או אחרת. אבל היא הכרחית כדי שלמסקנה המדינית שלנו יהיה הגיון פנימי מעלה. אי־אפשר להשיב על דברים אלה בטענה־„לא־טענה": ובכן, פירושו של דבר, כי לעולם לא יהיה שלום עם ישראל־ערבי. זו טענה של מי שרוצה מאוד שפאטה מורגאנה הנראית לו תהפוך מציאות. עניני לאים רק מי שמבחין בין מאוים למצוח מהדרנאה.

נכון, במציאות של 1974 אין עדיין בהגיג ערבי שהשמדת ישראל חדלה להיות מטרה נכספת בציבור. יש הרואים בזאת מטרה רחוקה ויש הסבורים שזו מטרה קרובה. אלה ואלה אויבינו.

ישראל הרבה יותר חזקה ומסוגלת בהרבה יותר היחיד כמו הקיימת עתה תוכל, ברבות הימים, לעקור מלב הערבים את אשליית ההשמדה. עקירת אשליה זו (גם לגבי העתיד הרחוק) היא תנאי ראשון להסכמה ערבית לשלום עם מדינת ישראל.

באיר בראזי

הנהלת הסוכנות היהודית לארץ־ישראל

קרן החנוך לישראל

מכרז בניה ק/191

לבנית 2 מעונות יום (בנטועה ובזרעית)

ע"ש מרק סטון

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית 2 מעונות יום (בנטועה ובזרעית).
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח כולל של כ־300 מ"ר לכל מעון.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום א', 22.9.74, במחלקת הבנין, הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 350 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ד', 9.10.74, הפגישה ליד המועצה האזורית מעלה הגליל בשעה 10.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצויינת בסעיף 3 לעיל עד לא יאוחר מיום ד' 23.10.74 שעה 13.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. על הקבלן להמציא אישור מתאים מרשם הקבלנים על ההיקף הכספי שהנו רשאי לבצע. בלעדי אישור זה לא יימסר לו החומר למכרז.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

קופת חולים

של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

לבוגרות שמינית!

נותרו מקומות מספר

למועמדות לבתי ספר לאחיות מוסמכות דלהלן:

1. ביה"ס לאחיות ליד המרכז הרפואי סורוקה בנגב באר־שבע 057—72111
2. ביה"ס לאחיות ליד בית חולים קפלן רחובות 054—56981
3. ביה"ס לאחיות ליד בית החולים השרון פתח־תקוה 03—907575
4. ביה"ס לאחיות ליד ביה"ח המרכזי לעמק עפולה 065—23061
5. ביה"ס לאחיות ליד ביה"ח מאיר כפר סבא 03—925317

נא לפנות ישירות לבתי הספר.

מרכז קופת חולים

חיל.

אבא שלי קבל חופשה קצרה. עזור לו להגיע הביתה - תן לו טרמפ!

רוני

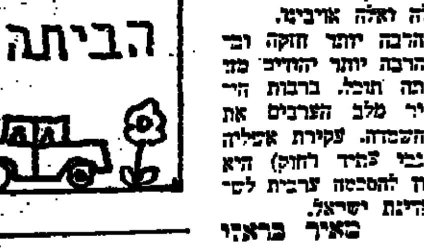

הישראלי וסביבתו + הישראלי וסביבתו + הישראלי

חיפה

עשן וצחנה

מאת עמוס כרמלי

סקר שערך בימים אלה משרד הבריאות על זיהום האויר בחיפה מצביע על עליית ריכוזי הזיהום מעיד על סכנה קרבה והולכת אם לא יינקטו הצעדים הדרושים לריסון העלייה הזו.

"אנו במצב שעדיין אינו בגדר סכנה", אך כל הסימנים מורים, ועלינו להגביר את הפיקוח. אם אנו רוצים לבטל את גבול "הסכנה" ביום מן הימים הלא רחוקים — אמר לי יוסף אביסר, מהנדס התברואה המחוזי של משרד הבריאות.

בחיפה מרוכזים כל הגורמים להתהוותה של בעיית זיהום אויר. ריכוזם של מפעלי תעשייה גדולים באיזור המפרץ (ביניהם מפעלים הפולטים גאזים המכילים חמרים רעילים). התנאים האקלימיים באיזור. והר הכרמל העוצר את התנדפות הגאזים, בתנאי רוחות ממערביים, מגבירים את סכנת הזיהום. על מפה התלוייה בלשכתו של מהנדס התברואה המחוזי נעוצות סיכות, המסמנות את המוקדים העיקריים. אך לא צריך להגיע עד למפה זו כדי להבחין בשובלי העשן, המיתמרים מארובות של חברת החשמל, בתי הזיקוק, "כרמל כימיקלים ופוספאטים", "חיפה כימיקלים" ועוד ארובות של מפעלים נוספים, המתרמים את חלקם לזיהום האויר שאנו נושמים.

הכל מכירים בסכנה הקרבה — אם לא יינקטו צעדים כדיים לריסון הגידול בזיהום. אך חרף זאת לא נקט עדיין משרד הבריאות כל פעולה ממשית נגד שום מפעל מזהם, זולת בית-החרושת "נשר". הפעולה שנקט המשרד נגד מפעל המלט — הסירוב לחדש את רשיונו והגשת תביעה פלילית נגד הנהלתו — עשתה את שלה. בית-החרושת רכש שני מסננים אלקטרוניים לסתימת ארובותיו והקטין בכך בשני שלישים את כמות האבק הנפלטת מהם. הנהלת "נשר" הזמינה גם מסננים אלקטרוניים נוספים לשאר ארובותיה והיא מבטיחה להמשיך להקטין את מיטרד האבק תוך תקופה קצרה. הדבר מוכיח, כי יש דרכים טכניות המאפשרות להתגבר על הזיהום. הן כרוכות בהשקעת כספים. אך האם יקר הכסף כנגד בריאות?

מדוע אם כן לא כפו עד כה גם על מפעלים אחרים להצטייד במתקנים מתאימים למניעת זיהום? העירייה מוצנעת: זה לא בכוחנו. חלק מהמפעלים המזהמים הם מחוץ לתחום השיפוט העירוני ולעירייה אין עליהם כל שליטה על הנעשה בהם. אנשיה מצביעים על כתובת אחרת: משרד הבריאות. אנשי משרד הבריאות מבטיחים, כי בעקבות "נשר", יינקטו אמצעים גם נגד מפעלים אחרים. אך לפני שיינקטו צעדים משפטיים פונים עתה אנשי המשרד אל מנהלי המפעלים ומבקשים לפעול בדרך השכנוע.

בשלב ראשון, ערך עתה משרד הבריאות, בשיתוף עם העירייה, סקר שנועד לקבוע את האינדיקטורים לזיהום. בשנה האחרונה הוקמו שתי תחנות-בקרה קבועות, שהותקנו על גגות בנייני העירייה בחיפה ובכפר אתא, לקביעת השפעתן של הרוחות על הזיהום. תחנות אלה באו להחליף את תחנות הבקרה הניידות, שהוצבו בעבר במקומות שונים בעיר. ובגלל העתקתן ממקום למקום נפגמה יעילות בדיקותיהן. כל הבדיקות שנעשו עד כה בתחנות הבקרה הניידות, לדברי יוסף אביסר, כי פרט למקרים בודדים לא עברו ריכוזי הזיהום את השיעור המותר. בכמה מקרים, כשבזמן היה הריכוז מעל למותר, לא הצליחו עדיין לקבוע את הסיבה לכך. אם נשווה את הריכוזים שנמצאו בחיפה עם הריכוזים המותרים בארצות אחרות — הם הריכוזים המומלצים גם על-ידי משרד הבריאות בישראל — הרי חיפה עדיין לא הגיעה למצב שצריך לצעוק זאבה מיידית — אומר אביסר. אך הוא מודה, כי אם לא ירוסן הגידול — הסכנה קרובה מאוד.

במסגרת הפעולות לריסון הגידול בזיהום, מזכירים במשרד הבריאות ובעירייה את ההוראה שניתנה למחלקת מהנדס העיר לא לאשר הקמת מפעלי תעשייה חדשים, שלא ינקטו מראש, כבר בשלב הבנייה, אמצעים נאותים למניעת זיהום. המפעל החדש הראשון, שנתבע לעשות זאת הוא "דור-כימיקלים" — שרישונו להקמתו ניתן רק לאחר שעמד בדרישות משרד הבריאות.

במקביל לכך החלו במשרד הבריאות בהכנת סקר, שיקבע את כל סוגי המוצרים המיוצרים במפעלים באיזור חיפה. מתוך המוצרים הללו יפרידו את המוצרים, שייצורם עלול לגרום לזיהום אויר. יאותרו המפעלים, שבהם מיוצרים מוצרים אלה וייבדקו האמצעים שהמפעלים נוקטים למניעת הזיהום. בשלב ראשון יפנה משרד הבריאות לבעלי מפעלים אלה בדרך השכנוע, ואם הדבר לא יועיל יינקטו נגדם אמצעים משפטיים.

בחיפה מקווים שכל הפעולות האלה ייעשו בהקדם, לפני שתחלוף התקופה הקצרה, שאותה רואים המומחים כתקופה קריטית, לקראת סכנה של רמת זיהום מדאיגה.

המפעלים הנראים עתה פרובלמטיים ביותר מבחינת הפגיעה בסביבה הם בתי הזיקוק וחברת החשמל. תחנת הכח בחיפה ממוקמת באיזור, שבו אין אפשרות להגביה את ארובותיה. בגלל הקרבה לשדה התעופה. אנשי החברה מציינים, כי נבדקים עתה אצל חברות בחו"ל אמצעים אפשריים לריסון העשן. ללא הגבהת הארובות. הבעיה העיקרית היא ריסון פליטת הגפרית, שהוא חומר רעיל. נוסף לעשן הגפריתי הנפלט מבתי הזיקוק, תורם מפעל זה חלק נכבד גם להפצת ריחות באיזור המפרץ. הדבר נובע מדליפות בצנרת, שגורמות לספיגת הגאזים. משרד הבריאות תבע מהמפעל לנקוט אמצעים טכניים למניעת הדליפות הללו, על-ידי שריפת הגאזים או חידוש הצנרת הפגומה.

חיפה אינה משוחררת ממקורות זיהום אחרים. כמו פליטת גאזים מכלי רכב. המבנה הטופוגראפי ההררי שלה מכביד על הבעייה באותם קטעי רחובות, שבהם נוסעים כלי הרכב בהילוכים נמוכים. חיפה סובלת אף מזיהום הקישון, שכל הדגה בו נכחדה והוא מעלה בשעות מסויימות ריחות של צחנה. נתברר, כי הזיהום נגרם על-ידי פליטת ביוב תעשייתי לתוכו. באחרונה יזם ראש העירייה, יוסף אלמוגי, פעולה לטיהור הנחל, שותפים לה גם הרשויות המקומיות בסביבה ומפעלי התעשייה הפולטים את שפכיהם לקישון ולפשר אותו.

מיטרד אקולוגי נוסף, שחיפה מתחבטת בו, הוא זיהום הים. פליטת שמן וזפת מאניות היא מכה ארצית. אך לחיפה בעיות גם עם אשפה ימית. בהסתמך על חוק מנדטורי ישן נעשה פינוי האשפה מאניות על-ידי דוברות מיוחדות. המרחיקות את האשפה למרחק מסויים מן החוף ומטילות אותה שם למים. הזרמים בים סוחפים את האשפה אל החוף וגורמים לזיהומו. באחת השבתות בקיץ האחרון לא יכלו רוחצי "חוף הארגמן" בעכו להיכנס למים משום שרצועת החוף כוסתה על-ידי רבבות שקיות ניילון מלאות אשפה שנפלטו מן הים. נבדקת עתה האפשרות לפנות את האשפה מן האניות למיזבלה העירונית בנמל.

כיצד ניצל הירדן הדרומי

מאת דוד שלין

תודעת האקולוגיה המתפשטת יותר ויותר בציבור הרחב בישראל מונעת לא אחת היווצרות מפגעים אקולוגיים ומסייעת לחיסול מפגעים קיימים. תודעה זו גורמת, שגם אנשים מהשורה ולא רק מומחים לאקולוגיה מכירים בסכנה הצפויה מהפרת האיזון הסביבתי בטבע על-ידי האדם והתפתחות התעשייתית והאורבנית. יותר על כן, דומה שבציבור הולכת וגוברת ההכרה, כי קל יותר למנוע מטרד אקולוגי מאשר להילחם בו ולחסלו לאחר שנוצר. דוגמה אחת לקונצפציה זו מצאנו בעמק הירדן, בגזרת הכנרת והירדן הדרומי.

נציב המים בישראל, שנוכח כנראה מעצירת הגשמים בחורף שעבר, החליט להגדיל את כושר קיבולה של הכינרת ב-10 מליון מ"ע מים בשנה על-ידי הפסקה מוחלטת של זרימת מים נקיים מהכינרת לירדן הדרומי. בקרבת סכר דגניה א'. כאשר נודע הדבר לתושבי האיזור — קיבוצים בעמק הירדן ובית שאן המושבה מנחמיה — הרימו קול זעקה גדולה. ארגנו כנסי חירום ואיימו להחריף את המאבק, אם לא תבוטל הגזירה העלולה ליצור מיטרד אקולוגי חמור. הם הזהירו את נציב המים מפני הסכנה של היווצרות "מהדורה שניה" של "הירקון המסריח הגמוס". חקלאים וצעירים מתושבי האיזור טענו, כי ההצעה של נציבות המים לבנות סכר עפר נוסף במורד הירדן כדי להפסיק כליל זרימת מים נקיים מהכינרת לירדן "תהרוג" את הנהר ותהפוך אותו לתעלת שופכין מסריחה. הדבר יביא כליה ומוות על הדגים בירדן, תושבי הצמחיה שלאורך גדות הנהר, ייגרם נזק לחקלאות וצחנת הירדן תעלה ותתפשט בישובי עמק הירדן וצפון בית שאן, דבר שיגרום לתושבים כאבי ראש, בחילות, נדודי שינה. — כפי שקרה, למשל — בראשון לציון בגלל בריכות החימצון שבקרבתה.

מדוע אחזה חרדה את תושבי האזור? מסביר שמשון שפייר, מנהל מדור המים של המועצה האזורית עמק הירדן ואיש מינהלת הכנרת: מורד הירדן (או הירדן הדרומי), שאורכו כ-10 ק"מ, מסכר דגניה ועד לאגם נהרים, מהווה כבר היום מפגע אקולוגי בגלל שתי סיבות: מאז הופעל מוביל המים הארצי גבר הצורך ל"החזיק" מפלס-מים גבוה בכינרת על ידי סגירה של סכר דגניה והקטנת זרימת כמויות המים הנקיים מהכינרת לירדן הדרומי. מקביל לכך מוזרמים לקטע זה של הירדן כל המים של המוביל המלוח. כלומר: 3000 ממ"ק מים, בשעה שהתכולה שלהם היא 3000 מיליגרם כלור ומלח בליטר מים. מלבד זאת התפתחה מאוד גם התעשייה בעמק הירדן ובצפון עמק בית שאן המזרימה גם היא לירדן הדרומי את השפכים התעשייתיים, בנוסף לשפכים המוזרמים מהקיבוצים ומישובים אחרים הסמוכים לירדן. כל הגורמים האלה שחברו יחדיו מזהמים את הירדן הדרומי ופוגעים באיכות מימיו. והדבר מורגש ביותר באגם שליד המושבה מנחמיה, שלתוכו מתנקזים כל השפכים האלה.

נחוץ היה — אומר שפייר — ליצור תנאים שיעזרו לטבע לשמור על "איזון עדין" שיבטיח לירדן הדרומי חיים ואריכות ימים. דבר זה הושג על-ידי שחרור מבוקר של כמויות מים מהכינרת לירדן. באמצעות סכר דגניה ופעולה זו מנעה פגיעה במשטר החיים הטבעי של הירדן. משטר הקיים בו מקדמת דנא. עם זאת נוצלו מים אלה לצרכי חקלאות. משטר מים כזה הוכיח את עצמו. פחות או יותר, בלי לגרום נזק חמור לירדן ולסביבה. אך אז צצה הצעת נציבות המים להפסיק כליל זרמת מים טריים מהכינרת לירדן. מתנגדי הצעה זו טענו שאין לשער מראש כיצד יתנהג הירדן במקרה כזה ולכן צפויה לו סכנה חמורה.

ההתנגדות הנמרצת של תושבי האזור הביאה לכך שלא זו בלבד שהירדן הדרומי נשאר "בחיים", אלא ננקטו אמצעים להפכו ל"פארק", דוגמת "גן השלושה" (הסחנה) שבעמק בית שאן ולמקור חיים לחקלאות, לדיג, לשיט ולבילויים. איך קרה הנס הזה? המועצה האזורית עמק הירדן ומינהלת הכנרת גיבשו תכנית-אב שמטרתה להכשיר את התנאים להחייאת הירדן הדרומי. על ידי הפניית כל השפכים הרשותיים והביתיים ולהוציאם מחוץ לירדן ואף לטהר אותם בבריכות חימצון וטיהור המשוכללות. כן יוקם "איגוד ערים של עמק הירדן וטבריה" לפינוי האשפה הירדנית והכפרית והוצאה אל מחוץ לאגן ההיקוות של הכינרת והירדן, שכן גם לאשפה זו יש השפעה המורחת לזיהום המים בכנרת ובירדן. כאשר תוגשם תוכנית זו — מכריזה, אגב, בהשקעה של מיליוני לירות — יזרמו בירדן הדרומי כמויות מבוקרות של מים טריים ומתוקים מהכנרת, מי שופכים מטוהרים והמים של המוביל המלוח. מומחים מבטיחים כי איכות המים, שיזרמו בירדן בקטע זה לאחר ביצוע התכנית, תהיה ברמה נאותה ותאפשר שימושם להשקיה חקלאית, שיט, אפשרויות לגידול דגים, קיום צמחיית מים האופיינית לירדן ולכנרת כאתר בילויים ונופש. ייתכן שהרחיצה במים אלה תיאסר. אולם העיקר הוא, שיחוסל מפגע אקולוגי חמור ויובטחו חיים ארוכים לירדן הדרומי.

העשן מ„נשר" הופחת בשני שלישים

גם אוטובוס יכול להיות מפגע אקולוגי

תל-אביב

בלי יומרות

מאת דנקה הרניש

כאשר תל-אביבים מדברים על אקולוגיה, הם מתכוונים למטרדים ולא לפעולות לשמירת איכות הסביבה. ההסבר הוא פשוט: המטרדים קיימים והפעולה איננה. הגישושים הראשונים, שנעשו לפני שנתיים-שלוש על-ידי סגן ראש העירייה לשעבר עו"ד אהרן מלצר, לא הביאו אפילו ליצירת מסגרת ארגונית מגובשת. כך שיורש המשימה, חבר הנהלת העירייה יצחק כספי, מתחיל בקרקע בתולית.

לכספי אין "רקע אקולוגי". הוא איש כספים וספורט, תחומים שבהם עסק עד לכניסתו לעירייה. עם זאת, בחצי השנה הראשונה לכהונתה של הנהלת העירייה, הוא נתגלה כבעל שכל ישר, בלתי-יומרני, המשתדל לעשות בהתאם לאפשרויות הניתנות. וזה לא רע במצב הקיים היום בתל אביב — מוטב לעשות פחות, אבל לעשות ממש, מאשר להתפזר על נושאים רבים ולהיכשל בגלל חוסר אמצעים לפעולה רחבה.

הנהלת העירייה אישרה רק ביוני השנה הקמת מחלקה מיוחדת לאקולוגיה והקציבה לצרכיה סכום צנוע של 650.000 לירות. כמובן, נסים ונפלאות לא ניתן לעשות בתקציב כזה, אך הוא מבטיח מנגנון בסיסי: מנהל, מזכירה, מהנדס כימי אחד ושמונה מפקחים מוסמכים ועוד קצת כסף יישאר לפעולות. חלק מיתרת הכסף יוקדש להוצאות ייעוץ מקצועי קבוע לציבור תכניות ופיקוח על עבודות, שיוזמנו על-ידי המחלקה. העירייה כבר פנתה בהצעה להתקשרות חוזית אל ששה משרדי מהנדסים, שצריכים להגיש החודש את הצעותיהם. וועדה מיוחדת תטפל בסיכומים עם אחד המועמדים.

כספי מתכוון לכוון את פעולות המחלקה לשני כיוונים עיקריים: מניעת מטרדים אקולוגיים חדשים בעיר ופעולה ישירה נגד המטרדים הקיימים על פי פניות הציבור ועל-פי פעולה יזומה של העירייה. מכיוון שאפשרויות הפעולה הן בעשית הן הרבה יותר קטנות מהיקף הבעיות, יש צורך לקבוע עדיפויות. הפעולה המועדפת הראשונה, שמבטיח כספי, תהיה המאבק נגד פליטת עשן על-ידי מכוניות ואוטובוסים. בזה אמנם התחיל גם קודמו של כספי, סגן ראש העירייה לשעבר עו"ד מלצר. אך שגיאתו, לדעת כספי, היתה בכך שהסכים לערוך את בדיקות פליטת עשן על-ידי האוטובוסים במוסכים של "דן". "אני לא אחזור על שגיאה זאת" — מבטיח כספי.

כספי מודע לעובדה שבמקביל להתפתחות הטכנולוגית מתרבים גם המטרדים האקולוגיים. גם אין לו אשליות שניתן להתגבר על כולם. אבל להפחיתם אפשר ל-באזורים מסויימים בתל-אביב אפילו לחסלם. הוא מספר: "הרבה בתי-מלאכה בתל-אביב עובדים בלי רשיונות וחלק מהם אף שוכן בבתי מגורים. בתי-מלאכה אלה הוקמו לפני שנים רבות וכיום הם נמצאים בתוך רובעי מגורים מהודרים. הם גורמים מטרד קשה לתושבים ובעיה כזאת ניתן לפתור". הטיעון התיאורטי מתאשר בפעולה מעשית. באחד הבתים ברחוב ברנר, אזור מגורים משופר במרכז העיר, פעל זה שנים בית-מלאכה לשיש. הוא גורם לדיירים קשים, רעש ואבק, לדיירי הבתים הסמוכים. העירייה הודיעה במשא-ומתן עם בעל בית-המלאכה ולאחר התמקחויות רבות מסתמן הסכם, שלפיו יעבור בית-המלאכה למקום אחר בעיר תוך שנה וחצי. העירייה עומדת לבקש מבית-הדין פסק-דין מוסכם על הסכם זה.

לא תמיד אפשר ואף צריך ללכת בדרך של פינוי. במקרה של בית-חרושת למגבות "רוקי", השר-כן בנהלת יצחק, נמצא פתרון מקורי. בית-החרושת הוקם בתקופה שבהלת-יצחק לא היתה שכונת מגורים. אך היום רעש אחת המכונות מטריד את מנוחתם של כל תושבי הבתים הסמוכים לבניין התעשייתי. בהתייעצות עם מהנדסים מומחים הותברר, שניתן לבלוע את רעש המכונה על-ידי סגירתה במבנה מיוחד. המבנה ייבנה סביב המכונה, ומכיוון שתהיה זאת בנייה נוספת יש לקבל אישור עליה מאת הוועדה המחוזית לבניין ערים. כספי מקווה, שהאישור יינתן ומטרד הרעש יחוסל.

מטרתו של כספי היא לתת כתובת לבעיות האקולוגיות בעיר וליצור במידת האפשר כלים להתמודדות. הוא יודע, שמהפכה לא יחולל. כי "למעשה כל אותם המישורים הנקראים אקולוגיה אינם משוחררים מפגמים". היום העיקר הוא להתחיל לעשות ולא להתייאש. וכספי מצויד בכמויות לא-מבוטלות של אופטימיות.

ונדליזם בפארקים

מאת יואל דר

בגבעת הכלניות היא שמורת טבע השוכנת בין חיפה לעכו לא הרחק מקיבוץ אפק. בעונת האביב מתכסה הגבעה בעשרות ואולי במאות אלפי פרחים: כלניות, רקפות, סביונים, צירויות, דליות דצור. כשביקרתי בשבת האחרונה במקום נדמה היה לי, כי איני נמצא בלבה של אחת משמורות הטבע היפות שיש לנו אלא בתוך מזבלה ציבורית. קופסאות שימורים, שקיות ניילון וחתיכות קרטונים כיסו את מרבד הפרחים הססגוני. לא קשה לנחש, כיצד הגיעו שרידי הציוויליזציה לאתר זה.

הזוהמה היא לא רק נחלתה של גבעת הכלניות. המצב בפארקים ציבוריים ובהגיונים בחניות הבריכה וביער צ'רצ'יל אינו טוב יותר. יד אלמונית עוקרת ספסלים, מנתצת כיריים ומפזרת קליפות מכל הסוגים כאילו כדי להותיר לדורות הבאים מזכרת על עהייתם של ישראלים במקומות הללו. במרחק קילומטרים אחדים מגבעת הכלניות, באחד השווקים של עכו, אתה עלול להחליק בבשר כבש התלוי על יתד השופה לא רק לעיני העוברים והשבים אלא גם לעיני הזבובים. בסימטאות העתיקות של עכו פזורות ערימות אשפה רבות. בנהריה, בתחומי בתי הקפה המסעדות, פזורים קופסות ריקות של סיגריות וגפרורים, שיירי בוזן ותחתונים ישנים. לעתים עיקר האשפה אינו בתוך הפח אלא מסביב לו. בנצרת נבנות הדירות במקומות שונים בעיר. הדירות בנויות בטוב טעם ומרוהטות ברהיטים מודרניים, אך הדרך הרי מוליכה אליהן גדושה תלוליות אבנים וערימות אשפה. לעתים דולפים גם צנורות המים וכמויות גדולות של מים יוצרות בוץ. בנצרת עלית אתה מתקשה להאמין, כיצד הצליחו בזמן כה קצר להפם את הכניסה לדירות לזה עתה הושלמה בנייתן.

לכל אחד מהישובים שהזכרתי — עכו ונהריה, נצרת ונצרת עלית — מחלקת נקיון המעסיקה עשרות עובדים ותקציבה מסתכם במיליוני לירות מדי שנה. בישובים רבים בגליל נרכשו מכונות לסילוק אשפה ומודבקות כרזות על הקירות ובמקומות ציבוריים הקוראות לציבור להמנע מלכלוך. מדי פעם אף נערכים מבצעי נקיון ראוותניים והמתנדבים מתבקשים לזווה עליהם. אולם התוצאות דלות. ליתר דיוק: הנקיון באזור רובע נשמר רק כל עוד מבצע הנקיון מתקיים. הסיבה למצב זה — ישיבו לך במחלקות התברואה שליד הרשויות המקומיות — היא כי מידת ההיענות של הציבור הרחב מועטה וכי הכרזות והסיסמאות נופלות על אוזניים אטומות. גם לא די, לדעתם, בנקיטת אמצעים וחקיקת חוקי עזר. כל מה שדרוש הוא, שהבית, הגננים והמורים בבית הספר יעשו יד אחת וישננו לעצמם ולילדיהם כי נעים יותר לחיות בישוב נקי יותר מבישוב מלוכלך וכי חשוב יותר כי אותן אמהות יטפחו קצת פחות את הסלון וישימו קצת יותר דגש על החצרות המוזנחות.

גוש דן

הירקון והמזבלה נותנים ריחם

מאת צבי אילן

ערי גוש דן סמוכות לתל-אביב. הן חלק מהגוש המטרופוליטני הגדול ביותר במדינה, ובהתאם לכך — נוטלות חלק הגון מהזיהום הסביבתי שהוא מנת חלקו של האיזור. נראה, כי תודעת האקולוגיה מתחילה לחדור בין הרשויות המקומיות והציבור, אך במציאות נראה המצב חמור יותר ויותר. זה מתבטא בחיי יום-יום — בבתים ובדירות שפניהם הולך ומשחיר, כשפיחו הולך ומכסה הכל.

הנושא המרכזי, בו התמקדו הבעיות האקולוגיות ב-1974 בגוש דן במובנו הרחב, היה זיהום הירקון. יש כאן אבסורד משווע — מצד אחד התקינו לגדת הירקון פארק נפלא (בתל-אביב), מיתקני ספורט גדולים (ברמת-גן), אך באותה שעה מפיץ הירקון ריחות צחנה.

ראה גם בעמוד 13

בעקבות מחאות הציבור נעשה ונעשות פעולות. אך יש גורמים הממשיכים, כנראה, לשלוח מי-ביוב לנהר שיכול להיות פנינת נוף וספורט. עיריית פתח-תקוה, מקימה באיזור מעיינות הירקון פארק יפה, פועלת לחיסול המטרד של מי השפכים לירקון, שחל באיזור התעשייה שלה. לעומת זאת שרנים בעיריות רמת-גן, שרמת-השרון ממשיכה להזרים את ביובה לירקון.

אחד מיובליו העיקריים של הירקון הוא נחל איילון, העובר בלב האיזור ומתחבר לירקון בתוך ת"א. במשך שנים טוענים התושבים כנגד הצחנה, הזיהומים והיתושים הפורים בו. בחלק אשמים בוודאי המפעלים הסמוכים לנחל, אך יש לדבר שותפת בכירה, כמובנת: בדו"ח מבקר המדינה שנתפרסם זה עתה, מדובר על המכון לטיהור מי שפכים בעיריית אור יהודה. הדו"ח מספר, שלמכון חוברו כמה ישובים והשפכים שהוזרמו אליו היו פי שניים מכושר ספיגתו. כתוצאה מכך זורמים שפכים לא מטוהרים לנחל איילון וגורמים למטרדים אקולוגיים לסביבה גדולה מאוד.

גם בשנה זו הוסיפה מזבלת חיריה להפיץ ריחות קשים בעונות מסויימות. שוב המשיכו בהעלאת הצעות — להוביל אשפה לנגב ברכבת, דורשים להקים משרפות-אשפה השכליות. אך בינתיים ממשיכה המזבלה להיות מיטרד אקולוגי.

בערי הגוש יש מאפיות רבות ישנות, הסמוכות לבנייני מגורים, דבר המהווה מטרד אקולוגי מסוגים שונים. ראש עיריית רמת-גן קרא לפעולה לאיחוד המאפיות, הקמתן בצורה מודרנית במקומות מתאימים. שר המסחר והתעשייה אמר, שהרעיון נראה לו — אך עלינו לחכות שיבוצע.

מטרד משולב של תנועה, חנייה וזיהום עשן הן המשאיות הכבדות, העוברות בדרכי האיזור, מקשות על התנועה בכבישים הצרים, ביחוד כשהן חונות באותם הרחובות. עיריית גבעתיים החלה בזמנה בפעולה להקצאת מגרשי חנייה לרכב כבד במקומות מיוחדים. יש להחיל פעולה זו בכל ערי האיזור. מצוקת החנייה גוררת להתקנת חניונים בבתי מגורים, ומלריז נלחמת בתופעה זו, שהחלה לצוף ברמת-גן ובגבעתיים. בקשר לעשן שנפלט מרכב: בזמנו דובר הרבה "יש תקנה מפורשת על כך ב"חוק כמוביץ", שאין לאפשר לרכב פולט גאזים ועשן לנוע בכבישים. יש הרגשה שהחוק בעניין הזה אינו נשמר. ביחוד האוטובוסים העירוניים פולטים עשן שחור, רב ועבה הגורם לזיהום מעיק. הארובה של רדינג ד' אף שהיא "שייכת" כבר לת"א, מעלה עשן שחולק בוודאי בזנה באיזור גוש דן, ומוסיף על קשי החיים בו.

יש גם נקודות-אור: עיריית גבעתיים התקינה מיתקני ספורט בגנים לשימושו החופשי של האזרח. עיריות רמת-גן ותל-אביב התקינו גנים בסביבם לאתרים היסטוריים ("גן הנה", מצבת הזכרון לצליחות הבריטים לירקון). גבעתיים גיננה את רחובותיה ושכונותיה ומארגנת איסוף אשפה יעיל. דוגמאות אלה דווקא מבליטות את גודלה של התקלה. העיריות יכולות לפעול לבדן וביחוד כדי להקל על האזרח. מאידך, נתבע האזרח למנוע זיהום סביבו, בדיוק כשם שהוא שומר על נקיון ביתו.

*

דברים אלה יתפרסמו סמוך לסוכות. ובכן אזהרה אקולוגית למיפגע החוזר על עצמו מדי שנה בשנה: באיזור נותרו אך מעט דקלים. מדי ערב חג יוצאים "שומרי מצווה" ובחורים צצים לכרות בעם סכך. לא רק דקלים, אלא כל עץ שכאילו אין לו בעלים. מובן שאסור באיסור חמור לעשות כן ויש לכנות כמשחיתים לפעול. העיריות צריכות להאריך זה את גיזום גינון ולחלק הרבה סכך במקומות רבים כדי למנוע שסוכות יהיה "יום כיפור" לעצים.

שנה טובה

אל תחמיץ!

"רסקו" בונה בכל הארץ:

ירושלים	חיפה	חיפה	חיפה
בנוה-גרנות דירות-רווחה 4½ חדרים בשכונה נאה ומטופחת	בשדי הנשיא דירות-רווחה 3½ ו-5 חדרים במספר מצומצם	ברמת הדר דירות-רווחה 4, 5 ו-6 חדרים בבית רב-קומות	ברמת-שאול דירות-רווחה 3, 3½, 4 ו-4½ חדרים נוף מרהיב

קרית-ים	קרית ביאליק	עכו	נתניה
ברח' אלי כהן דירות-רווחה 3 ו-4 חדרים בבית רב-קומות ליד השופרסל דירות-רווחה 4 חדרים בבית בן 8 קומות	בשכונה דירות-רווחה 3½ ו-4 חדרים עם פינת אוכל	ברח' הרצל וברח' העצמאות דירות-רווחה 4 ו-4½ חדרים	בחבצלת השרון וילות דו-משפחתיות וקוטג'ים במספר מצומצם

יהוד	חולון	אשדוד	באר-שבע
בקרית-ביאליסטוק קוטג'ים דו-משפחתיים 4 חדרים במחירים מיוחדים דירות-רווחה 3 ו-3½ חדרים	בגבעת-הפרחים דירות-רווחה 4 חדרים בתכנון ובבצוע מעולים	ברובע ה' דירות-רווחה 3 ו-3½ חדרים בתכנון מעולה. ברובע י"א דירות-רווחה 4 חד' בתכנון מעולה.	בעומר וילות בודדות דו-משפחתיות, וקוטג'ים דו-משפחתיים.

נותרו דירות בודדות במקומות נוספים ברחבי הארץ:

פרטים נוספים בסניפי "רסקו" ברחבי הארץ:

* חיפה — רח' הרצל 1, טל. 668161
* תל-אביב — רח' הר-סיני 1, טל. 622222
* ירושלים — רח' שמאי 8, טל. 224421
* קרית-מוצקין "דירות עם" — שדרות השופטים 2, טל. 710191
* אשדוד — רח' קיבוץ גלויות 24, טל. 24231
* באר-שבע — "בית רסקו", טל. 77145

רסקו RASSCO

עכשיו יותר מתמיד - על רסקו אפשר לסמוך!

מרכז תנועת מושבי העובדים - נכסי המושבים בע"מ

רח' לאונרדו דה וינצ'י 19 ת"א טל. 258473

מציעים למכירה:

מכונית סימקה 1300

אוטומטית בספר רשום 393—745 שנת ייצור 1972 טסט עד 25.10.74.

את המכונית אפשר לראות כל יום החל מהיום עד 30.9.74 בחניון לפי הכתובת הנ"ל בין השעות 9.00—15.00, בערב חג עד שעה 11.00.

טפסי הצעה אפשר לקבל בקומה ב' חדר 305 ולהגישם במעטפה סגורה בצירוף המחאה בנקאית ע"ס 10% מערך ההצעה.

המוסד אינו מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

שרון מיזוג אויר

אנו פותרים בעיות אוורור

Venta

REVERSIBLE המאורר הדו-כיווני

היחידי בארץ, המיוצר לפי ידע אנגלי שהוכיח את עצמו משך 20 שנה

שרון תעשיות מיזוג אויר בע"מ

הגברת פריון הייצור חיונית לחיזוק המשק

מאת ירוחם משל

ההסתדרות חייבת להעניק את מלוא תמיכתה למאמצים להעלאת פריון הייצור. זהו חלק הכרחי ובלתי נפרד מהמערכה לייצוב המשק ו־חיזוקו ולהעלאת רמת החיים של העובד.

הבעיה קיימת בעיקר בתעשיה ובשירותים. בחקלאות האירה לנו ההצלחה פנים. שם דווקא, בתחום הקשה ביותר בבחינה זו, בתחום שבראשית הבוחנים ניבאו לנו כישלון — הצלחנו במידה בלתי־רגילה, הן במחקר ובפיתוח והן בפריון הייצור. כאן אנו עולים, בתחומים מסויימים, אף על ארצות הברית. הוא הדין לגבי המחקר ופריון הייצור והיעילות במערכת הבטחון. גם כאן ההישגים הם מעל לרמה הבין־לאומית.

לא כן הדבר, לחרבה הצער, לגבי חלקים ניכרים מן התעשיה והשירותים. עובדה היא, כי באר־צות התעשייתיות המפותחות בא־ירופה, וכל שכן בארה"ב השכר לשעת עבודה גבוה יותר מאשר אצלנו ולעומת זאת שבוע העבודה קצר יותר, ולמרות זאת יחידת התוצרת התע־שייתית שם זולה יותר משלנו.

מצב זה מחייב בדיקה יסודית. אנו חייבים לבדוק את עצמנו היטב בנושא זה, בבחינה אובייק־טיבית לא נראה, כי את אשר השגנו בחקלאות ובמערכת הייצור הבטחוני לא נוכל להשיג גם בת־עשייה ובשירותים. אסור לנו ל־הרפות בנושא זה, עד שנגיע ל־פתרונו.

ניתן להשיג הסכמתם של העו־בדים במספר מפעלי תעשיה לע־ריכת בדיקה יסודית במפעליהם בנושא זה. התנאי הוא שהספרים יהיו פתוחים ושייבדק המקצועי לכל קפה, מבלי להטות על חטא על ליבו של הזולת.

תנאי מוקדם — שינוי באקלים החברתי

יחד עם זאת, כאשר אנו באים לדון בשאלת הייצור, עלינו לזכור, כי תנאי מוקדם להצלחת כל תכ־נית בתחום זה הוא, כי יתחולל שינוי יסודי באקלים החברתי בא־רץ. ואכן דומה, כי תופעות גורפות חברתיות הקרות בעקבות מלחמת יום הכיפורים נותנות יסוד לתקוה, כי אנו נמצאים בראשיתו של שינוי בכיוון זה.

עובדה מצערת היא, כי ערך העבודה בארץ ירד בירידה, בבחינה כלכלית, ובעיקר מבחינה חברתית, מאז קום המדינה כמעט. שובה זו בסביבה, לפעמת הלקית, את תנסיה שנתבקשה למעבר מי־צרנות יצרנית לשירותים, ומע־בודה בכלל לעיסוקים בלתי יצר־ניים. מדעגי החברה התחרותית, ה־התעשרות הקלה והראוותנית מלא־עבודה, מעסקי־תיווך וספסרות — כל אלה פגעו קשות בתמריץ ל־עבודה. לא מכבים בקרב אנשי הרוח, הכרת הציבור בכיס כיום על המא בשום שהעניק שמאמים להתעשרים על־ידי עצם הכתתפר הם בבסיבות ראווה שלהם.

אני מקווה, כי נוצר עתה סיכוי לתפנית פסיכולוגית של ממש בי־חס לערכי חברה, ולהעלאתם מח־דש של ערכי העבודה והיצירה.

הזדהות העובדים עם המפעל

עוד תנאי מוקדם הוא, כי יעשה הכל לפיתוח הזדהות העובד עם המפעל. לגבי החברים במשק הי־עצמי — בקיבוצים ובמושבים וב־קואופרציה הלא־בעיה־פירובחית — ההזדהות קיימת לבעצם, וה־בעיה שם היא רק לגבי העובדים השכירים המועסקים במסגרות אלו. במשק המסחרי של ההסתדרות אנו פועלים לעידוד הזדהות העובדים עם המפעל על ידי קידום שיתוף העובדים בניהול, באחריות וברווחי־ים; ואין אנו רואים סיבה מבינה

עם זאת יש להדגיש, כי כל צעד בכיוון זה חייב להיות מלווה בב־דיקות כלכליות ובשיטת מיסוי המבוססת על עבודה ותפוקה, תוך כדי ניצול שיטות הבדיקות הכלכליים, ותוך תפילה במערכת המעריצים בקיפה לעידוד הייצור ולשיתוף העובדים בניהול, באחריות וברוו־חים.

חייבים אנו גם להדגיש, כי עריכת בדיקה יסודית של מערכת השירותים והמינהל הציבורי היא תנאי מוקדם לשיפור משמעותי בייעול המערכת הארגונית. המחייב מכאן הוא לערוך בשירותים סק־רים ומחקרים יסודיים, שמטרתם לגבש תכניות ייעול נרחבות, קבי־עת תקנים ונהלי עבודה משו־פרים והנהגת שיטות שכר עידוד מתאימות. ברור שגם בייעול ה־שירותים והמינהל הציבורי יש ל־שתף את העובדים בכל שלבי הפעולה במסגרת השותפות להנ־הלות ולעובדים.

המגמה היא להגביר הספקת שי־רותים יעילים, נוחים ואדיבים ב־מידה גוברת לציבור הרחב ול־מקור הייצרי בכלל זה. רמת השירות, טיבו והמחיר שבצביון יכריעו על רמת היעילות גם בתע־שייה יצרניים ויודעים את האקלים הכתאים במערכת הייצרנית כולה. כן הראוי גם לחייב, לצורך זה, כי כל מפעל או מוסד ציבורי המספק שירותים יגיש לקראת אי־שור הקציבה תכנית ייעול מאושרת על־ידי רשות ציבורית מוס־מכת.

שום תכנית להגדלת פריון הי־יצור לא תוכל להצליח, אם תצ־מצם למרכיב העבודה ולמרכיבים הקשורים בעובדים בלבד. טיפול בעצמם למרכיב העבודה בלבד — מן ההכרח שיהיה מסורתי מבחינת התוצאות הכספיות, הוא אף עשוי להזיק לרקמת יחסי העבודה הקיימת במפעל ובמגזר בדבר.

הצלחתה של כל תכנית ייעול מתבטאת בראש ובראשונה ברמת הניהול. ההיענות לבוא על בדיקה בכושר התכנון והפיקוח על היי־צור, בתקינתה של מערכת השי־ווק ובפיקוח על המלאי, בחסכון בהוצאות מינהליות ושל כלל כשרות השירותים הטובה — בקיום יחסי עבודה תקינים ומכב־דים. לכל זאת מתלווה הכרה בפיתוח כישורים והיפך ויקדם שווקים לייצוא.

כל זה מכוון להשיג חסכון אופ־טימלי בהוצאות והכמיה קווה של בקרה קבועה והקינה על פעו־לות המפעל ותכניותיו, תוך הגברת הביצוע למכונה.

שיטה זו לא תורחב על כלל המשק הציבורי ואף על המפעלים הפרטיים.

אין ספק, שהיחסים בין ציבור העובדים במפעל לבין הדרג המינה־לי הנבחר בו עלול לגרום לניתוק ההקשרות החיונית בהחוסיה, לתח־ושת ניכור ולאפאטיה, המוליכים להעדר שיתוף פעולה ופוגעים בי־סודו של דבר במפעל, בייצור, בע־ובדים ובהנהלה כאחת.

המשימה הלאומית החיונית של עידוד פריון הייצור מחייבת הקד־מה במאבקים לשיטה אחידה על שיתוף והאינטגרציה מירבי, להעמקת ההידברות ההוראות ה־הדדית ולשיתוף מלא של העובדים בקבלת ההחלטות. מערכת התקשורת הפנימית חייבת להבטיח זרימה מקיפה ומלאה של מידע והחלפת דעות קבועה. מחובת ההנהלות ב־כל המקשרים להביא לידיע לגבי הגורמים המשותפים עם העובדים את הבעיות העומדות לפני המפעל בדרך המקיפה ביותר.

כל תכנית להעלאת פריון הייצור חייבת להיות מושתתת על בסיס כפולי, משום שהתנאים והמצבים לבצועה שונים ממפעל למפעל. כאן ההסכמים בנושא זה חייבים להיערך בכל מפעל בהתאם להב־איים המפציעים בו. כלומר — תוך התאמה עם תהליכי העבודה הייצור, סוג התוצרת, משקל הפרי הגלם בעלות המוצר הגמור, מצב הציוד ואחוז ניצולו, הרמה המקצ־ועית הנדרשת לביצוע העבודה, ו־כיוצא באלה. ראשיתו של התהליך היא בעריכת בדיקה מקצועית של מכלול התנאים במפעל, וסיומו — בהסכם להעלאת עלייה בפריון ה־ייצור, תוך חלוקת ההישגים הטו־בים בין המפעל לעובדים.

ההסכמים להעלאת פריון הייצור חייבים להקיף מרכיבים רבים ו־שונים. המטרה הבריבית היא הג־ברת התפוקה, להרעלת המפעל ו־העובדים כאחד, תוך הקטנת מר־כיבי התשומה ליחידת התוצרת.

כדי להשיג תוצאות מתחייבות בתחום זה יש, כאמור, להפעיל בכושר מירבי את פוטנציאל היי־צור, לייסם שיטות ניהול מתקד־מות, לתכנן ולפקח באורח יעיל על הייצור ועל הביצוע בצירה.

רכישת ידע הכרח לעובד

פיתוח מערכת הדרכה עצמה, גם במפעל עצמו, הוא הכרח כדי לאפ־שר ניידות עובדים בתוך המפעל. לצורך זה יש לעודד עובדים לרכוש ידע מגוון בכל האפשר. עובד שר־כש ידע מגוון יוכל לעבור, מטבע הדברים, בסוגי עבודה שונים וב־מחלקות שונות; דבר שהוא לטובת המפעל, והמשכן גם לטובתו הוא, הן בבחינת שכרו והן מבחינת הד־רגתו ומעמדו בעבודה.

ואכן הנסיון הוכיח, שהמריצים לעידוד ההשתלמות המקצועית ו־רכישת ידע תורמים רבות למפע־לים עצמם ולמועסקים בהם גם יחד. כך להוגבא גולל לציין, כי המריצי ידע הנידות, שהונהגו במסגרת מיוצת ייצור במפעל ב־ענף הפרמצבטיקה הלו יפה במידה כזו, עד שהוחלט להחילם על כלל המפעלים בענף זה, והם כיום חלק בלתי נפרד מהסכם העבודה.

מוסיף וציין, כי ההישגים הבמגו־נים המובעים בפעולות הייעול הר הסכם, ובפיתוח מוצפת ידע, לא רק מוסיפים ליוקרת המפעל, ל־רווחתם ולהרגשת בטחונו העצמי של העובד, אלא גם מונים את העובדים בהסכמה שכר, המהווה מרכיב חשוב בהכנסתם, מלבד על השכר הרגיל והפרמיה המשתלמת בגלל תפוקה מעבר לנורמה.

הטיפול בבעיה בסוגיית פריון הייצור מחייב בשלב ראשון בדיקה מקצועית יסודית של המערכת הי־צרנית לאיתור הגורמים שיש ל־טפל בהם בעדיפות ראשונה, כדי להגיע ליותר יעילות, חסכון והגדלת התפוקה.

בשלב שני יש להביא את ממ־צאי הבדיקה לפני גופים משותפים להנהלה ולעובדים, ולפני מועצות ייצור משותפות. במסגרות אלו יגובשו הממצאים, ייבדקו ההצעות השונות מצד ההנהלה והעובדים, ויובררו הכלים, השיטות והאמצעים הנדרשים להשגת היעדים שנקבעו.

השלב אחר ביצועם של הסד־רים שנתקבלו ייעשה תוך שיתוף מלא של העובדים בכל השלבים, ותוך ההתייעצות בבעלי מקצוע ב־שטחים השונים. בעת לעת יקויימו דיונים שבהם ייבחנו התוצאות, הד־רכה על התקדמות הפעולה, בו בזמן יפורסמו השיטות, הסדרי העידוד והשיעורי התגמולים שייקבעו כ־תמורה על הגדלת התפוקה.

מלבד שיטות שכר עידוד מהו־דות ישירות מוצע להפעיל תגמו־לים נוספים במסגרת התכניות ל־העלאת הפריון ולהגברת התפוקה. בין שיטות שכר העידוד והתמ־ריצים הנוספים, שניתן ליישם בהת־אם לתנאים הספציפיים של המפעל, יש לציין:

א) חלוקת הישגים מחלקתית או מפעלית המרת החסכון במרכיבי התשומה השונים כגון: חסכון בחומ־רים, בשעות העבודה, ניצולת מי־רבית של הציוד וטיב ביצוע כשיפור.

ב) תשלום גמול ביחיד על ידע המאפשר ביצוע עבודות שונות ובמעות ונידות בעבודה בתוך המפעל.

ג) פרסים על התחרות ברכות פריון העבודה תוך הופעה סדירה ומלאה לעבודה, על הצעות לשי־פורים ועל עמידה בלוחות־זמנים ב־התאם למתוכנן.

ד) שיטות כוללות, כלל־מפעל־יות, המבוססות על גורמים כללי־ים.

שיטות עידוד התמריצים אלה יופעלו, כאמור, בנוסף על שיטות שכר העידוד המודדות הישירות.

הסכמי פריון שייעשו, תוך בחי־נת גורמי ההשפעה ואיחוד בקרה, ההוראה, בתנאי טיפול נכונים וב־הפעלת תמריצים מתאימים, כאשר המעידה מלווה בהיפעות כמשמר־חיים בשיטות ובתנאי הסביבה ה־פיזיים של העבודה — עשויים להביא להגברת התפוקה, לצמצום הנדירויות מהעבודה, להסרת עיי־רות שנוצרו במערכת ולשיפור יחסי העבודה.

כך הרעשה, כמובן, פעולה נמ־רצת להרחבת מעגל מועצות היי־צור, תוך מיסוד שיטות שכר עי־דוד ותמריצים, תוך קידום שיתוף העובדים בניהול, באחריות וברוו־חים. רק מתוך ראיית הנושא של העלאת פריון הייצור כמשימה ל־אומית נעשה וגם נצליח.

הישגים וקשיים במערכת החינוך

מאת אהרן ידלין

בעשור האחרון חל שיפור ניכר ברמת ההשכלה בישראל, הן באוכ־לוסיה היהודית והן בניגוד הער־בי. אחוז חסרי־ההשכלה באוכלוסיה היהודית ירד מ־12.6% ב־1961 ל־8.8% ב־1972. אחוז בעלי השכלה מעל 12 שנות לימוד עלה בשנים אלו מ־9.9% ל־14.2%.

חתך בקרב שנתון (גילאי 17—18) מלמד ש־49 מכל 100 בני שנ־תון זה מסיימים י"ב כיתות. ב־ארבע השנים האחרונות בלבד גדל אחוז זה מ־37% ב־1969 ל־49% ב־1973. במלים אחרות: כמחצית השנתון הזה בחינוך על־יסודי כיא. בהקביל, בארבע שנים אלה, הנסחת בכמחצית שיעורם של בני 17, שלא הגיעו לחינוך על־יסודי. בשנת תשכ"ט — אלה היו 27%, ואילו בתשל"ג — 14%. התפל־גותו של אותו שנתון מלמדת, ש־49.3% בקרב הבנים ו־40.9% מק־רב הבנות לומד בבתי־ספר מקצוע־יים, חקלאיים וימיים.

גם התפלגות למסלולי־לימוד בחינוך הטכנולוגי ראויה לציון. ה־רוב המכריע של הבנים לומד ב־קבוצות כתבת, אלקטרוניקה, מכו־נאות וחשמל — מקצועות ההולמים את צרכיה של חברה מתפת־חת ומודרנית. [illegible]

> מספר התלמידים במגמה הטכנולוגית גדל ב־4 שנים כמעט פי־שניים וחצי. השנה הראשונה בתולדות המדינה שמספר התלמידים עולה על מיליון; בעיית טעוני הטיפוח טרם נפתרה, אך הפערים בחינוך צומצמו.

שווים בכל. על אחת כמה וכמה כשהללו אינם שווים הבית. אף־על־פי־כן הפער בחינוך בישראל לא גדל אלא צומצם.

למעשה, הינו מתלבטים בשתי בעיות: האחת — זו של הדור שהגיע לכאן. האחרת — זו של בניו. ואם כי אי־אפשר להפריד ביניהן, חובה היא לעשות כן. כלל־בר, כשיכרונו היא להקטין ככל האפשר את התלות בין גורלו ובין הידע של הילד לבין הרמה המש־כלתית ומצבם הכלכלי של הוריו.

המדינה ומשרד החינוך והתרבות הצליחו בהרבה לא־מבוטלה במ־לאכה קשה זו. חל גידול כרשים באחוז בני יוצאי אסיה ואפריקה בכיתות הגבוהות של החינוך העל־יסודי. בין 1966 ל־1972 הוכפל כמ־עט אחוזם בכיתות י"ב, מ־18% ל־34%. ואף אם נכנה את גידולם ה־כבשי באוכלוסיה, עדיין לפנינו גי־דול ניכר.

אחוזם של תלמידים אלה בכי־תות י"א הוכפל אף הוא בשש הש־נים האחרונות: מ־24.2% ל־41.4%. במלים אחרות: אנו מתקרבים ל־מצב שבו ייצוגם של בני עדות המזרח בכיתות הגבוהות של בית־הספר העל־יסודי יגיע לשיעורם באוכ־לוסיה.

[illegible]

הבעיה הכואבת במערכת החינוך היא הנשירה הגדולה במערכת החי־נוך — בגיל 12—16. בהשוואה ל־אומות, הגדול אחוזם בישראל הוא הגבוה ביותר. [illegible]

איפוא, בעיקר במגמת החינוך ה־ממלכתי־דתי, אך לרגל חומרתה היא הולכת להיות בעיה מגזרית של חלק זה או אחר במערכת החינוך. לפנינו בעיה, שלה השלכות לאו־מיות כוללות על איכותה של החברה שלנו, ולא מקרה הוא, שחלק ניכר מהאמצעים הכספיים המושקעים במפעלי הטיפוח מוק־דשים לחינוך הממלכתי־דתי.

צמצום הפערים בהשכלה ובחי־נוך הוא לרוב קשה יותר מצמ־צומם בכל תחום אחר. בחינוך אין קפיצות דרך. זהו תהליך אורגני, שיטתי וממושך. בעיית השכלתו של דור, שהוריו משוללי השכלה בדעת, מתריפה דווקא בימינו. אנו חיים בתקופה, שבה הידע האנושי מכפיל את עצמו בפרקי זמן קצ־רים והולכים. יש הפער מעמיק והילד גם כאשר קיימים [illegible]

חינוכי רב־זרועי מותאם לצרכיו ובעיותיו של נוער קשה־הסתגלות. במאמץ מוגבר למניעת הנשירה ו־הפעלת 100 קציני ביקור סדיר ל־החזרת הנושרים אל ספסל הלימו־דים תיכה, שניתן לצמצם את ממ־די התופעה. אולם כמה שברור כבר עתה הוא, כי המפתח להצלחת ה־פעולה בתחום זה הוא בריכוז ה־טיפול בנוער נפלט וקשה־הסתגלות בידי רשות חינוכית אחת, ובאמ־צעות מוסדות חינוכיים מותאמים לצרכיו. העקרון שלפיו יש לפעול הוא: התאמת המסגרת לתלמיד ו־לא התאמת התלמיד למסגרת.

ועתה לסוגיה ברכות נוספת: אם ניטול את תעודות הבגרות כ־אבן בוחן, הרי שבשנתון של יוצאי אסיה־אפריקה קיבלו בשנת 1967 רק 3.7% תעודת־בגרות ואילו ב־1971 הגיע שיעורם ל־6.1% וב־1973 ל־7.4%. בקרב יוצאי אירופה ואמריקה היה שיעור מקבלי תעודת הבגרות 24.3% ב־1967 — 30% ב־1971 ו־31.7 ב־1973. נתונים אלה מצביעים הן על קוטו של הפער הן על ההתקדמות בצמצום מקבלי תעודות־הבגרות. לפני 5 שנים היה היחס 1 ל־6.6 ואילו בכתה 1971 היה היחס 1 ל־5 וב־1973 1 ל־4.3.

עדיין אין בידינו נתונים בדוקים ומוסמכים, אולם לפי הגידול בשי־עורי הלמידה של יוצאי אסיה ו־אפריקה בכיתות י"ב גדל מאז 1971 גם שיעורם של מקבלי תעודות ה־בגרות. אשר לגידול שיעור יוצאי יבשות אלה הלומדים במוסדות ל־השכלה גבוהה שוב אנו עדים ל־גידול באחוזם, אם כי הגידול הוא קטן — מ־12.2% ב־1966 לכ־14.1% ב־1973. אמצעי חשוב ביו־תר להעלאת אחוז הסטודנטים, יוצאי אסיה־אפריקה, הן המכינות הקדם־אקדמיות. כיום לומדים במ־כינות הקדם־אקדמית שליד האו־ניברסיטאות כ־2,000 תלמידים, מהם 40% יוצאי יבשות אפריקה ואסיה. בשנים שעברו נתקבלו כ־70% מבין הסטודנטים האלה ב־מוסדות להשכלה גבוהה.

בשנת הלימודים הבאה נשאף להגדיל את מספרם עקב קליטתם של חיילים משוחררים במסגרות אלו וכן כתוצאה מהרחבת הפעולה, עם פתיחת מכינה קדם־אקדמית גם לבעלי השכלה של י"א כיתות ואולי אף י' כיתות. אף־על־פי־כן, חובה היא להודות, כי בכל מעולם בשלבי החינוך, האחוז של יוצאי אפריקה ואסיה בשלבים אלה רחוק מהשביע רצון.

בעשור האחרון השקיעה מערכת החינוך מאמצים גדולים בצמצום הפער החכלכלי. אך אני רוצה ל־הבהיר, ואולי גם להזהיר, שב־אהדתנו מסתמנת נסיגה בגודל ה־תקציב הריאלי העומד לרשות ה־חינוך (בשנים 1967/8 היה חלקו של תקציב החינוך בתקציב המד־ינה 9.6% ואילו ב־1974/5 7.3% בלבד) ובמאן סכנה להשיגינו ב־תחום זה. הממשלה כולה היתה ער־ה למשמעויותיו של הקיצוץ בתק־ציב, אבל לא ראתה דרך אחרת במצבה הכלכלי החמור של המדי־נה. גם לי לא היתה ברירה אלא לקבל את הדין, אבל קשה לומר שהיה בכך גם כמום צידוק הדין.

זאת ועוד: במערכת החינוך קשה עד מאוד לקבוע לוח עדיפוי־יות, כי כל פעולותיה נוטות להשת־לים זו את זו. אך לא מן הנמנע, שיש מקום גם לגבש קריטריונים חדשים לחלוקתו הפנימית של ה־תקציב.

אין בכוחה של מערכת החינוך לבטל פערים שאדושת גידולם היא מחוצה לה. אבל יש בכוחה של מערכת החינוך להביא לקיפת קר־נתם הרוחנית של התושבים בשכ־ונות ובאזורי מצוקה, ואחד ה־אמצעים הראשיים לכך הוא עידוד פעולה תרבותית עצמית ואספקת שירותי־תרבות, במחירים שווים ל־כל נפש ובתנאים נאותים, לאוכ־לוסיה שבמצוקה אינה המרית בל־בה, ואולי לא בעיקר. אנו מקצים תקציבים למוסדות תרבות ואמנות בישראל, אולי לא במידה מספקת, אבל גם כאן נצטרך לשאול ולבדוק כמה מהי תרומתם גם לשכ־בות אלו.

תרבותה של ישראל היא תרבות פלורליסטית, ליהנות המורח מסו־רת תרבותה ואמנותה בפוארים — במוסיקה, במלאכת מחשבת, במ־חול. אולם נדמה לי שאלה עדיין לא הגיעו לכלל הביטוי שהם ראויים לו, כשורדנו מעודד יותם. לא כן הנבצע שיעסוק בעידו אף לרוממו אותן, גם בתחום התרבות, כל עוד יש אוכלוסיה כה גדולה המרוחקת לערכי תרבות הקרובים לרוחה ולאפשרי ביטוי שהיא אמונה עליהם.

[illegible]

הקרבן והברית
עיונים בשירת נתן אלתרמן
מאת: **אידה צורית**

הוצאת "דביר"

10.50 ל"י

וירג'יניה וולף
פלאש

פנינת פרוזה של הספרות הגדולה. סיפור מעודן על חיי המשוררת באררט־בראונינג ועל כלבה הנאמן פלאש.

(מהדורה שניה) 7.50.— ל"י.

הוצאת דביר

קרא ב־עמדה

העתון החדש שיצא לאור זה עתה

אברהם ב. יהושע על המשבר הנוכחי וגורמיו / משחק אסטרטגי ב"קול ישראל" על סיכויי השלום וסיכוני המלחמה / צרור מתוך שירת גרמניה במאה העשרים / מבחר האיורים של קרמן־וקרמן / ספרים על לחיי מאת פנחס גינוסר / ספרי־מנוחים מאת מנחם ברינקר / מרטין בובר והשאלה היהודית־ערבית מאת חנן חבר / עמדה אישית מאת יורם קניוק / רפורמות נחוצות בחברה, בחינוך, בשיכון ובצה"ל / מדיניות בארץ ובעולם.

חוברת זו של עמדה אפשר לקבל ע"י משלוח 3 ל"י, בדמי־דואר לת. ד. 100, ת"א, בלפ"ק: רח' רמב"ם 15 ת"א, ב"לוטוס": אלנבי 101, ת"א, או בכל הקיוסקים הגדולים בערים הגדולות.

המעוניינים בפרוספקט חינם לפנות לת. ד. 100, ת"א.

המעוניינים במינוי על חוברות "עמדה" מתבקשים לגזור ולשלוח לת. ד. 100, ת"א.

אני .... הנר ב.

בעיר .... מבקש לשלוח אלי 6 חוברות ראשונות של "עמדה", רצ"ב המחאה על סך 18 ל"י.

האוצר / המדפיס הממשלתי

מכרז מס' 662/74

שירותי שמירה

1. מתבקשות בזה הצעות לקבלת שירותי שמירה במבנה המדפיס הממשלתי, ברח' חנית, דרך חברון, ירושלים.
2. טופס המכרז, מיפרט ותנאי השמירה ניתן לקבל אצל מנהל המשק, המדפיס הממשלתי, רח' מרים השמונאית, ת. ד. 765 ירושלים, חדר מס' 20 בשעות העבודה הרגילות, ניתן להזמין הטפסים אצל הנ"ל בטלפון 02־36261.
3. ההצעה בהתאם לתנאי המיפרט יש לשלוח במעטפה סגורה למדפיס הממשלתי, ת. ד. 765 ירושלים, על המעטפה נא לציין "מכרז מס' 662/74 לשירותי שמירה".
4. המועד האחרון להגשת ההצעות הוא יום שישי כ"ה תשרי תשל"ה (11 אוקטובר 1974) שעה 12.00.
5. אין המדפיס הממשלתי מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר, חלק ממנה או כל הצעה שהיא.

מכרז מס' 3/74

מוזמנות בזה הצעות לקבלת זכויות להפצת כרטיסים באיצטדיון בלומפילד ביפו

טופס תנאי המכרז וטיוטת החוזה אפשר לקבל בבית־ברנר, רח' ברנר 5, תל־אביב אצל החו' י. קיפר, חדר 203 בין השעות 09.00—11.00 עד לתאריך 27.9.74.

המציעים יגישו את הצעותיהם על גבי הטופס הנ"ל בצרוף צ'ק בנקאי כמפורט בתנאי המכרז במעטפה סגורה שעליה יש לציין "מכרז להפצת כרטיסים באיצטדיון בלומפילד מס' 3/74".

ההצעות תוכנסנה ע"י המציע בתיבה הנ"ל בנוכחות החו' קיפר. ההצעות צריכות להגיע בדרך הנ"ל בלבד לא יאוחר מיום 29.9.74 שעה 11.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא בכלל.

מפעלי תרבות וספורט בית־ברנר

עיריית עכו
מכרזים

1. עיריית עכו מזמינה בזה הצעות לבניית מקלטים בשטח מוניציפלי:
א. מקלט ציבורי דו תכליתי ועל קרקעי מטפוס 200/ב מרשמ"ר — ברחוב בילו 20/30 שכון 2 עכו מכרז מס' 30/74.
ב. מקלט ציבורי דו תכליתי ועל קרקעי מטפוס 200/ב משמ"ר — ברחוב יהודה אלקלעי — שיכון עמידר עכו מכרז מס' 31/74.
2. את הצעה המחירים, בשני העתקים, על טופס אשר אפשר לקבל תמורת — 100 ל"י (מאה לירות) עבור כל מכרז במשרד מהנדס העיר, יש להכניס ב"מעטפת הצעות" שתסופק ע"י העירייה ולשלשלה בבאר רשום אל ועדת המכרזים — עיריית עכו, לא יאוחר ביום 11.10.74 שעה 12.00.
3. בתכניות אפשר לעיין וכ"כ המכרזים מוצגים והדרושים למכרז ההצעה לפני הגשת ההצעות אפשר לקבל במשרד מהנדס העיר בכל יום בין השעות 09.00—12.00.
4. תמורת העבודות תשולם לקבלן 90% בתוספת מדד כמפורט בהוראות סעיף 53 ב' של החוזה ו־10% ערבות טיב עבודה לתקופת שנה.
5. בזמן שליחת הצעתו על כל בעל הצעה להפקיד בידי הגזבר העירייה ערבון כדלקמן:
1. מקלט ברחוב בילו — 50,000.— ל"י.
2. מקלט ברחוב אלקלעי — 50,000.— ל"י.
6. את ההצעות יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז. כל שינוי בתנאים ע"י כותבי ההצעה עלול לגרום לביטול ההצעה.
7. העירייה אינה מתחייבת:
א. לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזה הצעה שהיא.
ב. למסור את בניית 2 המקלטים לקבלן אחד.
ג. העירייה שומרת לעצמה את הזכות לבנות מקלט אחד מתוך 2 המקלטים הנ"ל.
8. לפי חוק רישום הקבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט — 1969, יכולים להשתתף במכרז זה רק קבלנים מורשים רשומים בפנקס הקבלנים של משרד השיכון, משרד העבודה ורשם הקבלנים (כבה תשל"ג — ינואר 1973).

ישראל דהן — ראש העיריה

רטנובסקי מיכאל • קבלן בנין

חיפה, רח' גלבוע 46 טל. 231482.

בונה דירות באחוזה ובנווה־שאנן

מברך את כל בית ישראל

בשנה טובה

מדינת ישראל
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

מכרז מס' 1/74

לניקוב כרטיסי י.ב.מ.

1. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מבקשת הצעות מחיר, במסגרת הסכם שנתי לביצוע עבודות ניקוב ואימות כרטיסי י. ב. מ.
2. לשם קבלת פרטים בכתב על תנאי המכרז נא לפנות ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ירושלים, טל. מס' 526161, קו פנימי 248, למר פנחס מילמן.
3. הצעות, בהתאם לתנאים הנדרשים בפרטים שיימסרו בכתב, יש להגיש עד 10.10.1974, לפי הכתובת: יו"ר ועדת המכרזים, משרד ראש הממשלה, הקריה, ירושלים.
4. את ההצעה יש לשלוח בדואר רשום במעטפה כפולה. על גבי המעטפה הפנימית, ללא ציון שם השולח, יש לציין "מכרז מס' 1/74", הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה".
5. להצעה יש לצרף ערבות בנקאית או המחאה עצמית בסך של 500 ל"י, בתוקף עד 15.11.74.
6. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אינה מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הפצת ספרי עזר

המילון העברי המרוכז
אבן שושן
בכרך אחד
מחיר 74 ל"י

אטלס כרטא
4 ספרים בכרך אחד
(מהדורה שניה חדשה ומעודכנת)
מחיר 92.50 ל"י

מילון עברי אנגלי
ד. אלקלעי
מחיר 46 ל"י

תאריך ________

לכבוד
ספרית "דבר", ת.ד. 199 ת"א
אבקש לשלוח לביתי את ספר העזר ________
רצ"ב שיק / המחאת דאר ע"ס ________
שם ________ כתובת ________ חתימה ________

הישראלי וסביבתו * הישראלי וסביבתו * הישראלי וסביבתו

שרון ושומרון

פתרונות זמניות ותכניות גדולות

מאת ע. פרי־פז

ברשויות המקומיות בשרון ובשומרון אין רשות מרכזית מקיפה, המטפלת בבעיות האקולוגיות, ההו־לכות ומחמירות עם הפיתוח והגידול בצפיפות התושבים.

כל אחת מהמחלקות העוסקות בר־רשויות, מטפלת בחלק מבעיית איכות הסביבה, ללא תיאום ביניהן. מחלקת התברואה דואגת לסילוק האשפה, לרוב, כפתרונות זמניים. סילוק האשפה והניקוז הם בתחום אחר וגם פה מחפשים פתרונות זמניים. הוועדה לתכנון ולבנין ערים קובעת את צפיפות הסביבה ו„האוויר לנשימה". הרשויות המקומיות כמעט שאינן מטפלות בר־זיהום האוויר הנגרם על־ידי מפעלי תעשיה ורכב ציבורי. חוקי העזר העירוניים אינם מקיפים את כל ההיבטים של איכות הסביבה, וקצב הכנתן של תכניות מיתאריות המש־פיעות על דמות היישובים, גם בבחינה אקולוגית, אינה מדביקה את קצב הפיתוח. ברשות המקומית חסר בדרך כלל בעל מקצוע, הנוגע לבעיה האקולוגית בכללותה.

להכשרת בעלי מקצוע אלה יפ־תח אחרי החגים בית־ספר להנדסאים בתחום איכות החיים והסביבה (אקולוגיה) מגמה על־תיכונית דו־שנתית זו תפתח בבית ספר אורט בכפר־סבא בשיתוף עם משרד הבריאות, משרד העבודה, משרד החינוך והמכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית.

מהנדס רוזן פרוימוביץ, מנהל בי"ס אורט בכפר־סבא, אומר, כי המגמה החדשה תעמוד על רמה גבוהה. למגמה האקולוגית נתקבלו 44 בוגרי תיכון עיוני או בוגרי בי"ס מקצועי תיכוני. מסיימי ביה"ס לאקולוגיה יוכלו להיקלט במשרד הבריאות, ברשויות המקומיות, וב־חברות פרטיות הזקוקות לעובדים בתחום זה.

זאב גלר, ראש עיריית כפר־סבא, אינו רואה עתה בעיות אקולוגיות דוחקות בתחום שיפוט העיר. הוקם מכון לטיהור שפכים תעשייתיים ובמים המטוהרים של התעשיה ושל שפכים ביתיים מש־תמשים לצרכי חקלאות בישובי המועצה האזורית הירקון.

את האשפה העירונית קוברים ומכסים בשכבות שכבות. לפתרון יותר יסודי חושבים להגיע במסגרת איגוד ערים, הכולל את פתח תקוה, ראש העין, יהוד ועוד.

סגן ראש עיריית הרצליה, א. נשר, הוא אדריכל ומתכנן ערים, ידיד הרצה לשיפור פני העיר. הוא אומר, כי הנהלת העיריה מתכננת לפתור את בעיות האקו־לוגיה בצורה יסודית במסגרת תכ־נית־אב, שלפיה יוקצו מאות דו־נמים לפארקים ויורחקו השפכים והאשפה מהעיר. נשר לא מתעלם מהבעיות הקיימות. „חוף הנכים" על שפת הים שנסגר בגלל זיהום הים, נפתח מחדש לאחר ששפכי הביוב מטוהרים בבריכות חימצון. שטח בריכות־החימצון הוגדל ואת בעית העשן של אזור התעשיה רוצים לפתור על ידי מסנני אויר.

לפי התכנית ייטע פס ירק לכל אורך החוף של איזור התעשיה ותיבנה טיילת לאורך שפת הים.

בעיות תקציב אינן מאפשרות, בינתיים, להוציא לפועל תכניות אלה. ולפי שעה מבקשים פתרונות זמניים. בעיית הביוב העירוני תפ־תר על ידי הקמת מכון טיהור מרכזי של מי שופכין שכבר פור־סם לגביו מיכרז בינ־לאומי והוא ישולם בתוך שלוש שנים.

סגן ראש עיריית נתניה דוד אנזלביץ, המחזיק בתיק התברואה וההנדסה, אומר שנתניה פתרה את בעיית השפכים הביתיים לאחר שנחתם בימים אלה ההסכם עם המועצה האזורית עמק חפר.

מי השפכים מטוהרים, מגיעים לבריכות חימצון בבית יצחק ובבית חרות. במים המטוהרים ישתמשו היישובים החקלאיים של עמק־חפר להשקיה. טרם נפתרה בעיית השפכים התעשייתיים. קיימת בעיית מפעל כימי לתרופות „פלנסקס", שאינו מחובר לביוב העירוני. ברי־כות השיקוע לשפכים שבתוך הד־מפעל אינן תואמות את התקנים ומפיצות ריחות. העיריה מתכננת פתרון יסודי לבעיית שפכי תעשיה, טיהורם דרומה אחרי טיהור. זה יפתור גם את בעית השפכים של בית־חרושת „עסיס", שיעבור לאיזור התעשיה בנתניה. קיימת בעיה של זיהום אויר שלא בשליטת העיריה. בכבישי החוף נעים כלי רכב רבים, המזהמים את האוויר.

את האשפה העירונית קוברים ומכסים בשכבות עפר. זוהי השיטה המקובלת היעילה ביותר. אך הבעיה הזו היא בעיה ארצית, אומר אנזלביץ. חברות בינ־לאומיות מציעות שיטות שונות כגון בשר־פה, ריסוק אשפה וכו'. אך שום עירייה אינה מוכנה לעשות נס־יונות על חשבונה. לדבריו צריך מרכז השלטון המקומי לקבוע דגם נסיוני על חשבון הכלל, עד שת־בחר השיטה המתאימה.

חדרה לחמה נגד הקמת תחנת הכח של חברת החשמל בתחום שיפוטה. לאחר שהוכרע על הקמת התחנה, עושה העיריה כמיטב יכולתה כדי שהתחנה לא תזהם הד־אויר באיזור.

חדרה תנצל את מי הים אשר ישמשו לקירור תחנת הכח המתוכ־ננת, כדי לטהר בהם את נחל חדרה בשילוב עם התכנית האזורית להסדרת בעית הביוב בשיתוף עם המועצה האזורית מנשה. רשות הני־קוז של חדרה, מנשה ופרדס־חנה — כרכור, עוסקת עתה בני־קוז נחל חדרה ויובליו, נחל עירון, נחל חביבה ונחל יצחק. „איגוד ערים לביוב נחל חדרה" יטפל בטיהור מי הנחל וטיהור מי השפכים בבריכות חימצון, בעזרת מלוה מהבנק העולמי. השפכים מזהמים עד עכשיו את הנחל המפיץ ריחות רעים.

עם הסדר פעולת הניקוז והביוב יקום פארק לאומי ברצועה רחבה משני צידי נחל חדרה בשיתוף הד־עיריה, נציבות המים, חברת החשמל, מפעלי נייר חדרה והחברה לפיתוח קיסריה.

העמק

הקרב על המחצבה

מאת יוסף מיכלסקי

„אין מרחק רב מאקולוגיה ל־ביתולוגיה" — במשחק מלים זה ביקש איש העמק לבטל במחי יד את הסתייגויותיהם של אנשי מלר"ץ, המתנגדים להקמת מפעלים באיזור בנימוקים של מניעת מפ־געים אקולוגיים. לדוגמה צריכים לשמש המחצבה של בית אלפא, מחלבת „תנובה" בתל יוסף והמפ־על „גלית" ההולך ונוקם במגדל העמק, שהם אוביקטים, המחייבים פיקוח מתמיד ופתרונות נאותים בתחום האקולוגיה.

הקרב על סגירת מחצבת בית אלפא נמשך כשנתיים ולבסוף לא הדעו הרשויות הנוגעות להמשך החציבה. מנהל רשות שמורות הט־בע, אברהם יפה והמנכ"ל טענו, שהמחצבה תזהם את גן השלושה המרוחק ממנה קילומטר אחד בקו אויר. אנשי קיבוץ בית אלפא לא אמרו נואש, הציגו שורה של גיאוקים־נגדיים והסברים למיניהם, לפיהם האבק של המחצבה עף לעבר פסגות הגלבוע ואינו פוגע באזורים מיושבים, או באתרי רשות שמורות הטבע. למרות האיסור המ־שיכו בצעדים לפיתוח המחצבה ולהקמת מפעל לייצור זפת בהחו־מה. הקיבוץ טען שלפי מכתב רשיון החציבה אינו אוסר לעבד את החומר שכבר נחצב והצטבר בתחום המפעל. כמות זו הספיקה לשנת ייצור נוספת. בינתיים הת־ערב בדבר משרד העבודה ותבע לחדש את החציבה מטעמי־בטיחות: יש לייצב מדרונות, שיכנעו מפו־לת גושי סלע של קירות האת־החצב. כך הורשה העבודה ב־מפעל והוא עובד „במלוא הקיטור". ובאשר למצב אקולוגי באיזור זה הרי בידי „בית אלפא" סקר של „הרשות לשמירת איכות הסביבה", שליד משרד ראש הממשלה, לפיו אין אבק המחצבה פוגע בגן הש־לושה. לא נשמע רעש בציבור השמור להיחשב כמיטרד ואין גם לטעון כי יש פגיעה בנוף משום שצבע הסלע החצוב משתלב יפה בגווני הגידולים החקלאיים של העמק. אורח פשוט יכול להגיע למסקנה, שהמחצבה אפילו „מוסי־פה בריאות".

באשר למחלבת „תנובה" הרי מתקנה, שנועדו „למנוע מפגעים אקולוגיים", לא עמדו תמיד במבחן ובהמשך החורף מובלים מפליטת שאריות חמרי המפעל הקיבוצים חפצי בה ובית אלפא, אשר נאבק בהצלחה כה מרובה לקיום המח־צבה.

בימים אלה עומדים לפרסם מכרז לבניית מתקנים מתאימים במפעל ומקווים שתוך שנה יסולק הבעיה הזאת על פתרונה.

סימן שאלה גדול מסתמן בעקר־בות הקמת „גלית", בעלי המפעל הפקידו מיליון ל"י כערבון לסילוק המפגעים אקולוגיים — אם אכן יהיו כאלה אחרי התחלת הייצור. כמו כן תרמו כ־120,000 ל"י ל־טכניון כמענק לעריכת מחקר ב־תחום זה. המפעל התחבר כבר לרשת הביוב המרכזית של איזור מגדל העמק, אשר בלאו הכי זקו־קה לפיתוח, הרשת תוכננה לאוכ־לוסיה של 7000 תושבים, בעוד שבמגדל העמק מתגוררים כיום כ־12,000 תושבים. משרד השיכון מפ־גר בפיתוח הרשת אם כי באחר־רונה הואצו עבודות הפיתוח.

בעיה דומה קיימת גם לגבי מי הביוב של נצרת עילית ונצרת, אשר גורמים לנזקי מורד לטבוחה העמק. 12 שנים נמשכה ההסחבת בבניית מפעל חימצון לקליטת ביוב זה ורק השנה התחילו להקימו. העבודה עתידות להסתיים בשנה הבאה.

הוא הדין לגבי איזור התעשיה של עפולה. פיתוח בית החולים הסמוך לאיזור הזה ותכניות הקמת מפעל חדש מחייבים פתרון יסודי של מניעת מיטרדים אקולוגיים, העלולים לסכן את עפולה עילית.

לעומת זאת היתה תמונה רצי־נית בסילוק כמויות גדולות של אלפסה אשר הצטברו בקרבת העיר. נמצא פתרון זמני ובקרוב יתחילו עפולה ומגדל העמק להקים מפעל משותף לסילוק אלפסה ולריבוד־ה. המפעל יעלה 2.5 מיליון ל"י ו־יוכלו להצטרף אליו גם רשויות מקומיות אחרות.

בעמק העבק וקיבוצים קיימים מפעלים תעשייתיים רבים. בגלל אופי הייצור שלהם הודרה לביקורת כם ההרגישות לבעיות אקולוגיה בקיבוצים, אך הם מרדים, בדרך כלל בפגעים אקולוגיים. לגדיל אוכ־לוסיית העמק ותשיבו וההעלאת רמת החיים של הגושבין יהיו הכי־לבות בתחום האקולוגי. אך בשלב זה טרם־לסכם בהפרזה. אפשרויות העמק מוסיף עדיין להיות איזור חמד לאוהבי הטבע ולכל אלה המרעשים כמיטרדים אקולוגיים.

אשדוד

„מצפצפים" על האקולוגיה

מאת דני צדקוני

עתון השרות לשמירת איכות ה־סביבה שליד משרד ראש־הממשלה, „הביוספרה", מביא לדוגמא באחד מגליונותיו את „תרומתה ל־מניעת זיהום הסביבה" של עיריית אשדוד. מסגרות מאורגנות הן כלי הכרחי במאבק לחיסול הזיהום הקיים ובמניעת זיהום בעתיד. הע־ריה האשדודית עוסקת לפי שעה בחקר הבעיה ובדידותה יותר מא־שר בחיסול מקורות הזיהום, כמו בית־החרושת ליציקה „הורגנט", מפעל הנבצות, מיתקן המפוזרה ב־נמל וכו', הטורדים את בריאותם ושלוותם של התושבים, שלא הקי־מו ארגון על בסיס התנדבותי ל־מאבק כנגד הזיהום.

נסיונה של מלר"ץ להקים סניף בעיר נכשל, בגלל ההתנהלות של התרבות האזרחית בה, ויחסיה עם העיריה רעים, יותר נכון אינם קיי־מים, בגלל הבדלי הגישות: העי־ריה, המעודדת את פיתוחה הכלכלי של העיר ביעבה תעשייתי, טוענת כי היא ביקשה ממלר"ץ להדריכה במניעת הזיהום במפעלים שיוקמו בעיר. אך מלר"ץ מתנגדת לעצם הקמתם של מפעלים כמו הנבצות.

בראש היוזמה לשמירת איכות הסביבה עומד מהנדס, ולידו ע־בדת בחרביצאות. הבידע שהיא א־פשת יותר לעירייה לאשר או לא לאשר הקמת מפעלים המזהמים. כדי למנוע זיהום דרך „חוק רישוי עסקים" ובבנין ערים מנצלת העי־ריה את שירותיהן של חברות מק־צועיות ועובדת בקשר הדוק עם היחידה למניעת זיהום של משרד הבריאות. עיריית אשדוד תקנה את חוק־העזר האקולוגי הראשון ב־ארץ, ועבר זמן רב עד ששר הפנים חתם עליו. חוק־העזר יחייב מפ־עלים המבוקשים בתחום העיר ל־דווח לעיריה על הכמויות והסוגים של חמרי־הגלם והדלק שהם צור־כים. חברת החשמל התחייבה לפ־עול למניעת זיהום בתחנות־הכח שלה על־ידי הגבהת ארובות והו־רדת פליטת העשן בתחנות הי־שנות. גם בית־הזיקוק ביצעו שי־פורים בהם, בהתאם לדוח של המומחה האמריקאי צייר. התקלות הזיהומיות הנובעות מבתי־הזיקוק נגרמות בעיקר מהפסקות ההפ־על: כשמתחילה מערכת זיקוק פולטות הארובות עשן כבד וסמיך עד שהן מתחממות טוב.

נמל אשדוד, כמתחם אקס־טריטו־ריאלי, „מצפצף" כיום על העיר, ומיתקן התאורה שלו פולט ענני אבק מצחינים. יש לקות שרפות הגבלים, השוקלת את מיקום המית־קן החדש והמבגרות, הנחשב גם כבד הסביבתי. משרד הבריאות פנה לנמל בעניין מיתקן התאורה. התשובה היתה חצופה. מהנדס ה־עיר אשדוד רפי דנקנר אומר, כי הפתרון לבעיה זו הוא צירוף הנמל לתחום התכנון של העיר, כדי ש־תוכל לייעל עסקים יחולו גם עליו.

אחד הגורמים לזיהום האויר ב־אשדוד הוא מפעל הנבצות, המטריד את חיי חברי מושב בית־גמליאל הסמוך לו, בעשן כתרח העיר. לפי דרישת העיריה רכש המפעל ציוד למניעת המטרד. לפני כחודש הופ־על הציוד הזה והתברר שהוא אינו יעיל. עיריית אשדוד עומדת לסיים את מפעל הביוב, שימנע את זרימת שפכי התעשיה לנחל לכיש. יתכן כי היא תיאלץ להוציא צו־סגירה על מפעל הנבצות ועל מפעל השימור־ים „פרי־בור", עייכאר המזהם היחיד של הוואדי.

הוואדי ימשיך להיות מזוהם אם הממשלה לא תכפה על המועצות האזוריות של לכיש ובאר־טוביה ועל הרשויות המקומיות של קרית־גת וקרית־מלאכי לא להזרים את שפכי ישוביהן לאפיקו.

עתה חרדים תושבי אשדוד מפני הזיהום הרדיו־אקטיבי העלול ל־בוא מהכור הגרעיני שבוצע להק־מו בחוף ניצנים שבדרום העיר. העיריה הזמינה בהסכינון מחקר על מיקום התחנות הכח במרחב אש־דוד, אך עדיין לא גיבשה עמדה עקרונית בנושא זה, ומהנדס העיר אומר, כי יש להתנגד להקמת כור כזה, אם שיטת קירור תהיה ב־מים.

הופיעה המהדורה החדשה!

ארץ ישראל

גיאוגרפיה של הארץ ואזוריה

מאת

פרופסור יהודה קרמון

המחלקה לגיאוגרפיה, האוניברסיטה העברית

פרי מחקר של שתי עשרות שנים!

ספר מעודכן של כל שטחי ארץ־ישראל (כולל יהודה ושומרון, רצועת־עזה ורמת־הגולן).

ניתוח גיאוגרפי מעמיק של ארץ־ישראל: נוף־הארץ, גיאולוגיה, אקלים, צמחיה, חברה, כלכלה, היסטוריה, ועוד.

בספר מפות וצלומים ואינדקס מפורט.

ספר לסטודנט לתלמיד, למורה ולכל אוהב ידיעת־הארץ.

המחיר — 38 ל"י (מחיר רגיל 48 ל"י).

להשיג בסניפי דבר ובחנויות הספרים

לכבוד ספרית „דבר" ת.ד. 199 תל־אביב — התאריך: ______

נא לשלוח לביתי את הספר „ארץ־ישראל" הוצאת יבנה

מצ"ב שיק ע"ס 38 ל"י — ושלחו ששלמבב שב

שם ______ כתובת ______ חתימה ______

ספרית דבר

שי באה

ספר מספרית דבר

איון מיוחד עם פלאביו אורלנדי

ירוש גינוי־מנע של התוקפן־בכוח

מאת גליין דרונר, ...ופר „דבר" באיטליה

פלביו אורלנדי מכהן מאז 1972 ...מזכיר המפלגה הסוציאל־דמוקר־...ת האיטלקית. הוא עורך בטאון ...מפלגה, „אומניטה", חבר בית ...חוץ של הפרלמנט. במשך ...נים רבות היה ראש סיעת מפ־...ו בבית הנבחרים, ודרך את ...מפלגה ל„ליסטיציה".

...מפלגתו היתה ערה תמיד ל־...ת המאויתה על ישראל באה ...זה התקפה באוקטובר אשת־...למצבה, נסיון בחודש ...על מצב תמצלה ערבית ...— להשמיד את ישראל. האם ...רים שהתרחשו מאז. לרבות ...ת השיחות בג'נבה, שיהורד ב־...ות ערב — ובפרט במצרים — ...ומגמות שמטרתם להגיע ל־...משתפים עם ישראל ריבונית.

...המפנה שחל בהזרה התיכון ...של „מלחמה חמה" אל מצב ...„מלחמה קרה" הוא סימן חיובי. ...הוא לעבור בדרקים ש־... — חוף השיפוד — עדיין ... — אל צורה פעולה של חיים כשותפים. סיכוי כזה, שלא היה קיים בשנת 1973 אפילו כהיפותיזה, מצביע כיום בידה בסוייכת של מר־וח לפעולה. אנו מודעים לכך שאי־אפשר להגיע בתוך שנה אחת מ־שלב של „מלחמת קודש", המלחה הסתה לרצח עם, אל חיים בהתחוא ואל שיתוף פעולה פורה, שיש עמו בטחון ותוצאות חיוביות. אין ספק כי בתוך התקופה הזאת בא לידי ביטוי — ובפרט במצרים — אותו המגמה המייצגות את „הבי־רידה הכינה". דומה שמתחילים להכ־יר בעובדה, כי באיבה הנצחית ו־במלחמה המתמדת אין מנצחים, כי אם מנוצחים בלבד. ההכרה בזכות קיומה של ישראל העירובה, כי די־בוחה ובטחונה לא יהיו תלויים בתנאים כלשהם, אסור שיהיו תלו־יות רק בגיבושן של עבודת המי־שות במדינות ערב. הדבר חייב להי־יות תלוי גם במידת מעורבותם של אירופה (שאסור לה להמשיך ולהת־נער מאחריותה) ושל ארה"ב.

ש. נוכח ההתפתחויות המהירות באזור הים התיכון האם תתרום, ל־דעתך, תרבע מדינות השוק (לרבות איטליה, המדינה המשותפת בעיר־תר) את תרומתן ליישוב חלוקי הד־עות ולהכוונה לקראת שלום — זאת הדרך הצמדה העיקשת החד־צדדית במזרח אפריקה, כהתבגה בר־סיבוסי הערבים?

ת. בהודף אשתקד הביעה אירו־פה — וגם איטליה — הדעכויות טבעה לשיתוף פעולה בהצהב הזהר־יהן — הבעבר בהסלהמה הסוכה אר המלחמה הקרה, הלקחים שבעלר־די וגם הסכנות בהן נתנסתה אירו־פה — ובפרט איטליה — היה בהם משום אזהרה ודחיפה לנקיטת מדי־ניות של סיהוק, של הרפיית מתי־חות ושל שלום באזור הים התיכון. אירופה חייבת לתקן את נזקי ה־משבר הכלכלי, דבר שניתן לבצעו רק באווירה של רגיעה ושל יד־סיפה המיזוג ויחסי הגומלין הכל־כליים. בסרות אירופה, ישראל ומר־דינות ערב קרבנות זו לזה, כאשר שמספקתם משלימים זה את זה. איטליה ואירופה אינן יכולות להי־שאר אדישות כלפי ענין כבו עשרי־רת על השלום. אסור להן להתעלם מהצורך לשמור על האיזון עליו נשען קיום הסדר בעולם. הדברים אמורים גם לגבי קפריסין. לגבי ה־יחסים בהגך באזור בין יוון ותור־כיה. אין אנו נמנים עם אלה המטיפים להינתקות או להינזר־קות להמצה מנאט"ו. אנו מודעים לכך כי הגלשת הסולידריות בכל הנוגע לשמירה על יחסי הכוחות — (כאשר יחסי הכוחות אינם טובים בהכרח) תביא להקמת הסיכויים ל־די קיום בשלום. הייתי רוצה להוסיף ולומר, כי פתיחת תעלת סואץ, בתנאי הסיים, ושיפורים סבירים ב־תצלה, האמצעים לבנות על הגדור־כות הגדולות והלוכות, כל אלה הם גורמים חכבניינים לא רק את מצ־רים ואת ישראל, כי אם גם את כל מדינות הים התיכון ובראש וראשונה את איטליה.

ש. מהו התפקיד שנועד לישראל בתהליך הקרוב בתחום הפיתוח בא־זור המזרחי של הים התיכון, נוכח עובדה היותה המדינה הדמוקראטית היחידה באזורה?

ת. אני מבטיח להרחיק ראות, ל־עבר ההתפתחה החיובית שתצמח מתוך „תכיכת הבנק" הקיימת עכ־שיו באגן המזרחי של הים התיכון: אני מדמה לעצמי מדינה ישראל המסוגלת לתרום — מהידע הטכ־נולוגי שלה ומכחכותה הארגוני — לפיתוחן של מדינות ערב. אני מת־בונן להתפקידים בשליטים: מדינות ערב ינצלו את אוצרות המבצבים שלהן לפיתוח ארצותיהם ולתמיכה בכלכלת ישראל ואירופה, כאשר אי־אפשר להמר על מלחמה, אין ברירה אלא להמר על השלום.

אך אם נשוב אל התהות, נזכור, כי ישראל בנתה דמוקראטיה מדו־נית ב„לא כלומי" וזאת בתנאים של קיום במיתה. אנו משלים לעם ישראל כי ימשיך במפעלו הגדול ב־לי שיסטה מדרכו עקב השפעות שבמבתרון נקמה וההרפת הגינודים הבגאים. טסית כל העמד במתר־ביות התוכרתיה הסטבוהוד־רה להכודות ההתוכרותיה ורגוד... ישראל בשיכה בכ־חיר קרבנות יקרים.

ש. לאחרונה רבו הדיבורים על מלחמה חדשה בכזרה התיכון. אם יגיעו הדברים, חלילה, למתקפה חד־שה על ישראל, האם יהוה, ל־דעתך, המצב הפוליטי הבינלאומי — ובפרט „לחץ הנפט הגולמי" — להיות כפי שהיה בסתיו אשתקד?

ת. האמצעי הטוב ביותר לשמירה על השלום הוא לא לשרוד ידיבור יות, לא להבוך בתבניכת בלתי־צודקות ולרפות את ידיו של התוקף בכוח על ידי „גינוי מנע". זו היתה עמדתנו בעבר וזו עמדתנו גם היום. אנו יודעים, כי אשר לפ־חק באש וכי מלחמה מקומית עלולה להצית את אש המלחמה בין הד־מעצמות. התוצאה עלולה להיות השמדת האנושות.

המשימות הקשות של פורד

מיוחד ל„דבר" מאת ג'וזף אלסופ, וושינגטון

...מאתנו עדיין זוכרים את ...רפת הקטלני של דונורה, פנ־...לווניה? יום אחר יום, במשך ...ים רבים, כיסה הערפיח את ה־...ר הקטנה ברעליו. יום אחר יום ...נה הסם בחיי אנוש. יום אחד ...נה הרוח את כיוונה והערפיח ...ם.

...ני, לאחר ששבתי לוושינגטון ...תפה ארוכה, המחשבה על ה־...גיה של דונורה היא בחמבה ...מאד. האמת היא שבעבת כהר־... האחרונה על ריצ'רד ניקסון ...ת הלבן, הלה ערפל פוליטי ...על העיר. אנשים אנשים לא ...ו אך דאגות של אמת. דחפים ...ם ויחסים פוליטיים נורמליים ...אדהייב גראו גורמים לציניצ־...ם.

...עתה, הסבות לאל, כל זה באר־... הניגוד בין ההווה לעבר הד־לארדוזק הוא משמח באופן שכמ־עט אין לשאתו. אתה נזכר בזהר־ות הגוסיות של פורות מלפני חוד־שיים, ראתה מנוהם ומפויים מיד על ידי הנדרת.

אך נניח שהיית הרחוק, בתוספת עבודת, נניח שבחלקו נכלפת מ־ציר מורעלת וציוורת זו כדי שתו־כל לראות בבהירות את המציאות הקשה החדשה שאתה צריכה עבה ארה"ב להתמודד.

נניח שבילית זמן רב בשיחות אודות מציאות חדשה זו עם מנהי־גים אמריקאים המשוחררים מה־ראייה המעוותת של וושינגטון הד־ניקסונית.

לאחר נסיון זה, אגב, תתחיל להרהר אם וושינגטון של פורד אינה מבנימה בתחושת השמחה וה־עליצות שלה. כפי שכל אדם יכול לראות, הנשיא החדש אומר ועושה הרבה מן הדברים שיש לעשותם. הוא הצביע על האינפלציה כמר־שיאתו העיקרית, כפי שצריך היה לעשות. הוא גם כמפעיל מוקדים של כוח ותכלית בממשלה המשו־תקת מזה זמן רב.

אך לא הנשיא פורד וגם לא אישיות פוליטית אחרת, לא הסביר לעם האמריקאי, בפני אלו סכנות גדולות וחסרות תקדים הוא ניצב. ניקח לדוגמא את חזית המאבק, בה חייב להסתיים הקרב הגדול הר־ראשון בנצחון.

האיום הכופי בחזית כלכליה־כספ־פית זו הוא שפל כלל עולמי קו־דר. שיקיף את כל העולם הלא־קומוניסטי ואשר יהיה כרוך בכל התוצאות הפוליטיות הנוראות הר־נובעות בשפל כלכלי. והקרב בחד־זית זו, לדאבוננו, אינו יכול להסי־תיים בנצחון אם תהיה מעורבת בו ארה"ב בלבד.

הנשיא פורד והקונגרס, תוך שי־תוף פעולה, עשויים אולי לצמצם את השיעור המדבע של האינפל־ציה באמריקה למצב שבו יוכלו לטפל בה. אם ימיעו למצב של פיקוח על האינפלציה, יוכל הנ־שיא לבצע מהשיטה הפיננסית בר־לנהול חזרה למצב של סף פשיטת רגל.

ואכן, על סף פשיטת רגל נמ־צאת השיטה כיום, פשוט משום שיותר מדי מוסדות פיננסיים אמ־ריקאים חייבים לאחרונה יותר כשביכולתם לשלם. לפחות אם יאל־צו לשלם לפתע באמצע תהליך החיסת האשראי האינפלציוני. ב־כל מקרה, התרחקות מסף של פשי־טת־רגל היא אפשרית, אם אכן יצליח הנשיא לעצור באינפלציה. אחרי הכל מערב גרמניה השיגה דבר דומה.

אך זו תהיה התחלה בלבד. כיום, כלכלות ארה"ב ושיטת הפיננסים שלה אינם אלא חלקים — אם כי חלקים רבי חשיבות ביותר — במערכת כלל־עולמית כלכלית ופי־ננסית שבריכה בעבי המערב הע־קריים וביפן. חלקי מפתח אחרים במערכת זו, בעיקר בריטניה ואיט־ליה, נמצאים עתה במצב עדין ב־יותר. יתר על כן, משבר של ממש בלונדון או ברומא יגרום כמעט בוודאות להתמוטטות בניו־יורק ובמרכזים אחרים של המער־כת. לבד מהסכנה הכלכלית ה־מדאיגה ביותר, וההולכת ומסתע־פת, על הנשיא פורד גם לעמוד בפני בעיות האנרגיה. בעיות אלו לבדן שינו את פני העולם בו אנו חיים.

האמת היא, שהעולם המוכר של־אחר מלחמת העולם השניה השת־נה בכבה תהומים בשנים האחרו־נות — שקיעת הבריות המערבית הותיקה, למשל, או התעצמות הא־סות. לסיכום, בפני הנשיא החדש עומדות משימות חדשות, שלא עמ־דו בפני שום נשיא לפניו.

בנקים פושטי־רגל ומנהליהם היהודים

מאת זאב ברס, סופר „דבר" בווינה

הבאנק הפרטי הראשון באוס־טריה שפשט את הרגל — ובכך פתח שורת של פשיטות־רגל אחרות — היה „אלגמיינה וירטשאפטס־באנק" בכיכר שטפאן הקדוש. אבל אז עלה שמו של שמואל רשק רק בשיחות בבתי־הכנסת של בירת אוסטריה ובכמה עתונים בי־ישראל. תגובתם של יהודי וינה היתה מובנת — הללו חששו בצ־דק, כי פשיטת־הרגל של הבאנק תיקשר בשמו של רשק, והסוב יס־בר, כי „היהודים" אשמים. גם בישראל התעניינו בגורלו של ה־איש. שבשעתו ירד מן הארץ ל־השאיר אחריו קופה של חובות. אבל לאחר זמן החזיר לנושיו עד לפרוטה האחרונה. סוף כל סוף אין זה דבר רגיל לגבורי. יהודי־ירא־שמיים, חסיד של הרבי מ־ויזניץ, ולשעבר תושב בני־ברק, נעשה למנהל כללי, חבר הוועד ובעל המניות של באנק בלב וינה, אשר רוב לקוחותיו ובעלי עסקיו הם קאתולים. ודאי לא גדול מס־פרם של המנהלים הכלליים של באנקים. היושבים מן הצד התהא של שולחן־הניהול חובשי פיאה נכרית, משום שקצת לאיצפים להי־ברס בבאנק קאתולי כיפה, כנדרש מיהודי שומר־מצוות.

אך מסתבר, כי בתורו דווקא לא בשמואל רשק כבשגיר לעצאול לפשיטת־הרגל של הבאנק. ראי־שון המאשמים בשלוחן היה „איר מהודי", ד"ר פטר קראולאנד, עליו הצביעו כל עתוני אוסטריה כבעל האחראי לשערוריה. ורק במקום מרוחק מאד מכנו הוזכר גם שמו של שמואל רשק, ואף זאת יותר בקשר לפעולתו המוצלחת לשחרר את הבאנק מפשט את הרגל מק־שרי עם ארגון ההשקעות של ברנארד קורנפלד (י.או.ס.). שהיה מעורב בשערוריות עסקיות „מפור־סמות", וגם בבאנקו של רשק לצווח לבאנק שנקלע לקשיים כס־פיים.

ואף־על־פי־כן יש עד כמה „אס־פקטים יהודיים" בשערוריה הבנק־אית הזאת. אלא שהללו אינם קשו־רים בשמו של רשק, אלא דווקא בשמו של אותו ד"ר קראולאנד עצמו שהזכרנו. איש שבשלושים השנים האחרונות נתקשר שמו כבר פעמים רבות בכמה וכמה שערור־יות עסקיות, שכל אחת עוררה בשעתה סנסאציה עתונאית.

בשנים 1933 עד 1938 היה קראו־לאנד פונקציונר של מפלגת־השלטון „אוסטרלנדישה פרונט" (חזית ה־מולדת). בשנת 1945 נתמנה כחבר בקאבינט הפדרלי הראשון של לאופולד פיגל והיה בו המיניסטר האחראי לביטוח־הון ולתכנון כל־כלי. מכוח מעמדו זה נעשה קרא־ולאנד למנהל „הרכוש הגרמני" באוסטריה ולימים גם לראש כספי תכנית־מארשאל. תחום סמכותו ה־קיף גם את ענפי אספקת חמרי־הגלם, המזון ושאר סוגי האנר־גיה לייצור. אבל בנובמבר 1949 נאלץ קראולאנד לוותר על משרת־המיניסטר שלו. יצא לו שם רע לא רק במפלגת הסוציאל־דמוקר־טים, שהיתה בימים ההם שותפת לקואליציה של ממשלת פיגל, אלא גם במפלגתו שלו גופה. בעבור שנים אחדות הועלו נגדו האשמות של שחיתות, קבלת תרומות ל־מפלגה בדרכים לא־כשרות, שימוש לרעה בתפקיד וכיו"ב, וכיוון ש־קראולאנד לא הצליח להגן על עצמו מפני מאשימיו, הוא גורש מארגנים רבי־השפעה. בשנת 1952 אף נאסר, אבל זוכה לאחר משפט שנמשך חודשים רבים. ורק אוהדים מפקידיו ועוזריו הקרובים נתחי־בו בדין במשפטים שארכו עשר שנים.

הטענה העיקרית נגד קראולאנד היתה, כי החכיר לקבוצה קרובה למפלגתו את מפעל־הנייר של נובנ־היים — עסק יהודי שנגזל בשנת 1938 תוך „האריזציה", ו־שבשנת 1945 נחשב ל„רכוש גר־מני" — ואגב כך קבע למפעל מחירים נוחים מאוד בעד חמרי־הגלם לייצור. ואת הפרשי הערך העביר בצורת תרומות למפלגות. גם „גבה" דמי־תיווך נאים לעצמו. אלא שלמען האמת אי־אפשר היה להוכיח שום אשמה נגדו. לאחר ההתדיינות בערכאות פרש קראו־לאנד מן הפוליטיקה והקדיש את כוחותיו לבנין קיסרות כלכלית של עצמו — קיסרות שהקיפה לב־סוף 23 חברות־עסקים.

העסק האחרון היה אתו „אלגמ־יינה וירטשאפטסבאנק", מוסד ב־ית בערבון מוגבל שקראולאנד ה־קים בשנת 1958, וכשותפים לעסק בחר בשני אנשים בעלי צביון שונה מן הקצה אל הקצה: אחד היה ד"ר אדולף זאנגר, האיש שביצע את ה„אריזציה" של מפעלי הנייר נובנהיים, והאחר — החסיד בכאסמאר שמואל רשק.

שוב הגיעו הדברים לערכאות המשפטיות בקשר לפרשה של שח־יתות עסקית. שנודעה בהיסטוריה הכלכלית של אוסטריה בשם „שע־רוריית מילנר". בעל־העסקים מיל־נר קיבל אצל קראולאנד לניהול עסקיו בחברת „נוזאגי" אשראי בסך זד מיליון שילינג. סכום שכבהלה הוחזר של החברה. אחד אליטש — לשעבר קצין ס.ס. — סירב להכיר. קראולאנד האשים את אליטש ב־„התבטאויות אנטישמיות". אלא ש־שני האדונים איכשהו התפשרו מ־חוץ לכתלי בית־הדין. כיום יש לבאנק של קראולאנד רוב המניות של העסק, שהיה מעורב בשערו־ריית־מילנר.

באוסטריה יש לה ארבעה־עשר באנקים פרטיים. ו„אלגמיינה וירט־שאפטסבאנק" אינגו המוסד הבא־קאי היחיד, שאחד ממנהליו הרא־שיים הוא יהודי. גם בראש החברה הבאנקאית „ריגנר ושות'", שכנגה הקרובה של הבאנק של קראולאנד, עומד יהודי, שמעון מוסקוביץ שמו. אבל בחוגים פינאנסיים של וינה ידוע, כי מצבו של באנק ריגנר רשותי טוב בהרבה מזה של ה־באנק של קראולאנד, הואיל והוא מתמחה בעסקי זהב, בעיקר עם ארצות הגוש המזרחי, ובעסקי מזרח־בארצות־הברית.

הופיע ונמצא למכירה

יגאל עילם

1000 יהודים בעת החדשה

לקסיקון

1000 ערכים על אישים יהודים, שתרמו לתרבות האנושית בכל התחומים — מדינאים, מצביאים, סופרים, רופאים, חוקרים, ממציאים, מנהיגי הציונות, אנשי קולנוע ותיאטרון ומקבלי פרס נובל.

זהו לקסיקון ראשון בסוגו, המביא תמונה היסטורית של היהדות והציונות בדורות האחרונים (משנת 1700).

מחירו בחנות — 34 ל"י.

המכירה לחנויות ע"י סוכנות א. ערמוני בלפור 2 תל־אביב.

לכבוד ספרית „דבר" ת.ד. 199 ת"א

אבקש לשלוח לביתי את הספר „יהודים בעת החדשה"

רצ"ב שיק המחאת דאר ע"ס 34 ל"י

שם ______ כתובת ______ חתימה ______

בית המשפט המחוזי בחיפה

תיק עזבונות 1259/74

בענין ירושת המנוח אליהו שלמה יליד מזכרון יעקב ...ר ביום 7.12.72

המבקש: שלמה בן אליהו

הזמנה

להודיע, כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו הכברית על ירושת המנוח הנ"ל והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 ימים מיום פרסום הודעה זו, התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כמבוקש בעיתון.

י. איזמן — שופט

רשם בית המשפט המחוזי

هكذا من الاصل

הלוח החדש דרושים

למפעל תעשיתי גדול באזור ת"א
העומד לפני התרחבות וקבלת עבודות
בקנה מידה גדול

דרושים

גברים אחרי שרות צבאי

* בוגרי בתי ספר מקצועיים (במגמות מתכת, אלקטרוניקה, מכניקה).
* חסרי מקצוע (בעלי השכלה של 8 שנות לימוד — 12 שנות לימוד)

המועמדים המתאימים ישולבו בעבודות מעניינות עם אפשרויות קדום נרחבות בתנאי שכר גבוהים.

לקבלת פרטים נוספים פנה ללא כל התחיבות מצידך אל: ת. ד. 7089 ת"א ותוזמן לראיון אישי אחה"צ.

למוסד ציבורי בירושלים

דרושים

מנהלי חשבונות

1. בעלי סוג מקצועי 2 יתקבלו בדרגה יא—יב בדירוג האחיד.
2. בעלי סוג מקצועי 1 יתקבלו בדרגה ט—יב בדירוג האחיד.

מעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 71 ירושלים בציון פרטים אישיים וקורות חיים (נא לציין מספר טלפון).

— רק פונים מתאימים ייענו —

למוסד מחקר ממלכתי

המורכב מקבוצת אנשים צעירים מ־13 דיסציפלינות שונות (ממדעי הטבע ועד מדעי החברה והרוח) ושוקד על נושאים הקשורים באופן מעשי להבטים שונים של עתיד מדינת־ישראל

דרושים

מהנדסים (בכל המקצועות בעלי תואר שני לפחות ונסיון)
כלכלן (בעל תואר שני לפחות ונסיון)
אקולוג (בעל רקע ביולוגי, תואר שני ונסיון)
ג'יאוגרף או מתכנן ערים (בעל תואר שני לפחות)
כתבנית (עברית אנגלית)

נא לפנות לת.ד. 39170 תל־אביב, בצרוף תולדות חיים, תמונת פספורט ומספר טלפון להתקשרות.

לחברה תעשייתית העומדת לפני התרחבות וקבלת עבודות בקנה מידה גדול

דרושים

לצוות המכון פרויקט גדול ורציני

כרסמים • מסגרים

* אפשרויות קידום
* תנאי שכר טובים
* עבודה מקצועית מענינת
* מפעל מודרני וחדיש
* עבודה על כלים משוכללים

בפרטים נוספים נא לפנות אל: ת.ד. 19098 ת"א.

לעבודות מחקר

דרושים בסביבות ת"א

1. מהנדס ביו־רפואי או פיזיולוג
   לעבודה בשטח מערכת העצבים המרכזית, או שרירים.
2. מהנדס אלקטרוניקה או מהנדס מחשבים
   לעבודה על מערכת MINI COMPUTER NOVA כולל תכנות. דרוש נסיון.
3. הנדסאי אלקטרוניקה
   לעבודה בשטח אלקטרו פיזיולוגיה. דרוש נסיון בתכנון מגברים אלקטרוניים ספרתיים ואנאלוגיים.
4. תכניתן מנוסה עם נסיון ב־MINI COMPUTER

התנאים לפי כשורי המועמדים. טלפונים 03-926236 או 03-926264/52 בין 12—8 ת.ד. 3 רעננה.
(סודיות מובטחת).

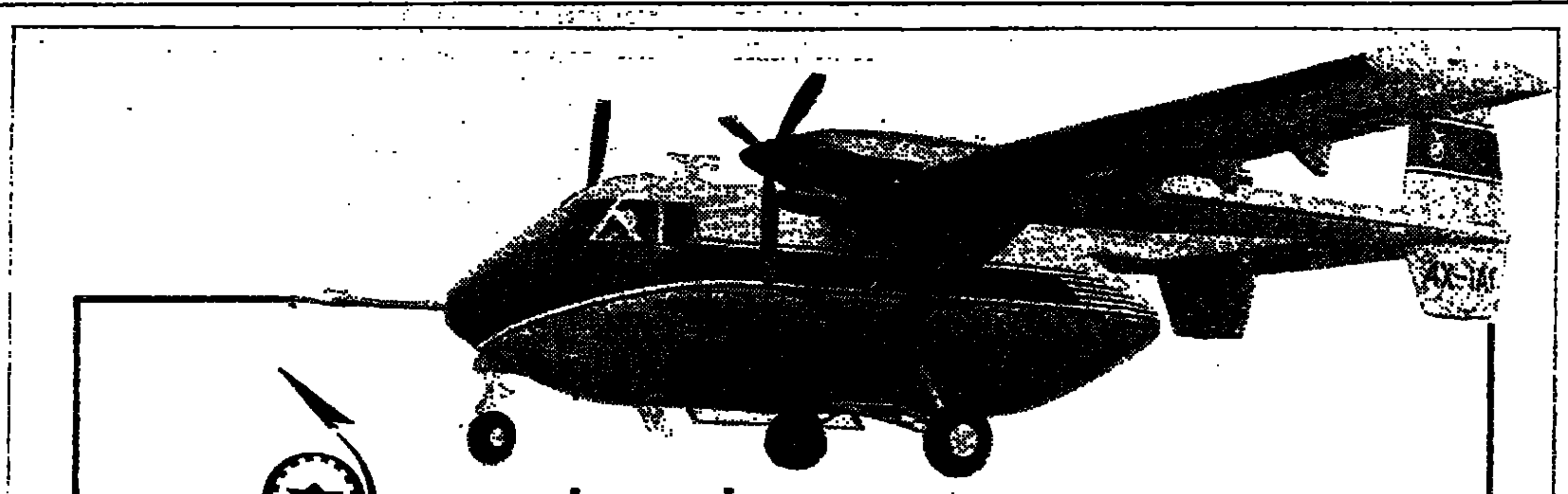

התעשיה האוירית לישראל בע"מ

כאן צוות העתיד!

בעל מקצוע בתעופה, במתכת או באלקטרוניקה
בנה עתידך המקצועי והכלכלי במפעלנו המתפתח

פנה אל יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית, נמל תעופה "בן גוריון"

לשכת הפרסום הממשלתית

הועדה לאנרגיה אטומית
המרכז למחקר גרעיני נחל־שורק

דרוש רופא
(לחצי משרה)

המועמד שימצא מתאים ידרש לעבור קורס בנושאים רדיוביולוגיים שיתקיים באמצע חודש אוקטובר ש.ז. בסרכז להדרכה המשותף למרכז ול־אוניברסיטת תל־אביב.

המעונינים ישלחו פניותיהם, בצרוף קורות חיים, אל: מחלקת כח אדם, המרכז למחקר גרעיני, נחל־שורק, דאר יבנה.

סודיות מובטחת

עירית תל־אביב־יפו

מודעה על משרות פנויות:

1. מכרז פומבי מס' כח/1250 — למשרת מנהל אגף המים במינהל ההנדסה.
   הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד (בדירוג המהנדסים).
   התאריך האחרון להגשת הצעות הוא: ט"ו תשרי תשל"ה, 2.10.1974.
2. מכרז פומבי מס' כח/1245 — למשרת מנהל תחנה אזורית בשירות פסיכולוגי חינוכי / אגף החינוך.
   הדרגה: 6 של דירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח.
   התאריך האחרון להגשת הצעות הוא: ט"ו תשרי תשל"ה, 2.10.1974.

פרטים נוספים על המכרזים הנ"ל פורסמו על לוחות המודעות במחלקת המנגנון של העיריה — בבנין העיריה בככר מלכי ישראל ובלשכות המודיעין העירוניות.

את ההצעות, בצירוף תיאור תולדות החיים והעודות המעידות על הכשרת המועמד, יש להגיש במעטפה סגורה למחלקת המנגנון, על גבי "שאלון של מועמד למשרה פנויה", ולציין על המעטפה את מספר המכרז.

שאלונים אפשר לקבל במחלקת המנגנון באופן אישי או על ידי הדואר ובלשכות המודיעין העירוניות.

בקשות שתגענה ללא תעודות כאמור לא תובאנה בחשבון.

שלמה להט — ראש העיריה

לחברה קבלנית ארצית

דרוש מנופאי

לעבודה במנוף מטפס בתל־אביב
לפנות טל. 284836 תל־אביב.
התחלה מיידית.

לביה"ס התיכון הדתי "המתמיד"

דרושים
באופן דחוף:

1. **מורה למתמטיקה פיסיקה**
2. **מורה לפקידות**

למועמד המתאים ינתן דיור חינם והטבות נוספות.

נא להתקשר לביה"ס 067-40284 או למחלקת החינוך בעיריה קרית שמונה טל. מס' 067—41333—5.

דרוש
מסיק דודי־קיטור
מוסמך

לבית החולים העירוני־ממשלתי רוקח — הדסה בתל־אביב, (רחוב בלפור 8) דרוש מסיק דודי־קיטור מוסמך מטעם משרד העבודה.

המעונינים מתבקשים לפנות אל מר ז. ויגנרטן, מנהל מדור האחזקה בביה"ח או לבית המלאכה.

הנהלת ביה"ח העירוני ממשלתי ע"ש רוקח (הדסה) בת"א—יפו

למושב ציפורי

דרוש

מכונאי למכונות חקלאיות

עצמאי בעבודתו ומסוגל לנהל מוסך.

לקפה "עטרה" ירושלים

דרוש
מנהל משמרת

בדבר פרטים נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים "עטרה", בן יהודה 3.

לא רק

בעלי חיים
וכלי נגינה
תוכל למצוא
בעזרת
הלוח
החדש
דבר
דחף

משרדים • דירות • מגרשים • מכוניות • שידוכים

לחברה בינלאומית
דרושה
מזכירה עברית/אנגלית
במשכורת 2000.— ל"י לחודש.
הצעות לת. ד. 30450 תל־אביב.

דרושים
פקידה
טלפוניסטית
עם ידע באנגלית
שליח עם רשיון
לוספה
לטלפן 227134,5

דרושים
פנסיונרים
וצעירים

לעבודה בתחנת דלק באזור רמלה הסביבה. תנאים טובים.

להתקשר בין השעות 10.00—15.00 טל. 03-413161.

הלוח החדש
דבר

יעיל מאד.

תגובה מיידית
למודעות דרושים,
היצע וביקוש, קניה ומכירה.
בלוח החדש
דבר דחף

דרוש

מחסנאי

עם רשיון נהיגה
בענף התובלה
821136 — 824679

מבצע לחגים
ממשיך נגד
התחשמלות

כולל התקנה ואחריות לידות 195.—
ירושלים: 03-413965
חיפה: 04-526988
הזמנות גם בשבת.

התעשיה האוירית
לישראל בע"מ
נמל תעופה ע"ש בן־גוריון

דרוש
מדריך אלקטרוניקה
למרכז הדרכה

* הכישורים הדרושים:
  * בוגר בי"ס מקצועי במגמת אלקטרוניקה.
  * נסיון הדרכה של שנה לפחות.
  * רצוי משוחרר צה"ל.

למועמד המתאים מובטחת משרה מענינת בתנאי שכר הולמים עם אפשרויות קידום.

* בפרטים נוספים נא לפנות בכתב אל: יח' התעסוקה, התעשיה האוירית, נמל התעופה ע"ש בן־גוריון אישית בימים א'—ה' בין השעות 08.00—15.00.

24 שעות·24 שעות·24 שעות·24 שעות

מבחר

טלוויזיה

יום שישי

* 15.00 — "הקסם השחור" — "המדריך".
* 15.25 — "שלום לבוא שבת" — שירים ושיחות על פרשת השבוע השבת.
* 20.05 — "שיר שבת".
* 21.10 — "סרט טלוויזיה" — "כוס התרעלה". קומדית כתוח על צייר המבקר בביתן של שהי וזוהר הזקנות והתחמקות למורא. ליתחמתו מסתבר לו כי בבית מתרחשים דברים מוזרים. עם הלן הייס וחוגרם גריין.

יום שבת

* 20.00 — "המבדיל" — "שיר בני אדם". על הגעגועים המר — כמות הרב שמואל אבידור.
* 21.00 — "איירונסייד" — כאלה הם החיים.
* 21.50 — "כוכב בסרטים".

רדיו

שישי

* 17.05 — "דיוקן — דב הוז" — תכנית על דב הוז, בה משתתפים ישראל גלילי, יצחק בן אהרון, דוד הכהן, תמר גדרון ואחרים (ב).
* 17.05 — "זהויות היפשיות" — בר' אמית עם אסיר ששיקם (ב).
* 18.05 — "זה קרוב הלבב" — עם הרב שלמה קרליבך (ב).
* 21.05 — "קונצרט ליל שבת" — (סטראו). בתכנית: קנטטה לשבת מאת מרדכי סתר; סימפוניה מס. 11 במי־במול מג'ור מאת היידן; קונצ'רטו מס. 2 לפסנתר ותזמורת אופוס 18 מאת רחמנינוב; סוויטה מתוך "היפיפיה הנרדמת" מאת צ'ייקובסקי (א).
* 23.05 — "בירה ומצבי רוח" — יעקב אגמון מארח בי מרצדון התאטרון (ב).

שבת

* 11.05 — "הניצחון הבלקני" — מלחמות 1912 בבלקן (צ).
* 12.05 — "אותי זה מצחיק" — לקט מפרטונים וקטעי הומור (ב).
* 13.05 — "שאלות אישיות" — לשר חיים בר־לב — על עניני משרדו, בשרד המסחר והתעשייה, על עניני מדיניות וכלכלה. מראיין: יעקב אגמון (צ).
* 16.05 — "גיק האויב" — על שנות השלושים והארבעים בי אלפבי ירוס בהוליווד (ב).

קולנוע

ירושלים

"העוקץ" (סמדר) — קומדיה עוקצית על שני נוכלים חייים בתחילת שנות השלושים, כדמי אירוח נבנת לסטפבה בה. גיבור וקליל, שסתבסתו אפס. את החר את סבבי בדי פס, ...

תל־אביב

"קאבארט" (לימון) — מחזמר על רקע תקופת ברלין הדכנת ועליית הנאצים לשלטון, כלהמה מיסודים כמעט נפרקים — האחת, המחזמר של הקאבארט, נאלא. אורית על זכו ומקום, מוסיקה צנדיה, הרפנה יוצאת מן הכלל של לייזה מינלי וגואל גריי. הד מיסוד השני — עלילה קצת אי נאלית וקצת "לסקנטאליזציה", לבסוף — החרהר נבודה, אם כי קצת סמיכה מדי, של הרצב הפוליטי.

"השעלפ" (סינמה 1) — צליפה בהמהת על כדיהות המדיהה בירידועקיה נבוה מהמהדקיליה על רקע הקוראיבים קובל. הודי אלן משקיע בוחה, בעדרה באוה. אך לפתוס גל הנח לרק בסיום בבדר את הסונה הרציגית שאינה מידי גבה קודבילהן.

"העוקץ" (אלנבי) — ראה סמדר י—ם.

"אהאמבי" (גת) — קומדיה רומאנטית־צינית מצויינת על בי לי ויילדר על "אהבה אנטי־אבאר־קאיכי". כלומר בלתי־סוסדית אך יפה ונצלת בסיטואציה אירוטית צפירה ולבלבת.

"זהה של בייתי" (חן) — בוב־דאנוביץ' מחיה את שנות הד־בלוזים באר"ב, כשהוא הולך עם זוג כוזר — שני יוצאים מן הפגיין — גבר צעיר וילדה בת 9. אירית, נוסטאלגיה, קול־גבי־לבבים, בדיחוגדינקה מוה־צה — אבל בטר הכל נובנה טי־בעדה לעות ככיש באורך בינוני אך סדרה טלוויזיונית.

"בסל השערה" (עיר) — היטיים לדאסבייה. לא מצם נכים. בעירותו של גראהאם גרין "אנכ־ליה צעבה אחר" יש בהם גם הדים ראיםקודיים על כרסים אחרים. יהו עם זאת, כבול יחסים אפל ומבדנים יתחושה בלתי־נמנעת של האשה בנוסח האיפייני "שוט".

"אוכפים לוהטים" (וקל) — הדסור היהודי סיפוסי על רקע בעירסירנע בהמהמרה אבסורדית בזהחבה, בעצם, הצגת ואיראשה בגהנות, מורכבת ב"מסקרים". כי להסד הכל אינו מבכא במאמצו את רמת ההלמים הטונים בתחום הה — מרחב גדול, מסציכות שוני־נות ומהודרות ועד לאוסור־טפס בטוב.

"המציאות במערופיה" (פריז) — סרט קרטה, מוח. מפי היד — על החיים בגידידיק כי ים הדומים למסדר המהיד אחרי היתגאויה ומוסר שכנוע, כי באין הפרדה ברדים בין התנאים האוביקטיביים לבין היחסים הד איטיים ה"אשמים" בין זוג הגד בורים. יהד עם זאת — סרט מר־תק באוד, כשהמושמות על שדלי באקליין וקנה כארס בחורות בי זמרן.

"כוכב פראי" (הבלה) — סרט מבוייד ארוך של לאלו ישפור המתאר את צהיד הצעים בכאבק בין סבניה הכשבללי בכל התהומים לבין המהומה הד אוטית המבבית, הכרס פרוק. כפתיל. עשוי בתבנן מקורי ד־שביפס ואינבליגנציה גבוהה הד כסכנותיו כביאות אותו ליוצר כהשבה צמקה ולא בשבחת בי יותר.

"הדיוהה הגדולה" (במהיה) — סרטו האבבורדי המהדים בי קיאנויהו. על מארקו פררי. הה מתאר זלילה כבסרתיהים. באר גיריה של מרת סרט שיש בי כל הדקיויות של סיפוס פסיכולוגי לגבי בהחים הצגה שתפסדה להגעיל. אומר פררי: אנו חיים ב... הרוצה את עצמו באו התתיכורע ... פעולה מודעת, וכבן כלכד מוכעה.

"העוקץ" (חן) — ראה "סדר" ירושלים.

"הקאדרידאק הזהב" (ערון) — דיפש על כני קומיקאים מצר לים. בורביל ולואי דהיפיס בקד בדיה המודסת. וכם אם לא בבס מופעת — הרי בעופעת להב "ההתייבותי" לבמה.

"הזהיות הגדולה" (רון) — ראה "הבירה", ירושלים.

קולנוע

תל־אביב

בשעות: 9.30 — 7.30 — 4.30

א.ב.ג. — אהבה היא עדינה ואכזרית

אסתר — הזקן

אורדן — כלה כבון זכר

אלנבי — העוקץ

בן־יהודה — נער הפלפה

גורדון — לפני הסערה

גת — ארבנמי

דקל — אכבפים להסים

7.30 9.30

דרייב־אין — 7.15 — הקאבוי האחרון

9.45 — רקוד אחדם עם שהר

הוד — אדם

הדרכו — אגרופים זועמים

זמיר — המפר

חן — ידה על פייד

לימור — קברש

מוגרבי — 3 המוקצבים

מהביר — הגבר האבורי

מקסים — הגיף

סינרמה — צ'רלי וחצי

סינמה 1 — ישנוני

סמדר — הזללה הגדולה

פאר — "תוחו" במרסיי

פריז — בציאות במפרדמיה

צפון — 3 גברים בציר

רמת־אביב — רבי יעקב

תכלת — כוכב פרא

תמר — עורפת הגברים

תל־אביב — הלוויה השקט ביהלומים

יפו

נגה — בחורה למערב

צליל — תגמר הוגם

בת־ים

רמת־יוסף — הדיקטטור הגדול

7.15 9.15

חולון

ארמון — הדיקטטור הגדול

4.30 7.30 9.30

מגדל — צ'רלי וחצי 9.30 7.30

הכודדים כלודנם 4.30

סבוי — בית הרוחות 9.30 7.30

הרפתקאותיו של דב 4.30

רמת־גן וגבעתיים

בשעות 9.30 — 7.30

אורדע — סטודנטיות במלכודת

אואזיס — שוגרלנד אקספרס

ארמון — זנקות ולהיהוגה

גל־אור — צרלי ואריק

הדר — צ'רלי וחצי

לילי — סרפיקו

רמה — ספורה של גישפוגיה

שבים — המבט

נתניה

אסתר — כהזה דקוהה 9.15 7.15

המבצר 4.30

סמוריו — כפור: ההדהבות האחרונה 9.15 7.15

פתוה: אדם 9.15 7.15

שרון — צ'רלי וחצי 9.30 7.15

היום, אתמול למחר 4.30

הרצליה

דגניה — סקורפיו 9, 7

כפר־סבא

עמל — הדרך מערבה 9.30 7.30

חן — נה הפחד 9.15 7.15

דגניה — סקורפיו עם שמואל רודנסקי 9—7 ההי־השרון

בית העולים — איזה בין צורת 9.30 7.30

חדרה

הוה — נשר וסוללו

פתח־תקוה

אורון — אגרופי הזהן 8.45

הדר — הבלתבלבים 9.15 7.15

היכל — פרפר 9.30, 7

שהם — צ'רלי וחצי 9.45 7.45

ירושלים

אדיסון — הגזל

אורדין — הכל נשאר במשפחה

אורגע — במעגל החקירה

ארנון — ילדת הזאבים

אור־גיל — ג'וספין המחשקת

הבירה — ליל הבלולות של דיר דניאל

חן — ההתמודדות

ירושלים — פריץ החתול

סמדר — העוקץ

עדן — לפקה

רון — בילי שני טבעים

מיטשל — צ'רלי וחצי

חיפה

אורין — התאווהגים

אודה — לפקה

אורלי — בגגות

אמפיתיאטרון — שבע נשים אהוסיות

ארמון — הרקולס נגד קרטה

בית רוטשילד — חיי משפחה

חן — הפוקן

בירדין — איזה מין פרופסור

עצמון — גורלה של אשה יפה

לבבון — חבם גמליאל

פאר — צ'רלי וחצי

רון — הזללה הגדולה

שבים, הר הכרמל — הבחמה

קרית־מבצקן

יובל־אור — אורות הכרך

זהר — בביא על הסוכה

האופרה הישראלית

מייסדת ומנהלת: אדיס דה־פיליפ

תכנית ההצגות — אוקטובר 1974

הרוזנת מריצה
מאת קאלמאן

לוציה די לאמרמור
מאת דוניצטי

ריגולטו
מאת ורדי

לה טראוויאטה
מאת ורדי

לה בוהם
מאת פוצ'יני

נישואי פיגארו
מאת מוצרט

החל מחודש נובמבר יוצגו המופעים הבאים:

דון פסקואלה
מאת דוניצטי

הספר מסביליה
מאת רוסיני

טוסקה
מאת פוצ'יני

סיפורי הופמן
מאת אופנבאך

ערבי אופרה ובלט
עם יצירות רוברט שטולץ

פאוסט
מאת גונו

ספינת השעשועים
מיוזיקל מאת קארן־המרשטיין

פאליאצ'י
מאת ליאונקאבאלו

באיאדרה
מאת קאלמאן

קאבלריה רוסטיקאנה
מאת מאסקאני

ערב בלט
עם בלט האופרה הישראלית

כרמן
מאת ביזה

בהצגות ישתתפו 40 סולני אופרה ישראליים וכן סולנים בינלאומיים בניצוחם של: פרנקלין צ'וסט * אלכסנדר טאורסקי * אריה לבנון

מנצח המקהלה: ד"ר ה' פינקוס

כוראוגרפים: י' קולוסקי * פ' צ'ארטקוב

צוות מיוחד של בכירה כרטיסים: אלנבי 1, תל־אביב טלפון 57227

הנאים מיוחדים לקבוצות במוסדות ומפעלים. הנחות לתלמידים ולנוער.

פרסם בלוח החדש

זמני הדלקת הנרות

פרשת "וילך"

ירושלים: ערב שבת 6.03, מוצאי שבת 7.15

תל־אביב: ערב שבת 6.12, מוצאי שבת 7.15

חיפה: ערב שבת 6.13, מוצאי שבת 7.17

בתי־מרקחת

ירושלים

שישי — 20

רמות אשכול רחוב מרכז מסחרי, רמות אשכול טל' 280552; תהנביאון רחוב הנביאים טלפון — 283401

שבת — 21

עזה רחוב עזה 15 טל' 38262. מוצאי שבת — בית וגן רחוב הפסגה 59 טל' 535626; בלסם רחוב צאלח א־דין.

בתל אביב

שישי

פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; יאפו, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474; "מעין חיים" שד' ירושלים 49 יפו, טל' 821607.

שבת

גרינברג, רח' המלך ג'ורג' 46, טל' 226208; גורדאו, רח' בן יהודה 183, טל' 242673; יאפו, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.

מוצאי שבת

הנביאים, רח' המלך ג'ורג' 22, טל' 286740; כבר המדינה, רח' ה' באייר 48, טל' 258046; יאפו, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.

בחיפה

שישי — 20

בלפור רחוב בלפור 1, טלפון 662289.

שבת — 21

הנשיא רחוב הנשיא 33 טלפון 87312.

בחולון

שישי — 20

אסותא, חולון, רח' סוקולוב 68 (מול פ' שנקר 19).

שבת — 21

שיינין, חולון, רח' סוקולוב 68.

בבת־ים

שישי — 20

עזרא, בת־ים, רח' בלפור 135.

שבת — 21

בלפור, בת־ים, רח' בלפור 90.

ברמת־גן

שישי — 20

הדסה, גבעתיים, רח' כצנלסון 151.

שבת — 21

הלפיה, רמת גן, רח' אבא הלל 30.

בבני־ברק

שישי — 20

הדסה, כצנלסון 151, גבעתיים.

שבת — 21

תלפיות, אבא הלל 30, רמת גן.

בפתח תקוה

שישי — 20

בריאות, חובבי ציון 13, פ"ת.

שבת — 21

פינסקר, פינסקר 2, פ"ת.

בנתניה

שישי — 20

הדסה.

שבת — 21

הרופא.

הרצליה כפר שמריהו, רמת השרון, רעננה, כפר סבא רמתיים

כבר רייבלין, הרצליה פיתוח, רח' וינגט 142 (מול בלון סירן).

קופת־חולים של ההסתדרות הכללית · מחוז תל־אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה

מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעה 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להדר יוסף ש"ם עד 11).

1. מרפאת התקוה ב' רחוב 28 פינת רח' ברכיהו טלפון 31122 — לחברים מסניפי: התקוה א' רב' נשקה הכפר שלם.
2. מרפאת הדר יוסף, רחוב קהילת וישה מספר 12—10, טלפון 478095 — בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה, לחברים מסניפי הדר־יוסף, נוה שרת, צהלה, רמת חייל, תל־ברוך וכן לחברים מהשכונות הקרובות לסניפים הללו.
3. מרפאת נוה שאנן, רחוב יסוד המעלה פינת לוינסקי טל. 33483 — לחברים מסניפי: נוה שאנן, ישעיגבן ופלוסקין.
4. מרפאת קסוביץ, רחוב ועידת קטוביץ 36 פינת יהודה המכבי טל. 444494 — לחברים מסניפי: קסוביץ, רביבוביץ ורמת אביב.
5. מרפאת תל־נורדוי, רחוב דב הוז 1, טל. 243233 — לחברים מסניפי: תל־נורדוי, אליהו, בארי, אמתננע, גלבית, הנמל והמשטרה.
6. מרפאת קריית שלום, רחוב דיבנסקי 12 טלפון 422715 — לחברים מסניפי: קריית שלום וקרית־שלום (שכון צבא קבע).

הערות

א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד 7.00 בבוקר מתקיימת תורנות לילה במד"א, רח' מזא"ה 13, טל' 101.

ב. החברים מסניפי: אילון, ידי אליהו רמת חן, עמשי ב', רמת ישראל מגדלברג, כראוור אר־ליפנים. שבדי יונה הנביא וסוג־כיפירי — הנוקקים לרופא בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר יפנו למגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13. טלפון 101.

ג. תורנויות ערב שבת

בימי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13, טלפון 101.

1. בית מרקחת, בריאה מרכזית ומנהלה ראשית, רח' זמנהוף 42, טלפון 289221 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ במרפאת מגדלברג, רח' אלנבי 75, טלפון 614467 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.
2. מעבדה במרפאת זמנהוף רח' זמנהוף 34, בין 5—4 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00—11.00 לפנה"צ במרפאות:

גלבוע	טל' 242870 —
התקוה א'	טל' 32579 —
רשיבמנו	טל' 826180 —
הדר יוסף	טל' 478095 —
יד־אליהו	טל' 34218 —
יונה הנביא	טל' 55979 —
כפר שלם	טל' 31546 —
מגדלברג	טל' 614467 —
נוה שאנן	טל' 33483 —
קרית שלום	טל' 422715 —
קסוביץ	טל' 444494 —
רמת אביב	טל' 412294 —
רמת חייל	טל' 471162 —
תל נורדוי	טל' 243233 —

משעה 1.00 בצהרים עד 8.00 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13, טל' 101.

2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז, מרפאת מגדלברג, רח' אלנבי 75, טל' 614467.
א. רופאי א.א. וגרון ורופא עיניים בין השעות 9.30 — 11.30 לפנה"צ.
ב. רופא כירורג בין השעות 9.00 — 12.00 לפנה"צ.
3. תורנות מעבדה — לכל סניפי המחוז במרפאת זמנהוף, רח' זמנהוף 34, טלפון 284242 בשעות 9—11 לפנה"צ, 4—5 אחה"צ.

בית מרקחת במרפאת מגדלברג, רח' אלנבי 75, בין השעות 9.30—12.00 לפנה"צ, 4.00—5.00 אחה"צ.

הערה:

בית מרקחת מגדלברג, רח' אלנבי 75, פתוח בימי א'—ה' משעה 8 בבוקר עד 8 בערב ללא הפסקה.

"רפואפון"

שירות בירור על תורנויות רופאים, בתי־מרקחת, מעבדות, בתי־חולים ותורנויות לילה לחברי קופ"ח במחוז תל־אביב, דרך: ירשו טל. 229777, פועל בכל ימות השבוע מ־6.00 עד 22.00 בלילה ובימי ו' מ־8.00 בבוקר עד 17.00 בערב.

קופת־חולים מחוז חיפה

תורניות רופאים בקופת־חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות

במרפאות קופת חולים

1. בלילות, לרבות לילות שבת ולילות חג מ־8 בערב עד 12 בחצות.
2. בימי ששי ובערבי חג מ־1 עד 5 אחה"צ.
3. בשבתות ובחגים מ־9 עד 11 לפנה"צ.

ב. תחנות התורנות

1. מרפאת פרייסמן, רחוב פרייסמן 4, טלפון 662195 לחברים מהסניפים: פרייסמן, אחד העם, שד' א"ים, יבנה, ד"ר גליקר, ברזילי, גאולה, תל־עמל, הליסה, ועיבון גלריות.
2. מרפאת נוה שאנן, גלבוע פינת טרומפלדור, טלפון 222121, לחברים מהסניפים: נוה שאנן, יולייכמרגר, גלבוע ורמות רמז.
3. מרפאת קרית ים א', רח' ירושלים 3, טלפון 718953 לחברים מהסניפים: קרית ים א', קרית ים ב', קרית ים רמז וקרית חיים מערבית.
4. מרפאת עוזיאל קרית אתא טלפון 442371 לחברים מהסניפים: עוזיאל, בן־צבי, פינסקר, וקריית־ביאליק.
5. מרפאת מירה הכרמל, טלפון 531034 לחברים מהסניפים: כיזה הכרמל ושירת כצרב.
6. במגן דוד אדום — רחוב יצחק שדה, טלפון מספר 101, לחברים מהסניפים: ק. צאור קרית אליהו בת גלים, עין הים, מחנה דוד, קרית שפרינצק, רש — כרמל הנדר כל מגן אתוה, הכרמל הצרפתי רוממה, תליתון, נשר, גבעת נשר ובן־דור.

1. בימים א—ה משעה 13—16 ומשעה 19.00 עד 7.00 בבוקר.
2. בימי ששי וערבי חג משעה 14.00 עד 7.00 בבוקר למחרת הסבת או החג.
ד. בשבתות משעה 8—11 לפנה"צ — נוסף להורנות בי מגן דוד אדום ובבית המרפאה בק. מוצקין, במרפאות: קריית אליעזר. טלפון מספר 535226 מרפאה רש — כרמל הכרמל. טלפון 86368 וקרית חיים מרכז טלפון 727626.
ה. במפרץ חיפה, רחוב ה' שופטים, פינת קרן קיימת (בית התרבות) טלפון מספר 710363, לחברים מהסניפים: קרית חיים מרכז, קרית ביאליק, קרית מוצקין, קרית שמריהו וצור שלום.

1. בימים א—ה משעה 13—16 ומשעה 19.30 עד 7.00 בבוקר.
2. בימי ששי וערבי חג משעה 14.00 עד 7 בבוקר למחרת השבת או החג.
ו. קרית טבעון, קרית עמל ואלרואי. טלפון מספר 932053.
1. בימים א'—ה משעה 8 בערב עד 7 בבוקר.
2. בימי ששי וערבי חג משעה 14.00 עד 7 בבוקר למחרת השבת או החג.
ז. קרית אתא — בחצות עד 7 בבוקר. טלפון כבי 720371.
ח. תורנות לנפגעים כירורגיים בי בחלקה הכירורגית רחוב אבן סינא 8.
1. בימי ששי ערבי חג משעה 4 עד 5.30 אחה"צ.
2. בשבתות ובחגים משעה 9 עד 11.30 לפנה"צ.
ט. תורנות מעבדה: במעבדה המחוזית, שדרות א"ים, טלפון במספר 531211 לחברים מכל סניפי המחוז משעה 9—11 לפנה"צ.
י. בית מרקחת מחוזי רחוב אבן סינא 7, פתוח בימים א'—ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

משרד הבריאות

אזהרה לציבור

משרד הבריאות מזהיר לציבור שלא להשתמש בדיגן צבעוניות הנהרת ביהיה שלהא בצ"ב — תל־אביב.

המכפל הנ"ל שובר ללא רשיון של משרדנו וזאת מבלי שאיש עבר בדרישות התקן לדשק הצבעוניות. כוצר זה הכיל בבע מלק האסור בשימוש ובן לליפית צבעוניות וחרשי צבעוניות.

אנו מזהירים את הציבור שלא לקניה או להשתמש ברסק הצבעוניות המוצרת ביהיה שלוא בצ"ם ולהודיע ללשכת הבריאות הקרובה ביותר על מקום המצא של המוצר לקניה.

בולי קק"ל לישובי הגליל והגולן

בולים

מאת אריה לינדנבאום

מדינות המבשלה לאיכלום הגליל הגולן המצא בקרב את ביטויה בסידרת־בולים שהונפקו עליידי הקק"ל והקדשו לישובי הגליל הגולן, בעיקר ישובי הספר.

בהנהלת הקרן הקיימת, המצ־רבת בפעולות־התיישבות חשובות בי באיכלוס האיזורים עליהם החלט בממשלה, סוכם להקדיש השנה ליתאה זה עיקר הפעילות החינוכית. מתגבש עתה רעיון להנפיק סידרי־בולים, שכנראה תופיע בחמי־שנים שינציחו התחילה את יסודי הספר הצפוניים ובאותו יזהר ישובי־ספר אחרים. היתה גם הצעה להנציח בבולי קק"ל את האירועים הטראגיים שהיו בעמק לות ובנהריה, שמיר וקרית־שמונה. אולם הוחלט המייצגת להוצאת בולים תהחה את הרגיון, כדי שלא להכליל אספקטים טרגיים, ולעומתם להת תנופה להתרוממות נפשית ודבקות באיכלוס שטחים אלה על־ידי תמונות־נוף או מקורות היסטוריים של הגליל.

מועד הופעת הבולים טרם נקי־בע. אולם הכוונה להנפיקם לקראת מיתן השדות שלים אי בי בהי־הספר.

בולי בריטניה ב־1975

דואר בריטניה פירסם את לוח ההנפקות לשנת 1975, ברטיכת 18 בולים:

* בינואר 1975 יופיע הבול הבריטי הראשון עם ערך כספי מוסף לטובת מוסדות צדקה. הבולים ייכבדו חודש ימים. הערך המוסף הוא 1.5 פני, כלומר קוני הבולים ישלבו 1.5 פני יותר מערכו הנקוב של הבול. כסף זה יופרש, כאמור, למוסדות צדקה.
* בפברואר יופיע בול־זיכרון לצייר הבריטי הנודע י. מ. טורנר. יופיעו ארבעה בולים בבלאות 200 שנה להולדת האמן.

* באפריל יופיעו חמשת בולים לציון שנת הארכיטקטורה הבריטית. הבולים יוקדשו לכבסיית סט. בגורג', המצפה המלכותי בגריניץ' וההאטרון הלאומי לרגל הפתיחה הרשמית.
* סידרה בת ארבעה בולי אניות, לציון יובלות שונים של כורבותרי־שייט, תופיע ביוני;
* באוגוסט — 4 בולים לציון 150 שנה לרכבת הקיטור הראשונה;
* באוקטובר תופיע ציין אינ־סיק. הסופרת הבריטית הראשונה, בבולי בריטניה. הבול יופיע במלאות 200 שנה להולדת הסופרת ויבציח את "שנת האשה הבין לאומית" עליה הוכרז באו"ם (ג'יין אוסטין נולדה ב־16 בדצמבר. אולם כיוון שבמועד זה ייבבלו בולי קריסטמאס בבריטניה, הוחלט להקדים את מועד הופעת הבול לאוקטובר).
* בנובמבר יופיעו בולי קריסטמאס.

בול אוסטרי במקום ראשון

כתב־העת האיטלקי הנפוץ "קול־ציוניסטה איטליה פילטליקה" ערך משאל בין קוראיו על הבול היפה ביותר של שנת 1973. במשאל השתתפו 12 אלף קוראים (!) ב־63 ארצות, ורוב הקוראים הצביעו על הבול האוסטרי שהונפק למלחמה נגד שימוש בסמים. בעד הבול האוסטרי הצביעו 2.409 קוראים ואילו בול בקסיקני, שדורג במקום שני, קיבל רק 792 קולות.

בולי בן־גוריון — יידחו

נראה שמסיבות טכניות תידחה הנפקתם של שני בולי־דיוקן של דוד בן־גוריון שנועדו להופיע ב־15 באוקטובר.

שני הבולים מודפסים עתה בדפוס הממשלה בירושלים. אולם הזמן שנותר עד לתאריך ההופעה שנקבע תחילה ל־15 באוקטובר, לא יאפשר הדפסתם, מיונם ואריזתם של שני הבולים והעברת הבולאי יפורסם בימים אלה התאריך החדש להופעת "היום הראשון".

בחזור המיוחד של השירות הבולאי שנשלח לכבניים בארץ ובעולם צויין, שהבולים יופיעו ב־15 באוקטובר — בלי לציין את התאריך, אולם בפירסומים אחרים הוזכר 15 באוקטובר. עתה, כאמור, הבוזר על דחייה, ויתכן שהבולים יופיעו בחודש נובמבר.

לנאט"ו, מועצת אירופה ובנלוקס

בהולנד הופיעו החודש שלושה בולי־זכרון בימחדים לציון מלאות 25 שנה לנאט"ו, 25 למועצת אירופה ו־30 לשותפות בבנלוקס. הבול בערך נקוב של 45 סנט הקודש לאבכה הצפון־אטלנטית (נאט"ו) ומראה את סמל נאט"ו. באמנה הצפון־אטלנטית 15 חברות: 13 מדינות אירופאיות וכן ארה"ב וקנדה.

הבול, שהוקדש ליובל הכסף של מועצת אירופה, מראה 12 כוכבים על רקע כחול. 12 הכוכבים יוצרים סבעת סגורה שבאה לסמל את שיתוף הפעולה בין 12 המדינות המאוגדות. הבול השלישי, שהוקדש לארצות בנלוקס — הולנד, בלגיה ולוקסמבורג, הונפק בציור אחד בשלוש הארצות. הציור הוצע על־ידי הבולים והוא כולל את הכתובת "בנלוקס" העשויה מתוך אותיות מופרדות של BE (בלגיה) האותיות NE לציין השם הולנד (נדרלנד) והאותיות LUX שהן קיצור השם לוקסמבורג.

תשובה

לשאלתו של רפאל ת. בדבר שיטת כלורפורה בארץ הציון הבולאי לרגל המאורע: ב־30 באוגוסט הופרח באיצטדיון העירוני בקרית־גת כדור פורח, וכפי שימסר לנו היה מאויים בשני שוויצים בעלי הכדור. בטיסה זו הוסער דבר־דואר (מכתב בולאי) והדואר הבציח את המאורע בחותמת־זכרון מיוחדת. הידיעה לא נמסרה לנו רשמית על־ידי מנהל שירותי הדואר. האחראי על הפעלת סניף־דואר המצבת החותמת־זכרון, ומשום־כך לא הבאנו אותה במועד הנכון במדורנו.

מגני דוד בבולי בורונדי

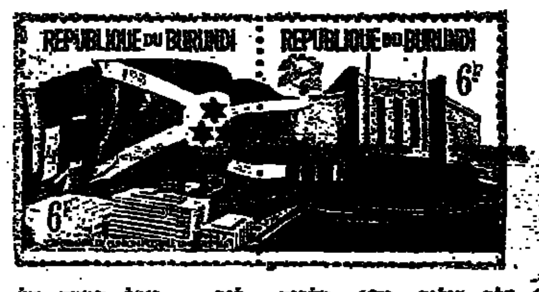

48 אלף בולים ו־10 אלפים גלויות־זכרון, זהו המהדורה המצומצמת על סידרת בולי בורונדי שבאפריקה. מדינה זו מנפיקה בולים לעתים קרובות, אולם במהדורות קטנות. בסידרה האחרונה 16 בולים ושני גליונות־זכרון, הכוללים גם הם את 16 הבולים. שמונה בולים נועדו לדואר־ים ויבשה ו־8 אחרים לדואר אוויר. העילה להוצאת הבולים — יובל המאה של איגוד הדואר העולמי. הבולים מתארים את סמל האיגוד, אמצעי הובלת דואר, ובניין הדואר המרכזי של בורונדי ובניין איגוד הדואר בז'נבה. בבול זה הודפסו גם מספר דגלים שבהם רואים בבירור רק את דגל בורונדי כשמבדבר שלושה מגיני־דוד בולטים. נראה, שהמדינה לדגל חדש של בורונדי. שכן בדגל המקורי לא היו מגיני־דוד.

נצחון ראשון לקרפוב על קורצ'נוי

שחמט

בעריכת אליהו שחף

ב־16 בספטמבר נפתח במוסקווה הדו־קרב של המועמדים לאליפות העולם בין רבי־האמנים ויקטור קורצ'נוי ואנטולי קרפוב. המנצח יתמודד בשנה הבאה עם בובי פישר על תואר אלוף־העולם. אם יעמוד פישר בדיבורו על התואר — דבר שרבים אינם מאמינים בו — יוכרז המנצח בדו־קרב במוסקווה כאלוף העולם החדש.

בדרכו לתחרות הגמר של המועמדים ניצח קרפוב את פולו־גייבסקי (3:0) ואת ספסקי (4:1). קורצ'נוי ניצח את בקיגב (3:1) ואת פטרוסיאן (3:1). רוב הכוכבים נוטים להמר על נצחונו של קרפוב.

הקרב הראשון נסתיים בתיקו, ואילו הקרב השני נסתיים בנצחונו של קרפוב. הדו־קרב הוא בן 24 קרבות, עד 6 נצחונות או סדב הנקודות.

בניה"ם. האליפות הקבוצתית נסתיימה בנצחונה של קבוצה "בורוסטניקי" (זכתה בגביע בפעם השלישית ברציפות) שצברה 48.5 נקודות. הרכב הקבוצה המנצחת: סימסלוב, טיימנוב, בלשוב, גולקה, ראזוביים, איבגוב, פאסאליבוקבה, חואנשוילי, אלייכינה.

עניין מיוחד יש בתוצאה ההודית על הלוח הראשון. את התוצאה הטובה ביותר קבע אלוף העולם לשעבר מיכאל טאל עם 6.5 נקודות מ־9. אחריו: בשקובסקי 6 (ניצח את גלר, סמיסלוב, קרופין וספסקי), גלר 5 מ־8, סמיסלוב 5.5, פטרוסיאן 5, קרופין וספסקי 4, ברונשטיין 3.5 מ־8, אברבך 3, ג'יבאגנקו 2 מ־8.

בסוצ'י נפתחה התחרות העשירית לזכר צ'יגורין. בין המשתתפים: סמיסלוב, פולוגייבסקי, חולמוב, אבשריקין, ואצטין, פורינשזה, יאנגה, רזובאייב, ציישקובסקי, וסמדליק, ס. גארסיה, אספינוזה.

פולין בתחרות בינלאומית בברוצלאב ניצח ולדימיר וייסמן (רדביה) שצבר 10.5 מ־15, בהקדימו את סילאגיי 10, פ. פודוסים 9.5 (שניהם הונגריה), אליבסקי (יוגוסלאביה), ויסקובסקי וגראמבציבסקי (שניהם פולין) 9 כ"א ועוד.

שוודיה. יותר מ־1000 שחקנים השתתפו באליפות הלאומית. בירידים של חברי הנבחרת הארצית שזכו הילקו את המקום הראשון האלבום וניקולאסון שצברו 10.5 מ־15.

איטליה. בגיל 76 מת כאן הרקון המבנה הידוע אנג'ילו סאראדש. הוא היה מנכסקיו הפירלים של השחמט האיטלקי, ייצג את ארצו בפד"א ואירגן שורת התחרויות בינלאומיות. הראשונה בהן היתה בוונציה ב־1950 שנסתיימה בנצחונם של סמיסלוב וקוטוב.

קולומביה. נבחרת ישראל באולימפיאדה הנשים זכתה לנצחון בכורה בגבירה על מונאקו בתוצאה 2:0. את הנקודה לישראל הנחילו פוררויצקיה ונדלר.

גביע ברה"מ לקבוצות

ספרדית

צ'שקובסקי — בבוריסוב

1. ה4 ה5 2. פו3 פו6 3. רב5 א6 4. רא4 פו6 5. 0—0 רה7 6. צה1 ב5 7. רב3 0—0 8. ג3 ד6 9. ה3 פ8ו 10. ד4 צה8 11. פוה3 רה8 12. פבד2 רז7 13. א4 א6 14. ד5 פא7 15. פא4 ג6 16. אגב ..."

(המשך המסעים כפי שמודפס)

19. פג4 צהב 20. מהד3 פה5 21. צהג1 מהד8 22. רד1 פו3 23. רה4 ... 24. מהד2 מהו6 25. הה5 דה6 26. פגה5 רה8 27. צגא רבא 28. ... 29. צגא דד6 30. מהגא4 ... 31. פבג4 רבא 32. ... 33. פבב5 צהה8 34. ... 35. רא4 פרה6 36. מנה5 פבר7? 37. רבב פד6 38. פגב צדד7 39. ... 40. פגבא והשחור נכנע כעבור מספר מסעים.

צ'ובאנקו — סמיסלוב

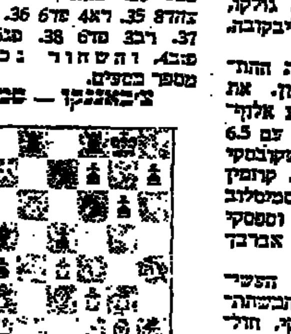

19. — רה4! 20. הה פו4! 21. ... 22. מגה רה3+ 23. ... 24. צדו1 צד8 25. צד8 צג1 26. מהד1 מהג1 27. מהד2 ... 28. רגד7 29. ... 30. מד1 רג1 31. גב בב 32. אגב 33. בג4 34. בגג ... 35. ראג. השחור מיכע את יתרונו.

סיציליאנית

מאו — גיפרד

1. ה4 ג5 2. פו3 ד6 3. ד4 גגד 4. פגד4 פו6 5. פג3 ג6 6. פו3 ... 7. מהז ... 8. רז7 9. 0—0 0—0

אליפות שוודיה 1974

הגנה פירץ—אופיבבב

יונאלבום — ניקראסון

1. ה4 ג6 2. ד4 ה4 3. פג3 ד6 4. ה4 ... 5. פו3 0—0 6. ...

...

30. ריו רהו. תיקו.

*

סיציליאנית

הובביד — טיוהגראף

1. ה4 ג5 2. פו3 ד6 3. ד4 גגד ...

...

21. מהו4 ... 22. פגד ... 23. צהז!

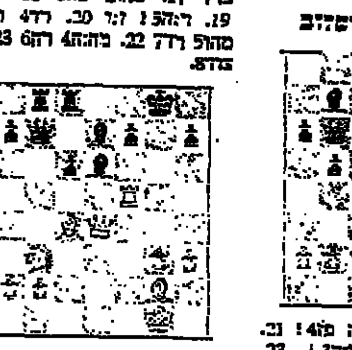

24. פרד5 מהגב! 25. ... 26. בהד1+ ... 27. ... 28. ... 29. צהד7+! ... 30. ... והשחור נכנע.

וורשאי 1974

ספרדית

פארמה — מאשייק

1. ה4 ה5 2. פו3 פג6 3. רב5 א6 4. רא4 פו6 5. 0—0 רה7 6. צה1 ב5 7. רב3 ד6 8. ג3 0—0 ...

46. — מג3 47. צד5 פד3+ 48. ... 49. ... 50. ... 51. ... 52. ... 53. ... 54. ... 55. ... והשחור נכנע.

9. הג פב8 10. ד4 פבד7 11. פבד2 רב7 12. רג2 צהה8 13. א4 רג6 ... 30. רוה).

מאוצר התחבולה

קופאיוב—אלאכוריב

לנינגרד 1935

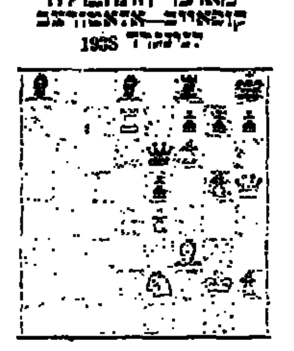

1. ה6! ג6 2. ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. ... חור נכנע.

א. קרפטי, הונגריה

פרס 1, "שחמטי" 1960

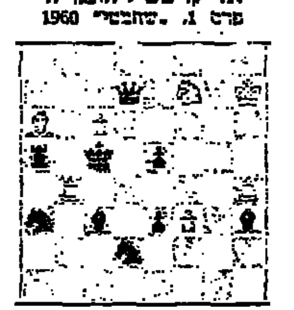

לבנים: 9+7 — כשהוא בי־2 מסעים. א) מעבדו ב) פוד אל ה.

פ. בונדרנקו, א. פ. קוונצוב

"EG" 1974

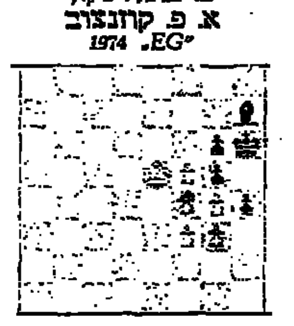

לבן זוכה 6—5

מאוצר התחבולה

דיבירוביץ — פרידרינסון

רייקיאוויק, 1974

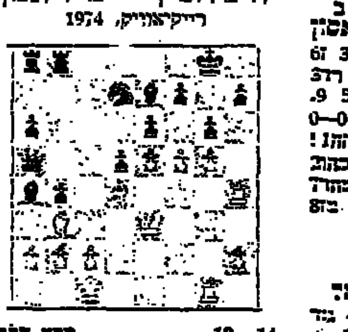

לבן זוכה 13 14

1. הה הה 2. מהה פוד 3. צהה7! ...

ניצה 1974

פוטוב — מארא

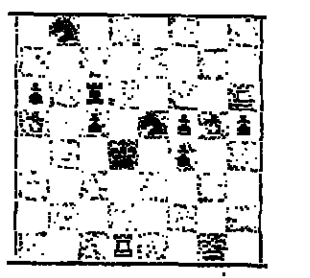

פתרונים

בדוידה. 1. צבו! כמאי: 1. — ... 2. ... 3. ... 3. צבא.

סבב

דבר ספורט

היום: ישראל – שווייץ בפתיחת גביע דייויס

ההתמודדות הבין-ארצית בטניס בין ישראל ושווייץ, במסגרת הסיבוב השני ב-גביע דייויס, תתחיל היום ב-1.30 אחה״צ באיצטדיון הבנים ברי״ג.

בהגרלה שנערכה אתמול, נק-בע, כי היום ייערכו משחקי ה-יחידים, בהם יתמודדו יוסף סטב-הליץ נגד השווייצי פטר קנדרל ובמשחק השני ייפגשו יוסף שלום והשווייצי טים שטרודה.

מחר ייערך משחק הזוגות. ר-שני המאמנים לא קבעו עדיין את שחקניהם.

ביום ראשון ייערכו משחקי יחי-דים.

ישראל תבקש להיות בבית אירופי בקדם-אולימפיים

הלר ייצא לאירופה לגייס תמיכה

מאת אליעזר מעוז

ההתאחדות לכדורגל תעשה מא-מצים מרוכזים לשלב את נבחרת הכדורגל הישראלית באחד הבתים האירופיים, כבר בהגרלת המשחקים הקדם אולימפיים שתעשה ע״י פי-פ״א בחודש הבא.

החלטה זו התקבלה אתמול בישי-בה מיוחדת של מזכירות ההתאח-דות לכדורגל, שהתכנסה לדון בע-תיד הכדורגל הישראלי לאחר סי-לוקו מאסיה. בעקבות ההחלטה, החליטה המזכירות גם להסמיך את יו״ר ההנהלה, מנחם הלר, להת-חיל במגע עם נציגי התאחדויות הכדורגל באירופה, במטרה לגייס תמיכה בשיבוצה הזמני של ישר-אל באירופה לקראת המשחקים ה-קדם אולימפיים, עד שתבקש להת-קבל, כחברה קבועה ביבשת זו. ביום ב׳ יצא הלר לצורך זה לאי-רופה.

בתחילת הישיבה שמעה המזכי-רות דו״ח מפי הלר על ישיבת הקונפדרציה האסיאתית בה הוחלט על סילוק ישראל. לאחר ששמעה גם חוות דעת משפטית, הגיעה המזכירות למסקנה, כי נסגרו כל האפשרויות המעשיות בפני שיבת יש-ראל לאסיה. נותר רק למחות על הסילוק בפני מוסדות הכדורגל ה-בינלאומיים ויש לנסות להתקבל ליבשת אירופה.

המזכירות החליטה, כי זו תהיה עמדת ההתאחדות בהתייעצות מיו-חדת שתקיים עם שר החינוך אה-רון ידלין ושר החוץ יגאל אלון ביום א׳ הקרוב בנושא זה, לאחר קבלת הפנים שיערוך ראש הממש-לה יצחק רבין, למשלחת שחזרה ממשחקי עמי אסיה בטהרן.

יצויין, כי החלטת המזכירות לנ-סות להתקבל באירופה, מנוגדת ל-דעה שהשמיע שר החינוך והתר-בות אהרון ידלין בנושא זה. כש-אמר, כי מקומו הטבעי של הכדו-רגל הישראלי הוא בזירה אסיאתית ויש למצוא את כל הדרכים האפש-ריות להמשיך בה.

מכבי נתניה – הפועל חיפה בקרב „אלוף האלופים״

משחק „אלוף האלופים״ בין אלופת המדינה, קבוצת מכבי נתניה, לבין מחזיקת הגביע, קבוצת הפועל חיפה, ייערך מ-חר באיצטדיון הפועל בקרית-חיים.

יתר קבוצות הליגה הלאומית יתמודדו ביניהן במשחקי ידידות, שישמשו הכנה למשחקי הגביע וה-ליגה הקרובים. במשחקים יתמוד-דו: הפועל פתח-תקוה — מכבי תל-אביב; הפועל כפר סבא — שמשון ת״א; מכבי יפו — מכבי פתח תקוה (המשחק ייערך בראש-ון לציון); הפועל ירושלים — בני יהודה; הפועל חדרה — הפועל תל-אביב.

מחר ייערך גם הסיבוב השלישי של משחקי גביע המדינה בהש-תתפות קבוצות ליגה א׳. בין ה-32 המשחקים, שייערכו, יהיו גם מיפגשים בין קבוצות ליגה א׳: הפועל צפת — מכבי הרצליה; מכ-בי חיפה — הפועל נתניה; הפועל אשדוד — הפועל ראשון לציון; הפועל מרמורק — הפועל יהוד; הפועל רמלה — בית״ר יפו; בני ציונה — הפועל באר-יעקב.

ביתר המשחקים יפגשו קבוצות ליגה א׳ עם קבוצות ליגה ב׳ ויהיו גם משחקים בין קבוצות ליגה ב׳ בלבד.

9000 ישתתפו מחר בצליחת הכנרת העממית

צליחת הכנרת העממית המסור-תית מטעם מרכז הפועל תיערך מחר בבוקר בכנרת.

הזינוק יינתן בחוף האון והצול-חים יעברו ארבעה ק״מ עד לצמח. עד כה נרשמו כ-9000 שחיינים לצליחה והמארגנים צופים ששח-יינים נוספים יגיעו לנקודת הזינוק כדי לפתוח בצליחה.

כמו בשנים קודמות, ישתתפו גם מחר עשרות קבוצות מאורג-נות של סניפי הפועל, מקומות עבודה, נכים ועוד.

הכדורסלן ג׳ק אייזנר מצטלם עם טניסאיות קוריאניות (ראשונה מימין ושניה משמאל) ועם השחיינית תמר מייסנר (שניה מימין) במרכז הספורט „אריאמייר״ צילום רדיו של „אי-פי.״

מחר: ליברפול – סטוק במוקד הליגה האנגלית

המשחק המרכזי במחזור השי-ביעי בליגה האנגלית בכדורגל, ייערך מחר באנפילד, בין לי-ברפול, השניה בטבלה, לבין סטוק, הרביעית בצמרת.

איפסוויץ׳, שעלתה בשבת האח-רונה לפסגה, תארח את צ׳לסי (13) ולידס (19) ללא מנהל, תאר-רח את שפילד-יונייטד (5).

יתר המשחקים: ארסנל (16) — לוטון (20); קארלייל (9) — ביר-מינגהאם (15); קובנטרי (21) — אברטון (6); דרבי (14) — ברנלי (11); מידלסבורו (10) — מנצ׳ס-טר-סיטי (3); קווינס — פארק ריינג׳רס (17) — ניוקאסל (8); ווסטהאם (22) — לסטר (12). וול-בס (7) — טוטנהאם (18).

החלו משחקי גביעי אירופה

משחקי גביעי אירופה לקבוצות לעונת 1974/75 החלו בשלושת ה-גביעים.

בגביע האלופות, נחלה לבסקי-ספארטאק סופיה מפלה בביתה מ-ידי אופסט בודאפשט 3:0 (1:0), בעוד שברצלונה סיימה בביתה ב-תיקו אפס עם ווסט לינץ מאוסט-ריה. גם סלטיק נפרדה בביתה ב-תיקו 1:1 מאולימפיאקוס פיראוס.

יתר התוצאות: לידס — פ. ק. ציריך 1:4; הווידבורה (דניה) — רוד חוויט (הולנד) 0:0. להיזאלטה — ה.י.ק. הלסינקי 0:1. אוניברסי-טה קראיובה — אטוידאברג (שב-דיה) 1:2.

בגביע המחזיקות ניצחו כל ה-קבוצות המארחות. דינאמו קייב — צ.ס.ק.א. סופיה 1:0; פ.א.אר.ק. סאר-לוניקי — הכוכב-האדום בלגרד 0:1; דנדי יונייטד — פטרושאני (רומניה) 0:3. מאלמה — סיון (שוויץ) 0:1; פרנצווארוש-קרדיף 0:2. בורספור (תורכיה) — פ.ק. הארפס (אייר) 1:2; סלימה וונדרס — רייפאס להאטי (פינלנד) 0:2; לי-ברפול — סטורמגודסט 0:11; פרנקפורט — כונאקו 0:3.

המשחק המרכזי בגביע אופ״א נערך באנגליה, בו נפרדו סטוק ואייאקס אמסטרדם בתיקו 1:1. די-ברגארדן — קריסטיאנסאנד (נור-בגיה) 1:2. היברניאן (סקוטלנד) — רוזנבורג 2:3. סירגוביר (בולגריה) — אינטר מילאנו 0:0; ספארטאק מוסקבה — ואלאז (יוגוסלאוויה) 1:3; דינאמו בוקארשט — בולס-פור (תורכיה) 0:1; בורניק (פולין) — פרטיזן בלגרד 2:2; לוקומוטיב פלובדיב-דבוהראטו (הונגריה) 1:3. בשיקטאש — סטיאגול רוסו (רו-מניה) 0:2; דרבי-סרבט ג׳נבה 1:4; איפסוויץ׳ — טוונטה אנסחדה (הו-לנד) 2:2; ואלוס רייקיאביק — פורטדאון (צפון אירלנד) 0:0. ליוך — רד-בויס דיפרדאנג׳ (לוקסמבורג) 0:7.

יוספון – ויהה – אברטון 0:3

קבוצת אסטודיולה מן הליגה השניה, חוללה הפתעה גדולה, כש-ניצחה במשחק חוזר בסיבוב השני של גביע הליגה האנגלי, את אבר-טון 0:3.

לסטר הדיחה את ארסנל 1:2 ווסטהאם הכניעה את טראנמר-רור-ברס 0:6.

ברבע גמר גביע טקסאקו (משחק ראשון) גברה סאותהמפטון מן ה-ליגה השניה באנגליה את ריינג׳רס בגלאזגו 1:3 בעוד שבאברדין וניו-קאסל נפרדו בתיקו 1:1.

ההמלצות בעניין שכה״ל בערי הפיתוח יוגשו באוקטובר

הועדה המשותפת למשרד החי-נוך והתרבות וראשי עיירות הפי-תוח, שהוקמה כדי לבדוק את ההחלטה לבטל את הפטור הקו-לקטיבי משכר הלימוד בעיירות הפיתוח, תגיש את המלצותיה לשר החינוך והתרבות אהרן ידלין עד אמצע החודש הבא.

הפטור הקולקטיבי, שהיה נהוג עד כה, בוטל השנה בגלל הקי-צוצים בתקציב משרד החינוך וה-תרבות.

הועדה, בראשות המשנה ל-מנכ״ל משרד החינוך, אליעזר שמ-אלי, מוסמכה לשמוע את טענותיהם והשגותיהם של כל ראשי עיירות הפיתוח במדינה, ובכלל זה גם את נציגי עיריית אשדוד וראשי מוסדות החינוך בעיר, שהחליטו להקים ועד ציבורי נגד ההחלטה לבטל את הפטור הקולקטיבי של שכר הלימוד.

מכון הנפט ישתתף ב„אוקיאנאקספו 74״

מאת סופר „דבר״ לענייני פיתוח

מכון הנפט הישראלי ישתתף בתערוכה הבין-לאומית „אוקיאנ-אקספו 74״, אשר תתקיים בחודש אוקטובר בבורדו שבצרפת.

התערוכה מוקדשת לניצול או-צרות הים, שיטות חיפושים, גב-לים ומסופים, פיתוח חופים, מני-עת זיהום, דיג, ועוד.

ביוזמת מכון הנפט, נאספו כ-80 פרסומים בנושאים הקשורים בים, אשר יצאו לאור מטעם מוסדות מחקר שונים בישראל. החומר יוצג בביתן הפרסומים הבין-לאומי-יים בתערוכה.

גילויים היסטוריים בתכנית על דב הוז

פרטים לא ידועים על חלקו של דב הוז במיתונו ובביטולו של „הספר הלבן״ של לורד מאקדונלד, מיניסטר המושבות הבריטי בתחילת שנות ה-30, יובאו בתכנית „דיוקנו של דב הוז״, אשר תשודר היום ב-5 אחה״צ בגלי-צה״ל.

לדב הוז, אשר נהרג בתאו-נת דרכים בסוף 1940, היו קשרי ידידות הדוקים עם אנשי ה„לייבור״ הבריטי. פעולות ה-שכנוע שלו הביאו לכינוס מיוחד של חברי פרלמנט מ-סיעת ה„לייבור״ ובו הירצה לפניהם דב הוז על בעיות הישוב בארץ. באומו היה כה משכנע עד כי ארנסט בווין — אשר שנים אחרי כן נעשה אנטי-ציוני מובהק — בקש עמדה שאינה משתמעת לשתי פנים. „אם מאקדונלד ימשיך עם „הספר הלבן״ שלו״, אמר אז בווין, „אני לוקח את ה„בוס״ שלי להצביע נגד ה-ממשלה״.

בלחץ אנשי מפלגתו נאלץ, איפוא, ראש ממשלת בריטניה דאז רמזי מקדונלד לכתוב מכתב, אשר הביא בסופו של דבר לביטול „הספר הלבן״.

בין המשתתפים בתכנית — ישראל גלילי, יצחק בן-אהרון, תמר גדרון-ולת דוד הכהן. עו-רך התכנית הוא דניאל כהן-סגיא.

שיטה חדשה לצביעת מטוסים

צביעת מטוסים בשיטה ה-חדשה, המבטיחה את קיום ה-צבע תקופה ארוכה, כפליים מן של הצבעים המקובלים, מפעלת בית המלאכה לצבע שבאגף לשיפוץ מטוסים של התעשיה האווירית. השיטה מ-בוססת על צבעי פוליאורתין.

כפי שנמסר, חלו בעשור האחרון התפתחויות רבות ב-תחום צביעת המטוסים. עד לפני כשבע שנים היה הצבע מבוסס על תהליך של ניטרו-צלולוזה. לאחר מכן החל תה-ליך של שינוי אשר בסופו הגיעו יצרני הצבע של המטו-סים האמריקאים לשיטת פולי-אוריטן אשר הוכחה כעמידה ביותר. הצבע המיוצר על בסיס זה הוא יקר יותר, אולם בסופו של חשבון משתלמת ההשקעה הודות לאורך החיים של ה-צבע. (ע)

צויינה הצלחת סידורי הבטחון בימי החג

מפקדי המשטרה ברחבי ה-ארץ ציינו אתמול כתופעה מ-עודדת, שבשלושת ימי החג לא היו מקרים של פעילות חבלנית עויינת, לא היו פרי-צות וגניבות, על אף היעדר תושבים רבים מבתיהם, וה-תנועה זרמה ללא הפרעות למרות כלי הרכב הרבים שנעו בדרכים.

המפקח הכללי של משטרת ישראל, רב-ניצב שאול רו-זוליו, ציין את הרזמתם הרבה של אנשי המשמר האזרחי, ש-התנדבו במספר רב לתפקידי שמירה ואבטחה ובעצם נוכ-חותם מנעו פגיעה בסדר ובבט-חון הציבורי. בין היתר, בלטה נוכחותם של אנשי המשמר ה-אזרחי, מזויינים בנשק, גם ב-קרב המתפללים בבתי הכנסת, ליד בתי הכנסת ובמקומות הת-קהלות רבים אחרים.

מירדף ימי אחרי ספינת דיג גנובה

ספינת-סיור משטרתית ערכה ביום ד׳ יום ב׳ של ראש ה-שנה, מירדף אחר ספינת-דיג שנגנבה מנמל יפו.

מפקד הספינה המשטרתית, רס״ר משה סמוכה, הבחין בש-עות אחה״צ בספינת דיג חוש-רה מול חוף הילטון בתל-אביב. כאשר אותתה הספינה המשטרתית לשני הנערים שהיו בה לעצור לבקורת, ניסו הל-לו להימלט. אנשי המשטרה פתחו במירדף אחריהם ולאחר זמן קצר הצליחו ללכוד אותם. השוטרים עצרו את שני הצעי-רים, אחד בן 16 מיפו והשני בן 17 מבת-ים.

נתברר, כי הם גנבו את הספינה, השייכת לתושב יפו, בעת שעגנה בנמל יפו. להוק-רים סיפרו, כי רצו רק ליהנות מהחיים. (ע)

30 שנה להקמת הבריגדה היהודית

זכרם של חללי הבריגדה היהודית הלוחמת (חי״ל), שהו-קמה לצד צבאות בריטניה בימי מלחמת העולם השניה, הועלה בעצרת זכרון שהת-קיימה אתמול על הר-הרצל בירושלים במלאות שלושים ש-נה להקמת הבריגדה.

מאות יוצאי הבריגדה באו-פו למרגלות גלעד-הזכרון ש-הוקם לזכרם של החללים, אשר נפלו בשורות הבריגדה בחזי-תות אירופה במלחמה נגד ה-נאצים ונקברו בנכר.

שר הבטחון שמעון פרס, שהביא את דבר הממשלה, ציין, כי הבריגדה היהודית הלוחמת ייצגה בשעתה ייעוד יהודי וישראלי — דגל-קרב עצמאי. מאז אותם הימים הת-נוסס דגל-הגבורה ההיא באר-בעה מבצעים נוספים: מלחמת העצמאות, מבצע קדש, מלחמת ששת הימים ומלחמת יום ה-כיפורים, אשר בה נטל חלק בצבאותיהן של תשע מדינות ערביות ולצידן יחידות של מתנדבים מקובה, פקיסטאן, צ-פון קוריאה, בסיוען של ברה״מ וגרורותיה, לרבות יוגוסלאו-יה.

פרס ציין, כי בכל המלחמות הללו עמדה האומה מול חוסר ברירה היסטורי בעולם שהו-סיף להתנכר לנו. „גם כיום אנו מדינה השואפת לשלום, אבל יש צבא נכון לקרב״. פרס הוסיף: „כל תוקפנות מחודשת תיפגש בעצמה חדשה. כל נכו-נות לפרים, אפילו תבוא מן הקצה הסודי, תמצא אותנו מוכנים לפרים וכל איום במל-חמה, אפילו יבוא מפי הפלש-תינאים, ימצא אותנו מוכנים לאתגר״.

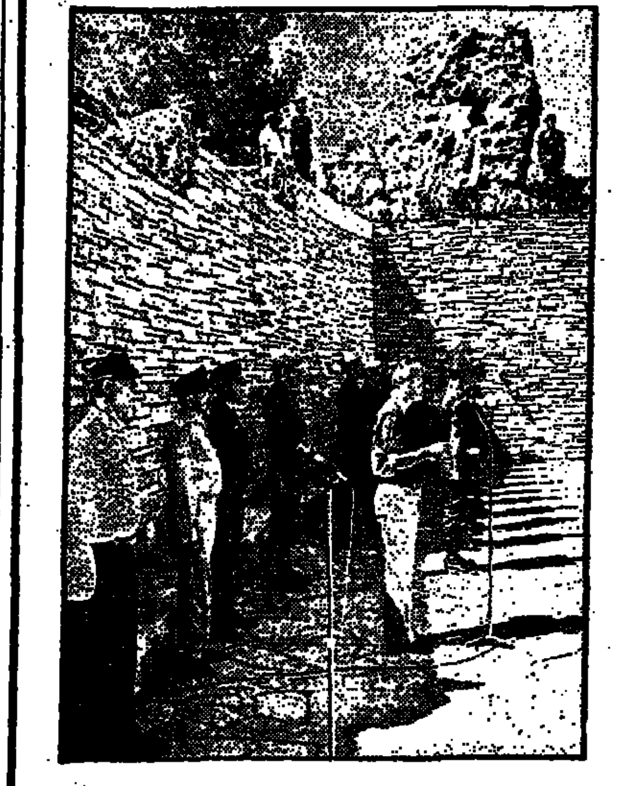

שר הבטחון ש. פרס נואם בטקס האזכרה. (צילום: מ. פרידין)

במהלך הטקס הוקראה ההכ-רזה על הקמת הבריגדה היהו-דית הלוחמת בלפני שלושים שנה. נאמרו תפילות לזכר ה-נופלים. הדגל הורד לחצי ה-תורן והונחו זרים לרגלות גלעד-הזכרון.

לאחר מעמד-האזכרה נתקב-לו נציגי היחידות השונות של הבריגדה על ידי ראש העיריה טדי קולק, שבירכם והכריז כי שמה של הבריגדה היהודית ה-לוחמת ייקרא על רחוב בגבעת שפירא בבירה. (ע)

הצעה להקים בירושלים מרכז הומאניטארי עולמי

איש עסקים, מראשי הקהילה היהודית ובני-ברית במילאנו, מא-פרדו דאנציג, העלה רעיון להקים בירושלים מרכז עולמי לפעילות הומאניטארית בהשתתפות יהודים ולא-יהודים. ייעודו של המרכז ה-מוצע („היכל האחווה״), לעודד מע-שים טובים ולקדם מפעלי-עזרה ברוח אהבת האדם והאחווה בין העמים.

מ. דאנציג הציג את תכניתו לפני מוסדות וארגונים שונים ו-רכש את תמיכתם של אישים כל-לי שם בעולם הכלכלה, התרבות והאמנות באירופה. הוא ביקר כמה פעמים בארץ וקיים עיונים על רעיונו עם אישים מרכזיים מור-מים ושונים במדינה. באחרונה נערך דיון יסודי על רעיונו בחסות מועדון „רוטרי״ בבירה, בהש-תתפות נציגי ארגונים ואנשי-רוח.

לאחר הרצאתו של מ. דאנציג נטלו חלק בויכוח, תוך העלאת רעיונות משלימים, פרופ׳ נ. פאלק מהאוניברסיטה העברית, ד״ר נ. כהן, מנהל „בית הלל״; פרופ׳ א. טרטקובר, ב. ישה מהסוכנות היהודית, ד״ר ב. רוזיקוב, מנהל הועד היהודי-האמריקאי בישראל; ב. אלון וי. אלפסי מראשי בני-ברית, ד״ר ל. שוורץ מנהל „מדי-טראף״, הסופר שלום בן-חורין, ועוד.

ניהל את הדיון דוד נוימן, יו״ר מועדון „רוטרי״ בירושלים.

תושב נצרת עילית, בן 62, התאבד ביום ד׳ בלילה. התברר, כי הוא סבל מדכאון. בעת המקרה לא היו בני משפחתו בעיר. (ע)

ועד צוותי האוויר: „אל על״ לא מקיימת ההסכם על הסבת נווטים למהנדסי-טיס

מאת דוד כושיוב, סופר „דבר״ לענייני תעופה

ועד צוותי אוויר ב„אל-על״ יצא אמש במענה נגד הנהלת החברה על אי-קיום הסכם העבודה משנת 1970 בדבר הסבת נווטים בחב-רה לתפקיד מהנדסי-טיס.

יו״ר ועד צוותי האוויר, קבר-ניט גדעון ארבל, סיפר אמש ל-סופר „דבר״, שכתוצאה מהכנסת מכשור מתאים למטוסי הענק מ-דגם „בואינג 747״ בוטלו, ל-מעשה, במטוסים אלה תפקיד ה-נווטים. כדי למצוא פתרון לנוו-טים אלה, סוכם עם הנהלת „אל על״ בזכרון דברים משנת 1970, כי הנווטים יעברו קורס הסבה. עברו ארבע שנים ומקצועו של להפקיד מהנדסי טיס. אולם כאן לא הוסב אף נווט אחד.

הנווטים הגישו תביעה לבית-הדין האזורי לעבודה בתל-אביב, בה הם דורשים שההנהלה תקיים את ההסכם. בכתב-ההגנה שהגי-שה הנהלת „אל-על״, טענה, ש-ההסכם לא נרשם בירושלים ולכן אינו מהווה חוזה עבודה קיבוצי.

אתמול אחה״צ הודיע מנכ״ל „אל-על״, כי הוא ישמיט מכתב-ההגנה את הפיסקה בדבר אי-רי-שום החוזה בירושלים. אולם הש-מטה זו — מתוך הקברניט ארבל — אינה פותרת את הבעיה, כי ועד צוותי האוויר מצפה שהנה-לת „אל-על״ תקיים את ההס-כם.

תגובת „אל-על״

בתשובה לשאלה, מסר אמש קצין העתונות של „אל-על״ מ. מביצקי את תוכן מכתבו של מנכ״ל „אל-על״ ליו״ר ועד צוותי אוויר. הוא אמר, כי הפיסקה ב-דבר אי-רישום ההסכם הושמטה, כדי לא לעורר את הרושם שה-חברה כנסה בטיעונה להשתמש בנימוקים טכניים בלבד, שכן ט-עוני החברה הם מהותיים ולא טכניים. ובמכתב המנכ״ל מוסב-רת עמדה זו: „בפגישת ההנהלה עם הועד החדש של אצ״א, ש-התקיימה ביום 3.9.74 בלשכתי״ כותב המנכ״ל: „הועלתה גם בעיית הנווטים. בפגישה הנ״ל הבהרתי בצורה חד-משמעית, כי שום נווט המועסק כיום על-ידי החברה לא יפוטר מעבודתו. כן הודעתי, כי לדעתי הבעיה תצ-טרך למצוא את פתרונה בתוך ה-חברה, בהסכמה מלאה בין הצד-דים הנוגעים בדבר, דהיינו, ה-חברה, ההסתדרות והנווטים״.

פורסמו הוראות בעניין גביית כספים מהורי תלמידים

מאת סופר „דבר״

מנכ״ל משרד החינוך, אליעד פלד, פירסם אתמול חוזר המפ-רט את המותר והאסור בעניין גביית כספים בבתי הספר מאת הורי התלמידים.

מותר לגבות תרומת שכלול, אך התרומה המקסימלית היא 20 ל״י לשנה. התרומה היא רשות ואין להטיל לחץ על תלמידים ואין לנ-קוט אמצעים נגד ילדים אשר הו-ריהם לא שילמו תרומת שכלול. אי-לם ועד ההורים או המנהל רשאים לקיים שיחות עם ההורים בקשר להרמת התרומה.

מנהל בית הספר רשאי לקבל תשלומים לכיסוי ההוצאות הרי-אליות של פעולות בנושאים אלה: חגיגות, מסיבות וכינוסים של תל-מידים, רכישות מרוכזות לילדי כי-תות א—ב, רכישת תמונות-מחזור בכיתות ח׳, תיקים למסיימי כיתה ח׳, טיולים, ביקור בתערוכה, הצגה או הקרנת סרט בבית הספר, רכי-שת בולי הקק״ל, רכישת תלבושות, חמרי עבודה וכן שימוש בספריה. המנהל ידאג, לכך, שילדים חסרי אמצעים ישתתפו בכל הפעולות ו-אם אין אפשרות לשתף את כל הילדים, לא תיערך הפעולה.

מנהל בית ספר רשאי לגבות כ-ספים לזכות רשות חינוך מקומית בעניני הזנה ואגרת שירותים נו-ספים.

המנהל רשאי לאשר קיום קופת-כיתה, בתנאי שיובטח ניהולה הת-קין על ידי תלמידי הכיתה והכסף יימצא בידי המחנך או המנהל. סכום השתתפות של ילד בקופה לא יעלה על לירה אחת לכל שליש.

כל גביית תרומות, נוסף על תרו-מת השכלול, אסורה. איסור זה חל, בין השאר, על גביית תרומות לצו-רך הקמת מבנים, רכישת מבנים, התקנת מיתקנים, הכשרה של שטחי בית הספר, ריהוט וציוד חדרי הנה-לה וכיתות, ציוד לימודי, ציוד קבוע לכינוסים, מחברות וכלי-כתיבה, תלבושות — פרט ל-תלבושות למקהלה, תזמורת וס-פורט — תעודות ומעטפות, מבח-נים, ספרי לימוד.

מותר לגבות דמי השאלה ביש-בים שבהם אין רשות החינוך המ-קומית מספקת את כל ספרי הלי-מוד. אין להתנות בתשלום כלש-הו את רישום התלמיד או את קב-לתו לבית הספר.

מינויים במשרד התיירות

אברהם דרורי נתמנה לחשב במש-רד התיירות, במקום איזידור פרנס, שפרש לגימלאות. דרורי, מוסמך אוניברסיטת קולומביה באה״ב במינהל עסקים, שירת בעבר ב-תפקידים כלכליים בניו-יורק וב-נציבות שירות המדינה, וכן באגף החשב הכללי במשרד האוצר.

אוריאל יופה, סיים את תפ-קידו כמנהל התיירות הישראלית בבריסל. נתמנה למנהל המחלקה לבתי-מלון ולכספנות במשרד ה-תיירות.

מרדכי בנאי, שהיה סגן מנהל המחלקה לפרסומים, מונה למנהל המחלקה.

ספיר: הקליטה החברתית הבעיה העיקרית בעליה

הקשיים במציאת פרנסה ובקבלת שיכון נאות לא ימ-נעו את הגברת העליה מד-רום-אמריקה — אמר את-מול פנחס ספיר, יו״ר הנה-הלה הציונית העולמית, ב-מסרו לפני חברי המזכירות העולמית של תנועת העבו-דה הציונית את ביקורו ב-ארצות אמריקה הלטינית. הגורם המונע העיקרי הוא, בעיות הקליטה החברתית ויחסם של הישראלים, ב-מימסד ובציבור כולו, לעו-לים החדשים, המביאם ל-בידוד חברתי ומעכב את השתלבותם בחברה הישר-אלית.

ספיר אמר, כי אם לא ייעשה משהו במהירות הבזק כדי לשנות את מהותו של החינוך היהודי ב-גולה והכפלת מספרם של התל-מידים הנהנים ממנו, צפויה הס-כנה שבעוד 25—40 שנה תיעלם הקהילה היהודית המאורגנת ב-דרום-אמריקה, בה מגיעים נשו-אי-התערובת כדי 40 אחוז.

בשבועות הקרובים תגיש להנ-הלה הציונית תכנית פעולה מות-אמת לשינויים הנדרשים בתחום החינוך, הפעולה בנוער ובשטח ההסברה.

ספיר מסר גם פרטים על פגי-שותיו עם חברי תנועת העבודה הציונית בארצות אמריקה הדרו-מית, הממלאים מקום מרכזי בחי-יה הציבוריים היהודיים והצי-וניים המאורגנים.

רביזיה במיבנה הפדרציות הציוניות

בהמשך הישיבה העלה יצחק קורן, המזכ״ל של תנועת העבו-דה הציונית העולמית, את הצעתו לרביזיה במיבנה הפדרציות ה-ציוניות בגולה, כדי להפכן לגו-רם מכריע בחיי הקהילות היהו-דיות. הצעת השינוי במיבנה מבו-ססת על שבעה עקרונות:

א) מלבד המפלגות הציוניות צירוף מלא של פרסים הארגונים המכירים ב„תכנית ירושלים״ לפ-דרציה הציונית, בזכות הכרעה ו-צירופם של ארגונים הרוצים ב-כך, אף שחבריהם אינם מכירים ב„תכנית ירושלים״, בזכות דעה מייעצת; ב) פעולת ההנהלה ה-ציונית על מחלקותיה השונות ב-ארצות, תיעשה בתיאום עם ה-פדרציות הציוניות ובאמצעותן, כדי לא לרוקנן מתוכן ציוני תו-סס; ג) דמוקרטיזציה של הפד-רציה הציונית; ד) שיגור נציגים מוסמכים של ההסתדרות הציונית העולמית לרוב הפדרציות הצי-וניות להבטחת ביצוע המדיניות של ההנהלה הציונית העולמית ו-ריכוז ותיאום השליחות הציונית בכל ארץ וארץ; ה) תכנון מ-ראש של הפעולה הציונית השו-טפת והבטחת תקציבים נאותים; ו) נציגי מדינת ישראל יגבירו את המגעים עם הפדרציות הציוניות ועם מנהיגי היהודים במקומות כהונתם; ז) הבטחת קשר הדוק בין הפדרציות הציוניות והמוס-דות הקהילתיים בכל ארץ תוך סיוע של ההנהלה הציונית העו-למית בתהליך זה.

שכונה לבני מושבים תוקם באופקים

מאת משולם עד, סופר „דבר״

„שכונת בני המושבים״ תוקם באופקים ובה 200 די-רות בבתי-קומות.

והיה. זו הסכמה הראשונה ב-סוגה בערי-הפיתוח בנגב, שתוקם כדי לפתור את בעיית הבנים של בני המושבים, שאינם יכולים להיקלט במשק הוריהם מחוסר מקום. במושב זכאי רק בן אחד של משפחת המתיישבים להמשיך „דור ההמשך״ ורק הוא מור-שה להקים את ביתו ליד בית הוריו.

אולם משפחות המתיישבים ב-מושבי הנגב, הן בדרך-כלל ברו-כות ילדים, ולכן הולכת ומחריפה בעיית המגורים בשביל הבנים ה-חלקם כבר נישאו ואף היו אבות לילדים. כדי להקל על לחץ ה-בנים הרבים בבתים אלה הוסכם עקרוני עם ראש המועצה המקו-מית באופקים שיוקצה שטח קר-קע מתאים להקמת שכונה חדשה לבני המושבים שבאזור. כפי ש-נמסר, ייבנו דירות אלה בעזרת משרד השיכון ותנועת המושבים.

בינתיים פתחה המועצה האזו-רית מרחבים בהסברה מוגברת כדי לשכנע את צעירי המושבים באזור להתיישב בשכונה החד-שה באופקים. לפי הערכה, יוכלו להיקלט במושבים אלה לפ-חות 150 צעירים. אולם הצעירים אינם נלהבים בדרך-כלל להינתק מקירבת הכפר שבו גדלו. „זוהי מנטליות של הבנים שאינם רו-צים לזוז מן ההורים״, אומר ראש מועצת מרחבים, חביב ברבי, מ-מושב פטיש. השכונה החדשה ב-אופקים נועדה לאתת פתרון פש-רה: הבנים לא יתגוררו במושב, אך הם יהיו סמוכים לבית הורי-הם שבקירבת העיירה.

סייח של זברה נולד בערב ראש-השנה בפארק הספארי ברמת-גן. שיעור ההתרבות של בעלי-החיים שהובאו לפארק הוא גבוה מאד יחסית לגני-חיות ומייחסים זאת לאקלים ולתנאים הנוחים השוררים בו. (צילום: „אס-בי-אס- הפקות״)

לראשונה בארץ ובעולם הופיע

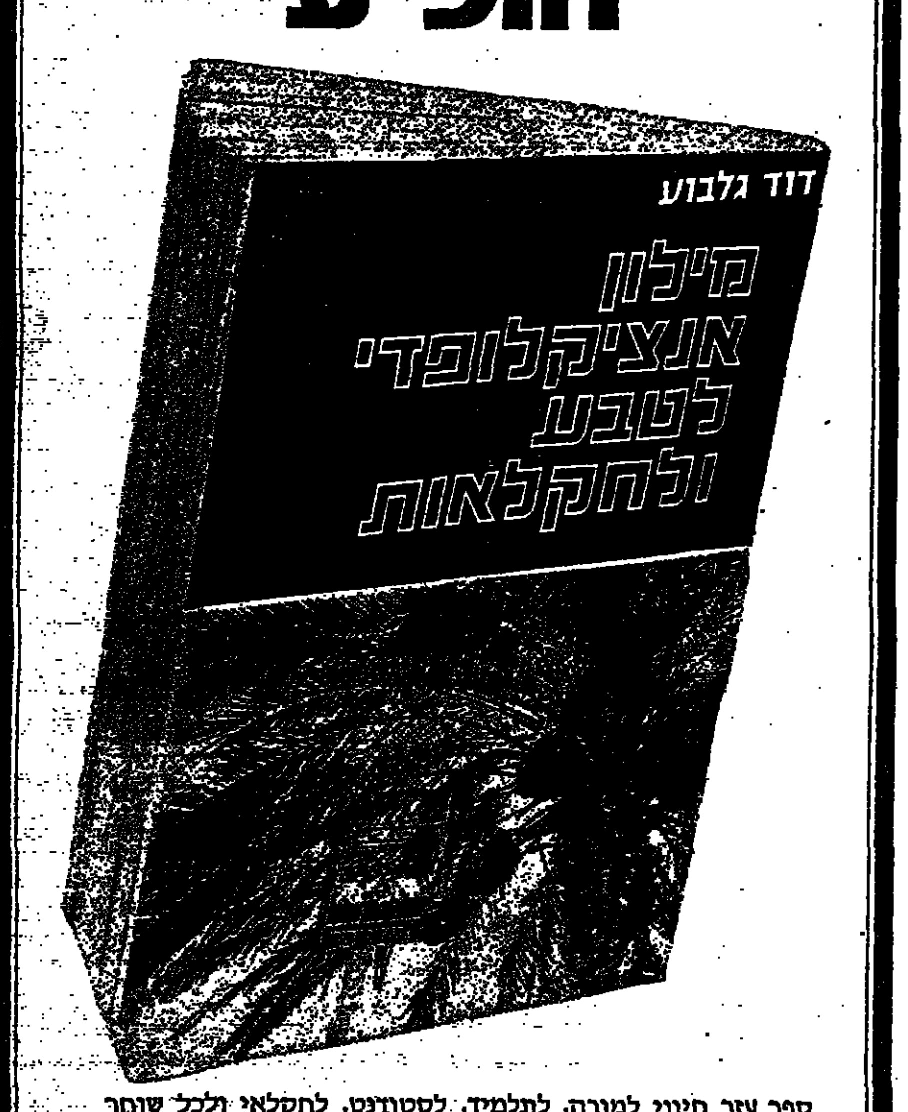

ספר עזר חיוני למורה, לתלמיד, לסטודנט, לחקלאי ולכל שוחר דעת. מילון אנציקלופדי האוצר בתוכו אלפי ערכים בטבע ובחקלאות.

מילון אנציקלופדי מלווה במאות רבות של איורים מרהיבי-עין ובעלי רמה מקצועית גבוהה.

הערכים במילון מופיעים לפי סדר אלפא-ביתי. שמות הערכים ניתנים בעברית ובלטינית. ההגדרות מדעיות, אך פשוטות ומובנות לכל אחד, תוך שימת הדגש על ערכים המלווים את האדם בחיי יום יום.

בסוף הספר מובא אינדקס מורחב באנגלית ובלטינית.

ההפצה במוסדות, מפעלים, ועדי עובדים קיבוצים ומושבים ע״י „ספרית דבר״. המחיר 41.- ל״י

להשיג בחנויות הספרים או ישירות באמצעות תלוש זה.

ספרית מעריב בשיתוף עם דבר

לכבוד ספרית „דבר״, ת.ד. 199, ת״א

א. נ.,

נא לשלוח אלי את המילון האנציקלופדי לטבע ולחקלאות. מצ״ב המחאה ע״ס — 41 ל״י.

מס׳ ______ משוכה על בנק ______

שם ______ ת. ז. ______

כתובת ______

התאריך ______ והחתימה ______

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

באר-שבע

מודיעה

כי נותרו מספר מקומות פנויים למועמדים המבקשים להרשם

למגמה לארכיאולוגיה של המזרח הקדום

(משולב בחוג להיסטוריה של עם ישראל).

*

לקבלת פרטים נוספים וטפסי הרשמה נא לפנות אל מדור רישום, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, ת.ד. 2053 או אישית לחדר מס. 10 בבית האס. באר-שבע.